

Förvaltning
Stadsbyggnadsförvaltningen

Handläggare:
Johanna Wiklander

Datum:
2021-01-19

Diarienummer:
KSN-2017-0007

Version/DokumentID:
v. 1

Fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna

Samrådsredogörelse

Innehåll

Inledning.....	3
Läsanvisning.....	5
Sammanställning av kommunens förslag till ändringar efter samråd.....	6
Sammanfattning av inkomna yttranden.....	12
Samlad bedömning utifrån länsstyrelsens tillsynsansvar.....	17
Samlad bedömning.....	17
Riksintressen.....	19
Miljökvalitetsnormer.....	21
Mellankommunal samordning.....	21
Hälsa och säkerhet eller risk för olyckor.....	21
Allmänna intressen och övriga synpunkter.....	22
Yttranden från instanser och privatpersoner.....	27
Inledning.....	27
Mark- och vattenanvändning.....	32
En del av Uppsala.....	41
Gator och torg.....	44
Parker och rekreationsområden.....	50
Bebyggelse.....	57
Tekniska försörjningssystem.....	66
Transportinfrastruktur.....	70
Vatten.....	85
Natur.....	90
Kulturarv och kulturmiljö.....	100
Trafik.....	104
Bostäder.....	113
Näringsliv och arbetsplatser.....	115
Social och kulturell infrastruktur.....	119
Hälsa, säkerhet och trygghet.....	124
Genomförande.....	130
Webbsidan, 3D-modellen och annat presentationsmaterial.....	143
Social hållbarhet.....	144
Mellankommunala frågor.....	148
Bilaga 1, Förutsättningar.....	150
Synpunkter instanser.....	150
Bilaga 2, Hållbarhetsbedömning.....	152

Inledning

Kommunstyrelsen beslutade 2019-02-12 att genomföra samråd av förslag till fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna.

Samrådet genomfördes mellan den 2 mars och 15 maj 2020.

Samrådet omfattade följande handlingar:

- samrådsförslag, huvudhandling
- bilaga 1, Förutsättningar
- bilaga 2, Hållbarhetsbedömning
- bilaga 3, Projektbeskrivning teknisk infrastruktur.

Underrättelse om utställning har skett via kungörelse och på kommunens hemsida. Missiv har med e-post skickats till myndigheter, organisationer, sammanslutningar, föreningar samt politiska partier enligt sändlista. Handlingarna har under utställningstiden varit tillgängliga på kommunens hemsida www.sydostra.se samt på följande platser:

- Kommuninformation, Stationsgatan 12
- Stadsbiblioteket
- Sävjabiblioteket.

Tre samrådsmöten har hållits. Den 7 mars 2020 hölls ett fysiskt möte i Sävja kulturcentrum med drygt 300 personer uppdelat på två presentationer och parallella samtal ute i foajén. Den 24 mars hölls det första digitala mötet. Som mest var över 100 personer inne på mötet. Alla frågor som inkom via chatten kunde inte besvaras under mötet, men svar skickades via e-post efter mötet samt publicerades på projektets hemsida. Det andra digitala samrådsmötet hölls den 15 april, cirka 60 personer deltog och runt 90 frågor hanterades under mötet.

Separata möten hölls med Sveriges arkitekter Uppsala och styrelsen för Bergsbrunna egnahemsförening, det senare digitalt. En rad andra inplanerade möten med separata föreningar ställdes in på grund av coronapandemin.

Frågor till e-post via webbsidan besvarades under hela samrådstiden med ett sextiotal svar till enskilda personer.

Om webbsidan www.sydostra.se

Mätt period 1 februari till 4 juni 2020.

Unika sidvisningar:

Hemsidan	12 287 visningar
3D-modell	4 847 visningar
Planförslaget	4 342 visningar
Genomsnittlig tid på sidan	00.38 sek
Besökstoppar: 3, 15, 23 mars	

Jämförelse samma period:

Byggwebbens startsida	7 286 st
Rosendals projektsidor	4 500 st

Yttranden

Stort intresse och mycket engagemang kännetecknar de inkomna yttranden. 71 yttranden har inkommit från instanser, det vill säga statliga myndigheter, kommunala förvaltningar och bolag, intresseorganisationer företag och föreningar med mera. 320 yttranden har inkommit från privatpersoner. Flera av dem har skickats från grupper av personer och några yttranden har bifogat listor med namnunderskrifter. Sammanfattningsvis har 673 personer yttrat sig.

Varje yttrande innehåller många synpunkter. Alla synpunkter, både från instanser och privatpersoner, har sorterats efter den fördjupade översiktsplanens huvudrubriker. Yttranden från privatpersoner rymmer cirka 1 750 sådana synpunkter, instanserna drygt 650 stycken.

Instansernas synpunkter presenteras i samrådsredogörelsen var och en och för sig och med hänvisning till respektive organisation. Privatpersonernas mer omfattande mängd av yttranden har grupperats utgående från sitt kärnmeddelande, eller andemening, för att något minska omfattningen på föreliggande samrådsredogörelse. Yttranden och synpunkter från privatpersoner är anonymiserade.

Läsanvisning

Samrådsredogörelsen inleds med en sammanfattning av kommunens förslag till ändringar som yttranden har bidragit till, samt en sammanfattning av de inkomna yttrandenas huvudsakliga innehåll, sorterade efter den fördjupade översiktsplanens huvudrubriker.

Därefter följer kommunens kommentarer till länsstyrelsens yttrande samt till yttranden från instanser och privatpersoner. En sammanfattning av yttranden följer samma struktur som den fördjupade översiktsplanens huvudrubriker. Underrubrikerna i varje temakapitel speglar däremot yttrandenas innehåll.

Varje tema avslutas med kommentarer som bemöter de synpunkter som inte leder till förändring av förslaget – vilket följer Boverkets instruktioner kring samrådsredogörelser. Många synpunkter har tagits om hand i det reviderade utställningsförslaget för fördjupad översiktsplan.

Samrådsredogörelsen omfattning

Samrådsredogörelsen är omfattande på grund av det stora antalet yttranden. Kommunen har också valt att publicera många kommentarer och synpunkter ur yttranden, även sådana som är mer av karaktären påståenden. På så sätt ges läsaren möjlighet att ta del av vad andra sagt och tyckt.

Detta blir extra viktigt då endast *ett* fysiskt samrådsmöte hann hållas innan coronapandemin bröt ut. Fysiska samrådsmöten fyller flera funktioner. De utgör både ett möte mellan kommunens företrädare och allmänheten och en viktig mötesplats för mötesdeltagarna sinsemellan. Digitala möten, med den teknik som finns tillgänglig för närvarande, kan inte fylla samma funktion. Ambitionen är därför att erbjuda god insyn i det samlade materialet och visa respekt för det omfattande arbete som har lagts ner på yttranden.

Förkortningar som används

FÖP = fördjupad översiktsplan

HBB = hållbarhetsbedömning

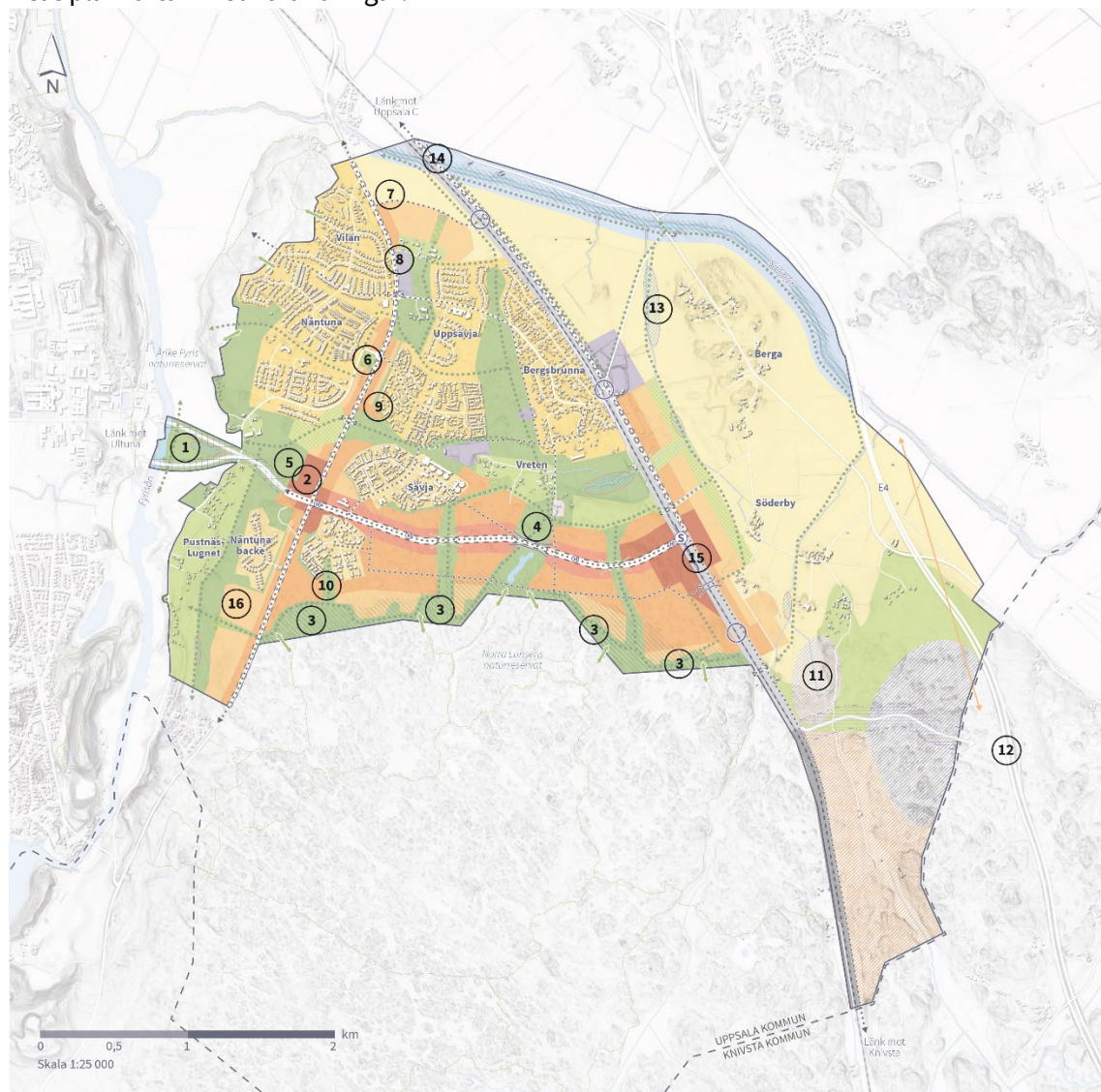
SÖS = sydöstra stadsdelarna

Sammanställning av kommunens förslag till ändringar efter samråd

Förtydliganden och förbättringar har gjorts i både huvudhandling och bilaga. Mål och planeringsinriktningar har skärpts och effektiviserats. Alla mål har kompletterats med året 2050 för att förtydliga den långsiktiga tidshorizonten. Målen beskriver *vad* som ska uppnås. Planeringsinriktningarna svarar tydligare på frågan *hur* målen ska uppnås.

Kartor har förbättrats och presenteras med hjälp av ortofoto i bakgrunden. På så sätt beskrivs planområdet bättre i sitt geografiska sammanhang. Detaljeringnivån har setts över och vissa förenklingar har gjorts. Det har blivit tydligare att planens illustrationer är exempel på hur den fördjupade översiktsplanens intentioner kan nås. 3D-modell och illustrerande kartor ska ses som kapacitetsstudier och tester av de principiella kvaliteterna som föreslås i planen samt belysa att allt får plats, på en övergripande nivå. Den stora illustrationskartan har tagits bort ut handlingen och ersatts av en inzoomad mindre karta över endast en stadsdel.

Här följer nu en genomgång av föreslagna ändringar i den fördjupade översiktsplanen. Inledningsvis visas plankartan med förändringar.

Teckenförklaring

1. Två möjliga lägen för bro över Fyrisån
2. Depå för kollektivtrafiken invid väg 255
3. Bearbetad och utvidgad skyddszon mot Lunsen, inklusive en extra känslig zon inför Natura 2000-prövning
4. Justering av Stordammstråkets riktning
5. Tillbakadragen bebyggelsegräns väster om väg 255, anpassad till riksintresse kulturmiljö
6. Bostadsbebyggelse har ersatts med park vid Nåntuna kullar
7. Tillbakadragen bebyggelsegräns norr om Sävja gård till förmån för jordbruksmark och kulturhistoriskt betydelsefulla siktlinjer
8. Justerad utbredning idrottsytor söder om Sävja gård
9. Zoner med grönområde mellan befintlig och ny bebyggelse, ett exempel markerad i kartan
10. En ny grön kil mellan södra Sävja och Lunsen
11. Ett utredningsområde för ridanläggning strax öster om järnvägen
12. Valt läge för trafikplats vid E4:an samt infart
13. Ytor för fördröjning av dagvatten, ett exempel markerad i kartan
14. En brosymbol för ny bro över Sävjaån
15. Justerad järnvägskorridor 100 m
16. Utökade ytor för småhusbebyggelse

Inledning

I inledningen har en kort argumentation för projektet som helhet lagts till, likaså ett kort stycke om mellankommunala frågor. Kopplingen till Översiktsplan 2016 har också förstärkts.

Planuppdraget

Avsnittet har uppdaterats med nya tider. Processbilden har reviderats, det parallella projektet om hållbara tekniska försörjningssystem har lagts till och pilen som representerade en översiktlig natura 2000-prövning har tagits bort. En separat Natura 2000-tillståndsprövning inte kommer att göras utan alla prövningar och tillstånd ska ske i samband med detaljplaneläggning.

Hållbar stadsutveckling

Tre kompletteringar av planförslaget har gjorts i detta avsnitt. FN:s barnkonvention har lyfts in och beskrivs särskilt. En komplett lista på aktuella och relevanta styrande dokument har också adderats. Kartor har förstorats för bättre läsbarhet. Avsnittet har också kompletterats med en text om klimatfärdplanen mot en klimatpositiv stadsmiljö då de sydöstra stadsdelarna är utgångspunkt för en stor del av det arbetet. Begreppet klimatpositiv ges en definition, det vill säga att mer koldioxid binds lokalt: i mark, i nya träd och på annat sätt, än det som släpps ut.

Mark och vatten, introduktion

Den fördjupade översiktsplanens huvudkapitel om mark- och vattenanvändning har kompletterats med en karta som beskriver hur planområdet är indelat i sju nya stadsdelar. Av kartan framgår också att planområdet innehåller två noder, en stadsnod som utgörs av området runt stationen samt en stadsdelsnod i korsningen mellan väg 255 och den nya kollektivtrafikboulevarden. Den stora gröna illustrationskartan utgår och ersätts av en inzoomning av en stadsdel som visar hur ett scenario för utbyggnaden kan te sig i en av stadsdelarna.

Plankartan har reviderats på ett flertal punkter, vilket presenterades ovan. Flödes- och funktionskartan har reviderats på samma sätt som plankartan. Den har även förenklats.

En del av Uppsala

Beskrivningen av projektets betydelse för hela kommunen har förstärkts och även projektets bidrag till övriga regionen.

Gator och torg

Det tidigare angivna måttet på gatorna har ersatts av funktionskrav. Funktionskravet om yta för angöring vid varje entré har lagts till. En smalare gatutyp har även adderats och en illustrerad inzoomning av en stadsdel presenteras. Som underlag för inzoomningen har genomförts analys av trafikmängder på mikronivå. De visar att huvuddelen av gatorna kommer att trafikeras av mindre än 20 bilar i timmen vilket öppnar för att gaturummen kan fungera som gröna oaser och plats för sociala möten, inte enbart för transporter och förflyttningar. Vikten av barns rörelsefrihet i stadsmiljön lyfts också fram vilket tydliggörs i barnkonsekvensanalysen.

Parker och rekreationsområden

Barnperspektivet är bättre belyst. Mindre parker och lekplatser samt kvartersparker och stadsdelsparker är markerade i kartan i enlighet med Uppsalas parkprogram. En kvarterspark har adderats vid den stora första kullen i Nántuna.

Kopplingen till omgivningen är generellt bättre beskriven. Behovet av att säkerställa ett grönt stråk under broförbindelsen över Fyrisån har förtydligats i samband med att två möjliga lägen för förbindelsen lades till i planen.

Motionsmöjligheter beskrivs tydligare än innan och ett utredningsområde för ridanläggning på kommunal mark öster om järnvägen har lagts till.

Bebyggelse

Temat har kompletterats med flera nya planeringsinriktningar, det handlar om att blandning av småhus och flerfamiljshus på kvartersnivå ska eftersträvas, att bebyggelsens höjd utmed kollektivtrafikboulevarden ska prövas upp till åtta våningar, att bebyggelsens höjd i stadsnoden vid järnvägsstationen ska prövas i detaljplan samt att ny bebyggelse intill befintlig ska anpassas i karaktär och skala. Småhus och markbostäder i flerfamiljshus definieras.

Hållbara tekniska försörjningssystem

Avsnittet har uppdaterats och pedagogiska diagram, hämtade från det pågående parallella projektet, har införts. Ett exempel är att de så kallade multihubbarna beskrivs något mer än tidigare.

Transportinfrastruktur

Under denna rubrik återfinns några större förändringar. Två möjliga lägen för broförbindelse över Fyrisån presenteras och diskuteras och lokalisering av depåanläggning för kollektivtrafikens fordon beskrivs. Den fördjupade översiktsplanen ställer kvalitetskrav på båda anläggningarna. Den ställer också kvalitetskrav på andra broar i planområdet, den så kallade landskapsbron över Stordammstråket, övriga låga brokonstruktioner inne stadsmiljön samt passager under väg 255 och järnvägen. En symbol för ny bro över Sävjaån i norr har tillkommit i kartan.

Ett läge för trafikplats vid E4:an rekommenderas i utställningshandlingen och en programskiss för stationsområdet med fördjupade studier av ytor och funktioner runt järnvägsstationen presenteras översiktligt.

Antalet parkeringshus har ökat efter fördjupade beräkningar. (Utgångspunkt i parkeringsnorm motsvarande 0,5.) Lokalisering av dessa föreslås i karta utifrån kriterierna att de ska ligga både relativt centralt i de stadsdelar de ska försörja och samtidigt relativt nära genomfartsgator. En ny gatutyp för

sådana lägen där endast ett kvarterdjup ska försörjas med angöringsmöjlighet har tillkommit, ett ungefärligt mått är satt till 13–14 meter.

Vatten

Texten har utvecklats och flera nya stycken har adderats för att beskriva det komplicerade system av olika vattenflöden som präglar planområdet. En ny expertutredning om vattenflödena inom området har gjorts. Ett nytt stycke om grundvatten lyfter behovet av undersökningar av grundvattennivåerna i området. Dagvatten och ytvatten beskrivs översiktligt och lokalisering av fördröjningsdammar förslås.

Till utställningshandlingen har buffertzonen mot Lunsen reviderats och utökats utifrån naturliga förutsättningar i hydrologi och naturtyper i form av ett område som benämns extra känsligt. Området har skrafferats på kartan. Det skrafferade området visar var en förändrad markanvändning troligen inte orsakar hydrologiska skador på Natura 2000-området. I delområden kan gränsen flyttas söderut, in mot Lunsen med tekniska insatser. I underlaget till planen finns en idéskiss till tekniska lösningar för buffertzonen som visar hur vatten kan ledas utan att dämna eller sänka vattennivåer i Lunsen.

Natur

De tidigare tre naturstråken har delats upp i ett spridningsstråk utmed Stordammen och två gröna kilar. Ytterligare en grön kil har adderats från södra Sävja och söderut. Begreppen har hämtats från fyrspårsvalet med staten där krav på gröna korridorer och gröna kilar finns formulerade. I samrådshandlingen var inte stråkens ekologiska funktioner beskrivna. I utställningshandlingen har detta förtydligats; spridning av fridlysta arter och habitatarterna ska säkras i Stordammstråket och Sävjastråket. Utställningshandlingen tydliggör också att dessa ska planläggas som Natur i kommande detaljplaner.

Större vattensalamander hör till de förekommande habitatarterna och en särskild utredning har genomförts för att säkerställa att stråket täcker relevanta ytor. Några byggnader har flyttats efter utredningens rekommendationer. De gröna kilarnas funktion har förtydligats till att huvudsakligen vara vattenförande och ha en rekreativ funktion. Krav ställs på broarna över alla dessa stråk.

Frågan om förstärkningsåtgärder och kompensation har lagts till och utvecklats i utställningsförslaget. Just när det gäller den nya broförbindelsen över Fyrisån ställer den fördjupade översiktsplanen krav på utformningen av bron som utgår ifrån vikten av att säkerställa strandområdets höga naturvärden. Kartan har kompletterats med en grön pil som symbol för spridningsvägen utmed Fyrisåns strandområde.

Skogens kolinbindande förmåga förloras när den avverkas. I samrådshandlingen pekades på träbyggande och användning av biokol i växtbäddar och som förstärkningslager under gatorna som åtgärder för att kompensera detta. I utställningsförslaget föreslås även möjligheten till kompensation genom nyplanering av skog på andra ställen och planering av nya träd i stadsmiljön.

Till utställningshandlingen har buffertzonen mot Lunsen reviderats och utökats utifrån naturliga förutsättningar i hydrologi och naturtyper i form av ett område som benämns extra känsligt och skrafferats på kartan. Se också under tema *Vatten*.

Kulturmiljö

Generellt har argumentationen för att ta tillvara kulturmiljön stärkts och mål och planeringsinriktningar har preciserats. Broförbindelsen över Fyrisån belyses även i detta tema utifrån landskapsbildsskydd och kulturmiljö.

Bebyggelsen har dragits tillbaka i väster samt norr om Sävja gård för att tillgodose uttryck för riksintresse kulturmiljö Uppsala stad. Fler nya kartor har adderats för att bättre beskriva värden, siktlinjer och riksintressenas utbredning i sina helheter.

Trafik

Nya inriktningar om barnens trafiksituation har lagts till under rubriken Säkra, trygga och jämställda skolvägar. Parkeringsfrågor har förtydligats. Förtydliganden kring möjligheten till biltrafik på alla gator samt yta för angöring vid alla entréer har gjorts i planeringsinriktningarna.

Bostäder

Nytt mål om antalet småhus och markbostäder (5000 st), i övrigt inga större förändringar förutom uppdateringar av begrepp.

Näringsliv och arbetsplatser

Verksamhetsområdets innehåll har preciserats.

Verksamhetsområdet ska:

- planeras för lager och logistik, småindustri som exempelvis verkstäder och produktionslokaler av olika slag
- rymma en återvinningscentral senast 2050.

Verksamhetsområdet ska kunna rymma:

- ett avloppsreningsverk, om ett sådant beslut fattas
- ett bygglogistikcenter, om ett sådant efterfrågas
- verksamheter som kräver transporter av farligt gods
- en omlastningscentral för varulogistiken in till området
- en ny brandstation, om behov uppstår
- ett nytt återvinningsverk (arbetsnamn)

Jordbruksverksamhet har lyfts tydligare som en viktig näringsverksamhet inom området.

Social och kulturell infrastruktur

Barnperspektivet har lyfts fram tydligare. Begrepp har uppdaterats främst avseende bostäder för äldre.

Ett förslag till lokalisering av ridanläggning har kompletterat övriga idrottslokaler. Ytan som pekas ut är inte utredd men ligger på kommunal mark.

I utställningshandlingen konstateras att en räddningsstation inte behövs i nuläget.

Hälsa, trygghet och säkerhet

Vikten av att den nya stadsmiljön upplevs trygg har betonats ytterligare. Förslag på stadsbyggnadsåtgärder som kan öka tryggheten beskrivs kort. Kopplingen mellan delaktighet och känsla av sammanhang och trygghet lyfts fram.

En riskutredning har genomförts mellan samråd och utställning och frågor avseende risk runt järnvägen lyfts fram. Även resonemang och krav på kommande planering avseende buller och vibrationer har förtydligats. Luftkvalitetskrav finns nu formulerade i planen.

Genomförande

Genomförandet har döpts om till *Inriktning för planens genomförande*. Kapitlet är förkortat. Frågor kopplat till kommunal ekonomi och kommunala investeringar berörs översiktligt, en utbyggnadsordning för de första två etapperna presenteras, markanvisningarnas funktion beskrivs och viktiga kvalitetskrav kopplat till utbyggnadsskedet formuleras. Även behov av kontinuerligt uppdaterad utbyggnadsordning eller motsvarande dokument har lagts till.

Bilaga 1, Förutsättningar

Nulägesbeskrivningen har kompletterats med tydligare kartor gällande fritid och rekreation, vattenskyddsföreskrifter samt kulturmiljö. Även texter och beskrivningar av nu gällande skydd av natur och vatten har förbättrats.

Behov vid fullt utbyggd stad (social- och kulturell infrastruktur) har uppdaterats. Sammanfattningen av trafikutredningen har uppdaterats med resultat från nya trafikanalyser. Ställningstaganden till riksintressen har kompletterats.

Sammanfattning av inkomna yttranden

Det omfattande materialet innehåller många olika känslolägen: det är protester, uttryck av sorg, förvåning, ilska, förvåntan och hejarop. Det finns en grupp av positiva yttranden, men majoriteten är tveksam och negativ till förslaget i olika grad.

Inledningen

En stor del av kommentarerna rör hållbar stadsutveckling. Många av de som yttrat sig ifrågasätter hur föreslagen utbyggnad kan klassas som klimatpositiv när så mycket skog ska avverkas och så mycket klimatpåverkande byggnation ska ske. Man ifrågasätter också hur man kan skriva ett avtal med staten om något så omfattande: ”hur kan staten diktera vad vi ska bygga?”.

Samrådstiden uppfattas av flera som alltför kort, både med hänvisning till det omfattande materialet och till att coronapandemins mötesrestriktioner innebar att fysiska möten inte kunde hållas. Noteras bör att yttranden skrevs i en tid då man trodde att restriktionerna skulle hävas till sommaren, eller allra senast till hösten 2020. Så blev dock inte fallet.

Planens mognads- och detaljeringsgrad diskuteras också i yttrandena. Det finns synpunkter på att mognadsgraden inte är tillräckligt hög, andra menar att planen inte är tillräckligt styrande och en tredjedel anser att detaljeringsgraden i bildmaterial och i styrning är för hög och låsande.

Introduktion mark och vatten

Huvuddelen av yttrandena tar upp frågan om växandet. De ger uttryck för både en positiv inställning till stadsutvecklingen enligt samrådsförslaget och tvärtom.

Yttrandena innehåller också många kreativa förslag om andra platser som skulle kunna bebyggas istället eller också, så att de sydöstra stadsdelarna skulle kunna minskas i omfattning. Några förslår att bebyggelsen skulle kunna spridas ut mer, andra att högre hus skulle kunna ta mindre mark i anspråk samt önskemål om att utvidga bebyggelsen söderut.

I yttranden har framkommit behov av ytterligare markanvändning såsom anläggning för vattenreservoar och avloppsreningsverk. Dessutom har olika röster lyft frågan om ianspråktagandet av jordbruksmark, både i form av önskemål om att bygga mer på åkermarken och spara skogen och att helt begränsa utbyggnad på åkermarken.

En del av Uppsala

Det finns synpunkter som efterfrågar en bättre beskrivning av hur utbyggnadsförslaget påverkar övriga Uppsala. Många av synpunkterna belyser också risken att områdets identitet och karaktär kommer att försvinna i samband med utbyggnaden av de nya stadsdelarna. Även närheten mellan befintliga bostäder och nya kommenteras och en bredare buffertzonen mellan nytt och befintligt önskas av många.

Gator och torg

Synpunkter på gatornas föreslagna utformning dominerar under denna rubrik. Det handlar dels om trafikala och sociala funktioner i gatorna, dels om förekomst av grönska. Vikten av en omsorgsfull planering av höjdsättning och terränganpassning lyfts också.

Parker och rekreationsområden

Här framträder önskan om bevarande av kullarna i Nántuna som den fråga som berör privatpersonerna mest, medan endast en instans lyfter den frågan. I övrigt kretsar yttranden om risken för att nuvarande gröna områden – som uppfattas som en stor kvalitet – ska försvinna. Önskemål om en rad olika

funktioner kopplat till friluftsliv och rekreation nämns också såsom utegym och ridstigar. Den typen av frågor lyfts inte av instanserna.

Minskad tillgänglighet till naturreservat och andra gröna miljöer kritiserar och många frågar sig om miljön runt Stordammen ska försvinna; det är något som inte uppskattas. Skolors och förskolors läge samt skolgårdarna utformning och storlek kommenteras också, huvudsakligen i positiva ordalag.

Bebyggelse

Instansernas yttranden berör frågor om styrning av arkitektonisk kvalitet, byggnadshöjd och skala där olika instanser har olika åsikter. Någon vill att högre byggnader byggs, andra vill se en lägre skala över lag och fler friliggande småhus. Vikten av sol och dagsljusförsörjning lyfts, likaså kommentarer om trähus och färgsättning. Risk för att områdets karaktär försvinner återfinns i både yttranden från instanser och privatpersoner.

Flera positiva röster höjs gällande krav på variation och lokalisering av kommersiell service utmed huvudgatan med mera. I övrigt domineras yttrandena under detta ämne av skepsis inför det man uppfattar som en alltför hög täthet i den nya bebyggelsen, kritik mot att husen är för höga, att man saknar villor och vill se fler radhus samt att man vill att den nuvarande karaktären i området ska bevaras.

Bebyggelse utmed väg 255 är de flesta emot och många menar att om det ska byggas ska det helst vara i form av radhus och andra småhus.

Många olika alternativa lokaliseringar för utbyggnad förslås även i detta tema. 3D-modellens volymer har missförstått av många, man tror att så som 3D-modellen ser ut, så kommer också husen att se ut.

Risk för att natur kommer att påverkas negativt och att de befintliga bostadskvarteren kommer att få insyn, brist på dagsljus och förlust av direktkontakt med det gröna uttrycks även i detta sammanhang.

Hållbara tekniska försörjningssystem

I yttranden från instanser återfinns kommentarer kopplat till kapacitet i de tekniska systemen idag samt hur samordning så snart som möjligt behöver säkras inför kommande planering.

Behov av fler tekniska anläggningar såsom reningsverk och återvinningscentral lyfts samt önskan om alternativ till traditionell avfallshämtning. Önskan om precisering och klargöranden gällande olika lösningar och begrepp återfinns också i yttrandena. Det handlar om till exempel "separering av toalettavfall och hur detta kan utnyttjas för lokal odling" eller "vad cirkulär livsmedelskedja innebär". Kostnader för utbyggnaden lyfts också.

Yttranden från privatpersoner domineras av förslag och idéer inom ramen för framtida hållbara tekniska försörjningssystem.

Transportinfrastruktur

Frågor som lyfts i yttrandena berör järnvägen och dess risker, järnvägsplanarbetet, utformning av stationsområdet och dess storlek. Avseende val av teknik för kollektivtrafiken höjs röster mot spårväg i några yttranden.

Många ställer sig bakom förslaget till lokalisering av trafikplatsen vid Mora stenar. Ombyggnaden av väg 255 till stadsgata är man dock tveksam till. När det gäller bro över Fyrisån finns enstaka röster som lyfter att alternativ till bro borde studeras. Cykelvägars utformning och dragning intresserar många, frågor om separering, planskildhet, säkerhet och trygghet lyfts samt kapacitet för lådcyklar i cykelnätet.

Många olika alternativa förslag till vägdragningar och väganslutningar presenteras i yttrandena, detta gäller också cykelvägar.

Vatten

Yttranden från instanser kommer huvudsakligen från de tekniska kompetensområdena med koppling till grundvatten, vatten i stort eller vattenskydd av olika slag. Yttrandena kretsar kring det nya dagvattensystemet, beräkning av flöden och vattenbalanser, vattenstatus, skyfallskartering och behov av vidare planering i allmänhet och med utgångspunkt från Riktlinjerna i Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområden i synnerhet. Grundvattenförekomster och relationen mellan grundvatten och ytvatten diskuteras också.

Privatpersonernas yttranden ger uttryck för viss oro kring att naturliga vattenflöden riskerar att försvinna och ökande vattenflöden vid byggnation. Olika idéer återfinns kring hur färskvattenkonsumtion kan minskas, hur våtmarker kan skyddas och risk för ökning av antalet mygg om mycket vatten står stilla i dammar.

Natur

Yttranden tar upp risk för naturvärden som förvinner, om vikten av att Lunsen ges tillbörligt skydd mot slitage och att arters överlevnad hotas. Behov av kompensationsåtgärder tas också upp och förslag till områden som skulle kunna utvecklas för kompensation presenteras. Sammanfattningsvis önskar många respondenter att skog och natur sparas. Någon yttrar sig också om sociala risker med gröna kilar som bryter sociala samband och skapar otrygghet.

Kulturmiljö

Vikten av att skydda Carl von Linnés kulturarv dominerar yttrandena under detta tema. Inverkan på riksintresset Långhundraleden kommenteras också. Bebyggelsen norr om Sävja gård ifrågasätts. Även yttranden från privatpersoner domineras av kommentarer om vikten av att skydda spår och lämningar av Carl von Linnés gärningar. Önskemål om vissa förbättringar av de kulturhistoriska miljöerna återfinns också.

Trafik

Behov av mobilitetsprogram lyfts. Farhågor uttrycks för att det befintliga vägnätet kommer att bli för hårt belastat. Önskemål om möjlig biltrafik på bron över Fyriskan återfinns bland yttrandena. Behov av ytor för hämtning och lämning av barn vid skolor kommenteras också. Något yttrande tar upp förbud mot genomfart genom Lunsen (läs: genom området) och enkelriktning av gator.

Skillnader kan noteras mellan instansernas yttranden och privatpersonernas. Privatpersoner lyfter önskemål om bilfrihet och bilfria zoner i högre omfattning än instanserna. Garage istället för parkeringshus efterfrågas av några, andra tar upp behovet av cykelgarage.

När det gäller kollektivtrafik finns påtagligt många yttranden som önskar kollektivtrafikförbindelser som redan finns i planförslaget. Det kan vara ett tecken på att förslaget är för svårläst eller att man inte har läst. Flera efterfrågar en billig (eller gratis) kollektivtrafik för att öka attraktiviteten. Några ovanliga förslag finns som till exempel att sammankoppla alla idrottsanläggningar med en egen busslinje.

Bostäder

Yttranden lyfter det goda i förslaget om blandade upplåtelseformer på kvartersnivå. Olika synpunkter på mängden hyresrätter återfinns, vissa vill ha fler hyresrätter, andra färre. Många önskar att billiga bostäder byggs i området.

Näringsliv och arbetsplatser

Behov av vidare analyser av behovet av lokaler för handel och kontor efterfrågas. Frågan om planering för så kallade jobbhubbar tas upp och även hur det kan säkerställas att lokaler används effektivt för att minska klimatpåverkan. Många olika förslag till placering av handel återfinns också bland yttrandena.

Social och kulturell infrastruktur

Skolors placering kommenteras, men inga större protester kan skönjas utan snarare kompletterande kommentarer. Man ställer sig positiv till att skolor och förskolor placeras på egna tomter. Missförstånd återfinns kring till exempel tillgång på idrottshallar; man har inte förstått att varje skoltomt också rymmer en idrottshall. Vikten av planering till stöd för den ideella sektorn lyfts också.

Önskan om fler lokaler för idrott återfinns bland yttrandena från privatpersoner. Efterfrågan på polisstation och brandstation återfinns också bland privatpersoners yttranden. Samnyttjande av lokaler efterfrågas av privatpersoner.

Hälsa, trygghet och säkerhet

Under denna rubrik samlas yttranden om brotts- och brandförebyggande insatser, framkomlighet för räddningsfordon, olycksförebyggande åtgärder, hur bebyggelsen bör anpassas till risker, trygghetsskapande åtgärder, hälsa och luftkvalitet, buller och vibrationer samt eventuella markföroreningar. Privatpersoner adderar också frågor om risk för smittspridning i den planerade miljön och avsaknaden av riskanalyser.

Genomförande

Många yttranden tar upp att planeringsprocessen kring FÖP bör förlängas, dels på grund av coronapandemin, dels på grund av att förslaget får så stor inverkan på hela Uppsala så beslut om antagande bör skjutas till efter nästa val. Dessa synpunkter kommer från både insatser och privatpersoner.

Instanser ser behov av vidare utredningar av koldioxidförluster, miljötekniska utredningar, inventering av markföroreningar och huvudmannaskap för dagvattenfördröjande ytor i gatorna och så vidare.

Privatpersoner har synpunkter på utbyggnadsordningen och olika förslag till alternativa ordningar uttrycks. Tempot på utbyggnaden bör vara lägre för att både säkra kvalitet och efterfrågan.

Kommunens ekonomi lyfts av flera: man ser en risk för att kommunen inte har råd och att projektet är för riskabelt. Flera goda idéer presenteras för hur utbyggnaden kan finansieras. Här kommenteras även kvalitetskrav som man anser riskerar att bli kostnadsdrivande. Några yttranden innehåller också förslag på hur ekonomiska effekter kan dämpas.

Det finns också yttranden, främst från privatpersoner, som anger risken för att genomförandet kommer att störa omgivningarna samt att omgivande natur ska skadas. Förslag på skyddsåtgärder beskrivs.

Social hållbarhet

En grupp yttranden tar upp risken för att den stadsmiljö som skapas inte blir socialt hållbar: att områdena byggs ut var för sig och att en segregerad situation uppstår, att det blir en sovstad utslängd på slätten och risk för otrivsamt miljö. Man menar att den sociala hållbarhetsanalysen måste breddas och fördjupas.

Privatpersoner ger förslag på vad man inte tycker ska byggas. Rädsla för att det ska bli ett nytt miljonprogram uttrycks också.

Mellankommunala frågor

Under denna rubrik samlas yttranden som lyfter fram vikten av samplanering med Knivsta i en rad olika frågor såsom VA-planering, gemensamma trafikutredningar och gemensam planering av det så kallade Dansike och så vidare. Det storregionala perspektivet lyfts också, kopplat till bostadsförsörjningen i regionen och hur detta projekt bidrar positivt till den.

Bilaga 1, Förutsättningar

Några få kommentarer rör nulägesavsnittet i bilagan. Det handlar huvudsakligen om läsbarhet. En viktig kommentar är att jordbruk behöver läggas till i nulägesbeskrivningen.

Riksintressen har kommenterats under tidigare rubriker. Här har dock sorterats in synpunkter på planen gällande det nationella intresset. Flera instanser är mycket tveksamma till att kommunen förslår exploatering av jordbruksmark.

Bilaga 2, Hållbarhetsbedömning

En instans saknar analys av målkonflikter i hållbarhetsbedömningen och även sammanvägning av ökad klimatbelastning, ökad trafikbelastning, integration med mera. Andra anser att det är bra att en heltäckande hållbarhetsbedömning har gjorts.

Privatpersoners yttranden kritiserar att slitage på Lunsen inte nämns, att artinventeringen är bristfällig, att många arter saknas med mera. Synpunkter finns även på att hållbarhetsbedömningen inte lyfter frågan om jordbruksmarkens värde, även som källa till ekosystemtjänster.

Flera tolkar hållbarhetsbedömningen som att byggnation inte är möjlig.

Inskickade bilder och kartor

Ett flertal bilder, kartor och andra omfattande alternativa förslag till mark- och vattenanvändning har skickat in som yttranden. Några av dessa bilder visas i samrådsredogörelsen.

Samlad bedömning utifrån länsstyrelsens tillsynsansvar

Länsstyrelsens yttrande redovisas särskilt utifrån deras roll som tillsynsmyndighet och samordnare av statens intressen enligt 11 kap. 10§ PBL. Nedan följer en sammanfattning av länsstyrelsens yttrande samt kommunens kommentarer till detta.

Nedan sammanfattas länsstyrelsens yttrande under rubriker med **fet stil**. Kommunens kommentarer sammanfattas med *kursiverad stil*.

Samlad bedömning

Länsstyrelsen uppskattar ambitionerna i förslag till ny fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna i Uppsala kommun. Det finns höga ambitioner om att skapa klimatpositiva och resurseffektiva stadsdelar som är inkluderande och där stadsmiljön är grönskande.

Planområdet och kompensationsåtgärder

Planområdet är i ÖP 2016 ett större utvecklingsområde benämnt Sydöstra stadsdelarna. Enligt ÖP bedöms stadsexpansionen kunna innehålla minst 10 000 nya bostäder. Planförslaget avviker kraftigt från detta. Planförslaget är utveckling av flera stadsdelar med cirka 20 000 bostäder, vilket är en fördubbling och innebär att det är täta stadsdelar som föreslås på oexploaterad naturmark samt jordbruksmark. Många värden berörs vilket ställer stora krav på planeringen, skadelindringsåtgärder och kompensationsåtgärder. Planområdet gränsar till två av kommunens beslutade naturreservat, Årike Fyris och Norra Lunsen, och sträcker sig även till den utpekade broförbindelsen genom Årike Fyris. Skogsmark med höga naturvärden, friluftslivs- och rekreationsvärden planeras att bebyggas, vilket kräver både tillståndsprövningar, långtgående skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder. Med tanke på den kraftiga exploateringen är det inte tillräckligt att kompensation enbart sker inom planområdet, utan kompensation måste även ske utanför området.

Kommunens kommentar

I Översiktsplan 2016 bedöms stadsnoden Sydöstra stadsdelarna kunna innehålla minst 10 000 nya bostäder. Takten i befolkningsutvecklingen har höjts tydligt sedan arbetet med Översiktsplan 2016 inleddes och befolkningsprognosen har närmast sig översiktsplanens högsta scenario. Uppsalapaketet och avtalet med staten innebär en planering av 21 500 nya bostäder inom planområdet för de sydöstra stadsdelarna. Detta skapar förutsättningar för en långsiktig och hållbar stadsutveckling i enlighet med översiktsplanens fyra principer som utgör en samlad målbild. Projektet främjar ett ökat bostadsbyggande samt utvecklingen av näringsliv, service, kollektivtrafik och infrastruktur.

Vid en ökad exploatering avser kommunen att arbeta med ekologisk kompensation på ett samlat sätt. Detta görs genom att kommunen vidare utreder möjligheten att antingen köpa och/eller skydda mark med motsvarande kvaliteter eller som har möjlighet att utveckla motsvarande kvaliteter.

Syftet med detta är att möjliggöra en frivillig ekologisk kompensation för förluster av natur- och friluftsvärden som saknar lagstadgat skydd. Inom dessa, eller befintliga skyddade områden, kan skydds- och förstärkningsåtgärder utföras förebyggande i de fall en art eller livsmiljös lokala bevarandestatus riskerar en betydande påverkan. Lagstadgad kompensation kan tillkomma utöver ovanstående i samband med dispens- och tillståndsprövningar för fridlysta arter, tillstånd för vattenverksamhet och

Natura 2000. För detta krävs ett mer detaljerat underlag än FÖP, varför utredning och prövning sker i kommande planeringsprocess.

Även kompensation för den avverkade skogens kolinbindande kapacitet lyfts i planen som en viktig åtgärd.

Buffertzonen mot Lunsen

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att buffertzonen mot Lunsen måste vara väsentligt bredare liksom de genomgående naturstråken. Flera tillståndprocesser, bland annat Natura 2000-prövning samt tillstånd för vattenverksamhet och artskyddsförordningen, är avgörande för om, och hur, planförslaget kan genomföras.

Kommunens kommentar

Till utställningshandlingen har buffertzonen mot Lunsen reviderats och anges i plankartan som utredningsområde inför Natura 2000-prövning utifrån naturliga förutsättningar i hydrologi och naturtyper. Den nya gränsen visar var en förändrad markanvändning troligen inte orsakar hydrologiska skador på Natura 2000-området. I delområden kan gränsen flyttas in mot Lunsen med tekniska insatser.

För att åskådliggöra en metodik finns i underlaget till planen en idéskiss till tekniska lösningar för buffertzonen som visar hur vatten kan ledas utan att dämna eller sänka vattennivåer i Lunsen. I kommande detaljplaner prövas Natura 2000 och vattenverksamhet där gränser för exploatering fastläggs. Särskild miljökonsekvensbeskrivning (MKB) kommer att tas fram.

Stordammsstråkets omfattning och storlek utformas som spridningssamband för Lunsens utpekade arter och behovet av livsmiljö i huvudsak för större vattensalamander. Stråken är även dimensionerade som vattenförande fuktstråk för vatten från Lunsen. Till utställningshandlingen har ytterligare en grön kil lagts till av hänsyn till de rekreativa kopplingarna från befintlig bebyggelse i södra Sävja.

Sävjaån markeras i plankartan som utredningsområde för Natura 2000.

Broförbindelse över Fyrisån

Länsstyrelsen bedömning

Broförbindelsen över Fyrisån och det kapacitetsstarka kollektivtrafikstråket är en annan viktig planfråga, som huvudsakligen hanteras direkt genom detaljplan. Det innebär att konsekvenserna för miljön inte hanteras i ett större sammanhang. Länsstyrelsen anser att det hade varit värdefullt för processen om broförbindelsen hade ingått i den fördjupade översiktsplanen eftersom den innebär många komplexa frågeställningar. Nu krävs en synkning mellan dessa parallella processer och planen behöver kompletteras med beskrivning av hur de processerna ska tas om hand. Länsstyrelsen kan utifrån detta underlag inte bedöma om broförbindelsen är genomförbar.

Kommunens kommentar

För att möjliggöra att konsekvenserna för miljön kan hanteras i ett större sammanhang har broförbindelsen lyfts in i utställningshandlingen till den fördjupade översiktsplanen. Två alternativa utformningar av bron beskrivs översiktligt. Planeringsinriktningar har formulerats så att påverkan på landskapsbildningen minimeras och värden i det öppna landskapsrummet beaktas i den fortsatta planeringen. Konsekvenser för landskapsbildning samt natur- och kulturvärden ska utredas vidare inför

detaljplaneskedet. Framtagandet av den fördjupade översiktsplanen samordnas kontinuerligt med detaljplanearbetet.

Planeringsinriktningar till efterföljande planeringsskede

Länsstyrelsen bedömning

Kommunen har en målsättning om att efterföljande detaljplanering ska gå snabbt. Ett sätt att skapa förutsättningar är att planen innehåller tydliga planeringsinriktningar. Det nu aktuella förslaget saknar i delar planeringsinriktningar och där de finns är de otydliga på ett sådant sätt att de inte ger ledning till den efterföljande planeringen. Länsstyrelsen anser att planeringsinriktningarna måste bearbetas, konkretiseras och fyllas med innehåll om den fördjupade översiktsplanen ska kunna bidra till en snabbare detaljplaneringsprocess. Ett helhetsgrepp kring vatten- och naturfrågorna underlättar också efterföljande planering.

Kommunens kommentar

För varje tema i planförslaget finns mål och planeringsinriktningar. Målen beskriver tillståndsmål som ska uppnås inom varje tema (vad som ska uppnås). Planeringsinriktningar beskriver mer konkret hur målen ska nås för att uppnå de bärande kvaliteterna i planförslaget (hur det ska uppnås). Dessa ska användas när så är relevant, i efterföljande planering och prövning. Både mål och planeringsinriktningar har bearbetats och konkretiserats för att skapa både tydlighet och flexibilitet till nästa planeringsskede.

Riksintressen

Länsstyrelsen bedömning

I 3 kap 4 § plan- och bygglagen anges att det av en översiktsplan ska framgå hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses. I den fördjupade översiktsplanen ska berörda riksintressen enligt miljöbalken redovisas och kommunen ska också ange hur de avser att tillgodose dem. Detta innebär att det ska framgå hur den planerade framtida markanvändning bedöms påverka områdena. Länsstyrelsen bedömning av samrådshandlingen är att riksintressena Natura 2000 Lunsen och Naturvård Ultuna källa inte tillgodoses. Natura 2000 Sävjaån, Totalförsvaret militära del, Friluftsliv samt Kulturmiljö riskerar att inte tillgodoses. Vidare bedömer Länsstyrelsen att riksintresset för Kommunikationer tillgodoses samt att en bedömning för Rörligt friluftsliv saknas.

Länsstyrelsen anser att beskrivningarna av riksintressena och dess värden samt inriktningarna för att tillgodose riksintressena generellt ska utvecklas i den fortsatta planprocessen

Natura 2000 Lunsen, Natura 2000 Sävjaån

Kommunens kommentar

Natura 2000-områden har ett starkt skydd där det krävs särskilt tillstånd för verksamhet inom och i anslutning till området. Lunsen och Sävjaån är skyddade som Natura 2000-områden och även skyddade enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Föreslagna detaljplaner och verksamheter kan tillåtas endast om de inte på ett betydande sätt kan skada miljön.

Till utställningshandlingen har skyddszonen mot Lunsen reviderats och markerats som utredningsområde utifrån naturliga förutsättningar i hydrologi och naturtyper. Den nya gränsen visar var en förändrad markanvändning troligen inte orsakar hydrologiska skador på Natura 2000-området. I kommande detaljplaner prövas Natura 2000 och vattenverksamhet där bland annat gränser för exploatering fastläggs. Särskild MKB kommer att tas fram.

Naturvård Ultuna källa

Kommunens kommentar

Området ligger strax norr om Nedre Föret utefter Fyrisån och består av källor som springer upp genom artesiskt tryck. Området är mycket känsligt för hydrologisk påverkan. Riksintresset kan omfattas av planerat område för Ultunabron. Riksintresset kräver stor hänsyn och skyddas genom att ingen hydrologisk påverkan får ske på ett sätt som påverkar källområdet. I planeringen av Ultunabron tas hänsyn till riksintresset där anläggningar inte får påverka grundvattenförande skikt som kan ha förbindelse med källan. En skyddszon ska inrättas efter utrett påverkansområde.

Totalförsvarets militära del

Kommunens kommentar

Baserat på försvarsmaktens yttrande avser vi fortsätta samråda planförslaget där byggnadshöjderna strider mot de nuvarande begränsningarna för riksintresset. Huvuddelen av bebyggelsen har en byggnadshöjd på cirka 20 meter.

Friluftsliv (Norra Mälaren samt nedre delarna av tillflödena Fyrisån och Hågaån)

Kommunens kommentar

Som framgår av riksintressebilagan i utställningshandlingen anser kommunen att riksintresse för friluftsliv tillgodoses. Broförbindelsen över Årike Fyris föreslås endast för kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik. Bron kommer att förstärka tillgängligheten till riksintresseområdet. Utformningen av broförbindelsen ska studeras noga i detaljplaneskedet för att tillgodose riksintressets värden.

Kulturmiljö

Kommunens kommentar

Utställningshandlingen har kompletterats med kartor och bilder som tydligare beskriver förslagets relation till riksintressena för kulturmiljövården och landskapsbilden samt vilka konsekvenserna blir. Planeringsinriktningarna har kompletterats så att det tydligare framgår hur värden inom riksintressena i möjligaste mån ska tillgodoses. Planförslaget har reviderats så att påverkan på riksintressena minskas, till exempel har bebyggelsens utbredning i väster justerats så att intrång i riksintresset undviks.

Kommunikationer

Kommunens kommentar

Uppsala kommun har ett kontinuerligt samarbete med Trafikverket i syfte att säkerställa riksintressena Ostkustbanan och E4. Samverkan och samplaneringen mellan infrastruktur och övrig samhällsplanering har förtydligats i utställningshandlingens inledning (i avsnittet om parallella processer).

Rörligt friluftsliv (Ekoln)

Kommunens kommentar

Utställningshandlingen är kompletterad. Som framgår av riksintressebilagan i utställningshandlingen anser kommunen att riksintresse för rörligt friluftsliv tillgodoses. Riksintressets värden värnas genom de olika skydd som finns för naturreservaten Årike Fyris och Hammarskog, strandskydd samt Vårdsätravikens strandpromenad och riktlinjer i översiktsplanen. Föreslagen bebyggelse utgör inget hinder för tillgängligheten till Ekolns strandområden, utan har tvärtom potential att förbättra tillgängligheten för det rörliga friluftslivet genom förbättrad kollektivtrafik och infrastruktur.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen bedömer att det med nuvarande handlingar inte går att bedöma om MKN enligt 5 kap MB för grundvatten följs. För att MKN för ytvatten ska följas måste flödet i Sävjaån utredas, lösningar och planeringsinriktningarna konkretiseras och de föreslagna storskaliga anläggningarna ordnas innan detaljplaner, som avvattnas mot Sävjaån, kan antas.

Kommunens kommentar

Detta beaktas. En kompletterande vattenutredning är framtagen för geohydrologi, riskanalys för grundvatten, dagvatten samt beräkningar av MKN för ytvatten och grundvatten. Utredningen visar principer för att uppnå MKN i ett nuläge och ett förprojekteringsläge. Mer exakta beräkningar utförs i detaljplaner som är juridiskt bindande och som beräknas utifrån aktuell MKN. Storskaliga anläggningar för rening och fördröjning utöver dagvattensystem redovisas som yta för vattenhantering med platser för respektive recipient.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen bedömer att samordning om frågor som berör mark- och vattenområden exempelvis utredningsområden för Nysala och verksamheter, teknisk infrastruktur samt påfarten till E4 som angår angränsande Knivsta kommun har inletts på lämpligt sätt. Det är viktigt att samordningen fortsätter genom hela processen.

Kommunens kommentar

Uppsala kommun samarbetar med alla kommuner i regionen kring olika frågor. Uppsala kommun ser fortsatta samverkansmöjligheter med Knivsta kommun vad gäller planering av trafikplats vid E4 samt den planerade gång- och cykelvägen mellan kommunerna. Fortsatt samverkan sker även genom den åtgärdsvalstudie som tas fram för brister kopplade till fyrspårsutbyggnaden. Till utställningshandlingen har frågan om mellankommunal samverkan tydligare lyfts in i inledningen, med en egen rubrik.

Hälsa och säkerhet eller risk för olyckor

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen bedömer att kommunen måste bearbeta planförslaget och inriktningarna inom några områden för att bebyggelse och byggnadsverk inte ska bli olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion samt underlätta efterföljande detaljplanering. Exempelvis krävs en riskutredning om etableringar inom 150 m från Ostkustbanan planeras. Vidare anser Länsstyrelsen att det är olämpligt att placera verksamheter där människor vistas inom 30 m från järnvägens spår mitt.

Kommunens kommentar

Under arbetet med framtagandet av utställningshandlingen har många av de ovanstående synpunkterna hanterats. Inför utställningsskedet har den fördjupade översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna kompletterats med text och konkretiseringar av planeringsinriktningar gällande buller och vibrationer, luftkvalitet, elektromagnetiska fält, markföroreningar med mera. Även plankartan har bearbetats så att den tydligt avspeglar Uppsala kommuns säkerhetskrav. Frågan gällande

människors hälsa och säkerhet har även förtydligats i form av planeringsinriktningar för att underlätta kommande detaljplanering,

I plankartan finns utmed Ostkustbanan en bebyggelsefri zon om 30 meter från spårmittpå vardera sida. Denna zon utgörs till delar av gata. Bostäder och känsliga verksamheter såsom skolor och äldreboenden har inte lokaliserats allra närmast järnvägen. Kommunen utgår från att risken för urspårning omhändertas av och ansvaras för av Trafikverket.

Risken för vibrationsstörningar ska förhindras eller reduceras genom byggnadstekniska åtgärder vid nybyggnation, som till exempel olika typer av grundförstärkningsåtgärder. Inom planområdet finns olika geotekniska förutsättningar för kapacitetsstark kollektivtrafik mot Ultuna för att klargöra förutsättningarna inför den fortsatta planeringen. Bebyggelse utmed Ostkustbanan ska grundläggas med särskild hänsyn till vibrationer. Vibrationer i byggnaderna bör underskrida komfortriktvärde i svensk standard, SS 460 48 61.

Vidare har en riskbedömning tagits fram som syftar till att tydliggöra förhållningssätt till riskkällor inom området inför kommande detaljplanering. Bedömningen är ett underlag för beslutsfattande om lämpligheten med planerad markanvändning med avseende på närhet till farligt gods-leder och risk för urspårning på Ostkustbanan. Vilket skyddsavstånd som bör hållas till Ostkustbanan vid detaljplanering beror på vilken typ av bebyggelse som planeras.

Då planeringen är i ett tidigt skede finns stora osäkerheter kring vilka förhållanden som kommer att råda när området Sydöstra stadsdelarna ska stå klart år 2050. Potentiella riskkällor som har identifierats ska utredas i detalj i kommande planskede. Länsstyrelsen, räddningstjänsten och Trafikverket har pekats ut som viktiga aktörer att samråda med i det fortsatta arbetet.

I övrigt se utställningshandlingen.

Allmänna intressen och övriga synpunkter

Vattenverksamhet

Länsstyrelsen bedömning

För att genomföra planförslaget krävs tillstånd för vattenverksamhet i flera olika områden. Det är Länsstyrelsens uppfattning att det behöver tas fram en omfattande plan för skadelindring och kompensation kopplad till planerad vattenverksamhet. Det behöver även lämnas utrymme i markanvändningskartan för att kompensera de biotoper som kommer att tas bort. I markanvändningskartan behöver också ytor för dagvattenhantering säkerställas samt även ytor för kompensationsåtgärder kopplade till både natur och rekreation och friluftsliv.

Kommunens kommentar

Den fördjupade översiktsplanen visar huvuddragen för kommande detaljplanering där tillstånd för vattenverksamhet och tillstånd för Natura 2000 fordrar en teknisk nivå som inte kan redovisas på översiktlig nivå. En plan för skadelindring och kompensation är möjlig att redovisa i ett senare skede för delområden eller enskilda detaljplaner där tekniska beskrivningar är en viktig del av underlaget för en eventuell tillståndsprövning.

Utredningsområdet Nysala

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen anser att det är många frågor som måste utredas för att bedöma om det oexploaterade utredningsområdet Nysala är lämpligt för en bebyggelseutveckling.

Kommunens kommentar

I mark- och vattenanvändningskartan är Nysala ett utredningsområde och området har inte fördjupats mer till utställningshandlingen.

Jordbruksmark

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen delar inte kommunens ställningstagande om att ta i anspråk jordbruksmark i de nordliga delarna av planområdet. Inte heller delas synen på hur jordbruksmarken i stadens omland ska användas och brukas. Dessutom bedöms inte ytan vid två gravfält norr om byggnadsminnet Linnés Sävja lämplig för sport och fritid.

Kommunens kommentar

I miljöbalkens 3 kap. 4 § anges att jordbruk är en näring av nationell betydelse och att "brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk". Väsentliga samhällsintressen kan vara att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet, att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem och att säkerställa viktiga rekreativintressen. (prop. 1985/86:3 s. 53).

I Översiktsplan 2016 är Sydöstra stadsdelarna ett område som anges möjlig för bebyggelseexpansion eller ny infrastruktur och där det i dagsläget finns brukningsvärd jordbruksmark. I Översiktsplan 2016 samt i den fördjupade översiktsplanen har analyser och avvägningar skett på en överordnad nivå som resulterat i ställningstagandet att delar av berörd jordbruksmark kan exploateras med hänvisning till väsentliga samhällsintressen och platsernas lägesegenskaper.

Uppsala kommun har formulerat sex grundläggande ställningstaganden om exploatering och bevarande av brukningsvärd jordbruksmark inom planområdet (bilaga 1, Förutsättningar).

- 1. Kommunen behöver en långsiktig stadsutveckling.*
- 2. Alternativ lokalisering vid Ostkustbanan är inte möjlig.*
- 3. Bostadsförsörjningen behöver säkerställas.*
- 4. Ianspråktagandet av jordbruksmark ska minimeras.*
- 5. Uppsala resecentrum behöver avlastas i närtid.*
- 6. Stora vinster kan skapas med begränsad förlust av jordbruksmark.*

I en avvägning mellan olika allmänna intressen samt mellan privata och allmänna intressen bedöms bostadsbehovet tillsammans med nödvändig infrastruktur i relation till den jordbruksmark som tas i anspråk vara motiverad.

Bostadsbehov

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen delar hållbarhetsbedömningens farhågor om att planförslaget innebär en risk för negativa konsekvenser gällande prisrimliga bostäder. Det riskerar att leda till att bostäder för allas behov inte får genomslag i planområdet.

Kommunens kommentar

Förtydliganden i både löptext och planeringsinriktningar har gjorts gällande bostadsbehovet. Enligt samma avtal ska minst 30 procent vara hyresrätter och 3 procent av det totala beståndet ska hålla en sådan prisnivå att även betalningssvaga grupperns behov kan mötas. Den senare siffran är låg och i planförslagets planeringsinriktningar möjliggörs en högre andel för att möta det stora behovet genom att markera att andelen bostäder i detta segment ska vara minst 3 procent. Innovativa arbetsätt och lösningar behövs för att möta det kravet.

För närvarande pågår arbetet med ett bostadsförsörjningsprogram för Uppsala kommun, vilket kommer att beskriva Uppsala kommuns målnivåer. Till antagandehandling kommer arbetet med programmet att vara fastställt. Fördjupningen kommer att följa dessa riktlinjer.

Befintlig bebyggelse

Länsstyrelsen bedömning

Människors hälsa kan påverkas negativt av en alltför tät stadsbebyggelse. Det är också viktigt att kommunen arbetar med att knyta samman befintlig bebyggelse med tillkommande bebyggelse och anger riktlinjer vad gäller tillgänglighet, avstånd, hushöjd, övergångszoner för att ge vägledning om hur hänsyn ska tas i kommande detaljplaner.

Kommunens kommentar

Förtydliganden har gjorts i tema En del av Uppsala, och både löptext samt mål och planeringsinriktningar har förtydligats och konkretiserats för att hänsyn ska kunna tas i kommande detaljplaneskede. För att knyta samman befintlig och tillkommande bebyggelse undviks till exempel skapandet av gränser och barriärer mellan befintligt och nytt. Staden vävs ihop till en helhet genom ett kontinuerligt nät av gator, gränder, stråk och stigar som också kopplas samman med flera befintliga.

En viktig faktor för att skapa en sammanhållen och inkluderande stad är också den nya bron över Fyrisån. Den kopplar de sydöstra stadsdelarna till övriga delar av södra Uppsala. Den ökar också orienterbarheten genom sin form och visar hur staden fortsätter på den västra sidan bort mot Gottsunda, Ulleråker och innerstaden.

Verksamhetsområdet

Länsstyrelsen bedömning

Utredningsområdet för verksamheter är översiktligt beskrivet i planhandlingarna. I detta skede finns för lite underlag för att bedöma verksamheternas möjliga påverkan på omgivningen, vilket får utredas i efterföljande planering. Till granskningen behöver detta område konkretiseras.

Kommunens kommentar

Revideringar gällande det föreslagna verksamhetsområdet har gjorts i form av tydligare beskrivning av området. Specifika planeringsinriktningar med konkretare medskick till nästa planeringsskede har även tillförts utställningshandlingen. Vidare föreslår även kommunen att det i nästa planeringsskede tas fram ett planprogram för området.

Naturstråk

Länsstyrelsen bedömning

Eftersom samma typer av stadsbebyggelse planeras på båda sidor om Stordammen menar Länsstyrelsen att risken är liten att grönområde blir en social barriär. Vidare föreslår Länsstyrelsen ett naturstråk, främst i rekreationssyfte, från befintlig bebyggelse i södra Sävja mot Lunsen.

Kommunens kommentar

Idéen om den kontinuerliga och sammanvävda staden är bärande för FÖP sydöstra stadsdelarna, såväl som i ÖP:s vision om koncentrerad stadsbebyggelse längs noder och stråk. Stordammsstråket utformas som ett funktionellt spridningssamband för Lunsens utpekade arter (i huvudsak större vattensalamander) och som ett fuktstråk för vatten från Lunsen. Utställningshandlingen kompletteras med ytterligare en grön kil, enligt länsstyrelsens förslag.

Säkerhetsavstånd vid utbyggnad av nya spår

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen gör samma bedömning som Trafikverket, att 100 meter brett stråk behövs vid stationen för att säkerställa att utbyggnaden av spår och station får plats då ytan för befintliga samt nya spår, station och vändspår är ca 40 meter. För en pendelstation behöver 100 m bredd reserveras på en sträcka av 1100 m och för en regionaltågsstation behövs 1200 m.

Kommunens kommentar

Revideringar i karta har gjorts. Skyddszon finns på 100 meter. Området karaktäriseras av osedvanliga topografiska förhållanden och därför behöver skyddsavståndet utredas vidare gällande eventuella möjligheter till ett mindre brett stråk än 100 meter, detta tas om hand i järnvägsplanen.

Vilket skyddsavstånd som bör hållas till Ostkustbanan vid detaljplanering beror även på vilken typ av bebyggelse som planeras. Då planeringen är i ett tidigt skede finns stora osäkerheter kring vilka förhållanden som kommer att råda när området Sydöstra stadsdelarna ska stå klart. Potentiella riskkällor som har identifierats ska utredas i detalj i kommande planskede. Länsstyrelsen, räddningstjänsten och Trafikverket är viktiga aktörer att samråda med i det fortsatta arbetet.

Världsarvsnomineringen

Länsstyrelsen bedömning

Linnés Hammarby, Årike Fyris med Danmarksvandringen och Ultunavandringen samt linneanska växter och djur, planeras ingå i en världsarvsnominering ("The Rise of Systematic Biology"). Länsstyrelsen bedömer att det finns en risk att planen kommer att påverka världsarvskommitténs bedömning negativt vid en nominering.

Kommunens kommentar

Planeringsinriktningarna har kompletterats så att det tydligare framgår hur det linneanska kulturarvet och Linnés Hammarby ska beaktas i den fortsatta planeringen: vyer och siktlinjer från Linnés Hammarby ut över det öppna landskapet mot Uppsala stad ska värnas och byggnadshöjderna öster om järnvägen

har sänkts för att minimera påverkan. Kommunen har inlett dialog med länsstyrelsen om hur det linneanska kulturarvet kan tas tillvara, synliggöras och utvecklas.

Markanvändningsstrategin för åsen

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen anser att riskbedömningen och markanvändningsstrategin för åsen ska implementeras i översiktsplaneringen och användas i bedömningen av lämplig markanvändning.

Kommunens kommentar

Utställningshandlingen är kompletterad med en riskanalys för planen.

Vattholmaåsarnas vattenskyddsområde

Länsstyrelsen bedömning

Väg 255 utgör avgränsningen till den yttre skydds-zonen för Uppsala och Vattholmaåsarnas vattenskyddsområde. Inom detta område anser Länsstyrelsen att det inte är lämpligt med parkeringshus. I första hand ska lämplig lokalisering utredas och därefter ska skyddsåtgärder utredas och vidtas. Även källare, oavsett användning, kan vara olämpligt.

Kommunens kommentar

I detaljplanering och genomförandeskede tas hänsyn till gällande föreskrifter för vattenskyddsområdet. Inför förändringar av markanvändning söks erforderliga tillstånd. Handlingen har kompletterats med information om tillståndsprövningar i den fortsatta planeringen.

Yttranden från instanser och privatpersoner

Inledning

Här sammanfattas de synpunkter som rör den fördjupade översiktsplanens inledande kapitel såsom hållbar utveckling och planens prioriteringar.

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Om hållbar utveckling och samhällsutmaningarna	
Planförslaget är väl genomarbetat med tydlig fokus på hållbar stadsutveckling och särskilt de ekologiska och sociala aspekterna.	Enköpings kommun genom KS
Den fördjupade översiktsplanen beskriver på ett tydligt sätt vilken social, kulturell, transport och teknisk infrastruktur som krävs för att genomföra planförslaget, vilket är särskilt viktigt när det kommer till en plan av denna storlek.	Enköpings kommun genom KS
Planförslaget är visionärt, men samtidigt realistiskt och genomförbart och fångar upp framtida planerings- och samhällstrender på ett bra sätt.	Enköpings kommun genom KS
Handelskammaren står bakom inriktningen mot hållbar stadsutveckling och uppfyllande av Agenda 2030.	Handelskammaren
Region Uppsala ser att planen behöver utvecklas när det gäller att beskriva hur den bidrar till att möta de övergripande utmaningarna rörande ett stärkt civilt försvar, robusta samhällsviktiga verksamheter och inte minst omställningen till ett fossilt oberoende samhälle.	Region Uppsala
Regionen anser vidare att begrepp som "klimatsmart" – "klimatpositiv" är svåra att kvalitativt bedöma och att planen skulle tjäna på att i högre grad fokusera i vilken grad den bidrar till direkt och indirekt fossilt oberoende.	Region Uppsala
Vi har också förhoppningar om att det samverkansavtal som är tecknat mellan Uppsala kommun och SLU skall utnyttjas för FÖP:ens positiva utveckling. Inom SLU finns stor kompetens kring hållbar stadsutveckling. För att uppnå bästa resultat bör SLU:s forskare involveras i planeringsprocesserna i tidigt skede.	Sveriges Lantbruksuniversitet
Hela kommunen	
Kommunens organisation måste riggas för att dels hantera utvecklingen av Södra staden men också säkerställa att efterfrågad och nödvändig utveckling kommer att ske i hela kommunen.	Moderaterna
Om planens mognads- och detaljeringsgrad	
Anser inte att den fördjupade översiktsplanen i sin nuvarande version var mogen för ett samråd utan behöver kompletteras och bearbetas.	Moderaterna
Anser att samrådstiden skulle utökas med två månader. Mycket missnöjda med den bristande förankringen i ett så här stort beslut.	Kristdemokraterna
Uppsala södra moderatförening föreslår att förslaget till fördjupad översiktsplan görs om i grunden. Ett nytt förslag som tar avsevärt bättre hänsyn till transporter, kultur-, idrotts- och friluftsliv, samt risker för kommunens ekonomi bör tas fram. Dessutom måste de idag boende i områdets behov tydligare beaktas i planen.	Uppsala södra moderatförening

Vi anser att detaljeringsgraden måste minska för att uppnå målet om mer generella detaljplaner. En fördjupad översiktsplan bör i nuvarande läge inte vara så detaljerad att vi låser oss i till exempel gatubredd eller detaljutformningar av enskilda kvarter.	Moderaterna
Hela utformningen av förslaget är alltför detaljerat och propagandistiskt. Vi anser att man måste börja i andra ändan – hur bygger vi en trevlig boendemiljö för kommunens medborgare, som de själva önskar?	Kristdemokraterna
Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att planen i större utsträckning behöver inkludera beskrivningar av strategiska lösningar. Detta gäller exempelvis inom områdena luft, buller, tillgång till solljus, teknisk försörjning och friytor för förskole- och skolelever.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Erfarenhetsåterföring från tidigare stora stadsutvecklingsprojekt	
Förslaget bör visa lärdomar från tidigare storskaliga projekt så som miljonprogrammen.	Handelskammaren
Koppling till ÖP	
Man har lyssnat på kritik på ÖP ´n.	Bergsbrunna gård
Finns inte stöd i nuvarande ÖP för förslaget	Björnligan
Kvalitetsfrågor	
Kvalitetshöjande åtgärder kan övervägas för ytor med låga miljö- och klimatvärden och/eller som försämrar livskvalitet för de boende och verkande. En sådan är den yta som tas i anspråk för järnvägens nuvarande dragning och som kommer behöva utökas i och med utbyggnad till fyra spår.	Region Uppsala

Kommunens kommentarer

Planförslaget följer intentionerna i översiktsplanen. I inledningen av utställningshandlingen beskrivs detta. Planen beskriver däremot inte hur den bidrar till att möta frågor gällande ett stärkt civilt försvar och robusta samhällsviktiga funktioner, men omställningen till ett fossilt oberoende samhälle är den förväntade effekten när planen är genomförd enligt de intentioner som den rymmer då de är exempel på frågor som normalt inte hanteras i en fördjupning.

Frågan om hur hela kommunen kan omfattas av de utvecklingstankar som planen rymmer belyses tydligare i utställningshandlingen under tema En del av Uppsala.

I arbetet med den fördjupade översiktsplanen ökar mognadsgraden under hela processen fram till antagande. Det sker genom att planen enligt plan- och bygglagen (PBL) ställs ut två gånger (samråd och utställning). På så sätt skapas enligt lagstiftarens intentioner en viktig växelverkan och ett kunskapsutbyte med det omgivande samhället och mognadsgraden ökar. När det gäller den fördjupade översiktsplanens detaljeringsnivå bör sägas att varje fördjupning är unik och har sina specifika förutsättningar och behov. I det här fallet är en förutsättning, som formuleras både i projektets direktiv och i det så kallade fyrspårsavtalet, att den fördjupade översiktsplanen ska förenkla kommande processer. Det har lett till att planprodukten ur vissa aspekter är mer detaljerad än brukligt. Utställningshandlingen har dock efter synpunkter i yttranden både skärpts och förenklats. Skärpning har skett genom att planeringsinriktningarna under varje tema har förtydligats samtidigt som förenkling har gjorts genom att den detaljerade illustrationskartan har tagits bort och kartan ”Funktioner och flöden” har förenklats.

Erfarenheter från projekt både inom Uppsala och nationellt finns hos planförfattarna och berörda förvaltningar. Sådana erfarenheter utgör viktiga delar av det kunskapsunderlag som ligger till grund för utformningen av planen. Erfarenhet är också en självklar kunskapskälla i kommande planeringsskeden.

Begreppet klimatpositiv förtydligas i utställningshandlingen genom beskrivningen av det klimatfärdplansarbete som pågår i kommunen och som har de sydöstra stadsdelarna som särskilt studieobjekt.

Samarbeten med SLU pågår, både gällande det nya dagvattensystemet och frågan om kolinbindning.

För att undvika störning och buller, bland annat under utbyggnaden, kommer krav att ställas på Trafikverket vid utbyggnad och utformning av den nya järnvägen. Det framgår också av utställningshandlingen.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Om hållbarhetsmål av olika slag	
Exploateringen bryter mot agenda 2030 och hållbarhetsmålen.	109
Kommunen lever inte upp till sina egna hållbarhetsmål.	109
Kortsiktigt och ohållbart projekt som rimmar illa med kommunens och Sveriges klimatmål.	3
Anpassa antalet planerade bostäder till behov, klimatmål och en hållbar tillväxt. Sätt miljömål på andel pendling för det nya områden men även för hela Uppsala.	3
FÖP:en lever inte upp till sina egna prioriteringar.	1
Ni har missat miljömålet om ”Myllrande våtmarker”.	1
Inför samma klimatmål i hela Uppsala kommun.	1
Den föreslagna extrema tillväxten är knappast förenlig med Uppsalas ambition att samtidigt vara ett föredöme i strävandena efter hållbar utveckling.	1
Denna folkmängdsökning, förtätning och platsen det sker på är i strid mot målen i Agenda 2030.	1
Det måste finnas andra sätt att bli Sveriges klimatstad än att totalt bygga sönder ett småhusområde med en genuin natur till ett packat miljonprogram.	1
Planerna representerar inte en klimatsmart och hållbar stadsutveckling.	2
Det är tydligt i planen att Uppsala kommun har ett starkt hållbarhets- och klimattänk. Trots detta kan förslaget få stora negativa klimatkonsekvenser.	1
Förslaget är inte klimatsmart eller hållbart. Invånarna i de berörda stadsdelarna skulle få sin miljö och sina levnadsvillkor förstörda.	1
Det är vilseledande att säga att de Sydöstra stadsdelarna ska byggas klimatpositivt.	1
Jag anser inte att förslaget på utbyggnad är bra för klimat och miljö.	1
Stadsdelen kan inte klassas som klimatpositiv då man offerar delar av skogen.	1
Förtätningen med framförallt flerbostadsbebyggelse är besynnerlig och tycks vara ogenomtänkt ur ett miljömässigt perspektiv.	1
Om Avtalet	
Fyrspårsavtalet måste vara tidernas sämsta uppgörelse.	227
Omförhandla eller avstå från avtalet.	10

Omförhandla avtalet med staten.	4
Om fyra järnvägsspår redan nu behövs mellan Uppsala och Stockholm borde spårerna byggas utan något motkrav.	3
<i>Att tvinga böja sig för ett avtal med staten för att få flervägsspår är skrämmande.</i>	2
Planen verkar vara ett förhastat motbud för att få till 4-spår och en ny tågstation.	2
Låt inte staten diktera vår utveckling.	1
Ifrågasätter avtalet med staten.	1
Ifrågasätter avtalet med staten. Utred alternativ dragning.	1
Avvakta planen tills Knivsta har omförhandlat sitt avtal.	1
Avtalet borde inte ange VAR de nya bostäderna ska ligga.	1
Om paketet inte är förenligt med hållbar utveckling måste även staten rätta sig.	1
Genomför en folkomröstning.	1
Vi säljer Uppsala själ om vi inte omförhandlar dessa villkor med staten.	1
Avtalet med staten får inte leda till enformig, storskalig bebyggelse.	1
Kravet är väl ändå inte att alla dess nya bostäder ska ligga i omedelbar anslutning till tågstationen i Bergsbrunna?	1
Vänder mig mot resonemanget att vi ska behöva bygga en hel stad för att förbättra tågtrafiken till Stockholm.	1
Låt staten bygga fyrspar. Bygg ut Uppsala utifrån våra egna önskemål och förutsättningar.	1
Det bör inte vara ett befintligt områdes enskilda ansvar att acceptera alla dessa nya invånare.	1
Om SL satsade på dubbeldäckare vore det inte så bråttom.	1
Planen verkar vara skapad för att få till 4-spår men det finns ingen marknad för de bostäder som byggs.	1
Det är inte bra att exploatera området för att få till 4-spår mellan Uppsala och Stockholm.	1
Minska tätheten och exploatera inte så hårt. Fyrspåret bör prioriteras ändå. Regionalresande med tåg kan ge stora nyttor relativt kostnaden.	1
Synpunkter och frågor om samrådet	
Samrådstiden har varit för kort för så pass omfattande material.	19
Samrådsmötena var bristfälliga. Det vore riktig demokrati att få delta i planeringsprocessen.	3
Det är helt klart att ni värderar en fyrspårsöverenskommelse med staten högre än Uppsalaborna och särskilt invånarna i de sydöstra stadsdelarna.	2
Har vi någon möjlighet att påverka dessa planer?	1
Samrådsmöten digitalt utesluter människor från att medverka.	1
Vad händer med synpunkter som lämnas in? Var kan vi medborgare se dem så vi kan känna oss trygga i att de hanteras och respekteras?	1
Skjut besluten ett år pga. pandemin.	1
Beslut måste få ta sin tid för att alla ska komma till tals. Under pandemin har många haft svårt att göra sig hörda. Lugna er lite.	1
Skjut upp processen så att man kan ha riktiga, fysiska möten.	1
Återställ en demokrati där invånarnas åsikter ges möjligheter att utforma byggandet.	1
	Bifogat bilder på önskad och icke-önskad arkitektur
Ett beslut av det här slaget kan inte hastas fram.	1
Övriga frågor	
Omformulera planeringsinriktningarna så att det framgår vad som måste efterlevas och hur de följs upp	1

Basera förslaget på erfarenheter från tidigare.	1
Klargöranden och definitioner	
I avsnittet <i>Planens prioriteringar</i> passar "produktiv" bättre under rubriken <i>Resurseffektiv och klimatpositiv</i> .	1
"Avstressande" bör finnas med i <i>Planens prioriteringar</i> .	1
Förklara vad som menas med "klimatpositiv" i <i>Planens prioriteringar</i> .	1

Kommunens kommentarer

Utvecklingen av de sydöstra stadsdelarna utgår från mål om såväl hållbarhet, FN:s agenda 2030 och kommunens eget mål om en klimatpositiv stad år 2050. Genom det klimatfärdplanearbete som just nu pågår inom kommunen, och inom vilket som de sydöstra stadsdelarna är pilotprojekt, studeras hur målen ska nås. Krav kommer att ställas i kommande planerings- och genomförandeprocesser så att målen ska kunna nås. Utställningshandlingen har kompletterats för bättre förståelse för det omfattande arbetet, se under rubriken "Sydöstra stadsdelarna – klimatpositiv stadsmiljö" i utställningshandlingens inledning.

Avtalet med staten stäms av kontinuerligt men planeras inte att omförhandlas. Avtalet möjliggör utvecklingsambitioner gällande den fysiska planeringen som kommunen haft länge och är i linje med kommunens översiktsplan.

Tidplanen för arbetet med den fördjupade översiktsplanen planeras i nuläget inte att förändras av den pågående pandemin. Nya digitala mötesformer innebär att gamla vanor ersätts med nya. Kommunen utvecklar dessa mötesformer kontinuerligt och till utställningen kommer flera olika sådana att erbjudas.

Avseende frågor om betydelsen av begreppet *produktivitet*, se utställningshandlingen under rubriken *Prioriteringar*.

Ordet *avstressande* inryms under begreppet livskraftig; en avstressande miljö är en livskraftig miljö.

Begreppet *klimatpositiv* beskrivs under rubriken "Sydöstra stadsdelarna – klimatpositiv stadsmiljö" i utställningshandlingens inledning. En klimatpositiv stadsmiljö är en sådan där mer kol binds in i material, mark och på annat sätt, än det som släpps ut.

Mark- och vattenanvändning

Mark- och vattenanvändning är planens huvudkapitel. Här samlas inledningsvis synpunkter som rör helheten, såsom själva utgångspunkten för utbyggnaden – det vill säga översiktsplanen och avtalet med staten – men även innehållet i plankartan, utbredning, omfattning med mera.

Synpunkter instanser

Synpunkt	instans
Klargöranden	
Vad betyder ”försiktig komplettering” i den södra delen av planområdet?	Statens fastighetsverk
Allmänt om växandet mm	
Handelskammaren har en positiv grundsyn på förslaget som innebär en konkretisering av tidigare vision och mål om fler bostäder och byggande av fyrspår.	Handelskammaren
En fördel med förslaget är att så pass stor del av Danmarksfälten sparas.	Kristdemokraterna
Håbo kommun bedömer att frågan hanteras på ett bra sätt i såväl huvudhandling som i hållbarhetsbedömning.	Håbo kommun
Yrkar att liggande byggplaner för Lunsen helt rivs upp, om inte åtminstone minskas kraftigt.	Orienteringsklubbarna IF Thor, Långhundra IF, OK Linné, Rasbo IK
Byggplanerna utgör ett allvarligt hot även mot naturreservatet.	Orienteringsklubbarna IF Thor, Långhundra IF, OK Linné, Rasbo IK
Uppsala kommuns ledning av idag måste ta ansvar och tillgodose behov som bottnar i andra perspektiv än att snabbt bygga nya stadsdelar på mark som idag erbjuder oersättliga värden.	Orienteringsklubbarna IF Thor, Långhundra IF, OK Linné, Rasbo IK
Det bör förklaras hur man i ett avtal kan binda exploateringen med en sådan omfattning och med så hög täthet i lägen som för bara några år sedan var ur marknadssynpunkt var uteslutna för byggande av flerfamiljshus.	Björnligan
C anser att andra utvecklingsplaner och andra samhällen måste utvecklas parallellt med utbyggnaden av den sydöstra stadsdelen.	Centerpartiet
Vi kristdemokrater är grundläggande emot den här typen av kraftig stadsutbyggnad. Hela tänkandet påminner om 60- och 70-talens miljonprogramsområden.	Kristdemokraterna
Begränsa utbyggnadens omfattning	
Nåntuna byalag kan tänka sig mindre komplettering till de befintliga utgående från det egna områdets behov av bostäder och lokaler.	Nåntuna byalag
Bättre att bygga på det man har, med lokalsamhörighet, än att göra en storstad av allt.	Nåntuna byalag
Vi föreslår utbyggnadsplanerna bantas väsentligt och att de goda livsmiljöerna bibehålls, så att de sydöstra stadsdelarna även i framtiden kommer att vara attraktiva att leva och bo i, både för oss som redan idag bor här och för framtida invånare.	Område Vallby - Söderby
Den jordmån som finns i området (öster om järnvägen) är en av de mest bördiga i Sverige. Man bör hellre bör bygga i skog än på fälten. Kommunen borde även överväga att ta i anspråk en smal remsa av naturreservatet strax väster om järnvägen.	Kristdemokraterna
Själva idén att bygga en ny stad i skogen kan diskuteras.	Yimby

Föreslår utbyggnad på åkermark istället t. ex. Nysala och norr och öster om Kuggebro och Bergsbrunna.	Brf Lunsen 2 och 3 samt Blekingevägen
Sävjaområdet som en redan tillräckligt väl utvecklad stadsdel i Sydöstra Stadsdelarna: SEF förordar: en maximal utbyggnad över tid fram till 2050, på max 10 000 lägenheter på upp till max 6 våningar.	Sunnersta egnahemsförening
Förslaget innebär en täthet högre än på Manhattan. Begränsa utbyggnaden till 10 000–12 500 bostäder och sprid övrigt byggande i kommunen. Undvik en storstadsförtätning och bygg vidare på Uppsalas profil som luftig småstad.	Nåntuna Backe samfällighetsförening
Utvidga bebyggelsen söderut, mot Knivsta	
Vi anser att "Nysala", skogsområdet mellan E4 och järnvägen som är streckat på förslaget ska föras in för bebyggelse i planen redan nu.	Kristdemokraterna
Behov av ytterligare markanvändning	
Plats behöver reserveras för reningsverk och vattentorn.	Uppsala vatten
Av särskild betydelse är lokaler för begravningsändamål. Mark för begraving – kyrkogård och ev. ny kyrkobyggnad.	Danmark -Funbo församling
Ianspråktagande av åkermark	
Saknas tillräcklig motivering till det ianspråktagande av jordbruksmark som planeras inom området.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Det bör framgå tydligare hur mycket åkermark som tas i anspråk.	Statens fastighetsverk
För romantiserat i FÖP: Hur ska uppsalaslättnens bördiga jord bevaras och inte bebyggas samt brukas på ett effektivt och hållbart sätt för att stärka landets livsmedelsförsörjning?	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Jordbruksmark: Skulle denna planering fortgå ser vi oss i LRF tvingade att åberopa Miljöbalken för att hindra förslaget från att bli verklighet. En ca 200 meter bred zon med kvarter utmed järnvägen", s 21. Mäter man på kartan tas i stället ett minst 400 meter brett område i anspråk.	LRF
Åkermark måste bevaras och inte brytas upp genom viss bebyggelse och rörelsestråk, något som förhindrar effektivt utnyttjande av jordbruksmarken.	Område Vallby - Söderby
Åkermark ska inte tas i anspråk.	Danmarks hembygdsförening
Samtlig nybyggnation bör så långt det är möjligt förläggas till den västra sidan av järnvägen för att inte inkräkta på jordbruksmarken.	Område Vallby - Söderby
Är emot bebyggelse öster om järnvägen som är en gräns mot riksintresset Långhundradalen med dess öppna landskap och åkermarken.	Statens fastighetsverk
Den jordmån som finns i området är en av de mest bördiga i Sverige. Man bör därför hellre bör bygga i skog än på fälten.	Kristdemokraterna
Församlingen ser helst att jordbruksmarken öster om järnvägen inte tas i anspråk för utbyggnaden.	Danmark -Funbo församling
Ianspråktagande av skogsmark	
För romantiserat i FÖP: Hur ska skogens värde i form av virke och massaved i ett tidigt skede hanteras för att få maximalt värde på effektivaste sätt?	Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kommunens kommentarer

Utbyggnaden i de sydöstra stadsdelarna tar sin utgångspunkt i den politiska viljan att Uppsala ska växa. Detta har bland annat fastställts genom Översiktsplan 2016. Den fördjupade översiktsplanens utformning och innehåll är baserad på behov inom flera centrala områden inom samhällsplaneringen.

Här följer några exempel:

- För att kunna växa behöver kollektivtrafiknätet i Uppsala avlastas och utvecklas vilket förslaget ger förutsättning för.
- Fler bostäder behöver byggas både för de som redan idag söker en bostad, för att barnen ska kunna efterfråga en bostad när de växt upp och för att dela ansvaret med övriga kommuner i Stockholmsregionen för den bostadsbrist som råder.
- Plats behöver avsättas för det växande näringslivets behov av lokaler, för universiteten samt skolor, förskolor, idrottslokaler, lokaler för kultur och annan service som efterfrågas. Dessa nya arbetsplatser behöver också bostäder till sin personal.
- Omställningen till ett klimatpositivt samhälle kräver att nya stadsmiljöer byggs på ett sådant sätt att hållbara livsstilar underlättas. Ett exempel på detta är att vardagslivets transportbehov kan lösas genom hållbara transporter såsom cykel och kollektivtrafik. För att det senare ska få ett tillräckligt stort underlag krävs att stadsdelarna byggs ut med viss koncentration.

Kommunen planerar för utveckling och utbyggnad även i andra delar av Uppsala. Det framgår av översiktsplanen för 2016 och den antagna aktualitetsförklaringen av översiktsplanen.

Yttranden har inkommit som föreslår ytterligare utvidgning av nybyggnation söderut, främst utmed järnvägen. Det kan komma att bli aktuellt längre fram, efter den nu planerade utbyggnadsperioden. Prioriteringen för närvarande är att skapa underlag och förutsättningar för den kapacitetsstarka kollektivtrafik, som i sin tur ger möjlighet till ett hållbart resande och därmed förutsättningar för en hållbar stadsmiljö.

Yttranden önskar förtydliganden kring anspråktagande av åkermarken, både i form av bättre argument för detta och omfattning i hektar. Argumenten framgår av den fördjupade översiktsplanens bilaga 1, där beskrivs avvägningen mellan det nationella intresset jordbruksmark och det samhällsekonomiska möjligheter som investeringen i en ny järnvägsstation. Antal hektar jordbruksmark som tas i anspråk för ny bebyggelse, järnväg och ny väg, öster om järnvägen samt norr om Sävja gård är cirka 90 hektar.

Behov av ytterligare funktioner har på olika, lämpliga sätt inarbetats i utställningshandlingen.

Betydelsen av *försiktig komplettering* framgår av plankartans teckenförklaring. Det som avses är att tillskott av enskilda bostadshus på större tomter tillåts så länge ekologiska samband inte bryts. Kompletteringarna ska även göras med hänsyn till landskapsbilden, kulturmiljön och med god form-, färg- och materialverkan.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Allmänt om planen	
Överlag positiv till planen. Dokumentationen som finns tillgänglig på kommunens hemsida och den presentation som hölls i Sävja kulturcentrum 7 mars visar att planen är väl genomtänkt.	2
Planen är en stor förbättring i jämförelse med översiktsplanen från 2016. Vi är positiva till att man tagit bättre hänsyn till såväl jordbruksintressen som miljön och i synnerhet att det inte längre är aktuellt att dra påfartsvägen till E4 över fälten förbi Lilla Söderby.	2

Den detaljerade översiktsplanen ger intryck av att vara väl genomarbetad och att man försökt ta så stor hänsyn som möjligt till olika intressen, givet förutsättningarna som ges i avtalet med staten.	
Arkitekterna bakom planen har gjort ett bra jobb givet förutsättningarna i fyrsårsavtalet och framförallt givet den mycket begränsade tiden de haft på sig. Den stora mängden exploatering har hanterats bra i väl avvägda kvartersstorlekar. Det är glädjande att man frångått den pågående trenden i bland annat Rosendal och i de senaste planerna av Kungsängen med allt mindre kvartersstorlekar.	2
Markanvändning i översiktsplanen från 2016 innebar många negativa effekter. Dessa har minskats eller eliminerats i de mer detaljerade planer som FÖP:en visar. Vårt intryck är att planerare och politiker lyssnat och beaktat en rad synpunkter som framkommit under det senaste året då dialoger förts med allmänheten och övriga lokala aktörer.	2
För viss utbyggnad samt positiv till tågstationen.	1
I grunden positiv till utbyggnaden.	1
Tycker förslaget ser BRA ut.	1
Positivt överraskad till en sådan utvecklad framtidsplanering.	1
Förslaget ser vettigt ut på det stora hela.	1
Mycket intressant förslag. Bra att Uppsala bygger ut och satsar på järnvägen.	1
Överlag ett fint förslag.	1
Spännande med utvecklingen av en ny stadsdel. Det kommer innebära utmaningar.	1
Det är ett toppenförslag och inte en dag för tidigt.	1
Ser väldigt positivt på denna typ av samhällsutveckling som skapar fler attraktiva bostäder och en hel del nya chanser till arbete.	1
En tågstation i Bergsbrunna samt en del kringbyggnader där är positivt. Planer på miljövänlighet mm är mycket bra.	1
Idén och planen för hur de sydöstra stadsdelarna ska utformas är mycket utförlig och detaljerad med fokus på människan och hållbar utveckling.	1
Jättespännande planer! Kul att se hur denna naturnära, vackra del av staden kommer utvecklas i framtiden.	1
I stort positiv till att det byggs i området söder om Sävja och det nya Bergsbrunna. Bra med spårväg och att man försöker bygga bort bilberoendet.	1
Utbyggnaden av sydöstra Uppsala är en nödvändighet. Uppsala är en stad som ligger i hjärtat av Uppland och med många kommunikationer i så gått som alla riktningar. Denna geografiskt centrala roll ger Uppsala exceptionella behov och nödvändigheter att expandera. Med tanke på dagens drastiska befolkningsökning till följd av migration är bostadskrisen värre än någonsin, vilket innebär att bostäder behövs konstrueras illa kvickt. Att då anlägga dessa bostäder i en stad som Uppsala, en stad med mycket jobbopportuniteter, en stad med ett av Sveriges största utbildningscentrum, vore en klok idé.	1
Det finns många fördelar med alla planer inom området. Mest positivt är att det kan komma att bli en simhall samt den nya tågstationen. Roligt att det kan bli ett större utbud av restauranger. Uppskattar att det bli nya motionsspår och hoppas att det blir elljusspår så att de går att använda även mörka höstkvällar och vintertid. Ser i stort sett positivt på byggplanerna.	1
Det är jättebra att Sävjaområdet utvecklas. Bostäder behövs och det kan även medföra utökade möjligheter för nya företag att etablera sig. Hoppas att det inte dröjer alltför länge. Denna utbyggnad av området är efterlängtat.	1
Positivt att det i planen finns med bland annat skolor, vård och omsorg, närservice, lokaltrafik och annat praktiskt redan från början.	1

Protesterar mot Uppsala kommuns planer att bygga över 30 000 nya bostäder i södra staden (Gottsunda, Ultuna, Ulleråker, Sunnersta, Sävja, Bergsbrunna).	228
Planen innebär att områdets nuvarande lantliga och gröna kvaliteter och karaktär försvinner. Många har valt att bosätta sig här på grund av dessa.	33
Motsätter sig exploateringen och förtätningen i befintliga områden.	4
Förslaget till den fördjupade översiktsplanen bör omarbetas totalt.	3
Planerna för utbyggnaden av de Sydöstra stadsdelarna bör läggas på is.	3
Planerna visar på en ogenomtänkt förortsbyggnation med naiv förhoppning om kapaciteten av tänkt kollektivtrafik och V/A. Planerna från grunden med stabil infrastruktur, kollektivtrafik samt hållbart byggande med attraktiva bostadsalternativ.	2
Bestört över omfattningen och ingreppet i befintliga bostadsområden.	2
Förslaget är galet.	1
Ifrågasätter hela Uppsalapaketet.	1
Detta mycket osäkra projekt bör bli en valfråga vid nästa val.	1
Planerna som presenteras är närmast ett våldförande på området. Det bör inte byggas så många bostäder.	1
Tycker inte alls om förslaget. Hoppas verkligen att politikerna tänker om.	1
Protesterar mot denna fruktansvärda bostadsplanering.	1
Förstår inte hur detta kan verka vara en bra idé. Tänk om och tänk rätt.	1
Att bygga en ny stad med början vid Ica vidare upp i Lunsens naturområde är en synnerligen skrämmande idé.	1
De fullständigt vettlösa planerna för utbyggnad och förtätning upprör med all rät merparten av idag boende i berörda och närliggande områden.	1
Planen är ett oerhört påkostat, storvulet projekt med mycket önsketänkande om en ny sorts människor i en helt ny typ av samhälle.	1
Planen kommer förändra hur det är att bo här idag. Vill inte att områdets befolkning mångfaldigas.	1
Detta är en förnedring för oss som bor här. Vill inte bo på en arbetsplats som försämrar vår fantastiska närmiljö.	1
Planen upplevs som ett övergrepp som förstör min närmiljö.	1
Det planerade området är alldeles för stort.	2
Gör planen hälften så stor då ingen vet hur människor vill bo i framtiden.	1
Planen är alltför aggressiv och motsvarar inte hur människor vill bo.	1
Bygg/bygg inte	
Sprid istället bebyggelsen över flera delar av Uppsala.	15
Bygg inte i området.	7
Bygg på västra sidan av järnvägen så det inte inkräktar på åker och betesmarker.	5
Koncentrera utbyggnaden runt den nya tågstationen istället.	4
Bygg i och mellan kransorterna in mot staden och satsa på bra kollektivtrafik.	3
Bevara de öppna markerna från Uppsala och Kungsängen via Bergsbrunna bort mot Långhundraleden.	3
Bygg som tänkt öster om spåren och i Asphagen en stadsdel för pendlare och bygg gärna ett nytt stadsdelscentrum runt korsningen vid 255an. Men bygg aldrig ihop de båda delarna.	3
Sprid bebyggelsen över ett större område.	2
Bygg istället mellan Bergsbrunna och Uppsala.	2
Bygg istället i andra orter som skulle må bra av att kommunen satsade på dem.	2
Sprid istället ut bostäderna längs järnvägen, exempelvis mellan Märsta och Knivsta.	2

Bygg på åkermark öster om järnvägen istället för i Lunsen / skogen.	2
Bygg i förstahand där det inte påverkar redan boende. Exempelvis söder om kullarna mot skogen innan Nántuna Backe och även på östra sidan av väg 255 vid kolonilotterna och söderut.	2
Den bebyggelse som planerats längre söderut från kullarna är mer logisk då den inte ligger precis intill befintlig bebyggelse.	2
Det finns hagar i Nántunaområdet på västsidan som bättre skulle kunna användas utan att påverka redan tidigare bebyggelse.	2
Naturvärdeskartan visar att den nya bebyggelsen ger maximal förstörelse av de naturvärden som finns inom området. Bygg vid Orrslätt istället.	2
Bygg inte nära Stordammen.	2
Bygg istället på de obebyggda markområdena mellan Nántuna och Boländerna.	1
Bygg istället en ny stad på skogsmark norr om Uppsala.	1
Bygg istället mellan Ångström och Sunnersta, norr om Stenhagen eller på åkrar i norra Uppsala.	1
Bygg istället bostäder på höjden i Boländerna eller bygg vid Tycho Hedéns väg.	1
Bygg istället i Vattholma och Skyttorp där befintlig kollektivtrafikinfrastruktur finns.	1
Bygg istället höghus och ishall i Boländerna och Fyrislund.	1
Bygg istället mer mot Knivsta, Alsike, Stockholm och andra platser.	1
Bygg istället på andra områden i Uppsala och i Knivsta kommun.	1
Bygg på obebyggda åkrar söder om Uppsala istället för att förtäta och bygga i Lunsen.	1
Bygg istället någon annanstans där de boende får nära till järnvägen utan att någon spårväg behövs, exempelvis vid Kungsgatans södra delar.	1
Bygg inte på åkermark öster om Vilan och öster om järnvägen, omfördela istället till övriga områden och till "Nysala".	1
Åkermarken mellan Sävja gård och Kuggebro bör utgå när FÖP:en når utställningsskedet, helt enligt HBB.	1
Bättre att bara bygga på den västra sidan av väg 255 vid nuvarande kullarna, där ligger inte villorna i Nántuna lika nära som på Bergslagesans sida.	1
Bygg mellan Lunsen och E4:an och möjligen till Lunsen istället för att förstöra Nántuna.	1
Titta på möjligheten att bygga på andra sidan järnvägen. Låt bli att skövla naturskyddsområdet Norra Lunsen ännu mer och försämra den gröna miljön för dem som redan bor i Sävja.	1
Sprid ut byggandet och minska förtätningen genom att bygga på mark som inte används åt jordbruk, exempelvis runt Rapskatan öster om Boländerna och runt Slavsta och Gränbystaden.	1
Det finns visst utrymme för tillskott i Sävja och bort mot Bergsbrunna: grusplanen vid infarten Sävja södra, mellan äldreboendet vid Skåneresan/gotlandsresan, söder om Sävja 3, bort mot Vreten/Gläntan. Likaså kan man bygga ett antal hus från Nántuna backe fram till Vilan i en skala som passar området.	1
Fälten mellan Sävja gård och Sävjaån bör inte bebyggas.	1
Bygg inte området mellan Bergsbrunna/Sävja och Nántuna längst väg 255.	1
Bygg lite mer norrut och lämna mer öppet i området kring Sävja gård.	1
Naturligt vore att bygga längs det kommunikationsstråk som finns idag längs järnvägssträckningen Uppsala – Alsike – Knivsta.	1
Nysala-området bör istället planeras som "Stadens omland" eller "Stadsparkodlingspark".	1
Närmast 255:an finns natur som är ganska otillgänglig och "oanvänd" som skulle kunna lämpa sig för byggnation. Längre in i skogen vid Lugnet, strax väster om skol- och	1

förskoletomterna finns ett kalhygge som är perfekt läge för tex radhus. Den gamla skogsvägen mellan Lugnet och 255:an skulle kunna bli en bra infartsväg från 255:an till skolor och småhus.	
Se över möjligheten att byta ut Sävja 3 mot ny bebyggelse. Området är i vägen. Det blir trånga ytor att arbeta med. Även Nántuna backe har ett ineffektivt användande av yta.	1
Sprid bebyggelsen längs järnvägen norr om Uppsala samt mellan Uppsala och Knivsta.	1
Satsa på att bygga ut de delar av Uppsala där nöjdheten hos de boende samt naturvärdena och rekreativvärdena inte är lika höga.	1
Gör istället en tillbyggnad av mer centrala och täta stadsdelar i kombination med utbyggnad av nya stadsdelar med mindre tät karaktär.	1
Det måste finnas fler områden än Sävja som kan ta emot den ökning av invånare som i dagsläget är oundviklig.	1
Fyrspåret kommer användas av hela regionen och möjliggör en viss byggnation även norrut längs järnvägen.	1
Det behövs fler alternativ på hur och var det ska byggas.	1
Borde ta åkermark i anspråk istället för naturskog.	9
Bygg på åkermark istället för skogsmark.	3
Dela upp byggnationen 50/50 mellan skog och åkermark.	1
Om antalet bostäder	
Bygg ingen eller småskalig bebyggelse i området.	5
Reducera antalet bostäder rejält.	4
Det är en kraftig överetablering av bostäder i området sett till den prognostiserade befolkningsutvecklingen. Det byggs i andra delar av kommunen som tillsammans täcker upp behovet.	2
Halvera byggvolymen.	1
Halvera byggvolymen och förlägg bostäderna främst runt den nya tågstationen, avskärmat från Sävja och Bergsbrunna.	1
Reducera antalet bostäder rejält. Vidareutveckla Sävja istället för att bygga sönder det.	1
Reducera antalet bostäder rejält och ta mer hänsyn till befintliga tomter.	1
Området tål förtätning med flerbostadshus men inte i den skala som presenteras där kvantitet går före kvalitet.	1
Bygg för färre antal människor med stora grönområdet på större yta, inga höghus.	1
Om dessa 21 000 + bostäder är ca 60 % av de planer som finns för Uppsala är det ett galeit förslag.	1
Kartorna	
Naturstråket mellan Blekingevägen och naturreservatet som finns på illustrationskartan bör få vara naturlig skog, utmärkas på plankartan, samt bör breddas.	2
Ta med området i höjd med ICA Sävja i illustrationskartan.	1
Även om Lugnet ligger precis utanför planområdet, glöm inte bort att beakta detta område i planeringen.	1
Dansike	
Satsa på markägarnas förslag "Dansikeförslaget".	9
Minska byggandet i norra Lunsen/Bergsbrunna och Nántuna/Sävja genom att en del av det tilltänkte bygget flyttas längre söderut mot Knivsta/"Dansike"	2
Bygg längs med järnvägen eller i det som kallas Nysala och Dansike. Att bygga upp städer på det sätt som ni vill göra kan man möjligen göra längs med en befintlig väg eller längs med en järnväg, men man kan inte bygga den mitt i en skog så som nu planeras.	1

Förståelsefråga	
Pustnäs-Lugnet-området som klassas "försiktig komplettering av bostadsbebyggelse" bör istället klassas som "grönområde".	3
Olika budskap ges angående vart det ska byggas i "de sydöstra delarna utvecklas" och i 3D-modellen.	2
Begreppet "stadsbygd" är luddigt. Denna klassificering bör inte förekomma.	1
Nåntuna 2:5 är markerad som grönområde på plankartan. Eftersom den är med på plankartan för sydöstra stadsdelarna borde den vara ljusgrön.	1
Uppdatera illustrationskartan så den stämmer med plankartan. De två kartorna stämmer inte med varandra i vissa områden.	1
Nåntuna backe står inte omnämnda i de omfattande planerna som berört område.	1
Övrigt	
Barriären mellan Sävja 2 och 255 behövs både som bullerdämpning och som ett naturligt luftfilter.	1
Anlägga en eller fler skogsträdgårdar för allmänt bruk (eller som en odlingsförening), och möjliggör för hönshållning, kanske även där i föreningsform.	1

Kommunens kommentarer

Projektet tar sin utgångspunkt i den politiska viljan att Uppsala ska växa. Planens utformning och innehåll är baserad på behov inom flera av samhällsutvecklingens centrala områden.

Här följer några av dem:

- För att kunna växa behöver kollektivtrafiknätet i Uppsala avlastas och utvecklas vilket förslaget ger förutsättning för.
- Fler bostäder behöver byggas både för de som redan idag söker en bostad, för att barnen ska kunna efterfråga en bostad när de växt upp och för att dela ansvaret med övriga kommuner i Stockholmsregionen för den bostadsbrist som råder.
- Plats behöver avsättas för det växande näringslivets behov av lokaler, för universiteten samt skolor, förskolor, idrottslokaler, lokaler för kultur och annan service som efterfrågas. Dessa nya arbetsplatser behöver också bostäder till sin personal.
- Dessutom kräver omställningen till ett klimatpositivt samhälle till exempel att nya stadsmiljöer byggs på ett sådant sätt att hållbara trafiklösningar får ett tillräckligt passagerarunderlag. De behöver således byggas ut med viss koncentration.

Många kreativa förslag finns i yttrandena kring alternativa platser att bygga på. Flera av dessa förslagna platser kommer också att byggas ut, i enlighet med kommunens översiktsplan (2016).

Andra yttranden föreslår att bebyggelsen ska spridas ut över en större yta. Ett sådant tillvägagångssätt skulle innebära att mer värdefull jordbruksmark behöver tas i anspråk för bebyggelse.

Utställningsförslaget visar en viss utbyggnad på jordbruksmark. Den ianspråktaga ytans storlek är resultat av en avvägning mellan att å ena sidan utnyttja den samhällsliga investering som en ny järnvägsstation innebär och å andra sidan vikten av att skydda jordbruksmarken. Utbyggnad på jordbruksmark åt öster har även avvägts mot riksintresse för kulturmiljö Långhundraleden. Se vidare bilaga1, förutsättningar där avvägningarna beskrivs närmare.

Yttranden har inkommit som föreslår ytterligare utvidgning av nybyggnation söderut, främst utmed järnvägen. Det kan komma att bli aktuellt senare, efter den nu planerade utbyggnadsperioden. Prioriteringen nu är att skapa underlag och förutsättningar för den kapacitetsstarka kollektivtrafik som

planeras, som i sin tur ger möjlighet till ett hållbart resande och därmed förutsättningar för en hållbar stadsmiljö vilket innebär att bebyggelsen bör lokaliseras runt den kapacitetsstarka kollektivtrafiken såsom planförslaget är utformat.

Antalet bostäder i förslaget ifrågasätts i en grupp yttranden och att den planerade utbyggnaden är för omfattande. Flera anser också att en anpassning till nuvarande skala och typ av bebyggelse vore mer lämpligt. Planförslaget har i viss mån tagit detta i beaktande. Genom en ny planeringsinriktning under tema Bebyggelse förtydligas att ny bebyggelse intill befintlig bebyggelse ska anpassas i karaktär och skala. Utöver detta har en zon med grönområde mellan nytt och befintligt adderats i plankartan.

Viktig att observera är också att huvuddelen av den förslagna bebyggelsen är mellan två och fem våningar vilket motsvarar befintlig bebyggelsehöjder i Sävja. Det är endast i moderna och utmed boulevarden som byggnaderna föreslås vara högre.

Förslaget till utbyggnad inom det så kallade Dansike har kommit från en grupp markägare i form av yttrande över översiktsplanen för 2016. Det förslag till alternativ som presenteras i det arbetet har diskuterats och man valde att inte gå vidare med det under arbete med översiktsplanen.

Försiktig komplettering framgår av plankartans legend. Det kan handla om tillskott av enskilda bostadshus med större tomter så att inte ekologiska samband bryts. Kompletteringar ska ske med hänsyn till landskapsbilden, kulturmiljön och med god form-, färg- och materialverkan.

Begreppet stadsbygd är hämtat från översiktsplanen.

Illustrationskartan utgår.

Nåntuna backe ingår i Nåntuna.

En del av Uppsala

Här presenteras och besvaras de synpunkter som inkommit och som berör projektets koppling till hela Uppsala och till de befintliga stadsdelarnas bebyggelse.

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
En del av Uppsala	
Svar måste finnas på hur övriga Uppsala påverkas av utbyggnaden här.	Björnligan
Alternativa lösningar	
DH kräver att kommunen omplanerar bebyggelsen så att många fler boende får chansen att se Uppsalas stadsprofil samt får njuta av solens strålar in i sin bostad!	Danmarks Hembygdsförening
I och med att alla insatser koncentreras hit avser sig kommunen tyvärr mycket av de ekonomiska möjligheterna att utveckla andra stadsdelar. Vi ser goda möjligheter att istället lösa det framtida byggnadsbehovet i den befintliga stadsväven, vilket skulle ge ett mindre transportbehov i staden.	White arkitekter
Områdets identitet	
Enligt Centerpartiet innebär förslaget att Uppsala kommer att förändras på ett sätt som innebär att stadens identitet och viktiga värden som kontinuitet, närhet och tillgänglighet kan försvagas	Centerpartiet
Områdets identitet kommer att bli en stor utmaning då kopplingarna till Stockholm riskerar att bli bättre och smidigare än kopplingarna in till resten av Uppsala.	White arkitekter
Siktlinjer	
Tillsäkra att Uppsalaslätten och siktlinjer mot centrala staden syns från utvalda utsiktsplatser där det är möjligt.	Centerpartiet
Koppling mellan befintlig bebyggelse och ny	
Kommunen måste lämna en större buffertzona med skog, åtminstone en trädlängd bred mellan bebyggelsen på Smålandsvägen och Blekingevägen och den nya bebyggelsen.	Brf Lunsen 1 (44 pers.)
Protesterar kraftigt mot att nybyggnation kommer nära befintliga bostäder.	Brf Lunsen 2 och 3 samt Blekingevägen
Bergsbrunna/Sävja-Gottsunda som sk Noder för Sävja/Södra Staden förordas inte (inga betydelsefulla beröringspunkter med Sunnersta)	Sunnersta egnahemsförening

Kommunens kommentarer

Många av synpunkterna beskriver risker av olika slag kopplat till den föreslagna utbyggnaden i de sydöstra stadsdelarna. Kommunen tar intryck av dessa iakttagelser. I den mån det finns belägg för dessa risker kommer de att hanteras i vidare planering och utbyggnad.

Frågan om hur hela kommunen kan omfattas och dra fördel av de utvecklingstankar som planen rymmer belyses tydligare i utställningshandlingens under tema En del av Uppsala.

Kommunen har i Översiktsplan 2016 beskrivit vilka nya områden som är lämpliga för ny stadsutveckling utöver möjliga förtätningar av redan befintliga stadsmiljöer. Planområdet är utpekade i ÖP 2016 som lämpligt för stadsutveckling. I utställningshandlingen har kommunens intentioner gällande stadsnoderna förtydligats. Målbilden i översiktsplanen (2016) i det växande Uppsala är att de ska utvecklas som levande centrumområden med regionen, kommunen, staden och närområdet som upptagningsområde.

I planförslaget säkerställs att siktlinjer mot centrala staden och ut över den omgivande slätten syns från utvalda utsiktsplatser där det är möjligt. I planeringsinriktningarna under tema Gator och torg framgår tydligt att utsiktsplatser ska ordnas i alla möjliga lägen. Gatustrukturen har utformats för att skapa förutsättningar för detta.

Synpunkter om koppling mellan befintlig och ny bebyggelse i de sydöstra stadsdelarna har behandlats i utställningsförslaget. Genom en ny planeringsinriktning under tema *Bebyggelse* förtydligas att ny bebyggelse intill befintlig bebyggelse ska anpassas i karaktär och skala. Utöver detta har en zon med grönområde mellan nytt och befintligt adderats i plankartan.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Påverkan på befintliga boenden och miljöer	
Den nya stadsdelen behöver vara attraktiv även för befintliga boenden i området, det perspektivet saknas i den presenterade planeringen.	11
Bevara träd och avstånd till befintliga områden, respektera den boendemiljö som redan finns på platsen.	10
Skapa inte denna urbana känsla i direkt anslutning till oss som valt att bo utan den.	8
Ta mer hänsyn till och respektera befintliga boenden.	7
Överhängande risk att befintliga bostäder förlorar i värde.	5
Ser inga fördelar med den eventuella service som det nya erbjuder.	3
De familjer som bor där de nya järnvägsspåren planeras måste erbjudas kompensation.	3
Ni kör över oss som bor här. Ge oss tid att sälja våra hus innan skogsskövlingen startar.	2
Fyrspår och en ny station ger ett lyft för hela regionen. Gör det inte på bekostnad av boendemiljön för de som redan lever i Uppsala.	2
Överhängande risk att befintliga bostäder förlorar i värde. Ersätter kommunen det?	1
Ta hänsyn till existerande befolkning istället för att locka ny.	1
Respektera de boende och varför de valt att bosätta sig i området.	1
Ingen har frågat oss som bor här hur vi vill ha det.	1
Ser inte hur förslaget kan hjälpa till att bevara den grönområden och villabebyggelse jag flyttade hit för.	1
Vill ha kompensation för att bo på en byggarbetsplats i 30 år.	1
Hälsan och ekonomin kommer att påverkas negativt för alla som bor i området.	1
Planen innebär en minskad attraktionskraft för planen vilket gör att många känner sig tvingade att flytta.	1
Befintlig bebyggelse, natur och kulturmiljö verkar inte betyda något i arbetet.	1
Visa större hänsyn till de boende och de negativa effekterna på ekonomi, boende, livskvalitet och önskan att bevara naturen, kulturen och lugnet.	1
Flyttar om Nántuna backes skog bebyggs.	1
Enligt 3D-modellen 2050 kommer flera bebodda hus att försvinna. Det är problematiskt.	1

Uppseendeväckande att omvandla en bra boendemiljö till något helt annat.	1
Boende i nuvarande Sävja skulle få längre avstånd och få det svårare att ta sig till Lunsen.	1
Boende i området idag offras för ett bostadspolitiskt mål.	1
Utopi att tro att det går att skapa integration mellan etablerat villa-/radhusområde och nybyggda höghus.	1
Kommunen behöver presentera en utredning om hur närliggande invånare påverkas och hur de vill se sin framtida närmiljö.	1
Om Uppsalas förändrade karaktär	
Den snabba tillväxten som planeras för Uppsala gör det svårt att behålla stadens identitet.	2
Det som planeras är en väldigt nordlig förort till Stockholm.	1
Risk att området mer blir en förort till Stockholm än en del av Uppsala.	1
Risk för att området blir mer av en förort till Stockholm än en del av Uppsalas småstadskänsla. Förändra inte Uppsala från en lagom stor stad med närhet till fin natur.	1
Konstigt att bygga en stad som inte är sammankopplad med Uppsala.	1
Fokusera på att skapa arbeten och attraktiva boendemiljöer i Uppsala istället för att transportera människor till och från Stockholm.	1
Planen är en lösning på att ha en spårväg från Bergsbrunna via Ultuna snarare än att skapa ett område med en naturlig koppling till Uppsala.	1

Kommunens kommentarer

Många av synpunkterna beskriver risker av olika slag. Kommunen tar intryck av dessa iakttagelser. I den mån det finns belägg för dessa risker kommer de att hanteras i vidare planering och utbyggnad.

Synpunkter om koppling mellan befintlig och ny bebyggelse i de sydöstra stadsdelarna har behandlats i utställningsförslaget. Genom en ny planeringsinriktning under tema *Bebyggelse* förtydligas att ny bebyggelse intill befintlig bebyggelse ska anpassas i karaktär och skala. Utöver detta har en zon med grönområde mellan nytt och befintligt adderats i plankartan.

Gator och torg

Här presenteras och besvaras de synpunkter som inkommit gällande gatustrukturen och torgen. Frågor som beskriver hur gatorna trafikeras återfinns under rubriken Trafik. Yttranden som kommenterat höjdsättning återfinns också här.

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Allmänt om strukturen	
Det är positivt att föreslagen strukturen tar hänsyn till rationellt byggande.	Uppsalahem
En alternativ stadsstruktur bör arbetas fram. En struktur med en genomtänkt gatuhierarki och ett mer varierat gatunät och kvartersindelning med bättre förankring i områdets terrängförhållanden bör tas fram.	PBN
Förslag till gator och stråk som bör utgå, förändras eller bevaras	
Uppsalahem ser positivt på att gatorna får en blandning i utformning och innehåll. Det är välkommet att gatorna utformas för att vistas på och där sociala möten främjas.	Uppsalahem
Gatan söder om Stordammen som förbinder två stadsdelar med varandra bör utgå och ersättas av en gång- och cykelväg mellan de båda stadsdelarna.	PBN
Föreslagen gata mot Västgötagatan bör utgå.	PBN
Protesterar kraftigt mot dragnings av genomfartsgata.	Brf Lunsen 2 och 3 samt Blekingevägen
Vägar, samt gång- och cykelvägar till de nya bostadsområdena får inte gå genom våra bostadsområden.	Brf Lunsen 1 (44 pers.)
Den belyst skogsstigen som går från Blekingevägen till Stordammens skola, Sävja kulturcentrum och Sävja idrottsplats måste förbli fredad från all trafik och behålla sin karaktär som skogsväg, för gående och cyklister.	Brf Lunsen 1 (44 pers.)
Gatornas innehåll och utformning	
Flexzoner / möbleringszoner bör vara 3 meter och bör rymma angöringsplatser för bilar, renhållningsfordon, leveransfordon.	GSN
Problem med avsaknad av förgårdsmark.	GSN
Ytor för lokal hantering av mindre snömängder bör vara önskvärd ur ett driftsperspektiv.	GSN
C vill att cykel och bil separeras med ett grönskande stråk på minst en meter.	Centerpartiet
Centerpartiet vill se en gatuutformning som i framtiden skulle kunna ha kapacitet för spårväg men att BRT är det som ska planeras för i första hand.	Centerpartiet
Kan man öka antalet separerade grönskande stråk av separerade filer för biltrafik och cykeltrafik som också kan användas som snöupplag på vintern.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Nämnden önskar en genomtänkt och effektiv utformning av gaturummet för att minimera kostnaderna för drift och underhåll av gatan.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Protesterar mot idén om de sociala gatorna, räcker med transportfunktionen.	Brf Lunsen 2 och 3 samt Blekingevägen
Gatunätet måste vara körbart för räddningsfordon, även i de delar som inte är tänkta för bilar.	Brandförsvaret
Gatornas bredd och sektion	
Kvartersstorlekar och gatubredder behöver nyanseras.	PBN
Alla gator har ett generellt mått bör omformuleras för att skapa en mer generell gatuhierarki.	PBN

En fördjupad översiktsplan bör i nuvarande läge inte vara för detaljerad så att vi låser oss i gatubredder och vid utformning av kvarter.	PBN
Ledningar bör visas i sektionerna.	GSN
Stresstest bör göras för att undersöka ett minimimått för gatornas möjlighet att rymma teknisk försörjning.	PBN
Planen bör kompletteras med principer för när 24-meters gatan ska tillämpas.	PBN
Det bedöms onödigt att slå fast ett generellt mått på gatorna, det vore önskvärt att man istället bygger på vilken funktion respektive gata ska ha.	GSN
24-metersgatan räcker inte till då alla trafikslag ska samsas.	GSN
Kortare gator kan var 13,5 eller 17 meter och ändå rymma dagvattenbäddar.	GSN
C ser hellre att gatans bredda minskar till förmån för parkering i garage och andra lösningar för korttidsparkeringar än att ha stor gatubredd.	Centerpartiet
Det bör utredas om gatornas bredd kan minskas till förmån för parkeringar i garage och andra lösningar för korttidsparkeringar än att ha en stor gatubredd.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Torgens innehåll och utformning	
Förtydligande kring hur social hållbarhet ska uppstå på torg och parker.	Centerpartiet
Kan man förtydligande i hur man har tänkt sig att den sociala hållbarheten ska uppstå och säkras på torg och parker.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Skapa ett Hötorg för försäljning.	Bergsbrunna gård
Kan man planera så att samtliga torg får vegetativa inslag kompletterade med träd- och växtväggar.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Vegetation på samtliga torg, gärna växtväggar.	Centerpartiet
Om materialval ur olika aspekter	
Asfalt bör undvikas till förmån för mer tilltalade underlag som t.ex. natursten och annan marksten.	Centerpartiet
Rörelseytorna bör vara uppvärmda vintertid så att sandning och saltning så långt möjligt kan undvikas.	Centerpartiet
Vid val av material ska material som når låga temperaturer främjas för att minska uppvärmningen i urbant heat island-effekten.	Centerpartiet
Det måste finnas en effektiv och genomtänkt utformning av gaturummet för att minimera kostnader och underhåll.	Centerpartiet
Höjdsättning och terränganpassning	
Principiell höjdsättning för att visa hur ytvattnet från Lunsen ska avledas.	PBN
Samordning av höjder med DP-spårväg.	PBN
Markhöjderna är bristfälligt studerade, höjdsättningen kanske är den viktigaste utgångspunkten.	Björnligan
Illustration som klagör och ev. löser de knepiga terrängförhållande saknas.	Björnligan
Det föreliggande förslaget innebär plansprängning och uppfyllnad i stora delar av Lunsen.	Björnligan
Den kuperade terrängen i området kommer också att behöva hanteras för att uppnå de gaturum och kvarterorum som redovisas som plana i principskisserna. Stora markarbeten gör det svårare att spara befintlig vegetation.	White arkitekter
Om stadsliv	
Svårt att skapa den traditionella stadspuls som FÖP:en beskriver med det långa stråk som bebyggelsen planeras i. En större koncentration av bebyggelsen i en eller två noder, istället för dagens fyra eller fem etapper, skulle ge bättre förutsättningar för det stadsliv som efterfrågas. Det är också tveksamt om läget, långt ifrån city, eller befolkningsunderlaget på platsen är tillräcklig för att etablera stad.	White arkitekter

Planen bör kompletteras med några frågeställningar kring viktiga aspekter i utformningen av bottenvåningar vända mot gatorna för att stödja i arbetet med detaljplaner och bygglov.	PBN
Offentliga och kommersiella lokaler i minst 75% av alla kringliggande fasader.	Centerpartiet
Om barriärer	
En åtgärd för att åtgärda den negativa barriäreffekt som järnvägen utgör kan vara att skapa en "grön korridor" (i nord-sydlig riktning) i form av en "åsrygg" över järnvägen.	Region Uppsala
Extra stor omsorg behöver läggas vid dessa gröna samband i nästa steg för att säkerställa att de inte utgör barriärer mellan enklaver. I det redovisade gatunätet finns det få kopplingar mellan de olika etapperna vilket vi bedömer försvårar synergieffekter och samspel mellan dessa områden.	White arkitekter
C vill att texten förtydligas kring fysisk och visuell barriär.	Centerpartiet
Behov av riktlinjer och förtydliganden	
Riktlinjer för allmän plats, gator, och parker ska tas fram.	PBN
Det finns möjligheter i Bergsbrunna och Sävja att integrera den nya bebyggelsen med den befintliga.	White arkitekter

Kommunens kommentarer

I kommande detaljplanearbeten kommer gaturummens bredd och utformning att utredas vidare – gatusektioner som presenteras i planen är exempel. Funktioner som ska rymmas i gaturummen framgår av nya planeringsinriktningar i utställningsförslaget. Även gatu-utformning och den slutgiltiga dragningen av dem, studeras och förfinas vidare inom kommande detaljplanearbeten.

Av planeringsinriktningar framgår att byggnaderna bör stå i trottoarkant för att skapa väl avläsbara stadsrum. Det hindrar inte att del av gaturummet i juridisk mening kan utgöra kvartersmark av tekniska och funktionella skäl.

Förgårdsmark kan anordnas där det är lämpligt; planen hindrar inte det. Många byggnader kommer att innehålla markbostäder i bottenvåningarna och då blir en generös förgårdsmark framför huset en viktig del av miljön. I andra lägen, till exempel utmed renodlade småhusgator kommer det också att vara lämpligt med bredare förgårdsmark.

Kopplingen till Västgötaresan är en av de viktigaste kopplingarna för att binda ihop befintligt centrum i Sävja med den nya stadsmiljön. Noteras bör att den föreslås endast för gång- och cykeltrafik samt räddningstjänst. Kopplingen kvarstår i utställningshandlingen.

Det finns inget i planen som hindrar att man separerar biltrafik från cykeltrafik med gröna ytor i gaturummen. Det kommer att studeras vidare i kommande planeringsprocesser. Illustrationerna i planen utgör endast exempel.

Framtidens gator bör innehålla grönska och fördröjning av vatten för omhändertagande av dagvatten och för att erbjuda ekosystemtjänster enligt modern forskning på området. Att också ge gatan ett socialt innehåll ökar den sociala integrationen och därmed den sociala hållbarheten. Att gatorna enbart skulle användas för transporter ligger inte i linje med planförslagets mål och prioriteringar om ett hållbart samhällsbyggande. Hur de slutgiltiga gatusektionerna kommer att utformas kommer att studeras närmare under detaljplaneskedet.

Växtväggar föreslås i ett yttrande. Det kan vara ett mycket bra tillskott i stadsmiljön men är en för detaljerad fråga i en fördjupad översiktsplan. Det finns ingenting som hindrar att detta föreslås vidare i kommande planeringsprocesser.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Om torgen	
Torgen har en estetisk roll i staden.	1
Ta fram idéer till utformning för lek och social samvaro på torgen.	1
Utveckla området kring Ica Sävja, det saknas torg, aktiviteter.	1
Om gatustrukturen	
För lite variation mellan intima och öppna stadsrum.	3
Inför en högre andel smala gator.	2
Strukturen gynnar bilism.	1
Kritik mot gatustrukturen, det blir tätt, deprimerande.	1
Ta fram friare alternativ till husens placering.	1
Hela området ser ut som ett fängelse.	1
Risk för trånga gator med mycket trafik och dålig miljö.	1
Lär av tidigare misstag vid utformning av gatunätet.	1
Gator ska möjliggöra förflyttning, förslaget innebär försämrad funktion.	1
Genhet ska gälla för lokala förflyttningar, inte genomfart.	1
Bygg mindre kvarter för bättre grannkontakt.	1
Fortsätt områdets organiska vägnät istället för breda raka paradgator.	1
Om träd i gatumiljön	
Även trädplanteringar bör vara varierade.	3
Bra med fler smitvägar från broarna genom grönstråken, för trygghet.	3
Ha endast buskar och örter nära trafik.	1

Kommunens kommentarer

Utställningsförslaget beskriver tydligare än samrådshandlingen hur gaturummens innehåll och utformning kan varieras beroende på typ av bosträder utmed gatan, antal portar och entréer utmed den, trafikmängder, arkitektoniska idéer hos byggaktörerna med mera. Enligt analyser som gjorts kommer huvuddelen av gatorna ha mycket låga trafikmängder, under 20 bilrörelser i timmen. Sådana gator kan rymma stora mängder grönska och förgårdsmark så att en intim och trivsamt miljö skapas.

I andra gaturum, med lite högre trafikmängder, behöver trafiken ges något större utrymme även om grönska i form av träd och gröna ytor ska finnas i alla gator. Dessutom har smalare gator adderats i utställningsförslaget på ett flertal ställen. Hur de slutgiltiga gatusektionerna kommer att utformas studeras närmare och beslutas under detaljplaneskedet.

Gaturummen är inte trånga, snarare tvärtom. Huvuddelen av gatorna har planerats med en bredd motsvarande 24 meter.

Att gatorna enbart skulle användas för transporter ligger inte i linje med planförslagets mål och prioriteringar om ett hållbart samhällsbyggande. Framtidens gator behöver innehålla grönska och fördröjning av vatten för omhändertagande av dagvatten och för att erbjuda ekosystemtjänster enligt modern forskning på området. Att också ge gatan ett socialt innehåll ökar den sociala integrationen och därmed den sociala hållbarheten. Gatornas sociala dimension är en central idé i planen.

Variation i trädplanteringar kommer att styras i kommande kvalitetsprogram för allmän platsmark, se en ny planeringsinriktning i utställningsförslaget. Träd kan förekomma nära biltrafik utan att säkerheten riskeras. Siktlinjer säkerställs genom att träden ”stammas upp” i driftsskedet så att inte låga grenar skymmer sikten. Frågan om ytor för lek och social samvaro kommer också att hanteras i kommande kvalitetsprogram för allmän platsmark.

Frågan om trygghetssmitvägar har diskuterats och hanteras i nästa planeringsnivå.

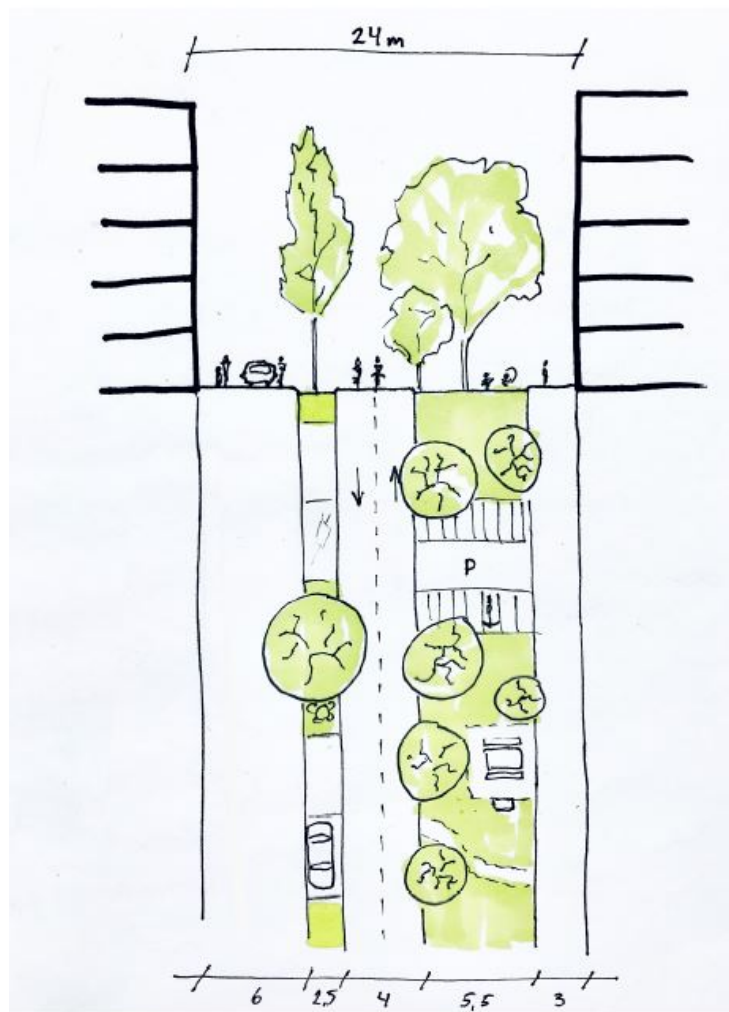

Bild 1 - Förslag gatusektion från privatpersons yttrande, alternativ till hur gaturummet kan disponeras.

Parker och rekreationsområden

Här presenteras och svaras på de synpunkter som har koppling till parker och rekreation. Även hästverksamheternas synpunkter är inordnade i denna del då de har koppling till rekreation. Övrig idrott återfinns under Social- och kulturell infrastruktur.

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Benämningar och definitioner	
Benämna stadsparkerna i förslaget med stadsdelspark.	GSN
Definiera gröna rörelse-stråk och extra gröna gator.	GSN
Ekosystemtjänster	
Centern vill att PR ska ha målsättning att samtliga fyra typer av ekosystemtjänster och förstår samt förtydligar att dessa är beroende av varandra.	Centerpartiet
Gröna stråk och rörelsetråk	
C anser att gröna stråk ska inkludera skolgårdar med gång och cykel på utsidan av dem.	Centerpartiet
C vill att privata gårdar ska vara gröna men inte en del av grönstråk.	Centerpartiet
C anser att skolgårdar får förlänga och förstärka grönstråk med inte ses som del av park.	Centerpartiet
Privata gårdar ska inte ingå i grönstråk eftersom dessa ska vara just privata. Grönstråk bör vara tillgängliga för att transportera sig till fot och cykel och då bör inte privata gårdar utgöra en grund för ett sammanhängande stråk.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Identifiera hur gång- och cykeltrafik ska ordnas i parker och natur.	GSN
För att fortsatt vara tillgängliga för löpning, cykling och ridning bör också befintliga nätverk av stigar i så stor utsträckning som möjligt bevaras.	Friluftsförbundet
Rörelsetråk ska kunna vara ridvägar också.	Bergsbrunna gård
Förutsättningar för friluftsliv	
Tillgången till rekreationsområden och bevarande av siktlinjer för boende i Sävja är allvarligt hotade om planerna genomförs.	Kv Harkranken
Friluftsförbundet anser det vara avgörande för att kunna uppnå möjliga samhällsekonomiska vinster att erbjuda en närnatur som lockar breda grupper till ett aktivt friluftsliv.	Friluftsförbundet
Friluftsförbundet anser inte att de ”rekreativa stråk i stadsmiljön” som översiktsplanen utlovar uppfyller den kvalitet och omfattning av natur- och friluftslivsmiljöer som uppfyller en planering där friluftslivets intressen får väga tillräckligt tungt.	Friluftsförbundet
Närheten till friluftsliv för naturnära vandring mm är en viktig anledning till att många bosatt sig här. Sammanhängande skogar och stigsystem bör värnas högt.	Brf Lunsen 1 (44 pers)
Parker och skolgårdar	
Planera även för stora öppna plana gräsytor.	GSN
Tillgänglighetsmålen för sociotopsvärdena för olika typer av parker bör lyftas in.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
C vill att Boverkets rekommendation för friyta för förskole- och skolgårdar förs in i FÖP.	Centerpartiet

C vill se att tillräckligt med träd och grönska finns på skolgårdar t.ex. för skugga och temperatursänkning.	Centerpartiet
C anser att skolgårdar SKA bestå av sparade naturmiljöer, inte bör.	Centerpartiet
Lek i stadsmiljön	
Lek i gatumiljö är olämpligt för om kommunen är väghållare för gator med iordningställda lekmiljöer är kommunen ansvarig för säkerheten. Frågan behöver utredas.	GSN
Alla ska ha max 300 meter till närmaste lekmiljö.	GSN
Nåntuna "högar" - bevara de unika platserna för lek, bete och rekreation!	Danmarks hembygdsförening
Odling	
Centern ser hellre tillgång på kolonilotter än självförsörjning.	Centerpartiet
Centerpartiet vill se egna odlingar på gårdarna, bär och fruktträd för att främja trivsel, trygghet och omsorg.	Centerpartiet
Det bär finnas en tanke om hur mark ska planläggas för odling.	GSN
Om träd i stadsmiljön	
C vill även att lövträd sparas där det är möjligt.	Centerpartiet
C vill att trädens höjd matchas mot byggnadernas höjd.	Centerpartiet
C vill att trädvalen i gatumiljön varierar.	Centerpartiet
Slitage i natur	
Vidare kan förutses ett omfattande markslitage när ett så stort antal människor kan förväntas utnyttja det tätortsnära strövområdet som nu även blir som ett parkområde till den omfattande nya bebyggelsen.	Uppsala svampklubb
Ifrågasätter det stora antalet besökare i Lunsen och den stora risken för slitage och stresspåverkan på djuren.	Brf Lunsen 2 och 3 samt Blekingevägen
Området är ett mycket uppskattat rekreationsområde – ca 110 000 personer använder Lunsen och skogarna norr därom. Fler får möjlighet att utnyttja naturen men de boende i området förlorar sin närmatur. Ökat besöksstryck riskerar ge ökat slitage och störningar.	Upplandsstiftelsen
Stordammen och området omkring	
DH vill att kommunen sansar sina expansiva byggplaner och försöker bevara området runt Stordammen och bevarar den natursköna skogen både öster och väster om Stordammen.	Danmarks Hembygdsförening
Utredning behöver genomföras för att säkra Stordammens vatten.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Området runt Stordammen behöver göras mycket större eftersom det är ett populärt friluftsområde som hyser naturvärden.	Naturskyddsföreningen
Stordammen: större naturpark och marginaler.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Tillgänglighet för människor och transporter	
Sigtuna lyfter fram Lunsens betydelse och hoppas att angöring och rastplatser i naturreservatet behålls eller ersätts.	Sigtuna kommun
Stallen behöver fortsätta vara lättillgängliga för biltrafik och tyngre transporter, tex lastbilsleveranser av foder och strö. <i>Med företrädare för hästägare avses företrädare för Nåntunastallet, Söderbystallet, Lilla Djurgården, Bergsbrunnastallet samt ägare till JJ Equestrian</i>	Företrädare för hästägare
Tillgänglighetsmål för parker ska hållas.	Centerpartiet

Förutsättningar för hästar och stallverksamheter i området	
<p>Hästverksamhet som integrerad del i närsamhället I Stadsbyggnadsförvaltningens skrivelse ”Kartläggning av ridsportföreningar i Uppsala”, daterad 2019-12-09 framgår att 10 % av Uppsalas invånare mellan 12 och 90 år någon gång under 2018 hade ägnat sig åt ridsport. Bland äldre ryttare utövades sporten i över 50% i enskild regi.</p>	Ryttare och ägare Stall Söderby
Vi är alla av den åsikten, att om kommunen avser driva igenom denna utbyggnad, så behövs ett helhetstänk avseende stallen, och vi vill presentera de hinder vi ser, som behöver adresseras på ett konstruktivt sätt.	Företrädare för hästägare i Nántunastallet, Stallet Lilla Djurgården, Söderbystallet, Bergsabrunnastallet, JJ Equestrian
Tillräcklig betesmark måste finnas för att tillgodose hästarnas naturliga behov.	Företrädare för hästägare, se ovan
Det är vår förhoppning att stallen och ridsporten i vårt område behandlas med varsamhet och förståelse, och med rätt anpassningar är vi övertygade om att hästarna kan fortsätta att vara ett betydande positivt inslag i stadsbilden och livsmiljön i det nya sydöstra Uppsala.	Företrädare för hästägare, se ovan
Önskar att utbyggnaden av staden kan göras så att hästar även fortsättningsvis blir en del av stadsbilden.	Ryttare och ägare Stall Söderby
Ridning utomhus vill vi skall kunna genomföras tryggt och säkert, både under pågående byggnation och efter.	Företrädare för hästägare, se ovan
Betande djur håller landskap öppet och bidrar till biologisk mångfald. Dessa bidrar till mervärden i stadsnära områden, dit folk flyttar för att få mindre, inte mer urbanisering.	Företrädare för hästägare, se ovan
De gröna stråk som planeras måste få omfatta ridväg avsatt för ryttare till häst.	Företrädare för hästägare, se ovan
Vi vill härmed bönfälla er - beslutsfattare och stadsplanerare - att inkludera tydligt markerade ridvägar i de ”gröna korridorerna” som planeras, och att säkerställa fortsatt ridbara förbindelselänkar mellan våra olika stall och tillhörande naturområden.	Företrädare för hästägare, se ovan
Ridverksamheten är beroende av tillgång till ridbara vägar. Områdena invid Bergsbrunna har en nyckelfunktion för att på ett säkert sätt komma förbi järnvägsspåret.	Ryttare och ägare Stall Söderby
Befintliga ridvägar behöver därför bevaras. En ridbar passage under järnvägen måste säkerställas (söder om Tegelbruket). Tydliga anvisade ridvägar i de gröna kilarna.	Ryttare och ägare Stall Söderby
Föreslår att ridvägen som försvann när pumptrackbanan anlades återskapas mellan Sävja IP och stordammens skola.	Ryttare och ägare Stall Söderby
Vi hoppas och utgår från att man vid planeringen av grönområdena lägger in ridvägar motsvarande de som finns idag. Ur ett säkerhetsperspektiv är vi ryttare beroende av markerade ridstigar där vi i samklang med cyklister, skidåkare och promenerande människor kan utöva sporten på ett säkert sätt. Därutöver är det viktigt att det vid planeringen av vägar och andra transportleder anläggs planskilda korsningar för naturliga ridvägar.	Ryttare och ägare Stall Söderby

Kommunens kommentarer

Den fördjupade översiktplanens intention är att skolgårdar ska utformas med så mycket grönska och sparad natur som möjligt. Utformningen på enskilda skolgårdar eller parker avseende mängd träd, sparad naturmiljö eller öppna gräsytor kommer dock att studeras vidare inför detaljplanläggning. Utställningsförslaget följer kommunens planerade riktlinjer gällande förskolors och skolors fria (riktlinje för yta och kvalitet för utemiljö vid förskola och skola). Skolor och förskolor har också placerats intill gröna kilar eller naturstråk och med huvudcykelstråk i anslutning.

Skolgårdar ingår i den gröna infrastrukturen, och utgör – utanför skoltid – ett tillskott till övriga rekreativa miljöer, men ersätter aldrig parker. Tillgången till park och natur är – även utan att räkna skolgårdarna – god och motsvarar med råge kommunens tillgänglighetsmål. Gröna gårdar utgör ett komplement till stadsmiljöns funktionella grönstruktur och ska bidra med ekosystemtjänster men ingår inte i de gröna rörelsestråken. Utställningsförslaget lever upp till kvaliteter som identifierats i beslutade program avseende tillgänglighet till sociotopvärden.

Genom närhet till två av kommunens största naturreservat blir tillgången till större frilufts- och rekreationsområden god i den nya stadsmiljön. Kopplingar från befintlig bebyggelse till naturreservaten säkras genom gröna kilar och spridningsstråk. Förslaget innehåller även utveckling av nya rekreativa miljöer inom och omkring stadsmiljön för att möta ett ökat behov av närnatur från ny och befintlig bebyggelse. Ett ökat besöksstryck i Lunsen kan ställa krav på skydds- och förstärkningsåtgärder omkring entréer, stigar och målpunkter för att värna Natura 2000-områdets värden. Detta och övrig framtida utveckling inom Lunsen genomförs av Uppsala kommun i egenskap av reservatsförvaltare.

Tillgänglighet till naturreservaten för hela staden kommer genom förslaget att förstärkas genom förbättrad kollektivtrafik och genom att gator och stråk anpassas till befintliga entréer och leder. Tillgänglighetsmål i enlighet med beslutade riktlinjer och program tillgodoses.

Stordammen med närområde kommer att bevaras men i en förändrad omgivning. Utredningar kring Stordammens vattenkvalitet kommer att genomföras i senare skeden.

Bevarande av siktlinjer bevakas, se utställningshandlingen tema Kulturmiljö samt under Riksintressen i bilaga 1.

En annan viktig intention i den fördjupade översiktsplanen är att flera funktioner än biltrafik ska rymmas i gaturummen. Till utställningshandlingen har förslaget delvis tillmötesgått yttranden som ger uttryck för tveksamhet kring lekmiljöer i gaturummen. Lekytorna har i utställningsförslaget förlagts till gatuslut. Samtidigt ska sägas att samtliga lekmiljöer kommer att utredas i detaljplaneskedet, där exempelvis säkerhetskrav, tillgänglighetsbestämmelser, riskbedömningar m.m. avgör den slutliga utformningen. *Tillgångsmålen för lekmiljöer* tillgodoses i samtliga delar av förslaget. *Området med kullar i Nåntuna* har delvis bevarats i utställningshandlingen i form av en kvarterspark.

Utställningshandlingen har kompletterats med ett förslag om att nyttja delar av stadsdelsparkerna som odlingsparker. Var, i vilken form och omfattning odlingsmöjligheter kommer att återfinnas inom parker och grönområden utreds och planeras också inför detaljplanläggning.

Befintlig skogsmiljö domineras av tall. Tall ett trädslag med potential att klara den extrema omställningen från natur till stadsmiljö extra väl. Det framgår av planhandlingen att dessa och andra befintliga träd som kan klara omställning till en mer urban situation, ska sparas inom torg, parker och

kvarter samt på skolgårdar. En av planeringsinriktningarna i tema *Parker och rekreation* fastslår att en variation ska eftersträvas vid trädval av hänsyn till såväl estetik, biologisk mångfald och spridningssamband som motståndskraft mot sjukdomar och en föränderlig miljö. Slutliga val av trädslag, av hänsyn till byggnadshöjd och estetik planeras och hanteras i senare skeden.

Behov av ridstigar och motionsspår framgår av yttrandena. Hur vägar och stråk utformas i detalj, exempelvis utifrån olika idrotters specifika behov, studeras i senare skeden. Den fördjupade översiktsplanen föreslår bland annat att en gemensam plan för spår, leder och anläggningar för olika idrotter tas fram som ett tillägg till de kommuntäckande lokalförsörjningsplanerna.

Befintliga leder och stigar bevaras också i den mån de sammanfaller med planerade gröna kilar, och tillkommande stråk planeras för att sammanlänka och komplettera dessa. Utställningshandlingen har också kompletterats med ett utredningsområde för en kommunal ridanläggning för att stärka ridssportens plats i området.

Funktioner och skillnader i olika typer av parker, gröna gator och stråk har förtydligats i utställningshandlingen och anpassats till Uppsala parkprograms nomenklatur.

Begreppet ekosystemtjänster har vidgats och förtydligats i utställningshandlingen.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
”Det är glädjande att se att det planeras för ett grönt rörelsestråk längs Sävjaån väster om väg 255. Om detta genomförs kommer det vara möjligt att kunna gå ända från nya tågstationen i Bergsbrunna ut till Librobäck längs vatten, vilket ger en fantastisk möjlighet till rekreation. Oavsett hur stor utbyggnaden blir borde denna del av planförslaget förverkligas.”	1
Om Kullarna i Nåntuna	
Bevara kullarna.	91
Om kullarna tas bort behöver de ersättas.	3
Bevara kullarna och skogsdungen intill.	1
Bevara kullarna och skogsområdet nedanför Bergslagsresan.	1
Bevara kullarna och stordammstråket.	1
Bevara kullarna och utveckla dem, snö från ishall.	1
Bevara kullarna och åkermarken invid.	1
Bevara kullarna, grönområden, promenadstigar, bär- och svampmarker.	1
Bevara kullarna, hästhagarna och skogsområdena.	1
Flytta kullarna till stadsparken.	1
Bevara mer grönt	
Lägg till grönska och rekreation i ytterkanterna.	15
Bevara förutsättningar för vardagsmotion direkt tillgängligt intill bostäderna.	1
Bevara grönt runt Ölandsresan.	1
Bevara grönytorerna från Ica och söderut.	1
Bevara hästgårdarna i området.	1
Bevara koloniträdgårdarna.	1
Bevara några av våra unika leder som t ex Plantskolan samt Nåntuna backar.	1

Bevara och bebygg inte Åkerholmarna Storskallingen och Lillskallingen.	1
Bevara stall, hundhagar och fårbeta.	1
Bevara vägen mellan Linnés Sävja och Nöthårsvägen.	1
Bevarade grönytor behöver få en mer öppen prägel med god översikt för att skapa trygghet.	1
Bostadsgårdarnas yta för lek bör i större utsträckning vara inriktade mot små barn.	1
Låt mer grönt ta plats i stadsmiljön.	1
Sävja är inte ett område för tillrättalagda parker, vi vill ha skog.	1
Ta inte bort gröna ytor som vi njuter av.	1
Ta inte bort grönområde framför mig.	1
Viktigt med grönområden omkring bostäderna.	1
Planera för, bygg och anlägg nytt	
Planera för ridbara tunnlar under järnvägen.	3
Planera för ridstigar.	2
Bygg öppna plana parkytor.	2
Bygg utegym.	2
Anlägg elljusspår.	1
Anlägg en parkmiljö i hagarna vid väg 255.	1
Anlägg belysta ridstigar genom området.	1
Planera för snöskoterled.	1
Planera många av parkerna där skogen börjar.	1
Löpspår / skidspår saknas i förslaget.	1
Planera för fler hundhagar.	1
Bygg en ny krossbana.	1
Etablerade svenska växter bör användas.	1
Val av nya växter bör vara perenna samt av inhemsk/lokal natur.	1
Risker, oro	
Oro för att stallet isoleras och ridmöjligheter försvinner.	1
Risk för ökad trängsel och slitage i parker.	1
Överväg utomhusbassänger eller naturliga baddammar.	1

Kommunens kommentarer

Kommunens intention är att skapa en bra och långsiktigt hållbar miljö för alla medborgare, verksamhetsutövare och besökare. Genom att koncentrera, koppla samman och blanda funktioner skapas en god stadsmiljö. Närhet till grönska är en viktig del av detta. De sydöstra stadsdelarna är genom läget mellan två stora naturreservat välförsett med tillgång till skog och annan rekreationsmark. Sammantaget innebär förslaget i huvudsak en god tillgång till såväl sparad natur som tillskapade parker och grönytor.

Utställningshandlingen har reviderats efter samrådet. Delar av kullarna i Nántuna föreslås bevaras i en kvarterspark.

Tillkommande stadsbebyggelse på obebyggd naturmark innebär oundvikligen förluster av vissa natur- och friluftsvärden. En avvägning har gjorts mellan de sociala behoven av en kontinuerlig och sammanhållen urban miljö och hänsyn till förekommande natur. Föreslagen bebyggelse innebär en viss försämring i tillgång till närlatur i vissa befintliga miljöer, men från en hög utgångsnivå. Utveckling av befintliga och nya rekreativa miljöer inom och omkring den nya stadsmiljön är en del av FÖP:en.

Inom föreslagen ny bebyggelse kommer merparten av området vara välförsett sett till närhet till grönområde. Bostadsområdena i Nántuna-, Bergsbrunna- och Sävjaområdet är – även efter föreslagen bebyggelse – välförsett med grönyta, både sett till närhet och andel grönyta per boende.

De många och varierade behoven inom tema *Park och rekreation* kommer att prövas i kommande planeringsskeden, bland annat föreslås i den fördjupade översiktsplanen att en gemensam plan för spår, leder och anläggningar för olika idrotter tas fram som ett tillägg till de kommuntäckande lokalförsörjningsplanerna. Det handlar om gröna rörelsestråk i allmänhet men också mer specifikt vilka stigar som tillåts för ridning, cykling, skidåkning etcetera.

Utveckling av befintliga och tillskott av nya parker och grönområden kommer att säkerställa en fortsatt god tillgång till grönska och rekreation. Förstärkningsåtgärder i park och natur kan komma att genomföras inom den kommunala förvaltningen om behov uppstår.

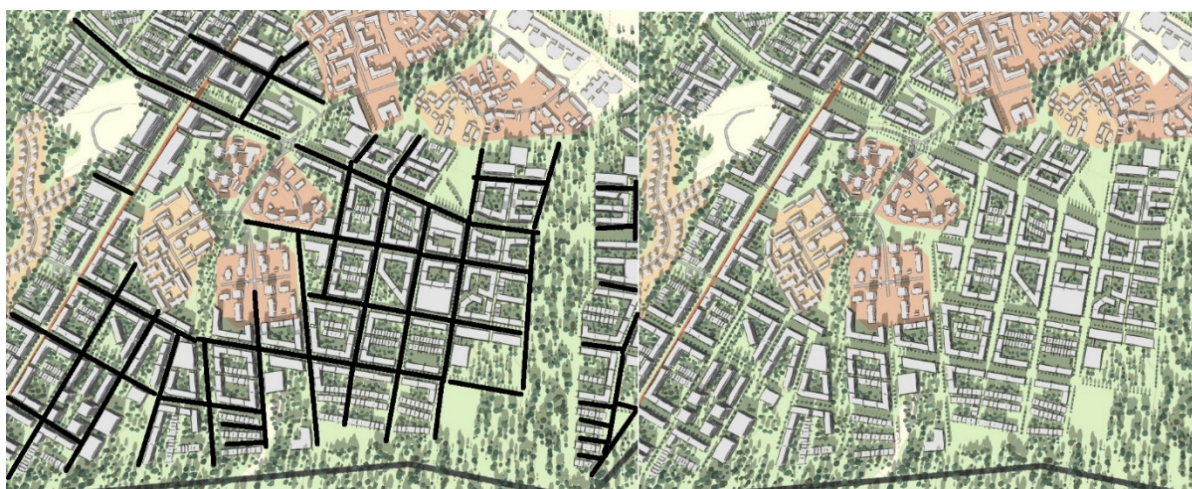

Bild 4 – Ifyllda vägar i 3D-modellen för faktisk mängd asfalt, från privatperson

Bebyggelse

Här presenteras och besvaras de synpunkter som inkommit avseende bebyggelsens utformning såsom byggnadshöjder och arkitektur.

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Arkitektonisk kvalitet mm	
Centerpartiet anser att Uppsalas arkitekturmåste utvecklas och motverka slentrianmässiga lösningar.	Centerpartiet
Vackra planeringshus måste uppföras i området.	Centerpartiet
Hänsyn ska tas till både den befintliga och den framtida byggnation vid val av byggnadsstil, byggnadsmaterial och färgsättning. Uppsala kommuns arkitekturpolicy ska följas.	Centerpartiet
En övergripande arkitektävling bör utlysas för att ge en god genomlysning av projektet.	Centerpartiet
Vattenfall önskar poängtera att det finns inget som talar för att transformatorstationen (ÄT91-Bergsbrunna) behöver byggas in/om för att 0,4µt ska kunna hållas vid planerad bebyggelse. Förutsatt att rimliga avstånd hålls till befintligt driftstängsel.	Vattenfall
Byggnadshöjd och skala	
Tillåt högre byggnader, speciellt i närheten av tågstationen	Yimby
Planen borde innehålla en betydligt större andel småhus. Föreslår en "Söderby trädgårdsstad" på den sydligaste delen av Danmarksfältet. Småhus bör även finnas insprängda i kvarteren i andra delar av området.	Kristdemokraterna
Bebyggelse bör skalas ner väsentligt och bli betydligt lägre än vad planen nu anger. Detta för att inte byggnaderna ska uppfattas som en mur ut mot slätten	Område Vallby – Söderby
Centerpartiet vill se miljöer i mänsklig skala, för nya livsstilar och levnadsmönster som inbjuder till sociala kontakter och möten där det känns naturligt och attraktivt att tillbringa både arbets- och fritid	Centerpartiet
Dessutom bör det som byggs vara trädgårdsstäder som de beskrivs i Nationalencyklopedin: "Stadsbyggnadstyp som söker förena stadskänsla med lantlighet och som präglas av måttlig täthet, låga trädgårdsförsedda hus samt traditionella - ofta trädplanterade - gator, torg och platser".	Uppsala södra moderatförening
Husen bör inte vara högre än 4-5 våningar. Högre hus ger ingen mänsklig skala och bidrar till misstrivsel och skugga samt ökar det mellanmänskliga avståndet mellan de boende.	Kristdemokraterna
Uppsala kommun föreslå byggnader med byggnadshöjder upp till 30 meter även utanför sammanhållen bebyggelse vilket kan skada riksintresset Uppsala övningsflygplats. Forsvarsmakten bedömer således att Uppsala kommun inte uppfyller de krav som ställs på en översiktsplan enligt plan- och bygglagen. Forsvarsmakten önskar att Uppsala kommun, utöver enskilda ansökningar om lov och tillstånd, också samråder kommande detaljplaner som föreslår höga objekt inom planområdet.	Forsvarsmakten

Om förtätning, karaktär och attraktivitet	
Förtäta befintliga bebyggelsen mellan utrymmeskrävande villatomter. Området mellan väg 255 och Källarbäcksvägen skulle kunna förtätas med höga hus.	Yimby
Den nya stadsdelen behöver vara attraktiv även för de som bor här nu.	Nåntuna Backe samfällighetsförening
Omfattning och täthet av ny bebyggelse kommer att förstöra den skogliga karaktären av Sävja och riskerar bli ett nytt miljonprogramsområde.	Kv Harkranken (50 underskrifter)
Sol och ljus	
Centerpartiet har inget emot att det byggs högre hus i anslutning till den nya stationen. Det viktiga är att dessa utformas på ett sätt så att solinstrålningen prioriteras, både på marknivån och i samtliga bostäder.	Centerpartiet
Centerpartiet anser inte att skugga, på det sätt det anges i planförslaget, ska vara en faktor som ger den nya staden dess karaktär. Solljus ska så långt det är möjligt präglade hela bebyggelsen.	Centerpartiet
Ljus: mer resonemang om bebyggelsestruktur (kvarterstruktur i FÖP) och ljus.	Miljö- och hälsoskydds nämnden
Nåntuna byalag motsätter sig starkt översiktsplanens förslag med fem-våningshus på båda sidor om v 255.	Nåntuna byalag
Byggnadsmaterial och färg	
Byggnaderna bör uppföras i trä.	Centerpartiet
Färgsättningen och val av byggnadsmaterial i fasader m.m. får inte vara för spretigt, utan ge ett sammanhållet, genomtänkt, luftigt, modernt och ljust intryck.	Centerpartiet
Specifika krav och detaljeringsnivå	
Planen bör kompletteras med några frågeställningar kring viktiga aspekter i utformningen till stöd för DP och bygglov.	PBN
C vill se en minskad detaljeringsgrad på kvartersnivå.	Centerpartiet
Byggnaderna i så hög utsträckning som möjligt vara energisnåla passivhus.	Centerpartiet
C är positiva till entréer mot gatan.	Centerpartiet
Bostäder kan i högre grad byggas med ”skal-lägenheter”.	Centerpartiet
Konstnärlig gestaltning	
Konstnärlig gestaltning Textavsnittet under rubriken Konsten i stadsmiljön på s 79 byts ut mot nedan föreslagna text för att tydligare beskriva förutsättningarna för arbetet med offentlig konst inom planområdet. Texten föreslås också flyttas till avsnittet Bebyggelse på s 40.	Kulturnämnden

Kommunens kommentarer

Av utställningsförslaget framgår att Uppsalas arkitekturpolicy ska följas, och det tydliggörs genom en planeringsinriktning i tema *Bebyggelse*. Av utställningshandlingen framgår vidare att även tekniska anläggningar bör utformas med hög arkitektonisk kvalitet, med tanke på att de ingår i en miljö som berör många människor.

En arkitektävling kring hela projektet kommer inte att genomföras men under utbyggnadstiden kommer marktilldelningar genom markanvisningar att ske, då stora delar av den aktuella marken ägs av kommunen. Markanvisningsprocessen är konkurrensutsatt – det är en form av tävling.

Ett viktigt mål i den fördjupade översiktsplanen är att variation i bebyggelsen uppnås så att olika efterfrågan och behov kan tillfredsställas. Högre byggnader föreslås utmed kollektivtrafikboulevarden

och i stadsnoderna, i de övriga delarna av den nya stadsmiljön kommer trädgårdsstadsmiljöer att kunna skapas. Inom dessa områden föreslås bebyggelse mellan två och fem våningar (byggnadshöjd 20 meter).

Zonerna med högre bebyggelse kommer att diskuteras särskilt med Försvarmakten inför detaljplaneläggning.

Risk för förändring av områdets karaktär återkommer i många yttranden. Resonemanget bör dock nyanseras – stora delar av de befintliga stadsdelarnas karaktär bevaras då ingen ny bebyggelse föreslås inom dem. Utmed väg 255 och inne i skogsmiljöerna i norra Lunsen kommer däremot karaktären att förändras. Målsättningen är att den nya miljön ska hålla en hög kvalitet och att de befintliga miljöerna tillsammans med de nya ska bilda en karaktärsfull, trivsamt och attraktiv helhet. Huvuddelen av bebyggelsen föreslås vara mellan två och fem våningar hög, samma byggnadshöjder som återfinns hos bebyggelsen i Sävja.

Sol- och dagsljus är viktiga kvaliteter som lyfts särskilt i planen. Husens relativt låga höjd och de generösa stadsrummen säkerställer god tillgång på ljus och sol. Skugga är en viktig ekosystemtjänst som bidrar till behagliga temperaturer under heta somrardagar.

Målet är att bebyggelsen ska vara varierad inom en sammanhållen helhet och uppföras med den färgpalett som Uppsala innerstad uppvisar.

Synpunkter som sorterats ovan under rubriken **specifika krav och detaljeringsnivå** har delvis besvarats genom nya planeringsinriktningar i utställningshandlingen. Andra synpunkter innehåller en för hög detaljeringsnivå för att styras i en fördjupad översiktsplan.

Konstnärlig gestaltning

Texten är flyttad och justerad enligt önskemål i yttrande.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
”FÖP:en verkar så att stadsdelarna kommer erbjuda en rik variation av bostadstyper till olika målgrupper. Det är en integrerande aspekt som bidrar till livfulla stadsdelar vilket vi uppskattar.”	3
”Längs huvudgatan som går från järnvägsstationen genom de sydöstra stadsdelarna föreslås huvudsakligen flerbostadshus med lokaler i bottenvåningarna. Det låter väldigt bra. Det ger liv både under dagen och kvällen. Det är då av stor vikt att det finns ett stöd för verksamheter att etablera sig och klara sig längs detta stråk.”	3
När det gäller byggnadernas utformning kring det nya stationshuset och längs järnvägen uppskattar vi ambitionen som uttrycks i planen, att göra den varierad och visuellt anpassad till omgivningen.	2
Täthet	
Förtätningen och att ta bort grönområden förtar den lugna och fridsamma stämningen som finns idag.	15
Bygg mindre tätt, för tät bebyggelse.	12
Vänder oss mot idén om den tätbebyggda staden som det stora idealet för boende.	2

Det är för många bostäder på för liten yta. För många människor på för liten yta medför problem.	2
Förtätningen förstör ett väl fungerande område (Lapplandsresan).	1
Det förtätas för snabbt och kommer inte bli attraktivt för framtida eller befintliga boende.	1
Bygg tätare och högre med fler slutna bostadskvarter för en mer stadsmässig miljö.	1
Yrkar att nya bebyggelsen delas in i mindre (ungefär lika stora) områden avgränsade med gröna stråk	1
För mycket människor och byggnader på för liten yta.	1
Det blir alldeles för många hus, människor och trafik.	1
Ifrågasätter befolkningstätheten. Ungefär hälften av Manhattans. Det går inte ihop med kommunens policys.	1
Området är för litet för det planerade antalet boenden. Utöka området eller minska antalet bostäder. Bygg exempelvis på ytor sydöst om spåren.	1
Hushöjd	
Planera en mjukare övergång mellan ny och befintlig bebyggelse.	15
Höga hus skymmer utsikten och ger insyn.	6
Höga hus nära befintliga småhus i Nántuna förstör friluftslivet och en arkitektonisk katastrof.	4
Bygg lägre hus.	3
Bygg med mer variation av hushöjder men ändå sammanhållet.	3
8-våningshuset skuggar vårdboendet.	2
Bygg inte höga hus.	2
För stor andel höga flerbostadshus.	1
Bygg högre byggnader	1
Att begränsa hushöjd vid skog är omotiverat. Om husen inte är högre än träden eller bebyggelsen så är det ingen skillnad på hur dessa ses från skogen.	1
Om småhus - radhus och villor	
Bygg villaområden, istället för lådhus.	227
Bygg småhus/radhus.	8
Bygg mer radhus och villor.	5
Bygg mer villor.	3
Bygg radhus ovanpå flerfamiljshusen istället för på bostadsgårdarna. Spännande om det kommer prövas alternativa lösningar för klassiska små-/radhus.	3
Bygg mer blandade boendeformer.	3
Människor vill bo nära natur, inte i flerbostadshus nära affärer och nöjen.	3
Bygg mer kedjehus och radhus.	2
Bygg det som efterfrågas, alltså radhus/villor.	2
Gör som i Nántuna ängar och blanda småhus med 2-våningshus med hyresrätter och bostadsrätter.	2
Finns ingen efterfrågan på lägenheter i området.	2
Bygg inte hyreshus högt och tätt.	2
Bygg villor istället för trista radhus.	1
Bygg ett egnahemsområde.	1
Bygg villor/radhus med egen trädgård.	1
Bevara den naturnära småhusbebyggelsen.	1
Bygg det som efterfrågas, alltså hus/radhus som folk har råd med.	1
Prioritera en mer dynamisk, organisk och mänsklig miljö med större variation av byggnader.	1

Satsa istället på en utbyggnad som sker mer organiskt och då framförallt med villor och radhus.	1
Bebyggelse utmed väg 255	
Risk att de nya höga husen skuggar de befintliga småhusen.	14
Risk för att husen längst med väg 255 upplevs som en vägg.	6
Bygg lägre hus längst väg 255.	5
Om det måste byggas längst 255, bygg småhus /villor.	4
Bygg inte höga hus bredvid befintlig låghusbebyggelse.	4
Bebyggelsen vid väg 255 kommer att påverka områdets karaktär negativt.	3
Bygg inte höghusbebyggelse längst väg 255.	3
Några höghus bidrar till mer urban karaktär. De ska givetvis vara i tät anslutning till lägre bebyggelse.	3
Bygg lägre hus, radhus och villor om man måste bygga vid Nántuna kullar.	2
De höga husen kommer göra att det otrivsamt likt Fyrislundsgatan och Råbyvägen.	2
Bygg inte ishall och parkeringsgarage öster om väg 255.	2
Bygg radhus längst väg 255.	1
Bygg lägre hus för en mjukare övergång mot slätten.	1
Bygg lägre hus på södra sidan om kollektivstråket för att tillåta ljusinsläpp till bostadsdelarna i de övre våningarna på den norra sidan.	1
Bygg lägre hus i Vilan/Nántuna.	1
Bygg lägre längst väg 255 och trappa upp mot järnvägen.	1
Höghus runt låga hus skapar ingen trygg eller trivsam miljö att växa upp i.	1
De höga husen riskerar att bli som en mur till befintliga hus som isolerar från naturstråk.	1
Bygg inte radhusen mellan Lapplandsresan och väg 255, utan spara skogen.	1
Bevara skog mellan Lapplandsresan och väg 255.	1
Ta inte bort bullerbarriären mot väg 255.	1
Husen är för höga längst väg 255 för att passa in med befintlig bebyggelse.	1
Lägesförslag (bygg/bygg inte)	
Bygg inget längst väg 255.	10
Bygg inte den triangel av hus som ligger emellan Stordammens skola och Stordammen.	3
Stadsdelen närmast längs västra sidan intill järnvägen, har varken en optimal utbredning i förhållande till stationens placering eller bebyggelsen längs järnvägens östra sida.	3
Bygg lägre hus direkt i angränsning till området runt Stordammen.	3
Bygg fler bostäder till öster om tågstationen istället för precis intill järnvägsspåren.	2
Flytta det planerade femvåningshuset vid Dragonvägen länge österut där avståndet mellan befintlig och planerad bebyggelse är större.	2
Bygg enstaka byggnader nära ICA Sävja. Enstaka byggnader vid infarten södra Sävja. Ett större antal höga byggnader längs med järnvägen söder om Bergsbrunna samt ute på åkermarken mot E4-hållet.	1
Bygg inte höga hus och parkeringshus framför Bergslagsresan vid rondellen Linnés Resväg.	1
Bygg inte på grönytan vid Spetsvägen.	1
Bygg inte väster om väg 255 mellan Nántuna backe och Lugnet.	1
Bygg på östra sidan om väg 255 på samma sätt som västra sidan.	1
Bygg radhus/villor i hästhagen bredvid Ica eller i grönområdet med kullarna om man måste bygga något där överhuvudtaget.	1

Lägg istället pengarna på att ersätta äldre byggnader i Uppsala innerstad och gör befintliga byggnader så hållbara och klimatvänliga som möjligt.	1
Omplacera husen vid Sävja gård, cirkulationsplatsen med Linnés resväg/Nåntunavägen och de öster om järnvägen.	1
Riv Bergsbrunna tegelbruk och ge plats åt bostäder eller järnvägsstationen.	1
Spräng in ny bebyggelse i anslutning till befintlig istället för att exploatera nya områden, exempelvis som i Nåntuna vid skogsbrynet mot elljusspåret.	1
Flytta bebyggelse från Nåntuna till östra sidan, vid järnvägsstation.	1
Husens utformning	
Bebyggelsen är för nära befintlig bebyggelse.	8
Anpassa bebyggelsen efter den befintliga.	7
Bygg efter områdets karaktär och med hänsyn till dagens boende.	3
Bra att lämna lite yta för framtida byggnader eller planera för hus som efter behov kan byggas på med ytterligare våningar.	3
Bygg innergårdar på taket.	3
Enformigt om innergårdarna bara blir en fortsättning av skogen.	3
Radhus i bostadsgårdar gör att det blir mindre markyta kvar för flerfamiljshusen.	3
Minska den planerade byggnationen så att det kvarstår en småskalighet mellan ny och befintlig bebyggelse.	3
Lämna en remsa med skog mellan befintliga och nya hus.	2
Anpassa arkitekturs form, färg och material efter befintlig bebyggelse.	2
För hög och tät bebyggelse minskar dagsljus, skapar hög ljudnivå och vindar mellan husen. Höga hus är varken lönsamt eller ändamålsenligt.	2
Ta fram strategier för att bebyggelsen ska generera låga växthusgaser vid byggandet.	2
Bygg öppna innergårdar.	2
De planerade bostäderna ser för homogena ut och blir för dominerande i området.	2
Längs boulevarden i mötet mellan de gröna kilarna och bebyggelsen bör man strategiskt placera byggnader på både höger och vänster sida för att forma entréer till staden.	2
Anpassa husfärg efter befintlig bebyggelse som mest består av tegel och trä.	1
Bostadshus kommer att behöva ha en första våning som är upphöjd för att förhindra insyn i lägenheterna från markplan.	1
Bygg mest i trä för att nå hållbarhetsmålen.	1
Inte kommunens sak att förespråka vilket material som skall användas vid byggnation.	1
För likt miljonprogram med mycket höga hus.	1
Bygg inte med modernistisk arkitektur	1
Bygg vackert istället för lådhus.	1
Tät bebyggelse och lådhus främjar inte människors mående till skillnad från runda former.	1
Den estetiska gestaltningen av området är dömt att bli ett fiasko av människofientlig nymodernism.	1
Risk att bebyggelsen blir dyster liknande de nya bostäderna vid Kungsängsesplanaden eller Salabacke.	1
Ha inga entréer mot bilgator.	1
Ha minst två inpassager till bostadsgårdar, stora nog för utryckningsfordon men i övrigt fredade från genomfartstrafik.	1

Inför en byggstandard som ger flexibilitet i utseende och innehåll och möjliggör framtida justeringar och demontering av hus.	1
Risk för att de boende får en tråkig utsikt mot ett parkeringshus.	1
Ljus	
Minska exploateringsstalet så att alla bostäder får minst 5 timmar soltid vid höst- och vårdagjämning.	1
Måste ha större avstånd mellan huskropparna för att ljuset ska komma i marknivå.	1
Risk för att hög bebyggelse stjäl ljus och dominerar områdets karaktär.	1
Påverkan på natur	
Gör en mindre park/remsa med skog mellan befintliga och nya hus.	4
Sätt tydliga gränser där natur och småhusbebyggelse möts, exempelvis genom offentliga leder.	3
Det bör finnas någon form av entréer till passagerna genom skogspartierna mellan stadsdelarna.	3
Gör en tydlig gräns mellan stad- och skogsbebyggelse.	3
Definiera "urbana gårdar" och "naturrum".	3
Bevara den skogliga karaktären kring Nåntuna backe genom att inte bygga något inom 100 m från samfällighetens gränser.	2
Gör en grön ridå mellan den befintliga bebyggelsen vid Dragonvägen och den nya bebyggelsen. Det hjälper mot insyn, skuggning, byggbuller, dålig luftkvalitet och översvämningsrisk.	2
Skolors och förskolors placering i närhet till skogen är bra men placera fler allmänna knytpunkter i angränsning till skogen för att skapa fysiska länkar mellan stad och skog.	2
Ha vegetation på väggar och tak.	2
Bygg inte längst väg 255. De gröna behövs för rekreation.	1
Om det ska byggas, gör det hellre på höjden för att bevara biologisk mångfald, skog och mark.	1
Bygg mindre byggnader och behåll skogen runt om varje byggnad.	1
Bygg lägre hus och färre så att det blir liten påverkan på miljö och djurliv.	1
Öka avståndet till husen på östra sidan så den gröna passagen blir bredare.	1
Bygg inte på den uppskattade pulkabacken. Bygg i så fall radhus.	1
Bygg lägre hus i siktlinjen från Linnés Hammarby.	1
Bygg på höjden för att bevara åkermark.	1
Gör gröna passager mellan bebyggelser.	1
Utnyttja taken för växtlighet, matodling och rekreation.	1
Risk att Nåntuna backe blir blåsig och att fuktproblem uppkommer för boende om skogen tas ner.	1
Stadsbebyggelsen kan användas som växtplats för vissa sällsyntare arter för att bevara växtspecifika djur.	1
Allmänna frågor	
Allmän fråga om vem som avgör vad som räknas som hög arkitektonisk kvalitet.	1
Risk att man inte analyserat framtida behovet, utan projicerar dagens behov 10 år framåt.	1
Förtydliga hur bebyggelsen kommer se ut vid Lugnet.	1
Det är olika besked om husens höjd i förslaget och i FÖP:en.	1
Övrigt	
Bostäder eller vissa lokaler typ restauranger skulle kunna bli mycket attraktiva om de	3

fick utsikt över trädtopparna.	
Planera en brandgata mellan bebyggelsen och Lunsens naturreservat.	3
Bygg närmare befintlig bebyggelse och förenkla förtätning i befintliga områden genom mer tillåtande detaljplaner.	2
Rum med utblickar bör vara offentliga rum som kommer alla till del, inte bostäder eller arbetsplatser.	1
Ge en generell dispens för tillbyggnad av hus i Nåntuna backe.	1
Planera bebyggelsen utifrån boendes och skyddade trafikanters behov och önskemål.	1
Denna förtätning av de få större grönområdena kan inte genomföras utan att det påverkar många boende negativt.	1

Kommunens kommentarer

Att döma av de många synpunkterna om den ”höga tätheten” finns anledning att befara att missuppfattningar har spridit sig i detta avseende. Men samtidigt ska tilläggas att täthet är ett relativt begrepp. Nedan presenteras två jämförelser för bättre förståelse.

Jämförelsen baseras på så kallade exploateringstal. De brukar användas för att beskriva täthet i vissa sammanhang. De är, som alla nyckeltalsjämförelser, vanskliga då de endast beskriver en dimension av täthet, men de kan ändå ge viss vägledning. Exploateringstalet mäter hur stor del av tomten som är bebyggd och skapas av kvoten av den totala markytan och de antal kvadratmeter som byggs på den. I det här fallet ingår både kvartersmark (själva tomten) och omkringliggande gator, torg och parker inom de studerade områdena i beräkningarna. Större gröonstråk och annat ingår inte i jämförelserna.

Exploateringsgrad

En stadsdel i FÖP-området	0,9
Uppsala innerstad, cirka 18 kvarter runt Stora torget	2,1
Cementgjutierier inklusive park och torg	1,3

I den fördjupade översiktsplanen används uttrycket *koncentrerad bebyggelse* istället för tät bebyggelse. Orsaken till koncentrationen är viljan till resurseffektiv markanvändning, för att värna jordbruksmark i så hög utsträckning som möjligt, att mängden boende och arbetande ska ge underlag till god service samt ge stöd till en hållbar livsstil med hållbart resande och hälsosam livsstil då de flesta vardagsärenden kan skötas till fots.

Planens gaturum är generösa med grönska och mycket ljus, husens höjd är huvudsakligen mellan två och fem våningar. Endast utmed kollektivtrafikstråket och i stadsnod och stadsdelsnod föreslås husen högre. Kollektivtrafikboulevarden är extra bred så byggnaderna utmed den kan ha ett något högre våningsantal utan att sol- och dagsljusförhållandena påverkas negativt.

Flera yttranden kommer från privatpersoner som bor i lägen intill föreslagen ny bebyggelse. Man befara insyn, begränsade utblickar, begränsat dagljusinflöde och längre avstånd till naturen. För att dämpa dessa farhågor och tydliggöra planens intentioner att inte försämrade för de redan boende i området har grönområden lagts till i plankartan i övergång mellan ny och befintlig bebyggelse. Planen har även kompletterats med en ny planeringsinriktning som anger att tillkommande bebyggelse ska anpassas i karaktär och skala. Noteras bör dessutom att i flera fall är förskolegårdar och skolgårdar lokaliserade mellan nytt och befintligt. Detta borgar för öppenhet utanför fönstren.

Mängden småhus har ökat i utställningshandlingen. Synpunkt om flerfamiljhus närmast skogen har delvis hörtsammats men det är en fråga som kommer att studeras närmare i detaljplaneskedet.

Yttrandena innehåller ett omfattande idématerial och de ger uttryck för en stark förslagsvilja. Ett flertal yttranden uttrycker skepsis gällande idén att bygga om väg 255 till stadsgata. Orsakerna till den föreslagna ombyggnaden är flera. Dels behöver vägen byggas om med ett separat kollektivtrafikfält för effektiv och framkomlig kollektivtrafik, dels behöver cykelbanor byggas för att öka säkerhet och framkomlighet. Båda dessa åtgärder är del i arbetet att göra de hållbara transportsätten mer prioriterade. Ny bebyggelse utmed väg 255 är också ett sätt att bättre koppla ihop boende på ömse sidor om vägen samt skapa mötesplatser och underlag för bättre service i närområdet, fler butiker, med mera. Bebyggelse utmed gatan bidrar också till att dämpa trafikbullret då trafiken kommer att öka när stadelarna byggts ut.

Arkitektonisk kvalitet kommer att bedömas i bygglovsskedet och i utvärdering av markanvisningstävlingar. Arkitektonisk kvalitet värderas utifrån tre huvudsakliga kriterier:

- funktionalitet/användbarhet
- hållbarhet, klimatpåverkan och övrig teknisk prestanda
- förmåga att beröra/uttrycksfullhet.

Förtätning av de befintliga bostadsområdena inom planområdet berörs inte i aktuell plan utan föreslås studeras i planprogram.

Restauranger på byggnadernas tak är möjliga inom ramen för föreliggande plan men kommer att studeras vidare i kommande detaljplaner om ett sådant önskemål skulle formuleras.

Tekniska försörjningssystem

Här presenteras och besvaras de synpunkter som inkommit som handlar om de nya stadsmiljöernas hållbara tekniska försörjningssystem.

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Behov av klargöranden	
Om kretsloppsanpassning och positiv klimatpåverkan ska blir verklighet behövs ett systemtänk som inte kan genomföras i individuella detaljplaner. Klargör vilka tekniska lösningar vi menar avseende rent vatten, näringsämnen och gödsel till jordbruk, biogas, värme el till energisystemet, kolinlagring som t.ex. biokol och när det gäller "nya material och produkter". Även vad cirkulär livsmedelskedja innebär. Klargör.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Allmänt om framtida system	
Om det finns bevisade tekniska lösningar att applicera är C positiva men anser att det måste förtydligas för att vara möjligt att ta ställning till. Se sid 43 och 44 i FÖP.	Centerpartiet
Om inte systemen finns tekniskt beprövade ska de inte stå med i FÖP.	Centerpartiet
Vatten- avlopps- och sophanteringssystemen som anläggs ska vara toppmoderna.	Centerpartiet
Om stadsdelen ska bli klimatpositiv krävs ett helt nytt tänk kring återbruk av byggmaterial, logistik och tekniska innovationer.	White arkitekter
Om befintliga anläggningar och system	
Anpassning av befintligt elnät och/eller planerad bebyggelse kommer att bli nödvändig om kommunens viljeyttring i form av FÖP:en ska kunna bli genomförbar i dess nuvarande utförande.	Vattenfall El
Eventuella diskussioner om åtgärder på vattenfalls nät som initieras av kommunen måste påbörjas i väldigt god tid.	Vattenfall El
Utbyggnaden av nätkapaciteten behöver tas med i beräkningen av utbyggnadstakten för de sydöstra stadsdelarna.	Sigtuna kommun
Det finns inga garantier att ledningarna i området går att kabla vare sig ur ett tekniskt, juridiskt eller resursmässigt perspektiv.	Vattenfall El
Svenska kraftnät önskar att våra ledningar synliggörs i markanvändningskartan för aktuell plan.	Svenska kraftnät
Nya system och anläggningar	
Region Uppsala anser att en fysisk plan för underjordsstruktur för planområdet bör tas fram.	Region Uppsala
Ett nytt reningsverk bör planeras redan nu i det nya verksamhetsområdet närmast E4.	Kristdemokraterna
Behov av återvinningscentral inom planområdet. Helst med en kretsloppspark.	Uppsala vatten
Uppsalahem ser gärna att alternativ till traditionell avfallshämtning prövas.	Uppsalahem
Avses återvinningscentral eller återvinningsstation i multihubbarna? Fastighetsnära insamling av förpackningar ett krav. Planeringen inom planområdet därför behöver ta hänsyn till dessa förutsättningar. Detta innebär att hänsyn behöver tas till aspekter såsom att avståndet mellan bostadsentré till avfallsbehållare och att hämtning av avfall kan ske på ett framkomligt och trafiksäkert sätt och att en tillräcklig yta för avfallsutrymme inklusive förpackningar finns på respektive plats.	Uppsala vatten

Även nya system måste utvärderas mot satta hållbarhetskriterier och hårda krav på rening.	Uppsala vatten
Toalettavfall	
JV vill se en redovisning av hur de nya tekniska försörjningssystemen ska hantera ”separering av toalettavfall och hur detta kan utnyttjas för lokal odling”.	Jordens vänner
KAU saknar den viktiga frågan om separering av toalettavfall och hur detta kan utnyttjas för lokal odling.	Klimatauktion Uppsala
C vill se en utredning om hur näringsrikt avloppsvatten och komposterbart avfall kan hanteras i ett system utan att kontamineras av näringsfattigt förorenat avloppsvatten.	Centerpartiet
Kostnader för utbyggnaden	
Uppsala Vatten framför att – även om innovativa lösningarna kan genomföras teknisk - VA-kollektivet enbart kan bära nödvändiga självkostnader vilket innebär att utvecklingskostnader utöver lagkrav, och som har en betydande taxepåverkan inte är tillåtna att ta ut genom VA-kollektivet.	Uppsala vatten
Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge. Undanflyttningsåtgärder: den part som initierar åtgärden även bekostar den. Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format. Kontakta https://www.ledningskollen.se .	Skanova

Kommunens kommentarer

Av utställningshandlingen framgår att det pågår ett parallellt projekt där många av de frågor som ställs i yttrandena behandlas. Det heter ”Hållbara tekniska försörjningssystem” och är ett projekt inom Uppsalapaketet.

Målet för projektet är bland annat att de tekniska försörjningssystemen ska vara flexibla och införliva nya framtida tekniska och affärsmässiga lösningar och att dessa lösningar ska vara resurseffektiva och skapa kretslopp. För närvarande arbetar man med tre möjliga scenarier för detta. Projektet kommer att behandlas politiskt under våren 2021, och efter det planeras även kommunikation med allmänheten. Med andra ord besvaras inte frågor av mer teknisk art av den fördjupade översiktsplanen.

En fysisk plan för underjordsstruktur tas inte fram inom den fördjupade översiktsplanen. Studier av detta görs inom ovan nämnda projekt.

Grovsoprum/insamling av utvalda fraktioner ska kunna organiseras i multihubbarna, deras storlek är översiktligt anpassad till detta. Det är dock en fråga för nästa planeringsskede, så gäller även planering för avstånd till avfallsbehållare och andra detaljer.

Återvinningscentral är föreslagen till verksamhetsområdet invid E4.an.

Frågor kopplat till hantering av toalettavfall behandlas inom det parallella projektet ”Hållbara tekniska försörjningssystem”.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Lokal produktion av el och värme är eftersträvansvärt men svårt att få till i praktiken.	2
Ta tillvara på resurser vid återvinning lokalt i stadsdelen.	2
Risk att infrastrukturen för vatten- och elförsörjning inte klarar av utvecklingen.	2
Använd en annan teknik för vattenanvändning där vattenkvalitet är anpassad efter behovet.	1
Ställ höga krav för hållbara energilösningar, exempelvis solceller på taken.	1
Lösning för hur den tekniska försörjningen ska klaras av måste vara färdig innan man sätter spaden i backen.	1
Infrastrukturen behöver vara konstruerad för underhåll så att den håller längre men även öppna för möjligheten att avlägsna eller utöka den om områdets behov förändras.	1
Dra infrastrukturen under husen. Då behövs relativt lite av separata grävarbeten. Förbered extra utrymme för framtida ledningsdragningar.	1
Det är viktigt att det blir rätt och lätt i återvinningen.	1
Husen måste klara av både kyla och värme.	1
Elförsörjningen och andra tekniska system behöver vara redundanta så att allt inte stannar vid avbrott	1
Ta fram en lösning är att lagra överskottsenergi från förnybara kraftslag.	1
Tanken om att det tekniska systemet understödjer en cirkulär livsmedelskedja är god men inte realistisk i sin helhet.	1
Vatten från regn, tak och gator som ska återanvändas måste ha definierade krav som de ska uppfylla gällande vart detta kan användas innan nya system byggs.	1
Cisterner för insamlat regnvatten måste vara tillräckligt stora för att jämna ut säsongsvariationer samt vara sammankopplade för att jämna ut mellan olika områden.	1
De olika vattensystemen behöver ha en viss grad av överkoppling. Exempelvis kan vatten från ett annat område behöva kopplas in vid läckage.	1
Ställverket vid Gläntvägen bör flyttas ut till järnvägsstationen.	1
Använd hållbar belysning.	1
Transportsystem för mindre saker och avfall (exempelvis matrester) bör förläggas i kulvertsystem.	1
Bygg in automatisk brandsläckning. Alla hus bör förses med släckningsgas som fungerar vid brand.	1
I förslaget saknas uppgifter om var transformator- och kopplingsstationen i området nere vid Bergsbrunna tar vägen.	1
Nya bostäder bör hålla högsta standard för uppvärmning, och klara "Passiv-hus-standard".	1
Se till att den nya infrastrukturen har kapacitet för elförsörjning och en snabb, robust och säker datatrafik. Detta skulle minska behovet av resande och förtätning.	1

Kommunens kommentarer

Av utställningshandlingen framgår att det pågår ett parallellt projekt där många av de frågor som ställs i yttrandena behandlas. Det heter "Hållbara tekniska försörjningssystem" och är ett projekt inom Uppsalapaketet.

Målet för projektet är bland annat att de tekniska försörjningssystemen ska vara flexibla och införliva nya framtida tekniska och affärsmässiga lösningar och att dessa lösningar ska vara resurseffektiva och skapa kretslopp. För närvarande arbetar man med tre möjliga scenarier för detta nya hållbara tekniska försörjningssystem. Med andra ord besvaras inte frågor av mer teknisk art av FÖP. Projektet kommer att behandlas politiskt under våren 2021, och efter det planeras även kommunikation med allmänheten.

Huvudledningarna kommer inte att dras under husen då det försvårar underhåll och förändringar i framtiden.

Flytt av ställverket planeras inte, däremot ställer FÖP krav på att den nuvarande anläggningen ska byggas in.

Transportinfrastruktur

Tema Transportinfrastruktur beskriver de anläggningar som berör trafiksystemet såsom gator, cykelbanor, broar, parkeringshus och järnväg. I tema Trafik diskuteras själva trafiken, det vill säga gång-, cykel-, kollektiv- och biltrafik samt gods- och varutransporter.

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Allmänt om förslaget	
den fördjupade översiktsplanen skulle med fördel kunna beskriva visionen av kollektivtrafiken som en självklar pelare för stadsdelen och hur den kopplar till kommunens mål om andel hållbara transporter i planområdet.	Region Uppsala
Moderaterna kommer inte kunna ställa oss bakom förslaget till fördjupad översiktsplan då det saknar genomarbetade trafiklösningar för motorfordon.	Moderaterna
Om järnvägen och två nya spår	
Under rubrik Fyrspår: Trafikverket inte har något uppdrag eller någon finansiering för att bygga om Uppsala C kan kapacitetsförstärkningar inte anses som säkerställda.	Trafikverket
Centerpartiet anser att man bör planera för en högre kapacitet i infrastrukturen än vad som föreslås behövas när området är färdigbyggt.	Centerpartiet
Kapacitetsförstärkningen längs Ostkustbanan måste gynna Märsta station.	Sigtuna kommun
Det räknas med att pendeltåg avser att stanna i Bergsbrunna, och att regionpendeltåg skulle kunna stanna i Bergsbrunna. Detta skulle få framför allt positiva konsekvenser för trafiken och trängseln i Stockholms län varför en nära samverkan med Region Uppsala pågår och är nödvändig.	Region Stockholm
Centerpartiet anser att både SJ och pendeltåg ska stanna vid stationen i båda riktningar för att säkerställa en god kontakt med Centrala Uppsala.	Centerpartiet
Föreslår att Uppsala kommun tar initiativ till att i dialog med staten lägga järnvägen i tunnel för att minska barriäreffekten.	Kristdemokraterna
Om- och utbyggd Östunaväg skapar bättre trafikförutsättningar från Uppsala central till Orrslättsområdet.	Lillskogens främjande
Säkerhet och risk vid järnvägen	
Trafikverket anser att riskutredningar ska tas fram för etableringar inom 150 meter från Ostkustbanan oavsett kollektivtrafiknära läge eller ej.	Trafikverket
Trafikverket anser att en yta på ett 100 meter brett stråk behövs vid stationen för att säkerställa att utbyggnaden av spår och station får plats. Denna bredd behövs i totalt ca 1100 meter för en pendeltågsstation.	trafikverket
Stationsområdet	
I planförslaget nämns stora höjdskillnader och behov av hissar och trappor. I samband med detta bör möjligheten att anlägga spårvagnens hållplats vinkelrätt över järnvägens plattformar utredas så att omstigning kan ske vertikalt och direkt från plattform till plattform. Uppställningsplatser för spårvagnar kan då anordnas öster om järnvägen där exploateringsgraden är lägre.	Region Uppsala
Region Uppsala menar att ytor som planen redovisas kring Uppsala södra är för små. Man gör bedömningen att funktioner relaterade till bytespunkten behöver mycket större ytor än så.	Region Uppsala

Vertikala flöden för resenärer ställer stora krav på utrymmeskapacitet. Förflyttningen mellan trafikslagen måste ske snabbt och smidigt.	Region Uppsala
Om stationen på sikt ska omvandlas till en regionalstågsstation ställs ännu större krav på utrymme.	Region Uppsala
En regionalstågsstation kräver minst 100 meter mer mark på längden utöver behoven för en pendeltågstation. Det skulle innebära en totallängd av stationsområdet på ca 1200 meter för en regionalstågsstation.	Trafikverket
Trafikplats vid E4:an samt infart	
Centerpartiet vill se att en koppling till E4 säkerställs i ett tidigt skede.	Centerpartiet
En koppling till E4an borde säkerställas i ett tidigt skede.	Miljö- och hälsoskydds nämnden
Angående trafikplats vid E4an: Region Uppsala ser den kommande åtgärdsvalsstudien som Trafikverket ska starta som en möjlighet till val av alternativ och utformning.	Region Uppsala
Ser ett behov av trafikplats som kan försörja Alsike. Frågan bör behandlas i den gemensamma ÅVS. Hänsyn måste tas till Moralundaskiftets naturreservat och andra naturvärden.	Knivsta kommun
DH kräver att Uppsala kommun planerar om vägkopplingen mellan Bergsbrunna station och E4 så att åkermarken sparas och att dagens landskapsbild inte förstörs!	Danmarks Hembygdsförening
Centerpartiet vill utreda att lägga den anslutande vägen från E4 ännu mer söderut, med fördel utmed järnvägen, för att ytterligare minimera inkräktandet på åkermarken.	Centerpartiet
Vi anser att det södra läget för på- och avfart E4(Söder Mora Stenar) ska väljas.	Kristdemokraterna
Alternativ 1 för avfart från E4 då det ger mindre påverkan på Hammarby.	Statens fastighetsverk
Angående ny trafikplats. Alternativ 2 måste anses som uteslutet på grund av sin stora påverkan samt att den skulle dela vår sammanhållna by mitt itu.	Område Vallby – Söderby
Planerad väganslutning mellan Bergsbrunna nya station (Uppsala Södra) och motorvägen bör samlokaliseras med fyrspårsutbyggnaden av järnvägen. Istället för att korsa slätten kunde detta undvikas genom att anslutningen istället följer järnvägen (helst på den västra sidan) söderut så långt att anslutningen med motorvägen kan dras genom obebyggd och mindre produktiv skogsmark.	Söderby och Vallby vägföreningar (Styrelsen för Vallby-Lilla-Söderby-Asphyddans vägsamfällighet, Styrelsen för Söderby samfällighetsförening, samt företrädare för berörda markägare och boende i området)
Nytt läge för infart till området från E4:an, betydligt mer söderut för att inte skada jordbruksmark (skog och åker).	Nätverket för Lillskogens och Lunsens bevarande
Ingen motorvägsanslutning. Att göra en motorvägsanslutning är att sabotera sina egna målsättningar.	Cykelfrämjandet
Anläggningar och gator för kollektivtrafik samt teknikval	
Moderaterna säger nej till spårväg, ja till ringled för biltrafik.	Moderaterna

Annan kollektivtrafiklösning föreslås, förarlös stadsbana.	Nätverket för Lillskogens och Lunsens bevarande
Säger nej till föreslagen spårväg i området.	Kristdemokraterna
Spårväg förordas inte.	Sunnersta egnahemsförening
Huvudgatan planläggs som en bred allé och grön gata avsedd för i första hand BRT.	Centerpartiet
Huvudgatan bör också planläggas som en bred allé och grön gata som också är anpassad till olika alternativ för kapacitetsstark kollektivtrafiken.	Miljö- och hälsoskyddsnaämnden
Den planerade kollektivtrafikleden bör dras hela vägen in till järnvägen. Om spårväg skulle byggas längre fram i tiden ska inga hinder föreligga för att dra spåren så det kan ansluta till järnvägen. Det finns spårvägsfordon som kan gå på både järnvägsspår och gatuspår och detta vill Centerpartiet att man på sikt ska kunna dra fördel av.	Centerpartiet
Angående spårvägen: Vid framtida utformning av gaturummet är det av stor vikt att hänsyn tas till detta i ett tidigt skede för bästa möjliga utformning som skapar en attraktiv, säker och tillgänglig kollektivtrafik.	Region Uppsala
En ny spårväg integrerar de västra delarna av staden på ett bra sätt med Uppsalas övergripande struktur och kopplingen mot centrum förstärks. Däremot redovisas inga förberedelser för en förlängning av detta stråk mot Fyrislund och Gränby. Det bör möjliggöras i framtiden.	White arkitekter
Centerpartiet anser med anledning av detta att man behöver ha med fler alternativ för infrastrukturutbyggnad i FÖP:en som tar hänsyn till olika utbyggnadsalternativ.	Centerpartiet
Depåanläggning	
Utgångspunkten i planen bör vara att lokalisering och yta pekas ut för en spårvägsdepå, till dess att ett läge inom planområdet beslutas ingå eller uteslutas.	Region Uppsala
Om oklarhet om och var en depåanläggning ska lokaliseras inom de sydöstra stadsdelarna inte är klar till utställning bör planläggning av markområden som berörs av dessa frågor inte planläggas. Planens avsnitt om utbyggnadsordning bör kompletteras med en sådan rekommendation. Detta gäller även övertagande av v 255.	PBN
Cykelnätet, regionalt och lokalt	
Det regionala cykelnätet behöver främjas när en exploatering av denna storlek utförs.	Sigtuna kommun
Den nya snabbcykelvägen mot centrum måste få bra kopplingar till cykelvägarna i planområdet	Cykelfrämjandet
Det är av stor vikt att de regionala cykelvägarna inom planområdet planeras som gena och med god framkomlighet. Mark, med tillräcklig bredd, behöver således reserveras för cykelvägar i planen.	Region Uppsala
Cykelbanorna måste vara så breda att lastcyklar får svängrum. 3,5 m enligt planen. Mycket av den lokala godstransporten kan skötas med lastcyklar även kallade godsdyklar. Fler kopplingar under/över järnvägen.	Cykelfrämjandet
Cykelvägar och gångvägar ska inte förläggas mitt igenom skolområdet.	Skolfastigheter

Cykelvägen på den östra sidan av järnvägen måste kunna nå enkelt, säkert och planskilt med järnvägen. Utformningen bör studeras vidare i samarbete med Region Uppsala.	Region Uppsala
Multihubbar	
Användandet av samlade parkeringshus ger, förutom färre trafikrörelser i området, en lägre produktionskostnad vilket är en nödvändighet för att möjliggöra prisrimliga bostäder.	Uppsalahem
Vad menas med parkeringshus, mobilitetshus, mobilitetshub? Två konkreta frågeställningar i det arbetet kan vara: Ska bilparkering och mobilitetstjänster för hållbara transporter separeras för att höja attraktiviteten för användandet av hållbara färdmedel? Ger längre avstånd till eget ägda bilar en ökad angöringstrafik vid bostäder?	Uppsala Parkerings AB
Vi tror mer på strategin att anlägga fler hubbar i mindre storlek (gillar dock idén).	Rikshem
Cykelparkering på gatumark med P-friköp är inte möjligt enligt Uppsala kommuns parkeringsnorm.	GSN
Hubbarna måste vara trygga.	Rikshem
Broförbindelse över Fyrisån	
Angående Ulltunabron: SGU har tidigare yttrat sig angående behovet av erforderlig hänsyn i detta ärende, bland annat genom SGUs yttrande med Dnr 33-1500/2015 och 33-2878/2016, våra synpunkter kring detta kvarstår.	SGU
Centerpartiet föreslår att man utreder fler alternativ till bro.	Centerpartiet
Centerpartiet vill fortsatt säkra en tillgänglighet till stationen i Bergsbrunna för Gottsunda och Sunnersta men på alternativa sätt än en lång betongbro över Fyrisåns dalgång.	Centerpartiet
Tunnel under Fyrisån istället för bro.	Nätverket för Lillskogens och Lunsens bevarande
Ombyggnad av v 255	
Utökad kapacitet för trafik på väg 255 i nordlig riktning från Sävja för utökad kommunikation av bil och busstrafik.	Centerpartiet
Bland LRF-medlemmar finns också en oro för att man vid ombyggnad av 255:an och byggnation av andra gator och vägar glömmar bort jordbrukets behov att kunna passera med breda maskintransporter.	LRF
V 255´s nuvarande utformning har gjort det enkelt att förflytta sig till såväl Uppsalas andra områden, som söderut mot Knivsta och Stockholmsområdet. Nu ska ni göra om vägen till en "boulevard" och med försämrad framkomlighet.	Brf Lunsen 2 och 3 samt Blekingevägen
Trygghetsfrågor och barriärer	
Broar och hissar ska utformas trygga och inte bli tillhåll.	
Fysiska och visuella barriärer: Hur ska bullerskydd utformas med vallar och plank så att de blir effektiva tilltalande bullerbarriärer som kombineras med och ansluter till vegetationen?	Miljö- och hälsoskydds nämnden
Temats karta	
Avsnittet Kapacitetsstark kollektivtrafik beskriver alltför detaljerat en specifik lösning för linjeupplägg. Det viktiga att framhålla är dragningen av spårvägen och att den möjliggör förbindelse med andra stadsdelar både från Uppsala C och Uppsala S. Olika trafikeringssupplägg för spårvägen studeras inom ramen för projektet och det är för tidigt att presentera ett förslag i den fördjupade översiktsplanen.	Region Uppsala

Kommunens kommentarer

Kapacitetsstark kollektivtrafik är en av flera bärande idéer i planen. Val av teknisk lösning för den kapacitetsstarka kollektivtrafiken genom planområdet sker inte i den fördjupade översiktsplanen utan beslutas i särskild ordning inom ramen för projektet Uppsala spårväg. De båda projekten drivs dock i nära samarbete. Utformning och mått på kollektivtrafikboulevarderna är flexibel och kan anpassas till alternativa färdmedel om ett sådant behov skulle uppstå.

En så kallad förarlös stadsbana har valts bort på grund av att det kräver en inhägnad lösning. Det gör den dyrbar och svagt integrerad i den stadsmiljö som är en bärande idé för de sydöstra stadsdelarna. Frågan om hur spårvägen mer i detalj ska ansluta järnvägen kommer att hanteras i särskilt projekt för station Uppsala södra (Bergsbrunna), liksom de funktionskrav som finns för en effektiv kollektivtrafikknutpunkt. Illustrerad programskiss finns dock att ta del av i utställningshandlingen.

Trafikverket har påbörjat arbetet med en järnvägsplan som inkluderar stationerna Uppsala C och Uppsala södra (Bergsbrunna). Den fördjupade översiktsplanen har tagit höjd för de lösningar som Trafikverket i dialog med Uppsala kommun kommer fram till i järnvägsplanen. Bedömningen är dock att en nedgrävd järnväg kostar för mycket i relation till de nyttor det skulle ge. Utformningen av bullerskydd och andra typer av skydd beslutas i kommande planeringskedan och är en del i järnvägsplanearbetet framöver.

När det gäller stationsläget möjliggör planförslaget en viss förskjutning norrut eller söderut, men det handlar bara om upp till några hundratals meter. Den mer övergripande lokaliseringen av en station har varit föremål för flera utredningar. Den valda lokaliseringen är en avvägning av flera olika intressen. Stationen bör ligga centralt för att så många som möjligt ska kunna bo och verka i dess närhet, dels för att inte ta mer jordbruksmark i anspråk än nödvändigt. Det handlar också om hur spårvägen på ett bra och gent sätt kan fortsätta västerut samt hur en anslutningsväg till E4 kan anordnas utan alltför stora ingrepp i kultur- och jordbruksmark. Sist men inte minst är det en förutsättning att en lokalisering också är möjlig ur ett järnvägstekniskt perspektiv, med lutningar och svängradier med mera.

Uppsala kommun delar Sigtuna kommuns synpunkt att utbyggnaden till fyra spår möjliggör en trafikering som förutsätter att Märsta station byggs ut för en högre kapacitet.

Trafikverket anger 100 meters skyddszon inklusive spår, vilket motsvarar utställningsförslagets mått.

Angående trafikplats vid E4:an föreslås i utställningsförslaget en trafikplats i höjd med rastplatsen Mora stenar längs E4. Den möjliggör en anslutning söderifrån med anslutning till Alsike men behöver ta hänsyn till Moralundsskiftets naturreservat. En placering längre söderut skulle innebära för lång omväg till de sydöstra stadsdelarna. Noteras bör dock att slutgiltig placering av trafikplats planeras och utreds inom ramen för Trafikverkets åtgärdsvalsstudie, en särskild process i vilken även Knivsta kommun ingår. Vidare kommer väg 255 att vara fortsatt viktig. Den föreslås byggas om till en stadsgata med god framkomlighet för biltrafik såväl norrut till/från Uppsala som söderut till/från Knivsta, Märsta, Sigtuna med flera orter. Gatan kommer också uppfylla de krav Trafikverket ställer eftersom det är en omledningsväg till E4.

Multihubbarna i utställningsförslagets illustration är placerade på ett sådant sätt att trafik minimeras på de flesta gator samtidigt som de placerats centralt inom de stadsdelar de ska försörja. Orsaken till detta är att skapa korta avstånd och ge goda förutsättningarna för både parkering men även andra funktioner som hubbarna är tänkta att fyllas med. I yttranden finns synpunkter på att det byggs fler

och mindre anläggningar. Det är en fråga som hanteras i kommande planeringsskeden, den fördjupade översiktsplanen illustrerar en lösning av många möjliga.

Två möjliga lägen för broförbindelse över Fyrisån visas i planen och prövas i pågående detaljplan. Att istället lösa förbindelsen som en tunnel i stället för bro har valts bort i tidigare utredningar, huvudsakligen av geologiska, ekonomiska och praktiska skäl (lutningar på banan).

Lokaliseringen av en depå har beslutats och ingår i utställningsförslaget.

Slutgiltiga mått på olika cykelgator och cykelvägar prövas i senare planeringsskeden.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Om kapacitetsstark kollektivtrafik och järnväg	
Spårvägen tar betydelsefulla rekreationsområden i anspråk och orsakar buller.	9
Spårväg är gammalmodigt och oflexibelt.	5
Bygg ingen spårväg, det är dyrt och oflexibelt.	5
Det en positivt med en ny tågstation i Bergsbrunna.	5
Placera den nya stationen närmare Bergsbrunna för att undvika bebyggelse på åkermark.	4
Se över hela kollektivtrafiknätet. Det ska gå att inte bara komma till jobbet på ett bra sätt utan även till handel och friluftsområden.	3
De stora avstånden fungerar enbart om det finns en kapacitetsstark kollektivtrafik. Det innebär en risk om staten inte skulle bevilja stöd till spårvagnsinvestering.	3
Gör det närmare mellan spårvagnshållplatserna.	3
Tillåt medtagande av cykel på spårvagnen.	3
Boende i Sävja behöver inte spårväg till Gottsunda. Bygg istället bättre kommunikationer till centrala Uppsala.	3
Vid stationen bör det, utöver hiss, också finnas en ramp.	3
Placera Uppsala södra och omgivande bebyggelse längre söderut, till Orrslättsområdet mellan järnvägen och E4.	3
Bygg ekodukt över eller faunapassage under järnvägen.	3
Förlägg järnvägen i tunnel. Barriäreffekter försvinner, bullerproblem minskar och en del mark kan efter restaurering åter användas som åkermark.	3
Planera istället utifrån en symbios av bilar, bussar, tåg och spårvagn. Den planerade trafiklösningen kan bli en flaskhals och skapa logistikproblem.	2
Bygg landskapsbron minst 400 meter från Stordammen.	2
Flytta spårvägen norrut för att skydda Stordammen och bättre ansluta mot befintlig bebyggelse.	2
Gör istället en spårvägssträckning som inte påverkar skogen.	2
Det är fel att ställa tunnelbyggen mot spårvägs- eller stadsbanelösningar.	2
Bygg stadsbana istället för spårväg. Mer lämpad att anlägga i tunnel under ån.	2
Planera vägreservat för framtida stadsbana till Boländerna/Fyrislund och Gränby. Under övergångstiden kan detta användas för BRT.	2
Satsa på kollektivtrafik direkt till Boländerna istället för att bygga spårväg.	2

Anpassa stationen för regionaltåg för att göra den mer attraktiv samt avlasta Uppsala central.	2
Bygg en snabb spårbunden länk från Uppsala central till Uppsala södra, eventuellt vidare till Knivsta, samtidigt som de nya spåren byggs.	2
”Kommunen har lagt stort fokus på en smidig och attraktiv kollektivtrafik med busslinjer och effektiva järnvägsspår. Detta förslag och idé är enligt mig genomtänkt och bra då det verkligen främjar den hållbara utvecklingen då det kan få människor att ställa om och uppskatta kollektivtrafiken.”	1
Uppsala behöver ingen spårvagn.	1
Få invånare kan nyttja spårvägen smidigt och den är dyr.	1
Skapa en tredje fil i kollektivtrafikstråket för utryckningsfordon.	1
Samnyttja det befintliga järnvägsnätet som stommen till ett lokalt spårbundet system.	1
Det är inte lämpligt att bygga spårväg på den djupa Uppsalaleran.	1
Lös transportproblemen förbi Akademiska på annat sätt än med spårväg.	1
Den kapacitetsstarka kollektivtrafiken är viktig för att området ska fungera. Planera tydligare för den.	1
Se över alternativ till spårvägen. Elvägssystem skulle kunna nyttjas av kollektivtrafik, vanlig fordonstrafik, transporter och tung trafik. Kombinera eventuellt med tekniker som vehicle-2-grid/vehicle-2-home.	1
Bygg in spåret under byggnaderna i det nya området.	1
Förstör inte den vackra naturen (dess rika fågelliv och flora) och historiska Linnémarker med spårväg.	1
Anlägg spårvägen så att den följer landskapselementen och minimerar negativa effekter på åkermarksarroneringen.	1
Bygg inte spårväg! Vi vill inte vakna till trafikbuller och höga partikelhalter istället för till fågelsång och ren luft.	1
Den planerade spårvägen förstör tillgängligheten till Lunsen.	1
Hållplatserna för spårväg är inte inom 800 meter från all befintlig bebyggelse.	1
Det är inte nödvändigt med spårväg. Det är bättre att ta sig in till city via den nya tågstationen än med spårvagn.	1
Tveksam till spårväg. Miljöbussar är bättre.	1
Bygg ut befintliga gator och kör med ledbussar istället för spårväg eftersom det är onödigt kostsamt.	1
Svårt att direkt jämföra spårvagnens kostnader med de för elvägssystemen, men jag kan ändå inte låta bli att lägga märke till skillnaden mellan (i bästa fall) 235 miljoner kr/km kontra de 10–30 miljoner kr/km som Trafikverket nämner (för elväg), och jag skulle gärna vilja se en förklaring av detta.	1
Planera för spårväg från Bergsbrunna till jobb i Boländerna, Fyrislund och Gränby.	1
Utred förslag om alternativa dragningar för spårväg/stadsbana.	1
Dra spårvägen över fälten istället för via Gottsunda och Ultuna.	1
Dra den kapacitetsstarka kollektivtrafiken längre söderut längs gränsen till Lunsen eller gräv ner den. Alternativt dra den istället norrut från den nya stationen till Boländerna och City.	1
Fokusera mer på bra förbindelser till Uppsala city istället för till Stockholm.	1
En tågstation i Bergsbrunna förenklar mycket för pendling till Arlanda och Stockholm.	1
Det är nödvändigt med 4-spår och en tågstation i Bergsbrunna.	1
Bygg en station för omlastningscentral av gods vid huvudstationens västra sida.	1
Placera den nya stationen i höjd med Vreten.	1

Placera den nya stationen strax söder om tegelbruket med anslutning till 255 via Skåneresan.	1
Det är inte lämpligt med en tågstation mitt i en backe.	1
Prioritera SJ före SL för stopp på den nya stationen.	1
Överväg om 4-spår är för lite med en så snabbt ökande befolkning.	1
4-spår är inte till någon nytta om inte Stockholms central byggs ut.	1
Järnvägen bör gå i luften eller under mark.	1
Tillkommande bostäder längs järnvägen kommer utsättas för mycket buller i och med ökad trafik på spåren.	1
Bra om hus byggs framför järnvägen för att minska bullret.	1
Bygg ut befintlig järnväg väster ut mot Sala till dubbelspår och öka turtätheten på befintlig trafik.	1
Bygg 1–3 stationslägen mellan den nya järnvägsstationen och centralstationen samt 2–4 lägen utöver stationer vid Börjetull och Gamla Uppsala.	1
Placera ett järnvägsspår öster om Uppsala för att undvika att farligt gods transporteras genom centrala staden.	1
Om trafikplats E4 och anslutning	
Flytta påfarten till E4 Mora Lund. Vägen ska följa järnvägen så långt som möjligt och göra så lite skada på åkermark som möjligt.	4
Bygg inte alternativ 2 för anslutning till E4.	4
Bygg ingen påfart till E4. Om den måste byggas, välj alternativ 1.	3
Det är positivt med en ny påfart till E4.	2
En ny påfart till E4 skulle ge en ökad trafik i området.	2
Förordar starkt alternativ 1 (södra dragningen) gällande vägkopplingen mot E4.	2
Gör anslutningen till E4 längre söderut, i höjd med Orrslättsområdet.	2
Med den nya trafikplatsen riskerar trafiken att öka markant.	1
Dubbelt så svårt att göra det krångligt att ta sig fram med bil samtidigt som en ny påfart till E4 byggs.	1
Gör motorvägspåfart.	1
Ta bort planerna för vägkoppling av trafikleder öster om järnvägen till E4.	1
Placera E4-avfarten mellan de två föreslagna platserna.	1
Planera en genomfart ifrån Ultunalänken till Vreten ut till E4:an.	1
Om bilen och dess framkomlighet	
Bygg inte om väg 255 till stadsgata. Den ökade befolkningen ger problem med framkomlighet.	9
Bygg inte om väg 255 till stadsgata. Vid problem på E4 fungerar 255 som evakueringsväg och enda alternativ från Märsta.	2
Accepterar inte breddad väg 255 med kollektivfält och cykelbanor.	2
Det behövs vägar för biltrafik. Det går inte att ersätta biltrafiken med kollektivtrafik och cykelvägar.	2
Det planerade vägnätet är underdimensionerat. Bygg fler vägar in till centrum.	2
Anlägg en genomfartsled för biltrafik som är rak och funktionsduglig.	2
Genomför bullerutredning och planera för rejält bullerplank med tanke på den nya östliga vägen längs med järnvägen.	2
Planera även i östvästlig riktning, inte bara i nordostlig.	2
Planera långsiktigt för infrastruktur i form av vägar och kommunikationer.	2
Förläng Skåneresan för att skapa en vägförbindelse i söder mellan väg 255 och Uppsala södra.	2
Fantastiska planer för 255:an! Såväl cykelväg som lägre hastighet är väldigt välkommet.	1

Bygg inga fula stadsgator.	1
Funktionen av väg 255 försämras om den görs om till stadsgata.	1
Låt 255-vägen vara en genomfartsled och ingen stadsgata.	1
Området behöver ingen stadsgata.	1
Bygg inte smala stadsgator med låg hastighet.	1
Bygg inte stadsgata längs väg 255 med flerbostadshus från Kuggebro och söderut mot grönstråket med befintliga kolonilotter.	1
De nya invånarna behöver kunna ta sig till jobbet. Det saknas vägar.	1
Bygg inte högfrekventerade vägar genom området. Det gör det mindre tryggt.	1
Sänk ner väg 255 längs större delen av planområdet. Planskilj påfarterna från Sävja-Nåntuna/Vilan	1
Låt biltrafiken få gå på den rätare vägen menad för kollektivtrafiken. Hastighetsbegränsning på 20 km/h och lämna företräda för gående och lokaltrafik.	1
Biltrafikens hastighet i området bör anpassas redan vid infarten. Billeden bör vara maximalt smal, med kort siktlängd. Bygg för 30, eller rent av 20 km/h. 7 m för en dubbelriktad gata som gatuskisserna anger är för brett. Det räcker med VGU:s mått, helst för framkomlighetsklass B.	1
Öppna upp sydöstra stadsdelen bättre för östvästlig riktning med även biltrafik i båda riktningarna.	1
Bygg inte öst-västliga kommunikationer för bil/cykel/kollektivtrafik.	1
Skapa inte ett östvästligt flöde. Människor önskar ta sig i nordsydlig riktning för att komma till Uppsala.	1
Bygg inga stora vägar rakt över åkrarna. Bygg dem runt, längs skogskanten.	1
Planera för en ringled för biltrafik runt staden.	1
Bygg inte den stora bilvägen som är inkörspört till det nya området vid Brf Blekinge.	1
Stäng inte vägen vid bommarna i Bergsbrunna. Den är flitigt använd och den förbinder sedan århundraden delarna av Danmarks församling.	1
Dra en förbivägsfart i tunnel från väg 255 längs områdets södra gräns till nuvarande järnvägen där den ansluter till väg mot nya E4-avfarten.	1
Bygg en genomfartsled/gata för kollektivtrafik från Stordammen till väg 255 som i söder angränsar mot skog eller låg bebyggelse.	1
Ta bort vägförbindelse mot stan längs nuvarande järnvägssträckning. Fördela istället trafiken på väg 255, länken till E4 och befintligt vägnät.	1
Vägen längs Sävja och Nåntunaparken bör enbart användas av lokal trafik. Kopplingen med resten av väg 255 för göras någon annanstans.	1
Låt väg 255 vara en transportled till och från området, bredda den gärna med träd och separata filer för kollektivtrafik och se till att det finns ordentliga trafiksäkra passager mellan det gamla och nya bostadsområdet. Skapa hellre en social yta längre in i nya området som inte ligger direkt mot vägen.	1
Sävja blir en genväg från E4 till väg 255, Ultuna och Gottsunda. Gör inte så att vägen måste gå omkring lägenheterna, mellan Brf Blekinge och naturskyddsområdet. Det är bättre att väglinjen är så direkt som möjligt med andra metoder för att sakta ner farten.	1
Bygg en förbifartsväg från väg 255 mot nuvarande järnvägen längs gränsen med Lunsens naturreservat och mestadels i tunnel. Vid den västra änden mot väg 255 byggs ett handelsområde och en brandstation. Vägen fortsätter sedan mot E:4an.	1
Bygg ytterligare en väg över åkern för att fördela ut trafiken. Se över lösning om separat väg söder om Lunsen för att öppna upp kommunikationer för de sydvästra delarna. Tillgång till nya påfarten utan att behöva passera via den nya stadsnoden eller via Kungsleden.	1

Om gång- och cykelvägar	
Bygg en cykelväg längs väg 255 istället för att låta den gå genom Nántuna backe.	3
Bygg en cykelväg till Knivsta via Flottsund.	3
Yrkar att det byggs bättre cykelvägar till områden omkring.	2
Bygg även gång- och cykelstråk längsmed bilvägar och bebyggelse. Det är tryggare under kvällar och nätter.	2
Bygg ingen cykelväg med belysning skogen mellan Nántuna backe och Hemslöjdsvägen.	2
Planera för cykelvägarnas dragning mycket tidigt.	2
Bygg en cykelväg förbi Lugnet.	1
Bygg en separat cykelbana längs vägen mot Danmark.	1
Bygg ett cykelstråk från Nántuna, förbi Linnés Sävja och bort mot Lillskogen.	1
Bygg en gång- och cykelväg från Sävja/Nántuna/Vilan till city längs Fyrisån med en liten bro över Sävjaån istället för längsmed järnvägen.	1
Bygg en gång- och cykelbana mellan Nántuna och SLU. Förläng cykelvägen mellan Sävja och Uppsala city söderut längs med väg 255, åtminstone till Nántuna vägskäl.	1
Längs väg 255 söderut saknas en koppling för cykel till Hemslöjdsvägen.	1
Gör det enklare att ta promenader till Ultuna.	1
Bygg en säker cykelväg till Flottsund/Ekohn.	1
Gör 4-spårets byggväg till en asfalterad cykelväg till Alsike/Knivsta.	1
Komplettera cykelvägnätet och knyt ihop för att ge Nántuna/Sävja en bättre koppling till Skaris, Årike Fyris, Sunnersta, Kungshamn-Morga mm.	1
Utforma cykelstråken likt landsvägar som är starkt separerade från gångtrafiken.	1
Huvudcykelstråken ska dras mellan knutpunkter och behöver utformas med fyra körfält, två i vardera riktningen.	1
Beskriv vilka fordon som får använda cykelbanorna.	1
Bygg så att det är enklare att cykla i bredd.	1
Gör trottoarer drygt 4 meter breda för att prioritera gående.	1
Plantera buskage för vindskydd längs cykelbanan mot Uppsala.	1
Bevara skogen och gör skogslika vägar anpassade för cyklister och gående istället för asfalterad cykelväg.	1
Minska cykelbanors branthet genom att låta kvarteren mellan östra grönstråket och järnvägen löpa i nordostlig riktning. Alternativt, gör diagonala cykelvägar genom gårdarna.	1
De gaturum där cyklister och motorfordon är separerade kan med fördel ha svackor och krön för motortrafiken, men plana cykelbanor.	1
Cykelbanekorsningar ska inte läggas så att tillfarten sker i nerförsbacke. Så plana cykelvägar som möjligt.	1
Bra med snabba cykelleder. Bygg dessa så att kontakt med biltrafik undviks.	1
Gång- och cykeltrafik måste kunna passera över spåren utan hissar och rulltrappor.	1
Tunnlarna under järnvägen måste anpassas för cykling.	1
Rita planen utefter var spåren ska gå. Det ger goda möjligheter för raka, plana cykelvägar med planskilda korsningar och utan buller.	1
Planera för fler GC-undergångar under väg 255.	1
Varje gata bör ha åtminstone en GC-förbindelse under järnvägen.	1
”Utformningen av cykelvägnätet är i stort sett bra. Det ser ut som om cykelnätet täcker skolorna bra.”	1
Gör ett starkt stomnät för cykelvägar.	1

Cykelvägnätets maskor kan bli ännu tätare över/under järnvägen samt över grönkilarna, det kommer ändå att uppstå stigar där.	1
Döp södra cykelhuvudstråket till Sävja skolgata respektive Bergsbrunna skolgata.	1
På bron över Fyrisån – bygg två rör för cykeltrafiken och låt medvind blåsa genom respektive rör.	1
Om Ultunabron	
Bygg inte en bro över Fyrisån. Det visar att kommunen inte menar allvar med ambitionen med ansökan till Unesco att Årike Fyris ska bli ett världsarv.	7
Bygg inte en spårvägsbro vid Årike Fyris. Det skulle störa växt- och djurliv och förändra områdets karaktär.	5
Bygg inte spårvägsbron på en av Uppsalas största vattendepåer.	4
Bygg istället en tunnel under Fyrisån. Nedfart Dag Hammarskjölds väg/Sunnersta med uppfart öster om den nya stationen.	2
Anpassa bron för alla trafikslag.	2
Bygg en bro över Fyrisån för gående och cyklister. Kollektivtrafiken bör dras i tunnel under.	1
Bygg inte spårvägen över Fyrisån. Det är instabil lera i Fyrisåns delta.	1
Bygg en högbro strax norr om Flottsund istället för spårvagn över Fyrisån.	1
Bygg väderskydd på bron, samt markvärme för cykelbro.	1
Döp den nya överfarten till Linnébron.	1
Bron över Fyrisån bör ansluta på Lunsensidan, så högt upp som möjligt. En spiralramp kan ansluta till Hemsjösvägen. På västra sidan bör bron ansluta vid Ulls väg.	1
Bygg inte en bro över Fyrisån. Bättre att enbart låta de sydvästra delarna åka in mot centrum, alternativt köra busstrafik via Flottsundsbron.	1
Bygg tvärlänken med en hög och lång bro över Fyris vid Ultuna med påkoppling på E4:an för all slags trafik, i flera lager för framtidssäkrad transport inom och utom Uppsala stad. Påkoppling mot E4:an i höjd med rastplats Mora stenar, alternativt norr om densamma.	1
Bygg en rondell mellan södra Nántuna och Nántunabacke för möjlighet att nyttja länken till Ultuna från flera håll.	1
Bygg inte en bro över Fyrisån med hänsyn till naturreservatet. Bygg istället en tunnel eller bygg ut Flottsundsbron.	1
Bygg inte sönder Årike Fyris med en spårvagnsöverfart. Det är dyrt och besvärligt.	1
Tillåt bil- och cykeltrafik på Ultunabron.	1
Bygg en dubbelbro över Fyrisån som är kombinerad för kollektivtrafik, cykel och gångtrafikanter i nedre plan och privat-/företagstrafik i övre plan.	1
Övrigt om transportinfrastrukturens och dess betydelse för omgivande region	
Säkerställ att all nödvändig infrastruktur hänger med i byggtakten.	227
Genom hela området skall det dras en enormt dyr spårvägsförbindelse. Årike Fyris och Linnés gamla stråk kommer att bli förändrade av betongbroar, fundament och trafik.	227
Beskriv hur nya Uppsalabor ska kunna nå västerut i landet.	2
Ha en längre planeringshorisont än 30–50 år. Planera för 100–150 år.	2
Bygg en högbro längre söderut mot Flottsund. Gör 2+1-väg på väg 255 söderut. Gör fyra filer på Kungsängsbron och komplettera med en gång- och cykelbro. Det skulle förbättra framkomligheten mellan sydöstra och södra staden samt gentemot Stockholmsområdet.	2
Håll samman infrastrukturplaneringen mellan sydöstra och sydvästra stadsdelarna för ett resultat som blir hållbart långt in i framtiden.	2
Bygg en utfart västerut från de sydöstra och sydvästra stadsdelarna. Till Skärfälten.	1

En spårvägsboulevard och en bro över Fyrisån är till för människor i andra stadsdelar som pendlar till Stockholm. Inte för Sävjabor.	1
De flesta befintliga boenden pendlar inte till Stockholm och har ingen nytta av spårvägen.	1
Går det att veta hur många boende i Gottsunda som kommer arbeta i Stockholm och därför använda spårvägen?	1
Planen önskar öka förutsättningarna för en maximerad pendling. Det vore bättre om vi kan bygga ett samhälle med så lite pendling som möjligt	1
Bygg inte nya vägar/cykelvägar utan istället nyttja befintliga stigar runt Nåntuna backe.	1
Risk för att den tänkta spårvägen leder till mer bus i området eftersom den knyter ihop de oroliga områdena Sävja och Gottsunda.	1
Gör de inre delarna av området bilfria. Kollektivtrafikstråket bibehålls för tunga transporter och räddningsfordon.	1
Blockera inte de sydöstra delarna från Boländerna, Fyrislund, centrum och E4 genom att göra om väg 255 till stadsgata och inte tillåta biltrafik över Fyrisån.	1
För att minska biltrafiken till högst 20 procent av alla personresor krävs; <ul style="list-style-type: none"> • Stopp för genomfartstrafik • Körbanornas bredd bör inte överstiga VGU:s minimikrav. • Alla gator enkelriktade för biltrafik, vilket spar gatubredd. • Ingen anslutning till motorvägen • Ett tätt cykelvägnät och ett glest bilvägnät 	1
Begrepp	
Definiera vad som menas med hållbart resande.	1

Kommunens kommentarer

Många specifika önskemål och förslag avseende gatuutformning och trafikering har framkommit i yttrandena. Den fördjupade översiktsplanen detaljstyr inte, utan har till uppgift att staka ut riktningen och sätta ramar inför kommande planeringsskeden. Det är i kommande planeringsskeden som den mer exakta utformningen av gator, gång- och cykelvägar samt andra allmänna platser beslutas.

Flera av dessa synpunkter har också påverkat planförslaget, se därför också utställningshandlingen.

När det gäller den övergripande frågan om kollektivtrafik i Uppsala stad – till exempel hur olika delar av staden ska sammanbindas – utreds det med hela staden i fokus och sker inom ramen för kommunens översiktsplanering och tillsammans med Region Uppsala, som ansvarar för kollektivtrafiken. Uppsala kommuns översiktsplan pekar ut de övergripande kollektivtrafikstråken i staden och övriga kommunen. Frågan om valet mellan spårväg eller annat system beslutas inom ett annat projekt, Uppsala spårväg. Den fördjupade översiktsplanen förutsätter en kapacitetsstark kollektivtrafik, men är tillräckligt flexibel för att kunna hantera olika val av kollektivtrafiksystem.

Ett syfte med Uppsala kommuns avtal med staten är på en övergripande nivå bättre integrera planeringen av transportinfrastruktur och kollektivtrafik med planeringen av bostäder och arbetsplatser. Dels för att öka tillgängligheten till viktiga målpunkter, såsom arbetsplatser och skolor, så mycket som möjligt, dels för att göra resandet med hållbara och resurseffektiva färdmedel så konkurrenskraftigt som möjligt. Uppsala kommun samarbetar med Trafikverket och Region Uppsala i det arbetet. Många avvägningar och vägval har gjorts i det arbetet som rör kapacitetsbehov och lokalisering av vägar, kollektivtrafik, stationer men även bostäder och arbetsplatser.

Trafikverket har påbörjat arbetet med en järnvägsplan som inkluderar fyra spår samt stationerna i Uppsala central samt Uppsala södra (Bergsbrunna). Arbetet med järnvägsplanen beräknas ta cirka fem år och kommer att hantera många av synpunkterna rörande järnvägen, såsom bullerskydd och säkerhetsavstånd.

Trafikverket fattar slutligt beslut om ny trafikplats vid E4 samt var den ska byggas. En så kallad åtgärdsvalsstudie som drivs av Trafikverket pågår, där också Knivsta kommun och Region Uppsala är med. I den kommer en sådan lokalisering att prövas. Ställningstagandet i den fördjupade översiktsplanen är en lokalisering vid rastplatsen Mora stenar och kommer att vara Uppsala kommuns prioriterade läge i diskussionerna med Trafikverket och övriga. Ett ställningstagande väntas under 2021.

En trafikplats vid E4 förbättrar tillgängligheten för biltrafik och är en avvägning mellan olika intressen. Anslutningen kan ses som något som förenklar för biltrafik och därmed ökar dess konkurrenskraft i förhållande till kollektiva färdmedel. Men med en så pass stor utbyggnad som planen möjliggör skulle de negativa konsekvenserna av att inte kunna nå E4 utan allt för stor omväg bli större än de positiva av att inte kunna nå E4. Utbyggnaden av de sydöstra stadsdelarna kommer dessutom att pågå under många år, och då kommer trafikplatsen att behövas, E4 är att föredra framför väg 255.

Ett modernt system, oavsett om det är spårväg eller ett bussystem, bidrar till att minska buller och intrång i naturmiljöer.

Ett mål för planen är att stärka möjligheterna för människor att välja att gå, cykla eller åka kollektivtrafik. Det ska vara lätt att välja dessa färdmedel men även lätt att välja bort bil. Det innebär till exempel att gatuparkering inte tillåts annat än för angöring och korta ärenden. Samtidigt är det möjligt att använda bil på alla gator för de som har ett ärende. Sammanfattningsvis innehåller planen å ena sidan ett väl utbyggt gatunät som är flexibelt inför framtiden, å andra sidan är föreslagen genomfartsgata inte gen, tillåter inte höga hastigheter och erbjuder inte hög framkomlighet då gång-, cykel- och kollektivtrafik har företräde.

Väg 255 kommer att vara fortsatt viktig. Den föreslås byggas om till en stadsgata med god framkomlighet för biltrafik såväl norrut till/från Uppsala som söderut till/från Knivsta, Märsta, Sigtuna med flera orter. Gatan kommer också uppfylla de krav Trafikverket ställer eftersom det är en omledningsväg till E4.

Det är också viktigt att påpeka att planen ska ange inriktningen för kommande planering under många år. Olika färdmedel kommer att utvecklas, vilket kan påverka till exempel bilens hållbarhet, ur ett klimatperspektiv.

I bilaga 1 sammanfattas trafikprognoser baserade på framskrivning av människors färdmedelsval, kombinerat med åtgärder (så kallade styrmedelspaket) som krävs för att nå kommunens mål.

Ett flertal önskemål om gång- och cykelvägar har inkommit. Inom planområdet planeras ett omfattande och gent gång- och cykelvägsnät. Generellt gäller dock att gång- och cykelvägar separeras från motorfordonstrafik. Däremot finns korsningar i samma plan, och endast i undantagsfall finns planskilda korsningar.

Det planeras också att kompletteras med gena gång- och cykelkopplingar till övriga Uppsala stad och även söderut mot Alsike, Knivsta och vidare. Uppsala kommuns inriktning är att en gång- och cykelväg ska anläggas parallellt med järnvägen, eftersom den är gen och ansluter till många viktiga målpunkter.

En broförbindelse över Fyrisån är viktig för att öka tillgängligheten mellan de östra och västra sidorna av Fyrisån. Två möjliga lägen för broförbindelse över Fyrisån visas i planen och prövas i pågående detaljplan. Att istället lösa förbindelsen som en tunnel i stället för bro har valts bort i tidigare utredningar, huvudsakligen av geologiska, ekonomiska och praktiska skäl (lutningar på banan). Med en bro kan boende nyttja olika typer av service som finns på de båda sidorna på ett helt annat sätt än idag, vilket både skapar förutsättningar för en större mångfald av service och kortare resvägar.

Behovet av en väglänk västerut mot Skärfälten, väg 55 och väg 72 har prövats översiktligt i kommunens översiktsplanearbete och bedöms inte kunna motiveras. Förbindelsen från de västra delarna av Uppsala kommun och till Uppsala stad, de sydöstra stadsdelarna samt söderut mot Arlanda får nyttja befintlig infrastruktur, Bärbyleden, E4 samt den kollektivtrafik dessa vägar möjliggör.

En spårväg i föreslagen sträckning ger mycket riktigt ny och förbättrad tillgänglighet till och från Stockholmsregionen. Det viktigaste syftet med spårvägen är dock att den ska vara ryggraden i det lokala resandet i de södra och sydöstra stadsdelarna. Resenärsprognoiser visar också att det framför allt är lokala resenärer som kommer att nyttja spårvägen.

Många har påpekat vikten av att utbyggnaden av transportinfrastruktur sker i takt med att stadsdelen byggs ut. Det är en viktig synpunkt som behöver säkerställas i genomförandeplaneringen.

Med *hållbart resande* menas i den fördjupade översiktsplanen sådana resor som sker med yteffektiva fordon som drivs fossilfritt samt cykel och gång.

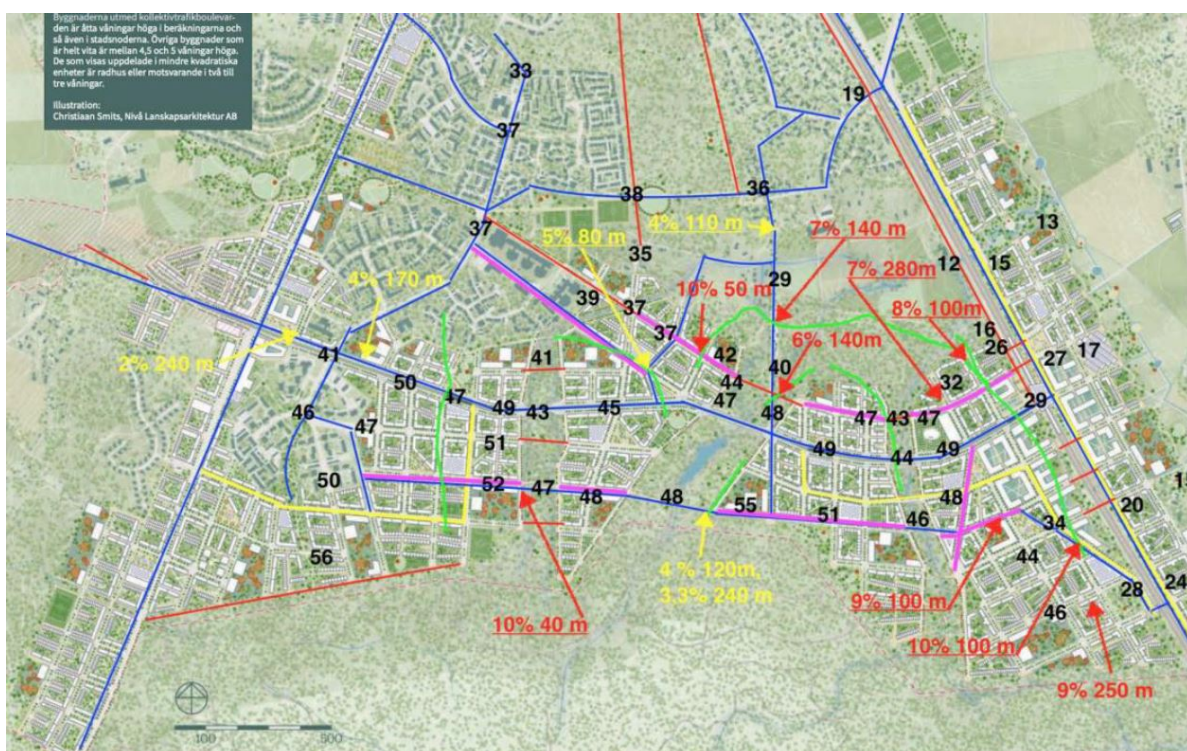

Bild 2 – Lutning cykelvägar i området, från privatperson

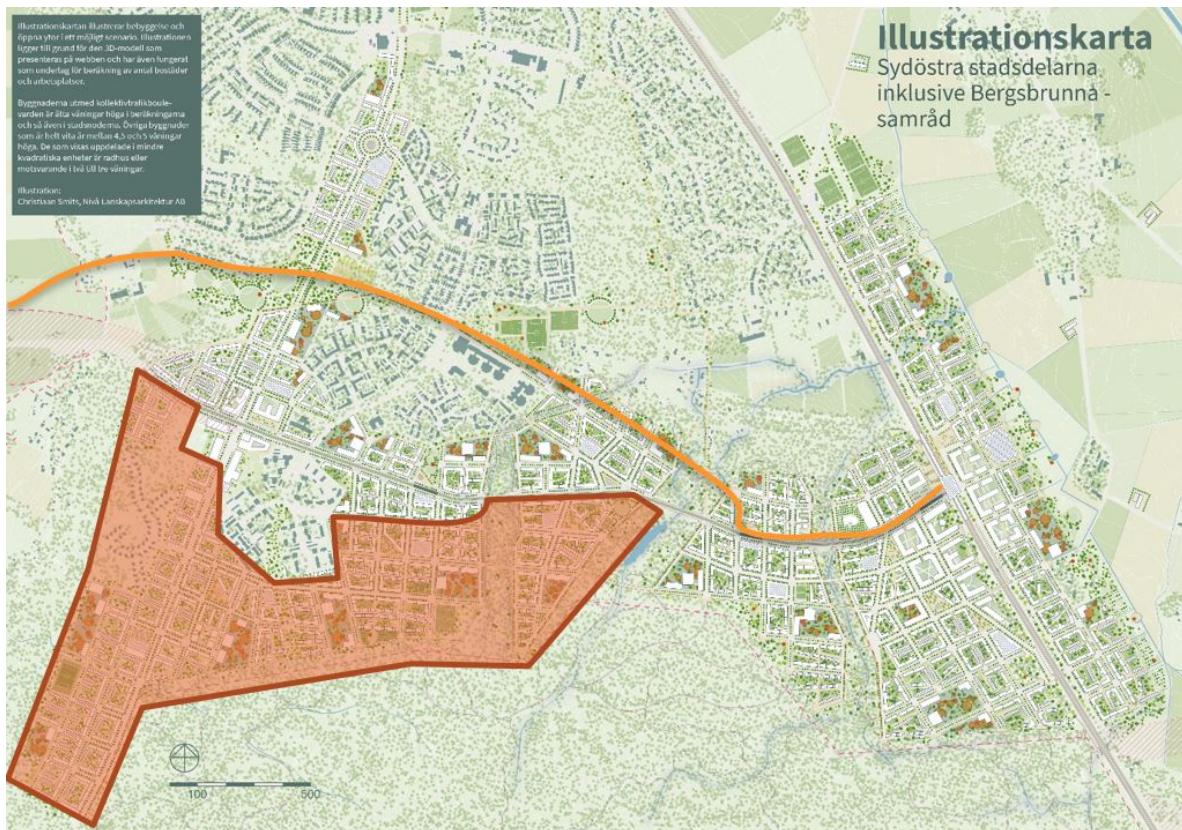

Bild 3 – Förslag alternativ dragning av spårväg, från privatperson

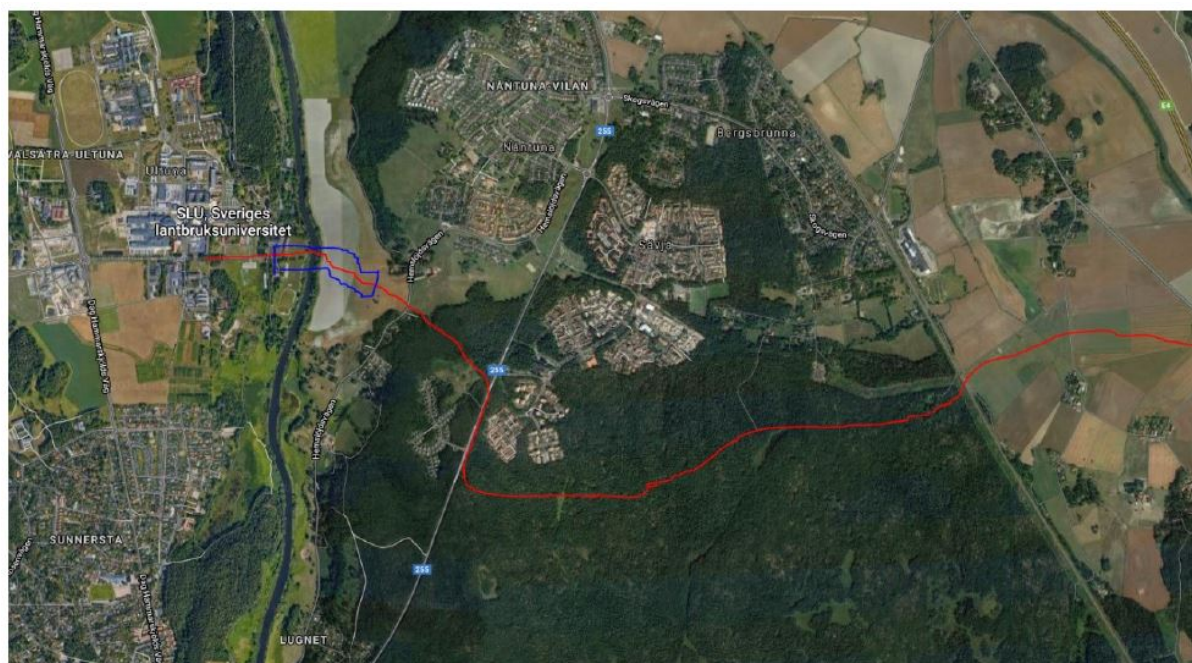

Bild 4 – Förslag alternativ dragning av väg, från privatperson

Vatten

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Dagvattensystemet FRI	
Studier behövs för att kunna bedöma regnvattenbäddsystemets funktion över tid.	GSN
Uppsala vatten anser att den valda reningsmetoden för dagvatten FRI är bra men frågar sig vad innovativ reningsanläggning innebär.	Uppsala vatten
Ytor för rening av dagvatten är otydligt och schablonmässigt redovisade.	Uppsala vatten
Angeläget att anläggningar för fördröjning och slutlig rening placeras på kommunal mark.	Uppsala vatten
Rening av dagvatten ska ske för de områden som rinner från planområdet mot Lunsen.	Uppsala vatten
Centern vill se en utveckling av våtmarkerna kring Sävjaån för att skapa ett upptagningsområde för naturreservatets ytvatten.	Centerpartiet
Beräkningar av flöden och vattenbalanser	
Vattenbalansberäkningar för respektive avrinningsområde behöver göras för att säkerställa att flödet till Sävjaån inte minskar.	Uppsala vatten
Uppsala Vatten anser att det i detta skede behöver utföras vattenbalansberäkningar för respektive avrinningsområde för att säkerställa att man inte riskerar att minska flödet till Sävjaån vid lågvattenflöde.	Uppsala vatten
Flödesförändringar i ån till följd av anläggandet av dagvattenanläggningarna behöver modelleras för att säkerställa att den hydrologiska regimen inte påverkar Natura 2000-arterna negativt.	Uppsala vatten
Beräkningarna i dagvattenutredningarna är fel. Enligt nya beräkningar så finns ett mycket stort behov av ytterligare rening i dammar eller motsvarande.	Uppsala vatten
Vattenstatus	
Stärka MKN: Nämnden saknar en analys av olika målkonflikter. Olika slags konsekvenser — både positiva och negativa — behöver lyftas fram tydligare om man ska göra en helhetsbedömning av miljöaspekterna i projektet.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Ytterligare utredningar behövs för att utesluta negativ påverkan på de befintliga skyddsvärda vattenmiljöerna i Lunsen, Sävjaån och Fyrisån.	GSN
Håbo kommun önskar framhålla vikten av att den fördjupade översiktsplanens målsättningar och riktlinjer efterlevs i praktiken, för att inte bidra till en försämring av den ekologiska och kemiska statusen i Mälaren.	Håbo kommun
För att uppnå god status enligt vattendirektivet krävs omfattande åtgärder inom Sävjaåns och Fyrisåns avrinningsområden. Ett underlag för lokala åtgärder bör tas fram som visar vilka åtgärder som bör vidtas och var.	Fyrisåns vattenförbund
Skyfallskartering	
Barriärens (vattenledarens) funktion mot Lunsen är inte tillräckligt utredd. Risk finns att vattnet leds mot bebyggelsen vid skyfall. Stora delar av bebyggelsen riskerar att översvämmas vid 80 mm regn.	Uppsala vatten
En detaljerad skyfallskartering behövs tas fram.	Uppsala vatten

Systemhandling för hantering av vatten	
Det behöver säkerställas att gatustrukturen och gatusektionerna möjliggör att VA-ledningar kan anläggas och görs åtkomliga. Viktigt att gatorna följer topografin. En systemhandling för gatustrukturen med höjdsättning behöver tas fram.	Uppsala vatten
De illustrerade gränderna är för smala. Tidig samordning bör ske med Uppsala vatten.	Uppsala vatten
En systemhandling behöver tas fram som säkerställer dagvattenhanteringen.	Uppsala vatten
Dag- och ytvattenlösningar på systemnivå måste tas fram till utställningen.	PBN
Natura 2000-frågor	
För VA-anläggningens genomförbarhet och hänsyn till Natura 2000 behöver följande säkerställas: <ul style="list-style-type: none"> - Den hydrologiska barriären behöver vara på plats innan detaljplaneläggning kan ske. - Mätningar av grundvattennivåer behöver utföras för att se hur vattnet rör sig mellan planområdet och Lunsen. En hydrologisk modell behöver upprättas. - Säkerställa att sprängningar inte påverkar befintliga hydrologiska trösklar. 	Uppsala vatten
Planhandlingen behöver kompletteras med en beskrivning av Natura 2000-området Sävjaåns betydelse. Viktigt att VA-huvudmannen inte får ansvaret att skydda hela Natura 2000-området.	Uppsala vatten
Av planerna måste framgå hur de nya stadsdelarna ska anpassas till miljökraven för naturreservatet Lunsen med sina 1355 ha skyddad mark med artrika våtmarker.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Av planen ska framgå hur ska våtmarkerna kring Sävjaån bli ett upptagningsområde för naturreservatets ytvatten.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Riktlinjerna i Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområden	
Ett mål i FÖPen behöver vara att grundvattnet inte påverkas negativt. Det finns områden som är extremt känsliga och som ej bör bebyggas. Riktlinjerna i Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområden ska beaktas.	Uppsala vatten
Vid anläggande av bro över Fyrisån finns risk för påverkan på Uppsalaåsen och dricksvattenproduktionen. Hänsyn till detta behöver tas under anläggningskedet och driftsskedet.	Uppsala vatten
Modellen för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområden behöver revideras och utökas till hela planområdet.	Uppsala vatten
Den fördjupande översiktplanen borde hänvisa till skriften "Riktlinje för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt" vars slutsatser ska följas för att minimera risker för grundvatten. <ul style="list-style-type: none"> • sträva efter att införa åtgärder som säkrar att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte överskrids. God status i alla vattenförekomster ska eftersträvas. 	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Av planen ska framgå hur Uppsalas dricksvattenreservoar i Uppsalaåsen ska ges ett fullgott skydd vid projektets genomförande.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Grundvattenförekomster	
SGU vill lyfta fram Aspkällan (koordinat Sweref 99TM N6634732 E652645). Denna källa bör betraktas som ett till grundvattenförekomsten anslutande grundvattenberoende ekosystem.	SGU
SGU förordar att man i de delar av exploateringen som sker ute på slätten och i dess gränsområden i möjligaste mån undviker lösningar som innebär att det krävs en avsänkning av grundvattennivån i grundvattenförekomsten. Detta bör bland	SGU

annat beaktas vid val av sträckning för påfart till E4an, vid val av övriga infrastrukturlösningar inom planområdet och vid val av byggnaders grundläggningsnivå.	
Relationen mellan grundvatten och våtmarker/ytvatten	
En beskrivning av relationen mellan grundvattnet och våtmarker behöver tas fram för att tydliggöra kopplingarna mellan den tänkta stadsutvecklingen och våtmarkernas beroende av grund- och ytvattnet.	Fyrisåns vattenförbund
Förslaget måste anpassas till yt- och grundvattenförhållandena.	PBN
En beskrivning av relationen grundvatten och våtmarkerna behöver tas fram, våtmarkernas hydrologiska kopplingar.	PBN
Naturområdena riskerar att få karaktär av översvämningsytor. Torrare marker ger också förutsättningar för andra naturvärden.	Knivsta kommun
Vatten som resurs	
Hög prioritet att lösa området vattenförsörjning. Bör finnas goda möjligheter att ställa krav på användning av regnvatten och återvinning av vatten.	Uppsala vatten
Av planen ska framgå hur "Dricksvattnet utgör samhällets viktigaste livsmedel och ska ses som en resurs och användas effektivt."	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Nämnden vill se ett VA-system där näringsrikt avloppsvatten redan vid källan separeras från näringsfattigt avloppsvatten.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Nämnden vill se en utredning där det framgår hur näringsrikt avloppsvatten och komposterbart avfall som är rötningsbart kan hanteras i ett system och om det kan separeras utan att kontamineras av näringsfattigt förorenat avloppsvatten.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Depåplacering	
Depån för kollektivtrafik får ej anläggas i zon med hög eller extrem känslighet ur grundvattensynpunkt.	Uppsala vatten
Brandvattenförsörjning	
Planering av brandvattenförsörjningen måste säkerställa långsiktig hållbarhet.	Brandförsvaret
Kommentar om temats karta	
Avrinningsvägar för skyfallsvatten samt översvämningsytor behöver läggas in i kartan.	Uppsala vatten

Kommunens kommentarer

Huvuddelen av frågor och kommentarer har omhändertagits i en kompletterande vattenflödesutredning som behandlar geohydrologi, riskanalys för grundvatten, dagvatten, skyfall, höjdbräkningar samt föroreningsberäkningar utifrån miljökvalitetsnormer (MKN) för yt- och grundvatten. Vattenflödesutredningen visar principer för att uppnå MKN i ett nuläge och ett förprojekteringsläge. Exakta och kompletta beräkningar utreds inför detaljplanering med beräkningar utifrån aktuell MKN. Utredningen finns att tillgå via projektets webbsida.

Till utställningshandlingen har skyddszonen mot Lunsen reviderats och utökats utifrån naturliga förutsättningar i hydrologi och naturtyper. Den ”naturliga” skyddszonen visas genom en skraffering på relevanta kartor (mark- och vattenanvändningskartan med flera). Norr om denna zon ger förmodligen inte en förändrad markanvändning hydrologiska skador på Natura 2000-området. Gränsen kan flyttas söderut, in mot Lunsen med tekniska insatser.

För att åskådliggöra en metodik finns i underlaget till planen en idéskiss till tekniska lösningar i buffertzonen som visar hur vatten kan ledas (tekniska konstruktioner kallade vattenledare, i form av

vallar i naturen) utan att dämna eller sänka vattennivåer i Lunsen. Utredningen finns att tillgå via projektets webbsida.

Planförslaget föreslår ett dagvattensystem i tillkommande stadsdelar som innehåller öppen dagvattenhantering i gaturum och andra offentliga ytor i stadsmiljön, i kombination med tekniska reningssystem och/eller dammar vid slutet av systemet. Systemet håller en hög innovativ nivå som ska bidra till en hållbar grön vegetation i gaturummen för ett behagligt lokalklimat samt utjämna dagvatten och rena förorenat dagvatten. Beräkningar för ett omhändertagande av dagvatten har tydliggjorts i en kompletterande vattenflödesutredning. Mer exakta beräkningar utreds inför detaljplanering som beräknas utifrån aktuell MKN.

En översiktlig skyfallskartering är redovisad i en kompletterande vattenflödesutredning.

En systemhandling för hantering av vatten inom området kommer att utföras i närtid för att fördjupa dessa frågor inför detaljplanering och genomförande.

Natura 2000-områden har ett starkt skydd och är av riksintresse där det krävs särskilt tillstånd för verksamhet inom och i anslutning till området. Lunsen och Sävjaån är skyddade som Natura 2000-områden och även skyddade enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Föreslagna förändringar och verksamheter inom planområdet kan tillåtas endast om det inte på ett betydande sätt skadar miljön. Inför detaljplanering utreds påverkan på Natura 2000-områdena Lunsen och Sävjaån som underlag för tillståndsprövning för Natura 2000 och vattenverksamhet där även gränser för exploatering fastläggs. Särskild MKB kommer då att tas fram.

Till utställningshandlingen är en kompletterande vattenutredning framtagen för geohydrologi, riskanalys för grundvatten, dagvatten, skyfall, höjdberäkningar samt beräkningar av MKN ytvatten och grundvatten.

I utredningen har en särskild riskanalys tagits fram med utgångspunkt från de beslutade *Riktlinjerna i Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområden* som visar de risker som särskilt behöver beaktas. Riskanalysen anger att om föreslagna riskreducerande åtgärder vidtas under bygg- och driftsfas bör en exploatering kunna genomföras utan negativa konsekvenser för vattenkvalitet och kvantitet i grundvattenförekomsterna. Inför detaljplanering ska riskanalyser utföras för varje detaljplan och verksamhet som kan påverka grundvattnet.

Relationen mellan grundvatten och våtmarker/ytvatten

När det gäller relationen mellan grundvatten och våtmarker-ytvatten återfinns dessa frågor också i den ovan nämnda vattenflödesutredningen. Den visar relationen mellan grundvatten och ytvatten i våtmarker och ger rekommendationer inför detaljplanering samt anger behov av fortsatt utredning som underlag för tillståndsprövning för Natura 2000 och vattenverksamhet.

Utställningshandlingen visar med tydlig riktning att stadsdelen inför framtidens utmaningar behöver innovativa lösningar för att tillvarata vatten för olika ändamål. Inför detaljplanering behöver resursfrågan utredas på ett flertal nivåer exempelvis tillgång och brist på dricksvatten samt tekniska lösningar för återbruk av vatten.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Oro att vattenflödet påverkas av bebyggelsen, exempelvis att bäckar försvinner.	11
Om skogen tas bort saknas vegetation som kan hantera ökande vattenflöden.	2
Risk att befintliga fastigheter drabbas av ökande vattenflöden från den nya bebyggelsen.	2
Risk för översvämningar.	2
Förtydliga hur vattenförsörjningen till Pustnäs ska lösas.	1
Allmän fråga om hur våtmarken i Norra Lunsen kommer att påverkas.	1
Anlägg ett solcellsdrivet pumpsystem som fördröjer dagvatten från Lunsens avvattning.	1
Anlägg reningsverk med slutet kretslopp under åkermarken söder om Söderby.	1
Anlägg en vattenhantering där svartvattnets näringsämnen återförs till jordbruksmark.	1
Det är viktigt att vattenförsörjningen fungerar med tanke på den torra sommaren 2018.	1
För att bättre kunna använda alternativa vattenkällor kan snålspolande alternativ användas för avlopp.	1
Inkludera och bevara våtmarkerna.	1
Installera separata grävattenavloppsledningar.	1
Planera dagvattensystem för lokalt omhändertagande där inget dagvatten hamnar i spillvattensystemet.	1
Se över konsekvenserna av att använda naturstråken som avrinning.	1
Vid samordning av översvämningssytor behöver hanteringen av skräp som vattnet för med sig beaktas.	1
Välj växter med hänsyn till vattenomsättning.	1
Öppna dammar kan orsaka förökning av mygg. Se därför till att hålla vattnet i rörelse.	1

Kommunens kommentarer

Huvuddelen av frågor och synpunkter har omhändertagits i en kompletterande vattenflödesutredning som behandlar geohydrologi, riskanalys för grundvatten, dagvatten, skyfall, höjdberäkningar samt föroreningsberäkningar utifrån miljö kvalitetsnormer (MKN) för yt- och grundvatten. Utredningen finns att tillgå via projektets webbsida.

Natur

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Önskan om bevarande	
Gör inte åverkan på naturen! Värna biologisk mångfald.	Danmarks hembygdsförening
Säkerställ att skolmiljöer också bestå av sparade naturmiljöer.	Miljö- och hälsoskydds nämnden
Avverka inte för mycket skog.	Bergsbrunna gård
Bevara betesmarker.	Bergsbrunna gård
DH kräver att Uppsala kommun måste se till hembygdens natur som den är, och bygga det nya området i samklang med den fina skog som finns idag!	Danmarks Hembygdsförening
Ekosystemtjänster	
Vi vill i kapitel om Natur se att man i målsättningen arbetar med samtliga fyra typer av ekosystemtjänster och förtydligar att dessa är beroende av varandra.	Miljö- och hälsoskydds nämnden
Naturresevatsfrågor	
För att säkra stråkens funktion som spridningskorridor för biologisk mångfald och andra ekosystemtjänster bör dessa stråk skyddas genom reservatsbildning.	GSN
Reservatsbildning bör ske innan markförsäljning.	GSN
Angeläget att se över hela Lunsensområdets skydd och avgränsning. Kommunen föreslås överväga om området ska göras större och t.ex. inkludera Kungshamn-Morga m.fl. med reservatet sammanhängande områden.	Uppsala svampklubb
För att säkerställa att naturvärden avseende svampar kommer att skyddas föreslås att en utredning görs om behovet av moderniserade reservatsbestämmelser för hela Lunsen med syfte på påverkan av den tillkommande bebyggelsen.	Uppsala svampklubb
Stärkta gröna samband	
Vidare bör ytterligare åtgärder för att stärka den gröna infrastrukturen i anslutning till Norra Lunsen utredas.	Upplands fågelskådare
För naturresevratet Årike Fyris värden på landskapsnivå är det viktigt att det finns slätt kvar öster om reservatet för att behålla den gröna infrastrukturen. Det är därför önskvärt att begränsa den planerade bebyggelsen nordost om Vilan.	Upplands fågelskådare
Lunsenområdet görs mycket mer tillgänglig: bredare grönstråk.	Sunnersta egnahemsförening
Kompensationsåtgärder	
Då en stor del av den föreslagna exploateringen ligger på skogsmark med mycket höga naturvärden kommer kompensationsåtgärder behöva vidtas. Knivsta medverka gärna till att skapa ekologiska spridningssamband mellan kommunerna.	Knivsta kommun
Avverkning som sker kompenseras med skydd av annan skogsmark i anslutning till området.	Upplands fågelskådare
Omfattande kompensationsåtgärder krävs om planförslaget byggs.	Naturskyddsföreningen
Naturskyddsföreningen föreslår att Hågadalen – Nåstens NR får lämnas för fri utveckling eller sköts för att gynna naturvärden, vilket kräver att rådande skötselplan revideras.	Naturskyddsföreningen

Även annan kommunal mark med höga naturvärden får formell skydd exempelvis vid Fjällnora, i Eriksberg eller Jälla.	Naturskyddsföreningen
Mer skog behöver också skyddas exempelvis Sveaskogs mark vid Lafssjön.	Naturskyddsföreningen
Upplandsstiftelsens personal kan bistå i det fortsatta planarbetet, tex vid val av kompensationsåtgärder utanför planområdet.	Upplandsstiftelsen
Hagmark Enligt de skisser som presenterats kommer en stor del av anläggningens hagmark att användas till bland annat en parkanläggning. Enligt Djurskyddslagen måste det finnas tillräckliga betesytor för att tillgodose hästarnas naturliga behov. Betande djur håller dessutom landskapet öppet och bidrar till biologisk mångfald. Då vi redan nu har begränsade hagmarker till våra hästar måste vi ersättas med annan hagmark som minst motsvarar den yta vi blir av med.	Nåntuna Ridklubb
Kumulativa effekter	
Ökat slitage i naturreservatet. En bedömning av Knivstas och Uppsalas exploateringsplaners kumulativa effekter bör göras.	Knivsta kommun
Naturskyddsföreningen anser att planförslaget kommer att innebära negativa konsekvenser för bevarandestatusen för Lunsens natura 2000-värden. De kumulativa konsekvenserna av planförslaget måste utredas.	Naturskyddsföreningen
Bejaka idén om lokal odling.	Bergsbrunna gård
Naturstråken behöver vara minst 200 meter breda för att minska kanteffekterna.	GSN
Äldre träd med höga naturvärden bör sparas (trädinventering efterfrågas).	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Ska inte även lövträd som utsparade träd vara kvar på de ställen där skogen är av blandad karaktär.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Skyddsvärd natur och arter	
Svampklubben har fått ta del av ett yttrande från Evolutionsmuseet som bl.a. visar på förekomsten av ett stort antal rödlistade svamparter i området varav en del ligger utanför naturreservatet och som direkt kan komma att påverkas av utbyggnadsplanerna.	Uppsala svampklubb
När det gäller skydd av den värdefulla och sällsynta svampfloran är det angeläget att det införs reservatsbestämmelser för ett större område samt att det i detta område oavsett naturvärden införs hyggesfritt skogsbruk i hela reservatsområdet.	Uppsala svampklubb
Beakta karta med höga naturvärden.	Skogsstyrelsen
Den biologiska mångfalden hotas, däribland skyddade arter som vattensalamandrar.	Nåntuna Backe samfällighetsförening
Det är ett krav enligt Miljöbalken att utreda den föreslagna bebyggelsens påverkan och konsekvenser bl.a. på den värdefulla svampfloran och med krav på att i den fortsatta detaljplaneringen styra utbyggnaden så att de skyddsvärda områdena kan undantas från exploatering.	Uppsala svampklubb
Skyddszon mot Lunsen	
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på en större buffertzona.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Centerpartiet anser att bufferten mellan byggnation och naturreservatet Lunsen behöver ökas markant från FÖP:ens förslag.	Centerpartiet
En buffertzona mot reservatets norra behövs för att bevara integriteten i den återstående skogsmarken.	Upplands fågelskådare

Buffertzonen mellan Lunsen och den befintliga bebyggelsen försvinner. Sol- och vindexponeringen i naturreservatet kommer då att öka vilket kan påverka känsliga arter. Ökat buller i naturreservatet. Att behålla en mindre buffertzona kan minska de negativa effekterna.	Upplandsstiftelsen
Risk för slitage i Lunsen	
Lunsen kommer att slitas, även områden utanför Lunsen är viktiga rekreativområden med stigar för promenader, ridning, svamp- och bärplockning.	Område Vallby – Söderby
Om Stordammsstråket och gröna kilar	
Centerpartiet vill se ett större avstånd för byggnation från Stordammen så att detta blir en stor naturpark med större marginaler än förslaget.	Centerpartiet
Rädda miljön vid Stordammen: större avstånd till dammen.	Danmarks hembygdsförening
Ett fjärde stråk för avrinning av vatten behöver adderas.	PBN
Centerpartiet vill att en grundlig utredning om säkring av dammens vatten vid byggnation genomförs.	Centerpartiet
Sociala aspekter på gröna kilar och spridningsstråkens sociala aspekter	
Bygg utan barriärer. De gröna kilarna riskerar att bli otrygga barriärer.	Yimby
Naturstråken är viktiga för att tillgängliggöra och skapa ett nära samband med naturen. Samtidigt blir stråken tydliga barriärer mellan delområdena.	Uppsalahem
Extra stor omsorg behöver läggas vid dessa gröna samband i nästa steg för att säkerställa att de inte utgör barriärer mellan enklaver. I det redovisade gatunätet finns det få kopplingar mellan de olika etapperna vilket vi bedömer försvårar synergieffekter och samspel mellan dessa områden.	White arkitekter

Kommunens kommentarer

Kommunens intention är att skapa en bra miljö för alla medborgare, verksamhetsutövare och besökare samt ta hänsyn till platsens värden. Detta är en utmaning när staden förtätas och det läggs därför stora resurser på planeringen. Tillkommande stadsbebyggelse på obebyggd naturmark innebäroundvikligen förluster av naturvärden. En avvägning har dock gjorts mellan de sociala behoven av en kontinuerlig och sammanhållen urban miljö och förekommande naturvärden samt ekologiska samband. Planförslaget visar ett förhållningssätt till uppgiften där sociala värden har prioriterats inom den nya bebyggelsen men där förutsättningar för ekologiska spridningsvägar och kopplingar genom den urbana miljön säkerställts. De gröna kilarnas och spridningsstråkens bredd är ett exempel på denna avvägning. En ytterligare grön kil har lagts till i utställningshandlingen för att förstärka den rekreativa kopplingen till Lunsen.

Tillgång till Lunsen från befintlig bebyggelse säkras genom gröna kilar. Förslaget innehåller även utveckling av nya rekreativa miljöer inom och omkring stadsmiljön för att möta ett ökat behov av närnatur från ny och befintlig bebyggelse. Ett ökat besöksstryck i Lunsen och därmed också risk för ökat slitage, kan ställa krav på skydds- och förstärkningsåtgärder omkring entréer, stigar och målpunkter för att värna Natura 2000-områdets värden. Detta och övrig framtida utveckling inom Lunsen genomförs av Uppsala kommun i egenskap av reservatsförvaltare. Risk för och bedömning av kumulativa effekter görs i kommande planeringsskeden, inom ramen för Natura 2000 prövning.

Odling föreslås möjliggöras exempelvis via odlingsparker, var och i vilken omfattning utreds i kommande planeringsskeden.

FÖP:ens intention är också att skolgårdar ska utformas med så mycket grönska och sparad natur som möjligt. Den faktiska utformningen av enskilda skolgårdar kommer att utredas och prövas vid planläggning, exempelvis gentemot tillgänglighetsbestämmelser, riskbedömningar och mycket annat bortom FÖP:ens rådighet.

Betesmarker har till stora drag klassats som grönområde. Viss betesmark kan komma att påverkas av stadsbebyggelse mellan Sävja och Nåntuna utmed väg 255, föreslagen broförbindelse eller vid fördröjningsytor för dagvatten. Var och i vilken omfattning betesmark kommer att finnas utreds och prövas i kommande detaljplaneprocess, då finns möjlighet att framföra synpunkter. Möjlighet till ersättningsmark kan utredas i detaljplaneskede.

Naturreservatsfrågor och kompensation

Ett yttrande önskar att naturstråken ska skyddas genom naturreservatsbildning. Det är ett mycket starkt skydd som bör användas i helhetsmiljöer för känslig och värdefull naturtyp, art eller för friluftsliv. Genom en reservatsbildning vilar skyddet på reservatsföreskrifter, som syftar till ett skydd ”för all evig framtid”. Reservatsföreskrifter kan då komma att hindra istället för att stödja en utveckling. Därför föreslås istället att spridningsstråk och gröna kilar planläggs som natur och planbestämmelser hindrar trädfällning och byggnation. Särskilda skötselplaner tas fram som anpassas till eventuellt slitage och andra förändringar.

Kommunen avser att i kommande planeringsskeden utreda möjligheten att antingen köpa och/eller skydda mark med motsvarande kvaliteter eller som har möjlighet att utveckla motsvarande kvaliteter. Syftet är att möjliggöra en frivillig ekologisk kompensation för förluster av natur- och friluftsvärden som saknar lagstadgat skydd. Lagstadgad kompensation kan tillkomma utöver ovanstående i samband med dispens- och tillståndsprövningar för fridlysta arter, och tillstånd för vattenverksamhet och Natura 2000. För detta krävs ett mer detaljerat underlag än FÖP, varför utredning och prövning sker i kommande planeringsprocess.

Skyddsvärd natur och arter

Buffertzonen mot Lunsen har utretts vidare och bitvis reviderats till utställningshandlingen. Anpassningarna avser främst hänsyn till känsliga arter och naturtyper och ekologiska samband över reservatsgränsen. Se även under tema *Vatten*.

Naturvärde klass ett ska alltid säkras vilket framgår av planhandlingen. Större vattensalamander och dess livsmiljö är starkt skyddad genom fridlysning och Natura 2000-bestämmelser och åtgärder med risk för påverkan prövas enligt artskyddsförordningen.

Rödlistade arter saknar formellt skydd. Det är dock en kommunal vilja att värna rödlistade arter och andra förekommande naturvärden. Då såväl artobservationer som rödlistan är föränderlig och utbyggnadstiden är mycket lång, anvisar en planeringsinriktning i avsnittet Natur att rödlistade arter och andra naturvärden ska kartläggas inför detaljplan och hanteras enligt skadelindringshierarkin.

En inventering av träd utifrån resiliens i kombination med bevarandevärde har genomförts som underlag för kommande planeringsskeden. En variation på trädslagsnivå eftersträvas, inom såväl sparade som planterade träd på allmän platsmark, vilket framgår av en planeringsinriktning i avsnittet Park och rekreation.

Ekosystemtjänster beaktas i utställningsförslaget.

Slätten nordost om Vilan med koppling till Årike Fyris omfattas inte i FÖP-området.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Naturskydd	
Risk att naturskyddsområdet blir för hög belastat med många nya boende.	134
Ha en bredare skyddszon mot Lunsen för att skydda artrikedomen och skydda mot en ökad befolkning.	18
Bevara Årike Fyris.	8
Utöka Lunsen i nordlig riktning så den ansluter mot södra Sävjas bebyggelse.	4
Bygg inte på hållmark.	4
Skydda och visa hänsyn till Natura 2000-områdena.	4
Bygg inte nära naturreservatet, då marken runt om kommer att förstöras.	3
Den skog som kommer att avverkas är särskilt skyddsvärd med sällsynta växter och i den naturligt växande skogen ligger nedfallna, förmultnande träd som är hem för många insekter och svampar.	3
Fatta strategiska och långsiktiga beslut över vilka naturtyper och områden som behöver ett övergripande skydd mot att bli stegvis uppknaprande och naggande i kanten av utbyggnation.	3
Bygg inte nära naturreservatet, det påverkar miljön i skogen.	2
Spara mer natur.	2
Utvidga Lunsens naturreservat.	2
Planera ett nytt grönt stråk söder om Sävja etapp 3.	2
Flertalet rödlistade svampar i området är beroende av ett jämnt och fuktigt mikroklimat som inte kan upprätthållas efter bebyggelse.	2
Minska den planerade befolkningstätheten utmed Lunsen.	2
Strandskyddet för Stordammen och dess avflöde + det lilla bäckravin mellan kraftledning/Asphagen och Bergsbrunna slätt bör vara bredare på den västliga sidan av Stordammens avflöde.	2
Låt Stordammen förbli "vildvuxen" (ingen badplats/stadspark) .	2
Ifrågasätter förtätningen och att den oförstörda naturen och grönområdena i närheten krymper betydligt.	2
Planerna innebär att ett Natura 2000-område förstörs.	1
Saknas förslag på hur Lunsens naturreservat skulle klara av en ökning på 40 000 invånare	1
Bebyggelse får inte ske närmare än 300 meter från de två Natura 2000-områdena.	1
Inom Årike Fyris bör byggnationen begränsas till en 15 m bred remsa. Detta är tillräckligt för två spårvägsspår, eller för en enkelriktad fil för busstrafik.	1
Låt Årike Fyris, Lunsen, Kungshamn-Morga, Hammarskogen och Hågadalen vara i fred, kanske till och med göra det till ett ännu större sammanlänkande naturområde	1
Skövlingen och förstörelsen av ovärderliga natur och boende miljöer och den planerade bron över naturreservatet Årike Fyris är ett oåterkalleligt svek mot framtida generationer.	1

Inom skogspartierna i Norra Lunsen bör särskilt värdefulla partier med gamla och monumentala tallar identifieras och därefter skonas i kommande detaljplaner.	1
Ta bättre hänsyn till bevarande av den fina tall- och granskogskänslan.	1
Jag tycker att det är en bra strävan som ni har, men att mycket värdefull skogsmark, våtmarker och arter däri går förlorad.	1
Jag tycker inte att man har tagit tillräcklig hänsyn till att bevara de naturtillgångar som Lunsen erbjuder för både djur och människor.	1
Även för naturmark behövs skötselplaner.	1
Önskar ytterligare och djupare undersökningar av området och ekosystemen utanför naturreservatet och på de byggbelagda områdena, däribland Stordammen sjön, men även de omringande naturmiljöerna.	1
Planerna innebär att man stjäl viktigt skogs- och jordbruksmark från staden.	1
Förslaget innebär en för stor belastning för natur, djur och människor.	1
Projektet förstör vår natur och miljö.	1
All omliggande skog kommer påverkas negativt. Uppsala stad ska sträva efter att behålla sin natur och vara stolt över den.	1
Ifrågasätter planen att bebygga ett område med skyddsvärd skogsterräng och reducera värdefull jordbruksmark på uppsalaslätten.	1
Förstår att det behövs bostäder i Uppsala. Ser dock att planen sker på stor bekostnad av natur och miljö och innebär att man kommer avverka stora delar av vårt naturreservat Norra Lunsen.	1
Det är svårt att se planen som hållbar med tanke på skövling av befintliga naturvärden och fullständig förstörelse av befintliga naturnära boendemiljöer.	1
Planerna är baserade på en bristande hänsyn till Uppsalas värdefulla natur och biologiska mångfald. Skogens viktiga roll som i närhet till stad för vår trivsel, hälsa och miljö går förbisedd.	1
Att säga att "De sydöstra stadsdelarna utvecklas" är att vilseleda oss medborgare. Det är ingen utveckling av göra en så orimligt stor förändring och skövling av Lunsen och jordbruksmarken som tagits i anspråk för detta galna projekt.	1
Rekreation	
Ta inte bort Lunsen som utnyttjas som rekreationsområde.	20
Den planerade byggnationen kommer avsevärt begränsa de redan boendes tillgång till nära rekreationsområden.	16
Bortbyggnationen av rekreationsområdena kommer att ha en negativ effekt på folkhälsan.	9
Istället för att bebygga Lunsen, bör man öka tillgängligheten av detta område.	2
Oro att dagens fina, uppmärksammade vandringsleder kommer att ersättas med gröna stråk.	2
Bevara skogsremsan vid Bergslagsresan som har bidragit till bättre livskvalité för de boende i området.	2
Planerna för de nya stadsdelarna kommer att få omfattande konsekvenser för mängden tillgänglig grönyta per invånare.	2
Våra skolor är ofta ute i skogen mellan Sävja och Lunsen för orientering, utflykt eller när vi springer Lunsenloppet. Bygger man hus emellan Stordammens skola och Stordammen kan man inte göra det längre.	2
Gör gröna korridorer, inte bara för djurlivet utan även för motionärer.	1
Etablera vandringsleder genom skogen. Detta skulle ge såväl småbarnsfamiljer, som äldre en närliggande utflyktsmöjlighet, vilket skulle avråda dem från att ta bilen till ett annat naturområde.	1

Använd SLU:s metoder för att beräkna rekreationsindex. Detta för att se hur mycket rekreationsvärde som försvinner med utbyggnaden och kunna jämföra värdena med andra delar av Uppsala.	1
Gör gärna en badplats av Stordammen och låt grillmöjligheten finnas kvar.	1
Våra barn behöver lugn och trygghet, och möjlighet till att vistas i skog och mark, inte enbart artificiella lekplatser och betong.	1
Skog	
Det är bra att husen som planeras byggas kommer att byggas med trä från den skog som huggs ner i området. Fina klimatsmarta konstruktioner planerades, t.ex. växtbäddar för att rena dagvatten och motverka översvämningar.	1
Bygg inte bort skogen.	24
Bevara mer skog runt Stordammen.	9
Att skövla skogen går emot att vara en klimatstad.	5
De gröna ytorna som planeras mellan bostadsområden går inte alls att jämföra med dagens omgivning.	3
Bygg ingenting i skogsområdet mellan Bergsbrunna och Sävja.	2
Jag saknar diskussionen om att ni planerar att skövla en hel del av Lunsensskogen för ert projekt.	1
Rör inte stora skogsytorna, bygg åt andra håll initialt.	1
Bevara skogsmarken åtminstone fram till Stordammen	1
Biologisk mångfald och djurskydd	
Den bördiga jordbruksmarken öster om järnvägen ska säkras för livsmedelsproduktion med fokus på det lokala. Det är en god och hållbar idé som kan gynna den biologiska mångfalden samtidigt som människan får leva i ett tätt samspel med naturen.	1
Den biologiska mångfalden hotas av planen.	141
Den planerade utbyggnaden av Sävja-Bergsbrunna innebär en miljöförstöring av gigantiska mått då skogsområdet norr om Stordammen med höga naturvärden och hotade (rödlistade) arter ska avverkas.	109
Gör en ny och utökad artinventering och se över om någon av de nyligen rödlistade arterna påverkas av planerna.	15
Oro att ombyggnationer i området kommer störa de rödlistade djurarter som finns i området.	11
Begränsa byggnationen för att inte hota den biologiska mångfalden. Värna miljö och det natur- och djurliv som finns i området.	8
Att hugga ner skog är dåligt för miljön, klimatet och den biologiska mångfalden.	3
Bevara och vårda Lunsenområdet med sin artrika natur och svamp- och bärmöjligheter.	3
Bygg gröna passager över vägar och spår för vilda djur. De behöver vara bredare än vad som redovisas i planen för att vara fungerande.	2
Skydda fladdermöss och groddjur i området.	2
Använd staden som växtplats för sällsynta arter till stöd för växtspecifika djur	1
Utbyggnad av bebyggelse i stor omfattning innebär mycket mer ljusförorening.	1
Natur och stad	
Lämna tillräckliga barriärer mellan naturområden och byggnation.	3
De planerade gröna stråken är alldeles för små.	2
Bygg någon annanstans istället.	2
Skövlingen av skogen stämmer inte överens med att dokumentet lyfter fram vikten av grönska och naturvärden.	2
Vi ser gärna att fler allmänna målpunkter i gränsen till skogen så att man genom arkitektur kan skapa fysiska länkar mellan stad och skog.	2

Att spara träden är viktigt ur luftkvalitet- och föroreningssynpunkt.	2
Ett plus att gröna områden (kilar) som finns idag bibehålls	1
Borde finnas ett stort fokus på grönområden. Skapar en balans mellan en modern stad och grön natur och är väsentliga för invånarnas hälsa och välmående.	1
De grönytor som befinner sig utanför naturstråken behöver få en slitstarkare yta än skogens yta av mossor.	1
Den planerade "huvudgatan" som nu är ritad alldeles intill sjöns norra ände måste gå mycket längre bort från sjön	1
Det mindre skogsområdet som finns mellan Linné Vårdboende Stenbrohultvägen 93 och väg 255 bör inte bebyggas med bostäder.	1
Gröna strukturer har viktiga ekologiska funktioner, de tar hand om regnvatten, jämnar ut temperaturskillnader och dämpar buller. Hur påverkas detta av byggandet av höghus på dessa områden?	1
Bra tanke att bevara så mycket grönt som möjligt, men att gå från en fridfull skogsmiljö till en tätbefolkad stadsmiljö med gröna inslag är inte rätt väg.	1
Problem med kastvindar och vindtunnlar kan uppstå när skogen tas ner.	1
Om vi även får flera heta somrar är det viktigt att det finns tillräckligt med skog som ger skugga.	1
Lunsen består av träskmarker vilket skyddar mot översvämningar.	1
Integrera bättre med den nuvarande miljön, både på natur- och individnivå.	1
Planen är på bekostnad av skogen och oss som bor här.	1

Kommunens kommentarer

Den fördjupade översiktsplanen detaljstyr inte stadsdelens innehåll, utan har till uppgift att staka ut en riktning och sätta ramar inför kommande planeringskedan. Den faktiska utformningen utreds och prövas vid planläggning.

Tillgången till natur och friluftsområden kommer fortfarande att vara mycket god genom närhet till två av kommunens största naturreservat. Kopplingar från befintlig bebyggelse till Lunsen bevaras genom stråk och gröna kilar och tillkommande stråk planeras för att sammanlänka och komplettera dessa. Förslaget innehåller även utveckling av nya rekreativa miljöer inom och omkring stadsmiljön för att möta ett ökat behov av närluft från ny och befintlig bebyggelse. Ett ökat besöksstryck i Lunsen kan ställa krav på skydds- och förstärkningsåtgärder omkring entréer, stigar och målpunkter för att värna Natura 2000-områdets värden. Detta och övrig framtida utveckling inom Lunsen genomförs av Uppsala kommun i egenskap av reservatsförvaltare. Gröna kilar och spridningsstråk kommer att planläggas som natur och förses med skötselplaner.

Även efter utbyggnad av föreslagen bebyggelse kommer majoriteten av områdets bostäder att vara välförsett med grönyta, både sett till närhet och andel grönyta per boende. Planen omfattar även utveckling av olika typer av nya grönområden, lekmiljöer och gröna rörelsestråk – både i nya och sparade miljöer. En ytterligare grön kil har tillkommit vid södra Sävja.

Naturskydd

En åtgärd får enligt lag inte påverka värden inom ett Natura 2000-område och tillstånd krävs. För denna prövning krävs ett mer detaljerat underlag än FÖP, varför utredning och prövning sker i kommande planeringsprocess. Avstånd och utformning på bebyggelse i anslutning till Natura-2000 området Lunsen avgörs slutligen i tillståndsprocessen. Förslaget visar en skyddszon som utformats i syfte att

skydda Natura 2000-området Lunsens utpekade arter och naturtyper från påverkan. Slutgiltigt mått på skyddszonen prövas i kommande detaljplaner. Se även tema *Vatten*.

En naturvärdesinventering samt en fördjupad naturvärdesinventering har genomförts inom ramen för planen i syfte att kartera naturvärden. Fastställda värden utgör ett av flera underlag som avvägs mot planens och översiktsplanens mål. Kompletterande artinventeringar ska tillkomma i detaljplaneskede i syfte att säkerställa tillämpning av skadelindringshierarkin, läs mer i planeringsinriktningarna i tema *Natur*.

Vägar och spår som korsar gröna kilar och spridningsstråk ska utformas som gröna passager för att tillåta spridning av utpekade Natura 2000-arter.

Hällmarker har inget skydd i sig, men det framgår av en planeringsinriktning i avsnittet Park och rekreation att de ska bevaras där så är möjligt inom park och kvartersmark. Stordammen omfattas inte av strandskydd, men kommer att bevaras inom Stordammsstråket.

Planen innebär en viss överträdelse av gränsen till naturreservat Årike Fyris, huvudsakligen i samband med föreslagen broförbindelse. Detta ska tillståndsprövas enligt reservatets syften och föreskrifter.

En trädinventering har genomförts, som syftar till att hitta träd med förutsättning till långsiktigt bevarande (resiliens) och kan utgöra ett underlag för kommande detaljplanering.

Skog

Tillkommande stadsbebyggelse på obebyggd naturmark innebär förluster av natur och friluftsvärden. En miljökonsekvensbedömning av planens påverkan på natur och miljö har genomförts (se bilaga Hållbarhetsbedömning). Kommunen avser att i kommande planeringsskeden utreda möjligheten att antingen köpa och/eller skydda mark med motsvarande kvaliteter eller som har möjlighet att utveckla motsvarande kvaliteter.

Hållbarhetsbedömningens slutsatser har lett till anpassningar av planen. Risk för påverkan består inom vissa områden, särskilt kopplat till biologisk mångfald och förlusten av skogsmark. Kommunen avser därför att i kommande planeringsskeden utreda möjligheten att antingen köpa och/eller skydda mark med motsvarande kvaliteter eller som har möjlighet att utveckla motsvarande kvaliteter.

Fladdermöss och groddjur är exempel på fridlysta arter, och dessa kommer enligt en tillkommande planeringsinriktning (se tema *Natur*) hanteras planövergripande i kommande planering för att säkerställa tillräcklig hänsyn. Åtgärder som riskerar att påverka fridlysta arter prövas enligt artskyddsförordningen.

En planeringsinriktning i avsnittet Park och rekreation anger att växtval i parker ska bidra till att stärka biologiska samband till omgivande natur.

Ljusföroreningar är en av flera typer av påverkan som hanteras i kommande planeringsskeden i samband med MKB kopplat till projekt, artspecifika prövningar och Natura 2000-prövning.

Natur och stad

Utställningshandlingen redovisar en delvis utökad skyddszon mot Lunsen utifrån hänsyn till Lunsens naturmiljöer. Gröna kilar och spridningsstråk ersätter tidigare benämnda naturstråk. Form och storlek på stråken och anläggningar i anslutning till dessa avgörs slutligen vid prövning utifrån enskilda arters behov och spridningssamband. Detaljerad utformning i sparad natur såsom mängden sparade träd och utformning av stigar och målpunkter avgörs i kommande planeringsskeden.

Stor vikt har lagts på förslaget om möjlighet att ersätta och tillskapa ekosystemtjänster såsom temperaturreglering, bullerdämpning och utjämning av höga flöden. Där spelar det föreslagna dagvattensystemet FRI en viktig roll genom att möjliggöra en grönskande stad.

Prövning av Naturresevat Norra Lunsens gränser och föreskrifter ligger bortom FÖP:ens rådighet och syfte.

Kulturarv och kulturmiljö

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Inverkan på riksintressen för kulturmiljö	
Årike Fyris värnas, ingen synlig bro över Fyrisån.	Sunnersta egnahemsförening
Planen bör omarbetas för att minska påverkan på riksintresset Långhundradalen. Otydliga planeringsinriktningar. Förslaget är inte anpassat till områdets mycket känsliga kulturmiljö. Området som ingår i riksintresset bör inte bebyggas.	Statens fastighetsverk
Är emot bebyggelse öster om järnvägen som är en gräns mot riksintresset Långhundradalen med dess öppna landskap och åkermarken.	Statens fastighetsverk
Om Uppsalaslätten och byarna öster om järnvägen	
Planförfattarna har efter förutsättningarna som finns har lyckats väl med att ta till vara dessa värden inte minst när det gäller Uppsalaslätten och dess byar öster om järnvägen.	Upplandsmuseet
Påverkan på Linnés Sävja	
Vi anser det mycket viktigt att den nya bebyggelsen inte inkräktar eller stör området Linnés Sävja.	Danmark -Funbo Församling
DH vill att man bevarar denna gamla körväg genom att begränsa den föreslagna nya bebyggelsen strax öster om väg 255 från Linnés Sävja till kolonilotterna. Hela körvägen skall alltså bevaras. Därför bör inte marken mellan Lapplandsresan och väg 255, det vill säga direkt söder om Linnés Sävja bebyggas alls.	Danmarks Hembygdsförening
Inverkan på Linnés Hammarby	
Det är viktigt med siktlinjerna från Linnés Hammarby.	Kristdemokraterna
Linnés Hammarby behöver beskrivas tydligare. Planens påverkan på byggnadsminnet ska beskrivas och minimeras. Världsarvsansökan ska framgå. Det biologiska och vetenskapliga kulturarvet starkast.	Statens fastighetsverk
Verksamhetsområdet påverkar Linnés Hammarby. Illustrationer saknas samtidigt som detaljeringsgraden är mycket hög för övrig bebyggelse.	Statens fastighetsverk
Kretsloppscentralen bör läggas närmare järnvägen för att inte påverka vyn mot Hammarby.	Statens fastighetsverk
Linnés närvaro i landskapet	
Föreslår att stadsdelen ges namnet Uppsala Linnéstad med tanke på den historiska kopplingen.	Handelskammaren
Kulturarvet utvecklas i en god fysisk miljö - en sådan miljö måste skapas: Vi anser att kommunens presentation av den fysiska miljön i FÖP-en riskerar att skapa ett otryggt "miljonprogramsområde" a la ´ 1960-talet. Carl von Linné - en av Uppsalas största vetenskapsmän måste komma fram tydligare.	Danmarks hembygdsförening
Tillgången på de gamla Linnéstigarna kräver stor hänsyn så att de skyddas i utbyggnaden. Det gäller också den gamla "körvägen" från Linnés Sävja söderut.	Danmark -Funbo Församling
En förvanskning av Sävja by innebär en förvanskning av Linnés historiska landskap, som delvis fortfarande kan anas.	Upplandsmuseet
Bebyggelseutformning och utbredning	
Bebyggelsen väster om järnvägen bör trappas ned mot öster för att skapa en övergång från stad till landsbygd.	Statens fastighetsverk

Den planerade exploateringen av den öppna åkermarken norr om byn Sävja kommer att få stora negativa konsekvenser för kulturmiljön.	Upplandsmuseet
Bebyggelse på odlingsmarken norr om Sävja bör utgå ur planförslaget.	Kulturnämnden
Behov av vidare utredning i detaljplaneskedet	
För att tydliggöra förutsättningarna kompletteras förslaget till fördjupad översiktsplan med en karta över kulturvärden i planområdet med tillhörande text om behovet av ytterligare utredningar i detaljplaneprocesser.	Kulturnämnden
Planeringsinriktningarna i avsnittet "Kulturarv och kulturmiljö" (s. 63) kompletteras med en planeringsinriktning inriktad på värnande av siktlinjer från slätten mot staden.	Kulturnämnden
Planeringsinriktningen som avser Linnés exkursionsstig (s. 63) omformuleras med tydligare inriktning på bevarande av stigen och anpassning av tillkommande bebyggelse.	Kulturnämnden
Världsarvsfrågor	
Bygget av en bro över Fyrisån genom känsliga naturskyddsområden är ett högrisktagande som visar att kommunen inte menar allvar med ambitionen med en ansökan till UNESCO att Årike Fyris ska bli ett världsarv. Detta område tillsammans med Sävja och Nántuna är intimt förknippat med en av de internationellt mest välkända svenskarna som dessutom var verksam i Uppsala – Carl von Linné.	Nántuna Backe samfällighetsförening

Kommunens kommentarer

Utställningshandlingen har kompletterats med kartor och bilder som tydligare beskriver förslagets relation till riksintressena för kulturmiljövården och landskapsbilden samt vilka konsekvenserna blir. Planeringsinriktningarna har kompletterats så att det tydligare framgår hur värden inom riksintressena i möjligaste mån ska tillgodoses. Planförslaget har reviderats så att påverkan på riksintressena minskas. Till exempel har bebyggelsens utbredning i väster justerats så att intrång i riksintresset undviks.

Den föreslagna bebyggelsen öster om järnvägen kommer att bli synlig från det öppna slättlandskapet. Bebyggelsens höjd i stadsnoden kommer att studeras i kommande detaljplaneskeden men i övrigt innebär planförslaget att mötet mellan den nya bebyggelsen och slätten sker genom en successiv nedtrappning av hushöjder och en utglesning av bebyggelsestrukturen som öppnar sig mot öster. Nyplanterade träd bildar ett nytt skogsbryn. Den nya bebyggelsen ska färgsättas i nedtonade kulörer, anpassade till kulturlandskapets karaktär. Vyer från omkringliggande byar ut mot slättlandskapet och mot Uppsala stad har beaktats i utställningsförslaget genom att den nya bebyggelsens utbredning har anpassats till de siktlinjer som redovisas i översiktsplanens riksintressebilaga.

Ny bebyggelse föreslås norr om Sävja gård och Linnés Sävja vilket stärker sambanden mellan befintlig bebyggelse i Sävjas västra och östra delar. Genom att lämna en obebyggd grön kil i nord-sydlig riktning bibehålls den visuella kontakten mellan gården och det öppna slättlandskapet och Sävjaån. Den nya bebyggelsens möte med slätten och relationen till gårdsbebyggelsen ska studeras närmare inför fortsatt planering men är i förslaget huvudsakligen småhus.

Planeringsinriktningarna har kompletterats så att det tydligare framgår hur det linneanska kulturarvet och Linnés Hammarby ska beaktas i den fortsatta planeringen. Vyer och siktlinjer från Linnés Hammarby ut över det öppna landskapet mot Uppsala stad ska värnas och byggnadshöjderna öster

om järnvägen har sänkts för att minimera påverkan. Kommunen har inlett dialog med länsstyrelsen om hur det linneanska kulturarvet kan tas tillvara, synliggöras och utvecklas. Linnéstigen och Danmarksvandringen har även utgjort viktiga planeringsförutsättningar och har lyfts fram i planstrukturen. Planeringsinriktningarna har reviderats i utställningsförslaget så att värdet av det linneanska kulturarvet värnas och lyfts fram på ett tydligare sätt.

Fördjupade kulturmiljöutredningar ska tas fram för att mer i detalj beskriva befintliga kulturvärden och värden inom riksintresseområdena samt hur dessa kan utvecklas och tillgodoses i största möjliga utsträckning.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Visa hänsyn till Guldbrakeatern (Söderbyskatten).	3
Visa hänsyn till utsikten från och omgivningen vid Linnés Hammarby.	3
Använd bara lokala växtmaterial utifrån den linneanska floran.	2
Avverka inte mer skog än nödvändigt för att bevara kulturmiljön vid Bergsbrunna gård.	2
Bevara Linnés Sävja.	2
Behåll Bergsbrunna tegelbruk och rör inte gamla Bergsbrunna. Bygg hellre mer mot Sävja och bortåt.	1
Anlägg en 4H-gård och mer djurhållning vid Linné Sävja.	1
Förbättra Linnés Sävjas natur- och kulturvärden integration med befintlig och ny bebyggelse.	1
Bevara vikingagravarna.	1
Bygg inte flerfamiljshus på båda sidor av väg 255 mellan Nantuna och Lapplandsresan.	1
Inga höga byggnader för att bevara kulturlandskapet.	1
Bevara och vårda Linnés kulturlandskap.	1
Ingen bebyggelse vid Linnés Sävja för att bevara områdets agrara karaktär.	1
Låt arvet från Carl von Linné prägla den nya stadsdelen.	1
Undersök hållmarker efter exempelvis hållristningar.	1
Utsikten mot domkyrkan behöver inte bevaras.	1
Utöka buffertzonen för världsarvet Hammarby för att motverka framtida exploatering vid ån.	1
Ändra Linnéstigens placering.	1

Kommunens kommentarer

De inkomna synpunkterna avser till största delen planförslagets påverkan på riksintressena för kulturmiljövården Uppsala stad med Fyrisåns dalgång och Långhundraleden med det öppna slättlandskapet samt det linneanska kulturarvet. För att minimera påverkan på kulturmiljön och i möjligaste mån tillgodose värdena inom riksintressena har planförslaget reviderats, bland annat vad gäller bebyggelsens utbredning i de västra delarna mot Fyrisån och norr om Sävja gård.

Störst påverkan på natur- och kulturvärdena har den föreslagna broförbindelsen över Fyrisån vid Ultuna. För att underlätta bedömningen av konsekvenserna av en broförbindelse har den lyfts in i planförslaget och två alternativa utformningar beskrivs översiktligt. Brons utformning och läge i detalj utreds inom ramen för detaljplanen för spårvägen vilken tas fram parallellt med arbetet med den

fördjupade översiktsplanen. Generellt har planeringsinriktningarna förtydligats och i viss mån skärpts för att bättre tillgodose de kulturhistoriska värdena.

Den föreslagna exploateringen är omfattande men utifrån det betydande tillskottet av bostäder, utbyggnaden av kollektivtrafiken och de möjligheter till förbättrad service som planförslaget innebär, är kommunens samlade bedömning att en viss påverkan på landskapsbild och kulturmiljövärden är motiverad. Genom föreslagna åtgärder efter samrådet anser kommunen att de negativa konsekvenserna kan minimeras.

Trafik

Synpunkter instanser

Synpunkter	Instanser
Styrande dokument och mål	
I det fortsatta planeringsarbetet behöver ett mobilitetsprogram tas fram.	GSN
Centerpartiet anser att det behövs en anpassning av antingen kommunens klimatkrav eller FÖPens byggnation för att målen i Miljö- och klimatprogrammet ska uppnås.	Centerpartiet
Kalibrera med programmet för mobilitet, 100 % hållbart resande 2050.	GSN
Angöring vid skola bör vara generös: Innovativ lösning vore att parkeringar på gata för angöring till skola och förskola i likhet med hur man i dag exploaterar i Knivsta kommun.	Skolfastigheter
Bilköer i stad är ett styrmedel. Att gynna full framkomlighet för bil under maxtimme är kontraproduktivt mot målen.	Cykelfrämjandet
Behov av alternativa eller fördjupade utredningar	
Ser stora behov av kapacitetsstark kollektivtrafik. Alternativ till spårväg bör utredas.	Handelskammaren
Förslaget innebär en ökad miljö- och annan belastning på ett redan hårt ansträngda vägtrafiksystem. Här krävs närmare analyser hur den stora ökningen av trafik ska vara förenlig med klimatmålen.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Nya behov, drönartrafik	
Ytor där drönare kan landa behöver identifieras och reserveras.	Region Uppsala
Gångtrafik	
Gång- och cykeltrafiken alltid ska separeras. Separering av cykeltrafik från motortrafik behövs bara längs spårvägen och längs huvudbilvägen.	Cykelfrämjandet
Cykeltrafik	
Vissa cykelhuvudstråk kan göras till cykelfartsgator.	Cykelfrämjandet
Bättre cykelkopplingar mellan befintlig bebyggelse och ny.	GSN
Huvudcykelstråk behövs på båda sidorna om järnvägen.	GSN
Positivt med en cykelväg längs järnvägen.	Knivsta kommun
Kollektivtrafik	
Kapacitetsstark kollektivtrafik från stationen till Boländerna, Fyrislund och Gränby.	Nätverket för Lillskogens och Lunsens bevarande (Lars och Inger Björndahl)
Biltrafik	
Centerpartiet vill ta höjd för att fler människor inledningsvis kommer att använda bilen än vad man antar i förslaget, innan kollektivtrafikstråk är etablerade.	Centerpartiet
Ta höjd för biltrafik innan kollektivtrafik är etablerad. Styra bort trafik från bebyggda området. Biltrafik på bron.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Trafikmängder	
Enligt Centerpartiet innebär förslaget en ökad belastning på redan hårt ansträngda vägtrafiksystem och att detta behöver lyftas bättre.	Centerpartiet

I den fördjupade översiktsplanen (FÖP:en) för de Sydöstra stadsdelarna oroar vi oss över bristen på framkomlighet; särskilt ringled och genomfartsleder. Ett klargörande för hur dimensioneringen beräknats, gällande planerad trafiklösning behövs.	Moderaterna
Hastigheter	
Det bör i tidigt skede framgå vilka hastigheter som avses gälla på respektive gatutyp.	GSN
Långsamtgående byggtrafik får inte gå på E4an utan måste gå på andra vägar.	Trafikverket
Trafikering på bron över Fyrisån	
Att öka antalet boende utan att säkra möjligheten till biltrafik över ån är inte realistiskt. En bro för alla trafikslag måste arbetas in i den fördjupade översiktsplanen.	Moderaterna
Ett stort problem med planen är att kapaciteten för fordonstrafik inte är tillräcklig. För det första måste kapacitet att svälja trafiken från Sunnersta och Gottsunda finnas i området.	Kristdemokraterna
Saknar en tydlig beskrivning av hur Ultunalänken ska kunna avlasta befintliga passager och utgöra en del i vägsystem för biltrafik över Fyrisån.	Handelskammaren
Bron över Fyrisån måste kunna användas av alla trafikslag för att avlasta Flottsund och Kungsängen. Det måste göras en gemensam trafikutredning med Knivsta kommun, regionen och staten, innan planens slutliga utformning fastställs.	Kristdemokraterna
Genomfartstrafik och enkelriktad trafik	
Ingen genomfart bör tillåtas genom Lunsen.	Cykelfrämjandet
Att tillåta genomfartstrafik är att begränsa biltrafik så måste fordon, som ska främja hållbart resande, såsom bilpoolsbilar, taxi, hyrbilar ha god framkomlighet, både i området, mot påfarten till E4an och tillfarten till mobilitetshuset.	Uppsala Parkerings AB
Gångfartsgator måste anpassas så att genomfartstrafiken antingen hindras helt eller försvåras.	GSN
C vill att vissa gator av lugnare slag ska kunna begränsa genomfartstrafik.	Centerpartiet
Bra att gränderna blir enkelriktade för bilar men dubbelriktade för cyklar.	Cykelfrämjandet
Enkelriktad motortrafiken så mycket som möjligt. Det mesta av biltrafikarbetet sker då på huvudbilvägen där cykeltrafiken är separerad. Anlägg smala körfält för bilar.	Cykelfrämjandet
Butikslägen längs spårvägen kräver tillgänglighet för biltrafik. Trafikarbetet kan minskas genom motriktad enkelriktning kvarter för kvarter.	Cykelfrämjandet
Bilparkering	
Centerpartiet vill därför se att tillräckliga parkeringsplatser (likt i city) tillsäkras i parkeringshus och garage för de som har sin arbetsplats i Bergsbrunna.	Centerpartiet
Det behöver även förtydligas huruvida gatemarken ska upplåtas för parkeringen eller ej.	Uppsala Parkerings AB
Bygg för framtidens mobilitet. Bygg med väldigt låga parkeringstal, använd externa parkeringshus som kan omvandlas i framtiden och låt marknadskrafterna svara för parkeringsbehovet.	Yimby
En variation i det parkeringstal/norm som kommunen sätter upp behöver se olika ut beroende på bostadsstorlekar, bostadstyper och bostadens läge.	Moderaterna
Vi anser att man inte kan sänka p-normen i området så det i praktiken omöjliggör för personer med bil att bo i området.	Kristdemokraterna
Många frågor finns kring hur förändringen från dagens bildominerade transport ska hanteras.	Nåntuna Backe samfällighetsförening
Överväg att tillåta att bilpoolsbilar parkering på gatan. Stödjer hållbara alternativ.	Rikshem
Fler parkeringar och inga parkeringsavgifter förordas.	Sunnersta egnahemsförening

Cykelparkering	
Det ska finnas direktaccess från cykelparkering till plattform för kortast möjliga bytestid mellan cykel och tåg.	Cykelfrämjandet
Säkra cykelparkeringar både vid bostäder och vid målpunkter.	Cykelfrämjandet
Man bör se över om man inte också ska uppföra cykelparkeringar vid de föreslagna hållplatserna för kapacitetsstark kollektivtrafik.	Miljö- och hälsoskyddsnamnden
Centerpartiet vill dock även se att man planerar för cykelparkeringar vid de föreslagna hållplatserna för kapacitetsstark kollektivtrafik	Centerpartiet

Kommunens kommentarer

Den fördjupade översiktsplanen arbetar mot samma mål som översiktsplanen avseende mängden hållbara transporter och ett mobilitetsprogram är på väg fram emot beslut. Målsättningen i den fördjupade översiktsplanen är således att utformningen av stadsmiljön ska stimulera till användning av cykel och gång, samt att skolvägarna ska vara så pass trygga att barnen från en viss ålder kan ta sig själva till skolan. På så sätt undviks biltrafik till skolor i största möjliga mån. Dock kommer enstaka korttidsparkeringsplatser att finnas utmed alla gator, så även de utanför förskolor och skolor.

Val av teknisk lösning för den kapacitetsstarka kollektivtrafiken genom planområdet sker inte i den fördjupade översiktsplanen utan beslutas i särskild ordning inom ramen för projektet Uppsala spårväg. Trafikanalyser görs i samband med FÖP avseende mängden trafikrörelser på olika gator år 2050, då hela stadsdelen är utbyggd. Fortsatt diskussion om utformning av gatorna sker i kommande detaljplaneprocesser. Då kommer genomförda trafikanalyser med sina prognoser för trafikmängder att utgöra ett av kunskapsunderlagen för vidare utformning.

Ett flertal nya gång- och cykelvägskopplingar planeras mellan de sydöstra stadsdelarna och resten av staden i enlighet med översiktsplanen. När det gäller huvudcykelstråkens kopplingar in i befintlig bebyggelse, se utställningsförslaget.

Kapacitetsstark kollektivtrafik från stationen till Boländerna, Fyrislund och Gränby har lyfts in i utställningsförslaget.

Avseende yttrande om biltrafik och att ta höjd för initiala trafikmängder, är målsättningen i FÖP att det redan från början – vid inflyttning – ska finnas god kollektivtrafikförsörjning så att goda resvanor etableras tidigt.

Hastigheter finns föreslagna i trafikutredning kopplat till FÖP-arbetet. Alternativa vägar för byggtrafik finns.

Trafikering på bron över Fyrisån

Broförbindelsen över Fyrisån föreslås huvudsakligen trafikeras av kollektivtrafik, cykel och gång. Det framgår av planen att i en framtid, med en automatiserad fordonsflotta som drivs fossilfritt, kan uppstå en önskan om att tillåta biltrafik på broförbindelsen. Inför ett sådant beslut ska frågan utredas och prövas i både ny översiktsplan och ny detaljplan.

Trafiken föreslås generellt inte enkelriktas, utan inriktningen för att minska biltrafikarbetet sker på andra sätt. Men det kommer att utredas och prövas i kommande detaljplanering.

Invid stationen Uppsala södra kommer parkeringsanläggningar också för besöksparkering att finnas, både för bil och cykel. I vilket omfattning utreds och prövas i kommande planeringsskeden.

Cykelparkering kommer att kunna ordnas vid hållplatser för spårväg om behov finns. Det finns dock professionella erfarenheter som säger att har man väl satt sig på cykeln så cyklar man vidare, man kör inte bara några hundra meter från hemmet för att sedan parkera sin cykel där och byta färdmedel. Men frågan kommer att utredas och beslutas i kommande planeringsskeden.

Ingenting i planen hindrar att ytor för landning av drönare ordnas. Om efterfrågan finns hanteras frågan i kommande detaljplaner.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Om bilägande och bilens funktion	
Att bygga ett område med bilfientlighet och försvårad framkomlighet är inte hållbart. Det bäddar för stora framtida logistikproblem. Ett modernt samhälle kan inte byggas med kollektivtrafik som enda alternativ.	4
Bilar och parkeringar behövs för veckohandling, fritidsaktiviteter och liknande.	3
Det är inte attraktivt att flytta till en nybyggd stadsdel utanför stadskärnan där man avvisar biltrafik.	2
En bilfientlig stadsdel är inte hållbar då de flesta hushåll har en eller två bilar.	2
Det går inte att bygga bort bilismen och kollektivtrafiken kommer inte minska bilåkandet framöver.	2
Det är en utopi att bilismen minskar. Ta hänsyn till alla slags behov av färdmedel, inte bara offentliga kommunikationer.	2
Uppsala kommer aldrig kunna bygga områden där man försöker minimera bilägandet.	1
Om hastigheter och specifika gator	
Det är av yttersta vikt att trafikflödet inte ökar på skogsvägen. Den går via skola och förskola.	2
Väg 255 är idag mycket trafikerad och det lär öka. Den del av vägen som vetter mot den nya stadsparken bör förses med bullerplank.	1
Sänk hastigheten från dagens 70 km/h till 40 km/h på väg 255.	1
Sänk hastigheten förbi Lugnet. Det innebär säkerhet och reducerad ljudnivå.	1
Ta bort genomfartstrafik, enkelrikta och sänk hastigheten, helst till cykelfart eller lägre - 20 km/h.	1
Om minimerande av bil	
Att ta bilen bör undvikas i så lång utsträckning som möjligt. När man vid särskilda tillfällen behöver angöra nära en byggnad bör detta behov kunna tillgodoses via gångfartszoner.	2
I en hållbar stad bör bilfria zoner vara en självklarhet.	1
Tillåt biltrafik endast i områdena närmast väg 255, i närheten av järnvägsstationen och i "Nysala"-området.	1
För att säkra trygga skolvägar bör biltrafik 1-2 kvarter från skolor inte vara möjlig.	1
Gör centrala delen mellan Sävja 3 och österut bilfritt. Tillåt endast nödvändiga transporter till de inre delarna på kollektivtrafikstråket. Viss verksamhet kan läggas i de bilfria områdena.	1
Minimera motortrafikarbetet i området för att uppmuntra barns fria rörlighet.	1

Blir bra om bostadsområdena blir "bilfria" med p-garage vid infart till Lugnet.	1
Gör det inte medvetet krångligt att använda bil. Sänk istället kollektivtrafikpriser och fortsätt utveckla Uppsala som cykelstad.	1
Om trafikflöde västerifrån	
Räkna med stora mängder bilar som vill ta sig från Gottsunda till den nya påfarten på E4:an.	1
Stationen skall främst betjäna pendlare till Arlanda och Stockholm. Undersök hur många pendlare som skulle komma från Gottsunda, Sunnersta och Ultuna.	1
Det är osannolikt med mycket trafik mellan Gottsunda och Sävja. Är det huvudsakligen Gottsundaborna som ska pendla till Stockholm?	1
Om bilparkering	
Inga parkeringsplatser på befintliga bostadsgator.	2
Bygg istället parkeringshus så att det inte inkräktar för mycket på befintligt boende.	2
Bättre med garage på praktiskt avstånd och i säkert förvar för att minska risk för vandalism.	2
Ta bort parkeringshusen centralt i området och prioritera lokalisering av p-hus i väster intill järnvägen i anslutning till E4:an, samt i öster intill 255:an givetvis i anslutning till spårvagnshållplats.	2
Bygg inte hus på parkeringsplatser.	1
Bygg garage där bara boende har tillträde.	1
Ställ krav på byggfirmorna att det ska finnas p-platser i alla större hus som byggs.	1
Negativ till att parkeringsplatser saknas i planerna.	1
Bygg tillräckligt med parkeringsplatser.	1
Planera för pendlarparkering för bil.	1
Det behöver finnas en plan för att bygga och etablera garage.	1
Bättre med P-platser än planerade hus öster om järnvägen.	1
Skapa några garage endast för elbilar. Placera dessa närmare stadskärnan så att fler väljer elbilen.	1
Prioritera parkeringar så att boende har lättare att parkera sin elbil eller lådcykel.	1
God kollektivtrafik bör möjliggöra för individuella fordon, helst både små individuella stadsfordon och lite större fordon för längre resor. Ett bra sätt att göra detta är att ha parkering under bostadshusen. Avlägsna parkeringshus är en mycket mindre bra lösning.	1
Bygg bostäder med garage i källarplan för att undvika korta resor med bil fram och tillbaka till bostaden som skapar tillfälliga blockeringar av gatorna.	1
Funktionshindre behöver kunna ta sig till sin bil lätt, inte till ett garage långt borta.	1
Om cykel och cykelparkering	
Det är bra att som i tidigare planer Kristinastigen förblir väg enbart för gång- och cykeltrafik.	2
Cykeln ska vara överlägsen bilen i stadsdelen.	2
"Jag tycker det är bra att ni gör så att man lätt kan cykla i den nya staden."	1
Jag ställer mig positiv till satsningar på cyklar och elcyklar som färdmedel, likväl till och från Sävja som inom området, både för hälsan och för miljön.	1
Förbättra framkomlighet för cyklister och gående med hänsyn till klimatfrågan.	1
Cykelbanorna behöver ha "förkörsrätt" längs bilhuvudväg och spårväg.	1
Om cykeln ska klara konkurrens med biltrafiken för resor till och från området krävs omsorg om cykelvägnätet med avseende på framkomlighet, höjdskillnader, vindförhållanden, världsklass.	1

Ta höjd för stödsäker parkering för elcyklar med till exempel en mängd små cykelförråd i gaturummet med 8–10 cyklar i varje (yta som en bil-p) dit färre har nyckel, snarare än inne i huset dit alla boende har tillträde. Detsamma gäller vid arbetsplatser, möjligen även vid stationen. Cykelförråden bör vara låga så att åtminstone vuxna kan se över dem.	1
Cykelparkeringarna ska vara förlagda nära målpunkter och anpassade till olika typer av cyklar.	1
Bostadshusen behöver ha cykelgarage för att motverka stölder.	1
Om kollektivtrafik	
Planera för kapacitetsstark kollektivtrafik till Boländerna/Fyrislund.	3
Det bör finnas kollektivtrafik direkt till Boländerna vid rimliga tider och inom rimliga tidsramar under hela året.	1
Bygg kollektivtrafikens nya stomnät med ett förarlöst, automatiskt, system.	1
Skapa goda möjligheter för en säker kollektivtrafik till befintliga butikskluster (exempelvis Boländerna) och stora arbetsgivare (universitetet, SLU, Akademiska, Boländerna och Fyrislund).	1
Satsa på utvecklingen av kollektivtrafiknätet för att människor aktivt ska välja bort privat motortrafik istället för att tvingas till miljövänligare alternativ.	1
Gör kollektivtrafiken bättre och billigare. Det ska inte vara dyrare än med bil att åka till centrum. Alla vill/kan inte cykla året om.	1
Gör kollektivtrafiken gratis vid resor inom området. Det skapar ett ekonomiskt incitament samt ökar den sociala gemenskapen i området.	1
Etablera en busslinje som kopplar samman samtliga idrottsanläggningar.	1
Kollektivtrafik till stan ska fungera lika bra i framtiden som nu. Snabb resväg med citybussar/bilar önskas.	1
Om separering	
Yrkar att bil-/kollektivtrafik separeras längs hela kollektivtrafikstråket från fotgängare/cyklister.	2
Flera sektioner på sida 34–35 är problematiska då de blandar cykeltrafik och biltrafik i körfält och ger bilarna för mycket utrymme. Behov av ökat fokus på trygg trafikmiljö.	2
Separera trafikslagen ordentligt från varandra.	1
Buller och dyl.	
Den ökade trafiken kommer att påverka både gång och cykeltrafikanter likväl boende med avseende på ljud och miljöförurening.	1
Trafiken och buller kommer öka. Det kommer ta längre tid att ta sig in till Uppsala.	1
När höghus byggs i området kommer biltrafiken öka med bristande trafiksäkerhet, buller och luftföroreningar. Problemet löses inte med kollektivtrafik eller begränsade parkeringsmöjligheter.	1
Övrigt	
Spara skog i en remsa från Stordammens skola ner till själva Stordammen, så skolbarnen kan ta sig dit utan att behöva korsa bilvägar.	1
Visa hur trafiken ser ut i nuläget på Skogsvägen, för att kunna jämföra med simuleringarna. Även i simulering med styrmedelspaket S2 saknas trafikmängder på Skogsvägen.	2
Gods kan exempelvis köras till omlastningscentraler där de bilfria områdena börjar.	1
Boende i Sävja är inte i behov av bra förbindelse till Gottsunda. Skulle däremot gärna se transportmöjlighet till affärsområdet i Boländerna med förlängning in till Uppsala city.	1
Många bilar på innergårdar/vägar som inte är tänkta trafikvägar är en falsk trygghet för barn när de är ute och leker/cyklar.	1

Använd VMT (Vehicle Miles Traveled) istället för LoS (Level of Service).	1
Enkelrikta bilgatorna	1
Bilgatorna utformas utan parkering, gång och cykelstråk vid sidorna.	1
Utlastning av gods och personer anordnas i fickor eller vändplaner	1
Anordna varannan ”gata” för bil och varannan för oskyddade trafikanter.	1
Personer med rörelsebegränsningar måste kunna flytta sig från bostaden till kollektivtrafik/taxi utan att använda egna hjälpmedel som behöver parkeras.	1
Om gångtrafik	
Avstånden mellan stadsnoderna är för långa för normal gångtrafik	1

Kommunens kommentarer

Ett mål för planen är att stärka möjligheterna för människor att välja gång, cykel och kollektivtrafik. Det ska vara lätt att välja dessa färdmedel men även lätt att välja bort bil. Det innebär till exempel att gatuparkering inte tillåts annat än för angöring och korta ärenden. Samtidigt är det möjligt att använda bil på alla gator för de som har ett ärende.

Den kapacitetsstarka kollektivtrafiken kommer att vara ryggraden i södra och sydöstra stadsdelarna. Den kommer både att tjäna som förbindelse för de som ska till och från Stockholmsregionen men i ännu större utsträckning för de som gör lokala resor inom olika delar av Uppsala. Region Uppsala, som ansvarar för kollektivtrafiken i Uppsala län, har deltagit i arbetet med den fördjupade översiktsplanen. En del synpunkter rör specifika frågor som Region Uppsala ansvarar för. De framförs till Region Uppsala.

Sammanfattningsvis innehåller planen å ena sidan ett väl utbyggt gatunät som är flexibelt inför framtiden, å andra sidan är föreslagen genomfartsgata inte den genaste och erbjuder inte hög framkomlighet då gång-, cykel- och kollektivtrafik har företräde.

Det är också viktigt att påpeka att planen ska ange inriktningen för kommande planering under många år. Olika färdmedel kommer att utvecklas, vilket kan påverka till exempel bilens hållbarhet, ur ett klimatperspektiv.

I bilaga 1 sammanfattas trafikprognoser baserade på framskrivning av människors färdmedelsval, kombinerat med åtgärder (så kallade styrmedelspaket) som krävs för att nå kommunens mål.

Inriktningen är att hastighetsgränser i gatunätet följer de principer som finns i staden i övrigt. Det innebär att hastigheten normalt är högst 40 km/h för i princip samtliga gator. Undantag kan göras för genomfartsgator och infartsväg där även 60 km/h kan förekomma.

I den fortsatta genomförandeplaneringen kan särskilda bilfria zoner komma att utredas.

Parkering för bil ordnas i de sk multihubbarna som kommer att finnas i varje stadsdel, se även tema *Transportinfrastruktur*. Invid stationen Uppsala södra kommer parkeringsanläggningar också för besöksparkering att finnas, både för bil och cykel. I vilket omfattning utreds och prövas i kommande planeringsskeden.

Cykelparkering kommer att kunna ordnas vid hållplatser för spårväg om behov finns. Det finns dock professionella erfarenheter som säger att har man väl satt sig på cykeln så cyklar man vidare, man kör inte bara några hundra meter från hemmet för att sedan parkera sin cykel där och byta färdmedel. Men frågan kommer att utredas och beslutas i kommande planeringsskeden.

Den exakta utformningen av gator utreds och planeras i kommande planeringsskeden. Inriktningen är dock att gång- och cykeltrafik ska separeras från motorfordonstrafik. Gång- och cykeltrafik ska också separeras från varandra, se även tema *Transportinfrastruktur*.

En utbyggnad enligt förslaget kommer att öka trafiken på angränsande gator. Analyser visar dock att trafiken på intilliggande stadsdelars gator påverkas i liten utsträckning.

Av läsbarhetsskäl redovisas trafikflöden endast på större vägar. Trafikanalyserna visar dock att trafiken på gator i befintliga stadsdelar påverkas lite av utbyggnaden, såsom till exempel på Skogsvägen.

Godshantering och logistik kommer att utredas och prövas närmare i kommande planeringsskeden. Syftet är att hitta nya hållbara lösningar för varulogistiken.

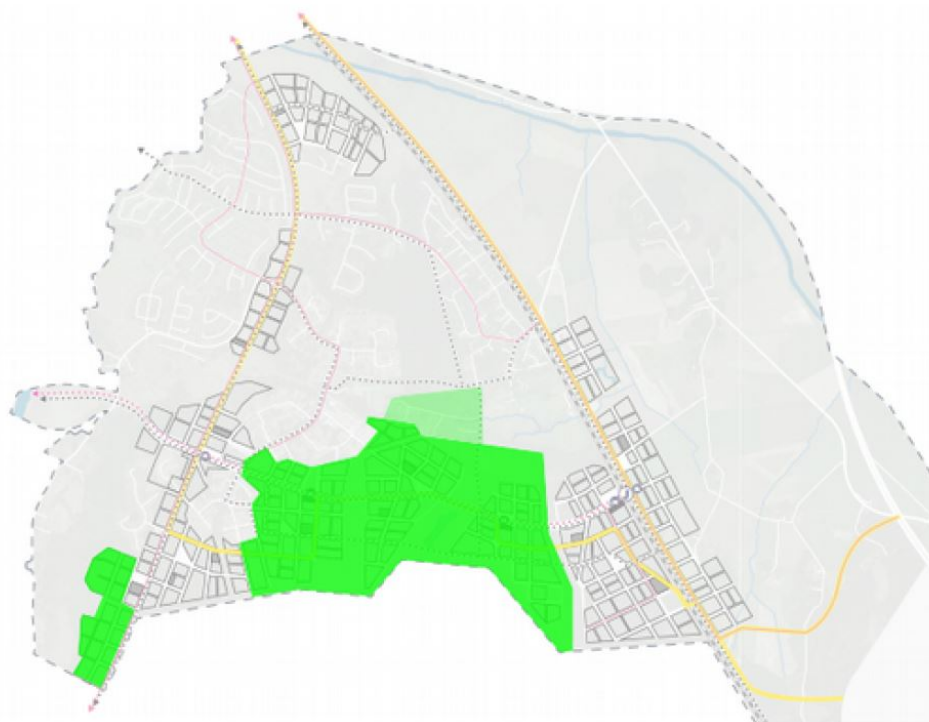

Bild 5 – Förslag bilfria zoner, från privatperson

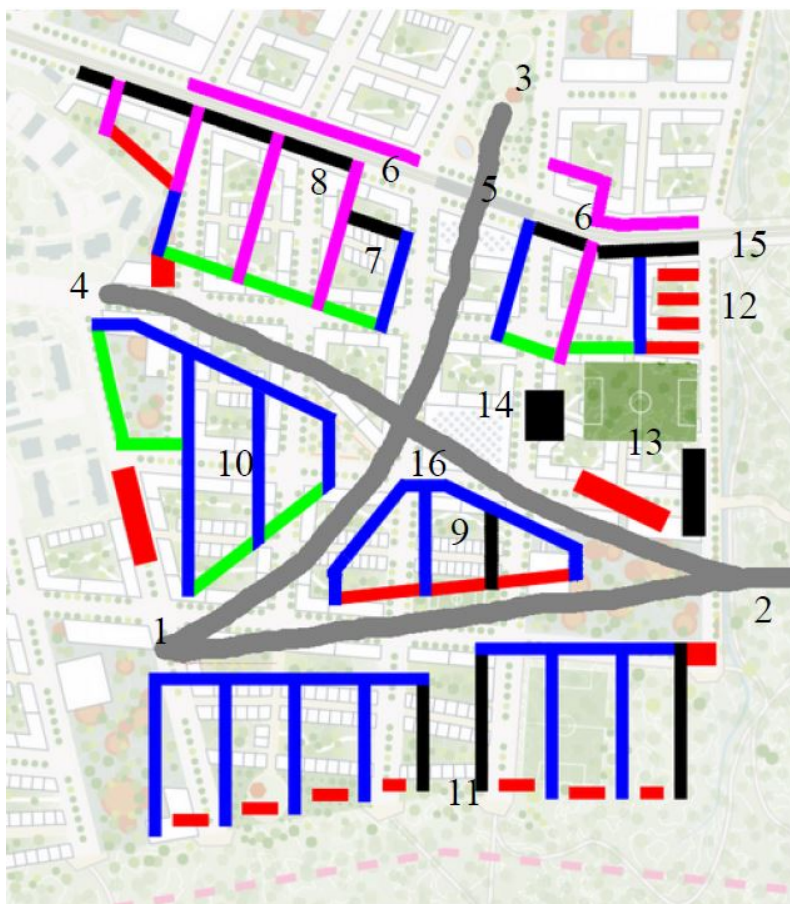

Bild 6 – Förlag byggnader för att tillgodose bilfrihet, från privatperson

Bostäder

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Om hyresrätter	
Det är dags att prioritera byggande av billiga hyresrätter av god kvalitet och även kooperativa sådana.	Jordens vänner
Det behövs politiska beslut om anpassade detaljplaner, regler för överlåtande av mark samt diskussion om markägande (tex. tomträtter) och ekonomiskt stöd till byggande som ger hyror som vanliga hushåll har råd med.	Jordens vänner
Öka gärna kvoten hyresrätter, gärna upp emot 50%.	Rikshem
Centerpartiet anser att andelen hyresrätter ska vara max 30 procent och att detta ska balanseras med en likvärdig del småhusbebyggelse.	Centerpartiet
Centerpartiet anser att de 3 procent bostäder för betalningssvaga grupper inte får överstigas. Anledning är att stödet för finansiering av dessa bostäder är för lågt i dagens läge. Vi anser även att det är rimligt att fler än allmännyttan åtar sig att bygga för dessa grupper.	Centerpartiet
Högre andel hyresrätter.	Uppsalahem
Variert utbud	
Ser mycket positivt på att programmet har ett uttalat mål om varierat utbud av boendekostnadsnivåer.	Uppsalahem
Gruppen barnfamiljer efterfrågar villor, det syns inte i förslaget.	Björnligan
Särskilda boenden	
Institutioner för vårdinrättningar, äldre- och LSS-boenden och behöver tas med i tidiga skeden.	Moderaterna

Kommunens kommentarer

För att möta bostadsbehovet behövs det inom planområdet ett utbud av olika bostadstyper och bostadsstorlekar, i olika prisnivåer, med olika upplåtelseformer, nya sätt att bo och kategoribostäder för särskilda målgrupper. Ett varierat utbud i människors närområde gör det enkelt att flytta lokalt, för till exempel både äldre och barnfamiljer, när livssituationen förändras.

Enligt fyrsårsavtalet med staten ska minst 30 procent vara hyresrätter och minst tre procent av det totala beståndet ska hålla en sådan prisnivå att även betalningssvaga grupper kan efterfråga dem. Den senare siffran är låg och i planförslagets planeringsinriktningar möjliggörs en högre andel för att möta det stora behovet genom att markera att andelen bostäder i detta segment ska vara minst tre procent.

Synpunkter i yttranden gällande mängden hyresrätter och hyresrätter med relativt lägre hyra har inte lett till revideringar av den fördjupade översiktsplanen då de är kopplade till bedömningar och avvägningar som redan gjorts inom kommunen bland annat under förarbetena till det så kallade fyrsårsavtalet, samt i förarbetena till det bostadspolitiska handlingsprogrammet.

Frågan om småhus har reviderats i utställningsförslaget, ett nytt mål har tillförst: 5000 bostäder i småhus och markbostäder i flerfamiljhus.

För vissa målgrupper har kommunen ett särskilt ansvar. Det handlar bland annat om bostadssociala kontrakt, lägenheter till nyanlända i enlighet med bostättningslagen, särskilda boenden för äldre och bostäder för personer med funktionsnedsättning. Sammanställning av behovet återfinns i bilaga 1.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Bra med blandade upplåtelseformer.	1
Bygg billiga bostäder.	5
Anpassa pris på bostäder till studenter.	4
Bygg för studenterna och unga.	3
Bygg billiga bostadsrätter.	2
Bygg inte hyresrätter i kluster.	2
Bygg blandad bebyggelse för alla.	1
Bygg färre hyresrätter än planerat, gärna 11 procent.	1
Lär av och gör annorlunda än Rosendal för bättre socioekonomisk spridning.	1
Risk för begränsad valfrihet för äldre och funktionsnedsatta.	1
Öronmärk hyresrätter åt pensionärer, studenter och sjukskrivna.	1
Allmän kommentar	
Brist på tydlighet avseende lägenhetsfördelning	1

Kommunens kommentarer

Hyresrätter

Synpunkter gällande mängden hyresrätter och hyresrätter med relativt lägre hyra har inte föranlett revideringar av den fördjupade översiktsplanen, då de är kopplade till bedömningar och avvägningar som redan gjorts inom kommunen bland annat under förarbetena till det så kallade fyrsårsavtalet, samt i förarbetena till det bostadspolitiska handlingsprogrammet. För att skapa den integrerade stad som prioriteringarna anger behöver andelen hyresrätter vara minst 30 procent.

Frågor som till exempel fördelning av lägenhetsstorlekar behandlas inte på denna övergripande nivå utan är en fråga för kommande detaljplaner.

Anpassa pris

Den fördjupade översiktsplanen skapar förutsättningar för just detta genom krav i vissa markanvisningar. Kommunens mål med markanvisningar är att uppnå kvaliteter och hållbarhet i stadsbyggandet, etablera god samhällsservice samt skapa en variation i ägande- och upplåtelseformer, hustyper, lägenhetsstorlekar och prisbilder.

Bygg inte hyresrätter i kluster

Planen föreslår inte att bygga hyresrätter i kluster.

Bygg billiga bostäder

Enligt avtal med staten ska minst 30 procent vara hyresrätter och 3 procent av det totala beståndet ska hålla en sådan prisnivå att även betalningssvaga grupperns behov kan mötas.

Näringsliv och arbetsplatser

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Bidra till ökad inpendling	
Centerpartiet vill att den nya stadsdelen ska bidra till att nettoutpendlingen minskar till Uppsala.	Centerpartiet
Verka för att inpendlingen blir lika stor som utpendlingen, viktigt att det finns mycket arbetsplatser.	Yimby
Behov av vidare utredningar och andra fördjupningar	
En särskild handelsutredning bör initieras som belyser frågan hur handel och service påverkas både i den nya stadsdelen samt konsekvenserna för befintliga city.	Citysamverkan
Målet att området ska innehålla 10.000-15.000 arbetsplatser måste analyseras närmare utifrån behov av ytor, konkurrensfördelar konsumtionsmönster.	Handelskammaren
Avsnittet bör fördjupas med en övergripande idé gällande verksamheter. Särskild utredning i syfte att tillskapa samordning av verksamhetstyper och lägen.	Uppsalahem
Jobbhubbar	
Covid-19 väcker många frågor om vår livsstil. En sådan är hur vi ska arbeta, bo och resa i framtiden - bättre att arbeta på en hubb med kontorsprestanda.	Tjänstemannaföreningen i Uppsala
Vi föreslår att kommunen inför redan nu ett pilotprojekt nu medan sydöstra stadsdelarna byggs för att testa konceptet med en hubb för kontorsprestanda. (kanske i Rosendal, Vänge, Industristaden eller Gränby).	Tjänstemannaföreningen i Uppsala
Vi föreslår att kommunen planerar för jobbhubbs-verksamheter i de sydöstra stadsdelarna som en del av en framtidsinriktad stadsplanering.	Tjänstemannaföreningen i Uppsala
Sverige behöver fler jobbhubbar nära hemmen som hjälper människor att minska pendlandet och bättre få ihop livspusslet.	Tjänstemannaföreningen i Uppsala
Avsaknad av vision om lokalutformning	
KAU saknar en vision för hur lokaler byggs för att möjliggöra maximal användning.	Klimatauktion Uppsala
Attrahera kontorsverksamheter	
Samarbeta med olika stora bolag.	Tjänstemannaföreningen i Uppsala
Centerpartiet anser att en dialog för att attrahera tjänsteföretag till Bergsbrunna bör inledas rätt snart och här är det viktigt att kommunen tar sitt ansvar i dialog med andra aktörer.	Centerpartiet
Om distansarbetares roll i stadsutvecklingen	
Uppsalabor som arbetar på distans kommer att främja det lokala näringslivet.	Tjänstemannaföreningen i Uppsala
Hänsyn till befintliga verksamheter	
Hänsyn måste tas till pågående verksamheter öster om jvn.	Område Vallby - Söderby

Kommunens kommentarer

Kommunen har ambitionen att göra det möjligt att bygga 10 000–15 000 arbetsplatser i de sydöstra stadsdelarna för att säkra översiktsplanens (ÖP 2016) intentioner och fyrsårsavtalets krav om blandad

stad. I utställningshandlingen har det tydligare lyfts fram att det goda läget nära järnväg och kapacitetsstark kollektivtrafikförbindelse ger en storregional tillgänglighet som bäddar för företagens motivation att etablera sig. Potential för etablering av företag och service bidrar i sin tur till förutsättningar för fler arbetsplatser.

I utställningshandlingen har verksamhetsområdets innehåll förtydligats genom konkretiseringar av planeringsinriktningar. Fortsatta behov av utredningar har tydliggjorts i tema Näringsliv och arbetsplatser. I genomförandekapitlet föreslås det även att det i nästa planeringsskede tas fram fördjupade studier i form av planprogram.

Om behov finns, till exempel genom att vi i framtiden arbetar mer på distans, är det möjligt att de föreslagna kontorsytorna i planen får en användning i form av jobbhubbar. Hur detta kan se ut och fungera tas om hand i nästa planeringsskede. I den fördjupade översiktsplanen föreslås även samnyttjande av lokaler, planen redovisar däremot inte exakt hur detta ska byggas utan hänvisar till den fortsatta planeringsprocessen. I utställningshandlingen tydliggörs även att det är en förutsättning för genomförandet att ett arbete med att attrahera företag påbörjas parallellt med den fördjupade översiktsplanen.

Om verksamheterna ligger inom järnvägsplanens avgränsning tas de om hand inom ramen för Trafikverkets arbete. Om verksamheter påverkas av planering av kommunal infrastruktur kommer kommunen föra dialog med berörda verksamheter i samband med detaljplaneläggning. För verksamheter som ligger inom områden som i FÖP:en anges för bebyggelse kan respektive fastighetsägare själv välja att utifrån planförslaget utveckla sin mark eller fortsätta med pågående verksamhet.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Om placering	
Lägg handel i handelsområdet intill väg 255 och Lunsenreservatet och kollektivstråket samt behåll i närheten av järnvägsstationen.	1
Affärsgalleria bör förläggas vid infarten till nuvarande Sävja 2 och 3, inte i anslutning till tågstationen.	1
Placera område för handel, servicefunktioner och brandstation öster om väg 255, söder om Sävja intill Lunsens naturreservat. De delar som planerats öster om järnvägen tas bort/omplaceras även hit. En del handel förläggs också längs väg 255.	1
Det behövs affärslokaler i bottenvåningar på lägenhetshuset som planeras mitt emot Vilan, alternativt planera för en affärs-/servicenod ungefär vid Ica Sävja.	1
Kontorslokaler förläggs övervägande nära Trafikstråk, längs väg 255 och kollektivstråket.	1
Planera så att så många som möjligt har gångavstånd till arbete/studier. Tänk kontorshubbar och studiehubbbar.	1
Konkretisera planering för lokalservice. Tydliggör livsmedelsbutikers lokalisering samt övriga nödvändiga servicebutiker och småföretag.	1
Om att locka företag mm	
Det behöver skapas en attraktiv ekonomisk miljö för stora internationella företag som kan stödja stadens utveckling.	1

Gör Uppsala mer attraktivt för industrier och företagande. Då skulle attraktiviteten för att flytta hit och bosätta sig öka.	1
Skapa förutsättningar och förenkla för företagen. Det gör att det går att arbeta där man bor istället för att pendla.	1
Om arbetsplatser och arbetstillfällen	
Arbetsplatser behöver finnas från början eller skapas i tät anslutning till närområdet. Det ska vara en anledning till att folk flyttar till den nya stadsdelen. Det gör också att området inte blir en pendlingsstad.	2
Antalet nya arbetsplatser står inte i proportion till antalet människor i området. Det krävs incitament för att etablera tillverkningsindustri och andra näringsverksamheter i området. Det är nödvändigt för att skapa ett hållbart boende.	1
Det kommer inte att bli så många skolor och arbetstillfällen som beskrivs. Det är utopi.	1
Befintliga verksamheter	
Värna om de företag som idag finns i området och är beroende av sin nuvarande placering.	3
Bevara tegelbruket för småindustri.	2
Riv inte tegelbruket, låt det bli företagarkuvös.	1
Övrigt	
Yrkar att nya cykelverkstäder förpliktas att ta emot special-/lådcyklar.	2
Det behöver inte finnas handel överallt då det redan finns en stadskärna och flera köpcentrum, samt tillgång till kollektivtrafik.	1
Urvalet av byggnader skapar inte en grogrund för att människor ska arbeta i närheten av sitt hem utan spår på transportbehovet. Något som skiktat folk socioekonomiskt.	1

Kommunens kommentarer

Nya kvarter utmed väg 255 i väster och utmed en ny gata parallellt med järnvägen i öster skapar stadsstråk i enlighet med intentionerna för en hållbar samhällsutveckling utifrån gällande Översiktsplan 2016. I utställningsförslaget finns även en ny karta med som tydligare visar att det runt den nya järnvägsstationen föreslås en stadsnod med intensivt kulturellt och kommersiellt utbud både natt och dag. I väster, i korsningen mellan det kapacitetsstarka kollektivtrafikstråket och väg 255, skapas en lite mindre stadsdelsnod med liknande innehåll som stadsnoden vid stationen. Utmed hela kollektivtrafikstråket föreslås publika verksamheter och handel i bottenvåningarna till stöd för ett rikt trottoarliv.

Närheten till järnväg och spårväg är avgörande för attraktiviteten och därmed företagets motivation att etablera sig i de sydöstra stadsdelarna. Denna potential har förstärkts i löptexten i utställningshandlingen. Tjänsteföretag i olika storlekar, offentliga förvaltningar och myndigheter föreslås lokaliseras i attraktiva läget i kontorshus stationen (stadsnoden) och i den integrerade korsningen mellan spårvägsboulevarden och väg 255 (stadsdelsnoden). Attraktiva lägen nära kollektivtrafikhållplatser gör det möjligt att på ett smidigt sätt nå arbetsplatser med såväl kollektivtrafik som cykel.

Det förslagna verksamhetsområdet i planen har till utställningshandlingen konkretiserats med innehåll och planen föreslår att det i nästa planeringsskede tas fram ett planprogram för verksamhetsområdet. I utställningshandlingen tydliggörs det också att det är en förutsättning för genomförandet att ett arbete med att attrahera företag påbörjas parallellt med den fördjupade översiktsplanen.

I de mobilitetshubbar (parkeringshus med flera funktioner) som föreslås finns det förutsättningar för cykelverkstäder att etablera sig. Den fördjupade översiktsplanen anger inte exakta bestämmelser för hur verkstäderna ska fungera. Detta tas om hand i ett senare skede. Frågan om reparation av lådcyklar behandlas inte heller inom ramen för en fördjupad översiktsplan men är viktig information.

Om verksamheter ligger inom järnvägsplanens avgränsning tas de om hand inom ramen för Trafikverkets arbete. Om verksamheter påverkas av planering av kommunal infrastruktur kommer kommunen föra dialog med berörda verksamheter i samband med detaljplaneläggning. För verksamheter som ligger inom områden som i FÖP:en anges för bebyggelse kan respektive fastighetsägare själv välja att utifrån planförslaget utveckla eller fortsätta med pågående verksamhet.

Tegelbruket har inte bevarats i utställningsförslaget. Det beror på att det förmodligen inte går att spara byggnaden på grund av de ytor som krävs öster om nuvarande spår för de nya järnvägsspåren och den nya gatan som ska anläggas där.

Social och kulturell infrastruktur

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Protest!	
Nåntuna byalag motsätter sig lokalisering av ishall och parkeringsgarage.	Nåntuna byalag
Ideella sektorn	
Centerpartiet vill att kommunen tidigt ska stimulera befintliga och nya föreningar samt andra ideella organisationer att utveckla sin verksamhet i Bergsbrunnaområdet.	Centerpartiet
Förslag för lokaler för den ideella sektorn ska tas fram, efter samråd, i det fortsatta planeringsarbetet.	Centerpartiet
Kontakt med församlingen och samfunden ska tas tidigt för att få in dem i processen.	Centerpartiet
Byt benämning	
Benämningen kulturhus bör för dessa centralt placerade lokaler som används i planen på s 78 bytas mot lokaler för kulturverksamhet för att undvika missförstånd kring vad som menas med benämningen.	Kulturnämnden
Om skolor och förskolor	
Om samnyttjande	
Samnyttjande av ytor bör lösas inom ramen för översiktsplanen och inte lämnas till kommande detaljplanarbeten.	Skolfastigheter
Skol- och förskoletomter	
Positivt att förskolorna föreslås ligga på egen tomt och inte i bottenvåningar under kontor och bostäder. Det underlättar för verksamheten att arbeta utan att störa andra samt borgar för rymligare gårdar av högkvalitet.	Utbildningsnämnden
Att säkra strategisk och tilltagen mark för framtida förskolor och skolor, idrottsanläggningar samt lokaler för kultur- och fritidsaktiviteter är särskilt viktigt vid en så omfattande utbyggnad under lång tid.	Utbildningsnämnden
Utbildningsnämnden vill framföra att i planering av verksamheter för unga och äldre bör det ses över om det går att bygga dessa verksamheter i anslutning till varandra. Det kan bli en lyckad generationsöverbyggande åtgärd.	Utbildningsnämnden
Tillräcklig yta till skolor ska säkerställas i FÖP i samklang med ny bostadsbebyggelse i Sävja/Bergsbrunna	Sunnersta egnahmeförening
Placering av skol- och förskoletomter	
Det finns en god ambition att sträva mot en grönskande stadsmiljö. Placeringen av skolor och förskolor i anslutning till naturreservaten ger goda möjligheter till kontakt med naturen.	Upplandsstiftelsen
Närhet till grönyta bra, men även närhet till aktiviteter som ishall, simhall sportområden etc önskas.	Skolfastigheter
Placering av förskola och skola bör inte ske långt i området så att onödig biltrafik uppstår, heller inte nära nätstationer eller liknade anläggningar eller i direkt anslutning till järnvägen.	Skolfastigheter
Skolor och förskolor ska placeras både med närhet till natur och med god tillgänglighet för varutransporter.	Skolfastigheter

Centerpartiet anser att nya skolor också bör förläggas på samma sätt, dvs. mellan befintliga och nya kvarter för att bidra till inkludering och motverka segregering.	Centerpartiet
Grundskolor och förskolor längs med större trafikstråk bör undvikas.	Utbildningsnämnden
Positivt är också att förskolor och skolor lokaliserar så att de har god tillgång till grönområden. Skolgårdar kan även bidra med grönska även på kvällar och helger.	Utbildningsnämnden
Många grundskolor ser ut att ligga långt ifrån idrottshallarna vilket innebär lång transportsträcka.	Utbildningsnämnden
Centerpartiet anser att förskolor, grund- och gymnasieskolor bör samlokaliseras men med "egna" skolgårdar. Närheten mellan skolorna ger i viss utsträckning möjlighet att utnyttja personal och t.ex. gymnastik- och idrottslokaler gemensamt samt minska administrativa kostnader.	Centerpartiet
Placeringen av ett nytt gymnasium föreslås invid den nya stationen vilket nämnden anser lämpligt. Återstår att se om det kommer att behövas ett eller två gymnasier i de här delarna av staden. 2000 elever är ett stort gymnasium.	Utbildningsnämnden
Friytor vid skolor och förskolor	
friytan bör vara högre än dom nuvarande rapporterna och styrdokumenterna som finns framtagna gällande friyta per barn i Sydöstra staden.	Skolfastigheter
Fördjupade översiktsplanen bör fastslå vilka friytor som ska gälla för förskole- och skolgårdar. Friytan bör vara väl tilltagen för att stimulera lek och rörelse och därmed förbättrad folkhälsa. Boverkets rekommendationer för skolgårdarna ska gälla fullt ut i de nya stadsdelarna.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Fortsatt planering och utredning	
Utbildningsnämnden är positiv till förslaget men ser även risken att kommunen inte kommer hinna med att bygga förskolor och skolor i den takt som bostäderna byggs. Av stor vikt blir att planera de första detaljplanerna för förskola och framförallt grundskola finns med redan då planerna för bostäder i etapp 1 förverkligas.	Utbildningsnämnden
I planen är relativt många platser utpekade för grundskolor – uppåt 15. Geografiskt ligger de nära varandra. Utbildningsnämnden anser att en fördjupad analys av de ekonomiska konsekvenserna av skolinvesteringar bör göras innan planen antas. Angeläget att antingen ha färre, större enheter, eller placera skolor nära varandra i kluster för att säkra samordning av specialsalar.	Utbildningsnämnden
Arkitekttävlingar	
Önskvärt att minst en av gymnasieskolorna (endast en finns föreslagen, red anm.) och förskolorna gärna med central placering bygg efter arkitekttävling med fokus på arkitektur, pris och långsiktig hållbarhet och innovativa lösningar om t. ex. trygghet.	Skolfastigheter
Övrigt	
Har "äldrevänlig kommun" beaktats?	Danmark -Funbo Församling

Kommunens kommentarer

Båda funktionerna för ishall och parkeringsgarage har flyttats i utställningshandlingen. Benämning på kulturhus har även justerats.

Den ideella sektorn är en betydelsefull del av samhället, och den bidrar i de flesta fall till social hållbarhet och möten mellan människor. Av utställningsförslaget framgår att den ideella sektorn bör

ges möjligheter att hyra egna lokaler i de enskilda bostadskvarteren eller i skollokalerna utanför skoltid.

Frågan om ett interreligiöst center bör utredas vidare. Inget av detta styrs i en fördjupad översiktsplan men har lyfts i utställningshandlingen som önskvärda åtgärder i andra processer inom kommunen.

Den fördjupade översiktsplanen kan inte detaljstyra stadsdelens innehåll, utan har till uppgift att staka ut riktningen och sätta ramar inför kommande planeringsskeden. Således är det värt att nämna att de exakta placeringarna av skolor, förskolor, idrottshallar och äldreboenden kommer att utredas och prövas i det fortsatta arbetet.

Samnyttjande av lokaler är något som Uppsala kommun arbetar aktivt med och är av betydelse för ett effektivt lokalutnyttjande och ett långsiktigt hållbart samhälle. Frågan lyfts som viktig i den fördjupade översiktsplanen men kan inte styras genom den.

Utställningsförslaget följer kommunens planerade riktlinjer gällande förskolors och skolors friyta som förväntas antas inom överskådlig tid (riktlinjer för yta och kvalitet för utemiljö vid förskola och skola). I utställningshandlingen lyfts även behovet av fortsatta dialoger med invånare (nya och befintliga), barn och vuxna, föreningar och företagare. Det vore till exempel bra för måluppfyllelsen om en arkitektävling kunde genomföras för den nya gymnasieskolans utformning, men den frågan styrs inte i den fördjupade översiktsplanen.

För att skapa en god tillgång till skol- och förskoleplatser bör förskola och grundskola finnas med redan i de första etappernas detaljplaner, vilket framgår av utställningshandlingen. Annars riskerar behovet av förskole- och skolplatser att släpa efter under lång tid. Det tillkommande behov av förskole- och skolplatser som varje utbyggnadsetapp orsakar måste kunna tillgodoses med nya förskolor respektive grundskolor för att minimera risken att elever behöver hänvisas till redan fullsatta skolor.

Äldreperspektivet och delar av äldrevänlig kommun har vidare förtydligats genom hela utställningshandlingen. Till exempel återfinns följande planeringsinriktning: en universellt utformad fysisk och social infrastruktur som är anpassad efter äldres behov ska säkerställas i den fortsatta planeringen. Utställningsförslaget har även analyserats ur ett barnperspektiv för att säkerställa att barns och ungas behov tas till vara då Uppsala växer.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Sport och rekreation	
Sportanläggningar bör byggas i anslutning till höga våningshus, inte i utkanten av den nya bebyggelsen.	2
Det behövs många fler fotbollsplaner.	2
Ishallen bör inte placeras vid bostadshus.	2
Inomhusanläggningar för bad, is och inomhussport bör placeras i ett område mellan Nåntuna och Sävja, intill väg 255.	1
Bygg ett mycket större badhus. Bygg två hockeyrinkar, en bandyring samt 4 bouleanor utspridda för pensionärerna.	1
Anlägg en del av sport- och rekreationsanläggningarna norr om den nya stationen där anläggningar redan finns.	1

Öppna anläggningar för bollsporter och friidrott bör förläggas öster om järnvägen.	1
Anlägg fler sportanläggningar vid cirkulationsplatsen Linnés resväg/Nåntunavägen.	1
Bygg Friskis och Svettis.	1
Bygg rikligt med grönområden, idrottsanläggningar och friluftsområden i området.	1
Bygg gärna simhallar och sporthall, men strunta i alla bostäder.	1
Skolor och förskolor	
Bra tänkt kring förskolor och skolor. Barnens friytor blir allt viktigare när staden växer på höjden och förtätas.	1
Bygg flertalet mindre förskolor utspritt så att alla har en förskola i närområdet.	1
Alla förskolor bör vara av liknande storlek och struktur för att undvika att en förskola attraherar fler elever än andra.	1
Flera olika förskolor och skolor i olika områden kan förvärra polarisering mellan nyinflyttade och etablerade i området.	1
Skolor bör inte placeras nära trafikerade gator och de bör finnas goda transportmöjligheter via cykel och till fots.	1
Yngre elever behöver ha gångavstånd till sin skola.	1
Planera i en till grundskola, i anslutning till parken eller direkt söder om ICA.	1
Placera förskolan som är planerad vid Ica söder om kullarna istället. Gör den till profilskola i Linnés anda.	1
Alla förskolor och skolor bör ligga nära mindre skogar.	1
Skolorna och förskolorna behöver ha ordentliga gårdar, gärna med bevarade träd.	1
Planen bör fastställa krav på antal kvadratmeter per barn och dessa siffror ska vara en uppföljningsbar planeringsförutsättning i kommande detaljplaner som inte går att välja bort.	1
Skolor, förskolor och annan service bör byggas i tidigt skede.	1
Vård, räddningstjänst, polis	
Fler vårdplatser behövs.	5
Polis behövs i området och bör inkluderas i planerna.	4
Brandkår behövs i området.	1
Det kan behövas en ny ambulansstation.	1
Anlägg brandstation intill väg 255.	1
Polis, räddningstjänst, sjukhus och liknande bör finnas på plats från början.	1
Orolig för antalet människor sett till sjukvård, skolor och kriminalitetsshantering.	1
Det räcker inte med att förstärka med polis i planerna. Byggnadsplanerna gör det svårt för polisen att hålla ordning och ger brottsligheten en fördel.	1
Sjukhus, polisstation, räddningstjänst, simhall, bibliotek, biograf, kulturhus, idrottsanläggningar (inte bara fotbollsplaner) och friluftsanläggning bör finnas med i planen.	1
Samnyttjande av lokaler och övrigt	
Det är inte hållbart att kommunen ska få fler invånare när resurser som sjukvård, förskolor och äldreomsorg redan idag inte räcker till.	3
Det bör planeras för olika (gärna gratis/självkostnadspris) aktiviteter för olika åldrar.	2
Låt skolgårdar fungera som kvartersparker utanför skoltid. Placera skolgårdarna i kanten mot grönområden och håll gränsen mot omgivande kvarter öppen.	2
Idrottsanläggningar kan användas av skolorna på dagarna och av föreningar efter skoltid.	1
Skolrestauranger skulle kunna (sam)nyttjas för annan restaurangverksamhet på kvällar och helger.	1
Kultur, inte bara naturkultur, borde prioriteras.	1

Bygg inte på den mark som idag ger möjlighet till spontanidrott. Då skapas mer segregering och utanförskap och barnen väljer då att inte röra på sig.	1
Olika former av lokaler och utemiljöer för utövande och konsumtion av kultur, idrott och religiösa samfund är aspekter som bör tas med i planeringen.	1
Glöm inte bort unga tonårstjejer utanför organiserat föreningsliv. I planen verkar yngre barn, killar och äldre generationer få betydligt bättre förutsättningar för en aktiv och social fritid, både i organiserad och i spontan form än denna grupp unga tjejer.	1

Kommunens kommentarer

Den fördjupade översiktsplanen detaljstyr inte stadsdelens innehåll, utan har till uppgift att staka ut riktningen och sätta ramar inför kommande planeringskedan. De exakta placeringarna av idrottshallar och andra idrottsfunktioner kommer att utredas och prövas i det fortsatta arbetet. Det gäller även utbudet av olika typer av idrottsanläggningar.

Ovanstående synpunkter gällande skolor och förskolor har omhändertagits i utställningshandlingen. Utbyggnaden av social infrastruktur såsom skolor, förskolor, lokaler för kultur och idrott samt omsorg ska samplaneras för att skapa möjligheter för samnyttjande och en effektiv användning av ytor och lokaler.

Diskussioner med vården och räddningstjänsten sker löpande och eventuella behov av till exempel lokaler i den framtida sydöstra staden lyfts i bilaga 1 under Behov av social infrastruktur vid fullt utbyggd stad. Ett nytt vårdcentrum finns till exempel placerat i korsningen väg 255 och kollektivtrafikboulevarderna. Brandförsvaret har gett bedömningen att en ny räddningsstation inte behövs, men utredning pågår och behovet kan komma att uppstå längre fram under utbyggnadstiden. Möjligheten att till exempel placera en räddningsstation i det planerade verksamhetsområdet finns om behov uppstår.

Kulturens närvaro i den nya stadsnoden och i hela stadsbebyggelsen är av stor betydelse för attraktivitet och identitet men även för att skapa en inkluderande stad med plats för aktiviteter för alla, oavsett ekonomiska förutsättningar. Bibliotek, öppna förskolor, scener, utställningslokal med mera placeras centralt i den nya stadsmiljön med närhet till kommunikationer där flödet av människor är stort merparten av dygnet. I flödes- och funktionskartan finns lokaler för kulturverksamhet placerat i stadsnoden intill en stadspark och nära kollektivtrafikstråket.

Utställningsförslaget har även analyserats ur ett barnperspektiv för att säkerställa att barns och ungas behov tas till vara då Uppsala växer. Barnkonsekvensanalysen är en bilaga till utställningshandlingen, Bilaga 3 Barnkonsekvensanalys av den fördjupade översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna.

Hälsa, säkerhet och trygghet

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Begrepp	
Behov finns att stärka kopplingen till miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Resurseffektivitetsbegreppet bör inkludera farliga ämnen.	Uppsala vatten
Det behöver förtydligas vad man inom den fördjupade översiktsplanen menar med risk.	Brandförsvaret
Brottförebyggande insatser	
Centerpartiet vill att metoden CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design) kan appliceras för att designa de nya stadsdelarna så att brott förebyggs och ökad trygghet skapas.	Centerpartiet
Centerpartiet anser att avtal bör tecknas med Polismyndigheten så att en lokal polisstation uppförs i de nya stadsdelarna som säkrar den polisiära närvaron.	Centerpartiet
Brandförebyggande åtgärder	
Brandförsvaret förespråkar en högre ambition på egendomsskyddet i byggnader än vad boverkets byggregler föreskriver för att uppnå ett hållbart brandskydd.	Brandförsvaret
För att förhindra byggfel gällande brandskyddet måste systematiska kontroller ske under byggtiden.	Brandförsvaret
Kommunen måste se över vilka åtgärder som kan vidtas i skyddszonen mot Lunsen för att minska stadsdelens sårbarhet mot skogsbränder.	Brandförsvaret
Olycksförebyggande åtgärder	
Runt spårområdet behöver den fysiska miljön utformas så att den förhindrar suicid.	Brandförsvaret
Hästar är lättskrämda. En skenande häst är en fara både för ryttare och omgivning. Det är därför viktigt när närliggande områden börjar exploateras att säkerheten tas i beaktande för att undvika onödiga risker som kan orsaka skador på hästar och ryttare.	Kollas upp
Planen bör kompletteras med lösningar för hur säkra trafikmiljöer till och från skolor ska säkras. Styrning av detta bör prioriteras och förtydligas.	PBN
Brandförsvaret efterfrågar ställningstagande gällande olycksrisker med farligt gods kopplat till järnvägen.	Brandförsvaret
Trygghetsskapande åtgärder	
C anser att skolgårdar ska vara en trygg och säker plats för barnen där rörelse och lek bor.	Centerpartiet
Centerpartiet anser att huskroppar, vegetationen och belysning m.m. måste utformas så att alla kan känna sig trygga, oavsett var i området man befinner sig.	Centerpartiet
Bygg en trygg och trivsamt stad: trygg, identitet för alla skeden i livet.	Danmarks hembygdsförening
Skolgårdar ska utformas så att de blir en trygg utemiljö, t.ex. med hjälp av belysning, insyn, aktiviteter.	Skolfastigheter
Om skolorna ska användas efter skoltid ska även trygghet och säkerhet inomhus säkras .	Skolfastigheter
Framkomlighet för räddningsfordon	
Hög framkomlighet för ambulanssjukvården måste iaktas på såväl huvudgator, inom bostadskvarter och gårdar.	Region Uppsala

Om delar av väg 255 omvandlas till stadsgata, är det av stor vikt att åtgärder vidtages för att säkerställa fortsatt möjlighet för utryckningstrafik att använda vägen.	Region Uppsala
Centerpartiet anser också att de andra "blåljusmyndigheterna" och annan statlig, regional och kommunal service måste vara tillgänglig i de nya stadsdelarna.	Centerpartiet
Hälsa och luftkvalitet	
Människor ska kunna må bra och trivas, få tillgång till förströelse och motion men även "stilla tankar".	Danmark –Funbo Församling
Luftkvalitet bör utredas vidare att miljömål och miljö kvalitetsnormen gällande luft kan uppfyllas. Gäller gator med höga hu och mycket trafik. Övergripande nu istället för varje enskild DP.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
FÖP-en bör kompletteras med vad den fysisk planeringen kan bidra med för att minska effekten av pandemier och liknade hälsokriser.	Björnligan
Närhet till djur kan vara problematisk för förskola och skola, även om den pedagogiska tanken är god. Avstånd till framför allt häst är känsligt pga. Allergener. Miljöförvaltningen följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer med minst 200 meter mellan förskola/skola och stall/hage.	Utbildningsnämnden
Buller och vibrationer	
En spårväg eller omfattande kollektivtrafik kommer förutom att ta betydelsefulla rekreativområden i anspråk att även orsaka en del buller i framtiden.	Nåntuna Backe samfällighetsförening
Trafikbuller och vibrationer i planområdet behöver utredas vidare.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Bebyggelsens anpassning till risker	
Det behövs marginaler och en inbyggd förmåga att anpassa den bebyggda miljön till framtidens risker.	Brandförsvaret
I en översiktsplan bör eventuella riskområden tydligt redovisas, förslagsvis på kartor, och en strategi tillfogas planen över hur dessa områden skall utredas i samband med framtida detaljplaner eller bygglöv.	SGI
Övrigt: medskicka till DP tydligare gällande erosion. Lyft in i huvudhandling: rekommendation att "vid planering och projektering av trafikleder över Sävjaån och Fyrisån behöver risken för skred beaktas. I detaljplaneskedet bör risken för skred inom områden som planeras bebyggas utredas mer noggrant".	SGI
Eventuella markföroreningar	
Påträffas markföroreningar ska miljöförvaltningen omgående underrättas om dessa. Innan efterbehandling sker ska detta anmälas till miljöförvaltningen.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Magnetiska fält	
Magnetfält från luftledningarna måste beaktas i planeringen.	Vattenfall EL

Kommunens kommentarer

En giftfri miljö är mål i Klimat- och miljöprogrammet och upprepas därför inte här. Risk definieras inte specifikt i planen utan resonemang förs om en riskfri miljö och om en säker miljö. Se också utredningen Övergripande riskbedömning, sydöstra stadsdelarna.

Frågan om specifika modeller för utformning i syfte att förhindra brott kan fortsatt diskuteras inför kommande detaljplaner där detaljeringsnivån bättre motsvaras. Den fördjupade översiktsplanen hanterar trygghetsskapande åtgärder på ett övergripande sätt, genom att skapa fysiska förutsättningar för en trygg miljö.

Ett eventuellt kontrakt med Polismyndigheten hanteras i senare planeringsskede. Frågor om brandförebyggande åtgärder utreds och prövas i kommande detaljplaner. Den fördjupade översiktsplanen rymmer yta för framkomlighet av räddningsfordon, utformning av gator hanteras däremot i senare planeringsskede.

I utställningsförslaget plankarta finns utmed Ostkustbanan en bebyggelsefri zon på vardera sida. Denna zon utgörs till delar av gata. Bostäder och känsliga verksamheter såsom skolor och äldreboenden har inte lokaliserats allra närmast järnvägen. Risken för urspårning omhändertas av och ansvaras för av Trafikverket. Inför utsättningskedet har även handlingen kompletterats med stycken gällande buller och vibrationer, luftkvalitet, elektromagnetiska fält, markföroreningar med mera. Även plankartan har bearbetats så att den tydligt avspeglar Uppsalas kommuns högt ställda säkerhetskrav.

Då planeringen är i ett tidigt skede finns stora osäkerheter kring vilka förhållanden som kommer att råda när området Sydöstra stadsdelarna ska stå klart år 2050. Potentiella riskkällor som har identifierats ska utredas i detalj i kommande planskede. Länsstyrelsen, räddningstjänsten och Trafikverket har pekats ut som viktiga aktörer att samråda med i det fortsatta arbetet.

Vidare har en riskbedömning tagits fram som syftar till att tydliggöra förhållningssätt till riskkällor inom området inför kommande detaljplanering. Bedömningen är ett underlag för beslutsfattande om lämpligheten med planerad markanvändning med avseende på närhet till farligt gods-leder och risk för urspårning på Ostkustbanan. Vilket skyddsavstånd som bör hållas till Ostkustbanan vid detaljplanering beror på vilken typ av bebyggelse som planeras.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Om trygghet och oro för kriminalitet	
Farhågor finns kring social otrygghet och ökad brottslighet.	7
Att bygga ut Sävja med ett större bostadsområde alldeles intill befintligt bostadsområde kommer försvåra trygghetsarbetet.	2
Fler människor på en så liten yta kommer bara innebära oroligheter och stök.	2
Förtätning med många människor på liten yta innebär inte trygghet. Det vi hittills sett i stadsdelar med många och stora bostadskomplex är skjutningar och gängvåld. Det önskar vi inte.	2
Planera för tryggare färdvägar som bidrar med ”ögon på gatan. I planen korsas de huvudsakliga rörelsestråken av breda oöverskådliga grönstråk. Ett fåtal byggnader skulle kunna placeras på pelare i de gröna kilarna likt båtar som lägger an till en brygga.	2
Uppförandet av flera höghus i området kan påverka trygghetskänslan för boende.	1
Den stora byggnationen medför stor risk för kriminalitet och social oro.	1
P-hus kan bli tillhåll för olaglig verksamhet och sabotage. Hur löses säkerhet och skadegörelse?	1
Oro för att inte längre känna sig trygg i området.	1
Den stora befolkningsökningen innebär att kriminaliteten kommer öka drastiskt i hela stadsdelen.	1
Tryggheten måste säkras. Enbart belysning räcker inte. Det måste vara tryggt för alla att röra sig i området på kvällar.	1
Den nya stationen kommer att få samma typ av säkerhetsproblem som centralstationen.	1

Buller, vibrationer, avgaser och liknande	
Risk att luftkvaliteten försämras under byggtiden med transporter och arbetsfordon, damning från hårdgjorda ytor samt från bergkrossar och bergupplag.	2
Skydda den nuvarande bebyggelsen från buller.	2
Vidta åtgärder för att minimera bullerstörningar från bergkrossar och transporter samt vibrationsstörningar från sprängningar.	2
Byggnationen kommer att förorsaka buller under en längre tid. Det orsakar stress och ohälsa.	2
Byggnation under lång tid kommer medföra buller för boende i området. En spårväg som går genom bebyggelse medför buller dygnet runt.	1
Förtätning kan medföra buller och långt till naturen. Det är faran med planen att bygga bort stora delar av grönområden och skog.	1
Ökning av trafik innebär buller och förstör boendemiljön.	1
Det kan inte vara hälsosamt att bygga hus utmed genomfartsgator.	1
Bergsbrunna gård kan skyddas från eventuellt buller och insyn genom att flerdubbla trädrigår planteras på redan tillgänglig mark.	1
Psykisk hälsa	
För många människor på liten yta påverkar människors välmående. Det blir extra tydligt i dessa coronatider.	1
Det är bra för den psykiska hälsan att ha nära tillgång till naturen.	1
Förtätning måste göras med beaktande av trivsel och välmående.	1
Den nya planen grundas på uppförandet av ett onaturligt sätt att bo i samhälle och innebär större risk för psykisk och fysisk ohälsa.	1
Om riskanalyser	
Det saknas riskanalyser av vad 50 000 nya invånare på en väldigt liten yta kan innebära.	9
Framtida kriser bör beaktas vid planeringen.	3
Riskanalyser saknas gällande social otrygghet, segregation, brottslighet, buller och långsiktig hållbarhet, naturvärden, biologisk mångfald, vattenflöden och människors behov av rekreation.	2
Alla ändringar behöver riskbedömas angående säkerheten. Uppsala kommun kan inte garantera säkerheten för nuvarande antal invånare och då får man räkna med högre brottslighet med ännu flera invånare.	1
Kalla in ett större antal experter och gör riskanalys för hela projektet och för spårvägsprojektet. Publicera på webben så att alla som vill kan bidra.	1
Risk för skada	
De träd som lämnas behöver vara på avstånd så att byggnader inte skadas om träden blåser omkull.	1
Lunsenreservatet kan utgöra ett skogsbrandshot.	1
En liten grönsaksodling, några höns och egen källare skulle garantera bättre katastrofresistens.	1
Om hänsyn till alla grupper	
”Man ska ha lika långt till bilen som till bussen” – vad innebär det för äldre och funktionshindrade?	1
Barnkonventionen är lag. Har det gjorts en omfattande barnkonsekvensanalys?	1
Om smittspridning och coronapandemin	
På grund av pandemin kommer invånare vara mindre villiga att flytta och spendera pengar under en lång tid framöver och planerna bör därför skjutas framåt i tiden och reduceras.	3
Pandemin har förändrat världen i grunden och planerna bör därför läggas på is.	2

Det finns inga giltiga skäl för denna täta och omfattande bebyggelse. Ifrågasätter en förtätning av smittspridningsskäl och med tanke på framtida pandemier.	2
Det är angeläget att protestera mot avverkning, förtätning och byggnation med tanke på kommande pandemier.	2
Med tanke på pandemin är förtätning och urbanisering idéer som kan behöva omprövas.	1
Pandemin kan förändra mycket. Resultatet kan bli minskad pendling och att företag gör sig av med kontorslokaler.	1
Planerna påverkar i hög grad ökad insyn och mindre privatliv, trygghetskänslan, ljusinsläpp i lägenhet och till balkongen, ljudnivån och närhet till natur.	1
Förslaget är alltför omfattande och har för hög täthetsgrad för att kunna erbjuda en hälsosam boendemiljö för såväl nuvarande som kommande invånare. Såväl stora naturvärden som förutsättningar för en bra boendemiljö kommer att förstöras om planen genomförs.	1
Ta ett psykologiskt och hälsoperspektiv på planeringen istället för ytoptimerande och logistik.	1
Med pågående pandemi känns det dumt att planera en oerhört förtätad boendemiljö med tanke på smittspridning.	1
Med tanke på Corona, ta lärdom av oväntade risker och ta med detta perspektiv i planeringen.	1
Ifrågasätter hela planen efter Coronakrisen, för trångt.	1
Trångboddhet är oerhört förrädisk vad gäller sjukdomar. Bygg glesare.	1
Riskfyllt att bygga tätt med hänvisning till smittor och psykiskt mående.	1
Tätheten är ett problem ur smittsynpunkt.	1
Förmågan att bekämpa epidemier är begränsad i denna typ av samhälle.	1

Kommunens kommentarer

Utställningshandlingen har kompletterats med ett avsnitt gällande trygghet och ett antal planeringsinriktningar - inför det fortsatta planeringsarbetet – som lyfter behovet av att de sydöstra stadsdelarna blir trygga och säkra.

Med ett stort utbud av trygga mötesplatser över dygnets alla timmar tillsammans med ett varierat bostadsbestånd skapas förutsättningarna för ett socioekonomiskt blandat aktivt område. Utbyggnadsordningen ska ge möjlighet att möta efterfrågan på olika typer av bostäder i olika geografiska lägen under hela utbyggnadsperioden. För att möta marknaden och skapa förutsättningar för efterfrågan är ett aktivt arbete med kommunikationsinsatser avgörande för utbyggnaden av området under hela utbyggnadsperioden. Stadsmiljön ska även vara varierad; varje kvarter ska innehålla en variation av bostadstyper, lägenhetsstorlekar, upplåtelse- och boendeformer. En markanvisningsstrategi ska tas fram, där det preciseras hur ovanstående kan åstadkommas samtidigt som tilldelningsområden hålls tillräckligt stora för att vara attraktiva för marknaden och för att byggandet ska kunna genomföras på ett rationellt och effektivt sätt och med så lindriga störningar för de boende som möjligt. För att öka den upplevda tryggheten hos de som bor, verkar och vistas i planområdet ytterligare behöver kommunen vidare arbeta med att skapa inkluderande, trivsamma och trygga miljöer i det offentliga rummet. Fysiska element så som god belysning, renhållning, aktiva bottenvåningar samt aktiva och läsbara stadsrum där primära och sekundära gångstråk skapas kan bidra till en mer aktiv befolkning och en ökad upplevelse av trygghet. Människors psykiska hälsa kan däremot inte styras i en plan som reglerar den fysiska miljön annat än genom att erbjuda trivsel, orienterbarhet, trygghet, möjlighet till möten och närhet till natur.

Utställningsförslaget har kompletterats med stycken gällande buller och vibrationer, luftkvalitet, elektromagnetiska fält och markföroreningar. Det framgår av utställningshandlingen att risken för vibrationsstörningar ska förhindras eller reduceras genom byggnadstekniska åtgärder vid nybyggnation, som till exempel olika typer av grundförstärkningsåtgärder. Bebyggelse utmed Ostkustbanan ska grundläggas med särskild hänsyn till vibrationer. Vibrationer i byggnaderna bör underskrida komfortriktvärde i svensk standard, SS 460 48 61.

Då planeringen är i ett tidigt skede finns stora osäkerheter kring vilka förhållanden som kommer att råda när området Sydöstra stadsdelarna ska stå klart år 2050. Potentiella riskkällor som har identifierats ska utredas i detalj i kommande planskede. Länsstyrelsen, räddningstjänsten och Trafikverket har pekats ut som viktiga aktörer att samråda med i det fortsatta arbetet.

Hur den fysiska miljön kan hindra smittspridning har ännu inte studerats inom forskningen men den stadsmiljö som planeras borde underlätta smittspridningsprevention. Gatorna är generösa och luftiga och hela miljön stimulerar till en hälsosam livsstil. Cykling underlättas i planen och vardagsfunktioner finns på gångavstånd.

Risk för skada från skogsbränder behöver hanteras i kommande detaljplaner. Träd ska sparas på att sådant sätt att de inte riskerar att falla omkull, och de bör sparas i grupper eller på platser med visst vindskydd. Den här typen av frågor studeras i detaljplaner.

Svensk lagstiftning gällande tillgänglighetsanpassning och krav på speciella parkeringsmöjligheter för rörelsehindrade gäller i de sydöstra stadsdelarna.

Utställningshandlingen har även analyserats ur ett barnperspektiv för att säkerställa att barns och ungas behov tas till vara då Uppsala växer. Barnkonsekvensanalysen är en bilaga till utställningshandlingen.

I övrigt se utställningshandlingen.

Genomförande

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Möjlighet till dialog och samverkan	
Givet att samhällsläget förändrats med Covid-19-pandemin och försvårande av kontakter och demokratisk process vill vi att samrådstiden förlängas året ut – ge ordentligt med tid för frågor och debatt.	Nåntuna Backe samfällighetsförening
Planens mycket stora omfattning och påverkan på utvecklingen i hela kommunen ger att <i>beslut bör fattas efter valet 2022</i> , så att de politiska partiernas inriktningar blir tydliga och medborgarna har en riktig möjlighet att påverka utvecklingen.	Nåntuna Backe samfällighetsförening
Masshantering	
SGU föreslår att minimera transporter av entreprenadmassor, som ofta kan återanvändas med en minimal processering, är att skapa en terminalplats för ballastmaterial (se Albano eller Årsta i Stockholm). Sådana terminaler är betydligt mindre än traditionella täktplatser.	SGU
För hela planområdet behöver det tas fram massbalansberäkning för att kunna återanvända schakt- och jordmassor för att på så sätt få en bättre ekonomi och ökad cirkularitet i projektet.	Uppsala vatten
Masshantering borde klarläggas till utställningsskedet.	Björnligan
Det är viktigt att ta till vara naturens förutsättningar och t.ex. inte plana ut höjdskillnader och så långt möjligt bevara träd och vegetation.	Centerpartiet
Efterföljande detaljplanering	
Generella detaljplaner som kan inrymma många olika varianter av bebyggelse är angeläget.	Uppsalahem
Genomförbarhet avseende terräng- och markförhållanden samt markåtkomst för dessa åtgärder måste klargöras.	PBN
Planen bör kompletteras med en skrivning om att stora generella detaljplaner bör åtföljas av ett kvalitetsprogram eller motsvarande.	PBN
Innan FÖP-en antas bör ett gestaltungsprogram kopplas direkt till planhandlingen.	Björnligan
Ha en generös reglering i kommande detaljplaner när det gäller utformning av den översta våningen.	Rikshem
Krav på aktörer och intressenter	
I både detaljplanering och markanvisning måste kommunen ställa krav på alla inblandade aktörer att uppnå cirkulära flöden med ett absolut minimum av avfall, utsläpp och resursförbrukning i alla skeden. Här krävs gedigna livscykelanalyser. Skogen som tas ned måste räknas in.	White arkitekter
KAU vill också se en mer medveten styrning mot mera kompakt boende än idag i balans med bra och funktionsduglig boendemiljö.	Klimatauktion Uppsala
Utbyggnad i samverkan med aktörer och intressenter	
Moderaterna anser att utvecklingen ska ske tillsammans och inte genom expropriation.	Moderaterna
I förslaget redovisas bebyggelse på föreningens mark utan att föreningen har informerats. Tydliga besked behöver ges av både den politiska majoriteten och oppositionen kring hur de ställer sig till expropriering av mark inom planområdet.	Nåntuna Backe samfällighetsförening

Utbyggnadsordning	
Strategi för utbyggnadstakten är viktig, bygglogistik men också hur området ska tas i bruk. Service och kollektivtrafik från dag 1.	Rikshem
Centern förespråkar att byggnationen ska inledas från stationsläget och vidare i västlig riktning.	Centerpartiet
Centerpartiet anser att utvecklingen av de nya stadsdelarna ska göras i etapper och varje etapp borde utvärderas när den är klar för att säkerställa att kommunens befolkningsmål fortfarande kan nås.	Centerpartiet
Bygg för flexibilitet, kan inte detaljplanera staden och trafiken nu. Diversitet och mångfald är en grund för ett starkt lokalsamhälle och ligger i linje med FN:s utvecklingsmål.	Yimby
En tydlig etappindelning för utbyggnaden behöver göras för att maximera nyttan av gemensamma ytor och optimera livskvaliteten för de som i dag bor eller tidigt flyttar in i området.	Moderaterna
Förordar en utbyggnad från väg 255 och österut.	Uppsala vatten
I beskrivningen bör även framgå hur livet på platsen kommer att se ut och växa fram under den långa etableringstiden.	White arkitekter
Stora lokalanpassningar kan komma att krävas trots goda intentioner om motsatsen, varför kommande utbyggnadsetapper bör hitta strategiska placeringar av offentliga lokaler.	Utbildningsnämnden
Utbyggnaden bör ske i en takt så att människors livskvalitet och behov av samhällsservice kan tillgodoses.	Danmark –Funbo Församling
Vattenfall ser helst inte att utbyggnaden börjar långt med v 255 då det är längst från befintlig matningspunkt.	Vattenfall EL
Centerpartiet anser att det är viktigt att man har en dynamik i stadsplaneringen så att man kan öka kapaciteten i takt med utbyggnaden av området.	Centerpartiet
Vi tycker det inte är rimligt att byggnation påbörjas i norra änden av väg 255 som med nödvändighet kommer att innebära att viktiga rekreationsområden omgäende kommer att göras oanvändbara.	Kv Harkranken
Ekonomi	
Kostnadsdrivande krav	
Risk är att skolbyggnader och utformning av skolgårdar kommer att vara kostnadsdrivande och att byggnaderna blir dyra på grund av önskemålen om flexibilitet och hög arkitektonisk utformning.	Skolfastigheter
Förslag för att minska kommunens investeringskostnader	
Genom fler friskolor, fler föreningsdrivna lokaler och för den delen fler fristående LSS, äldre och trygghetsboenden kan kommunens investerings-kostnader hållas nere. Det bör redan i planen tydliggöras en ambition.	Kristdemokraterna
Den totala kostnadsbilden för anläggningskostnader och investeringar i en komplicerad och kuperad skogsterräng bör ställas mot att flytta station och integrera bebyggelse mer med de befintliga stadsdelarna Sävja och Bergsbrunna.	White arkitekter
Centerpartiet ser ett stort behov av en ekonomisk buffert, genom att skapa arbetsplatser tidigt i processen.	Centerpartiet
Moderaterna kräver en ansvarsfull ekonomisk utveckling. Därför är det av stor vikt att det planarbete som genomförs också kan realiseras av marknadens aktörer.	Moderaterna
Tydligare koppling mellan planering – byggande – brukande genom t.ex. krav i markanvisning för att sprida risker och åstadkomma investeringar i anläggningar som används i alla skeden bör utredas.	Björnligan

Behov av riskanalys	
Centerpartiet vill se en genomgripande riskanalys och alternativa handlingsplaner, t.ex. om befolkningsutvecklingen inte blir den av kommunen förväntade eller om andra väsentliga ekonomiska eller andra förutsättningar inte infrias.	Centerpartiet
Risk för lågkonjunktur eller andra hinder för utbyggnad	
Ökad arbetslöshet pga coronakrisen kan påverka bostadsmarknaden. En analys av efterfrågan på olika upplåtelseformer vid slutet av 2020-talet bör därför göras.	Handelskammaren
Planunderlaget saknar helt resonemang kring bebyggelsens hållbarhet över tid. Risker finns att det ekonomiska läget tvingar fram tillstånd för bebyggelse som inte ligger i linje med planens högt ställda mål.	Nåntuna Backe samfällighetsförening
För att ge ett projekt så bra förutsättningar som möjligt krävs en marktilldelning på minst 80 lägenheter.	Rikshem
C anser att skogens värde i form av virke och massaved i ett tidigt skede ska hanteras för att få maximalt värde på effektivaste sätt.	Centerpartiet
Centerpartiet anser att Uppsalaslättnens bördiga jord måste bevaras.	Centerpartiet
IP-Only förutsätter att de kostnader som uppstår vid en eventuell flytt bekostas av den som initierar flytten.	IP-Only
Kommunen bör uppmuntra byggande av klimatpositiva trähus.	Jordens vänner
Snarare en byggarbetsplats än en destination. Här finns stor potential att i detaljplanesteget undersöka olika möjligheter för att skapa en destination även under byggtiden. Utveckla entréer till Lunsen, 4H-gård, bad i Stordammen (ex Tyresta).	White arkitekter
Behov av vidare utredningar	
KAU vill se en kalkyl för i hur hög utsträckning den förlorade koldioxidsänkan i Lunsen kompenseras genom lagring av biokol och byggande i trä.	Klimatauktion Uppsala
Miljötekniska markundersökningar kan behöva göras i samband med vidare planering. Omfattningen av eventuella analyser av mark och vatten ska ta hänsyn till de parametrar som riskerar förekomma i respektive område.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Risk för förekomst av markföroreningar ska inte bara stämmas av med länsstyrelsens databas för potentiellt förorenade områden (EBH-databas) utan även med miljöförvaltningens diarium.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Uppsala ska klara målen att vara klimatneutralt 2030 och klimatpositivt 2050. Om målen ska nås måste minskningstakten öka rejält under de kommande tio åren, från 1 procent till 10-15 procent mindre utsläpp av växthusgaser per år.” Hur ska genomförandet ske så målen och ambitionerna i Uppsala kommuns Miljö- och klimatprogram och Klimatfärdplan Uppsala uppfylls? Här krävs närmare analyser.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Huvudmannaskap för dagvattenbäddar på allmän platsmark bör utredas samt kostnader för underhåll.	GSN
Brandskydd	
Även under utbyggnadstiden måste Brandförsvarets tillgänglighet och brandvattenförsörjning säkras.	Brandförsvaret
Komplettering av text	
KAU saknar mer utvecklade visioner för ett klimatsmart byggande i fråga om material och processer.	Klimatauktion Uppsala
FÖPen på bland annat sida 92 (rubrik <i>Fortsatt övrig planering</i>) under utredningar till stöd för genomförandet. Trafikverket anser att även vägplanen som ska till för trafikplatsen ska nämnas där så det är tydliggjort.	Trafikverket
Övriga önskemål	

Generellt så önskar IP-Only att så långt som möjligt behålla befintliga ledningar i sina nuvarande lägen för att undvika de olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flytt.	IP-Only
Allmänt	
Jordens Vänner Uppsala ansluter sig till synpunkterna i remissyttrande från Klimataktion Uppsala	Jordens vänner

Kommunens kommentarer

Möjlighet till dialog och samverkan

Tidplanen för arbetet med den fördjupade översiktsplanen planeras att hållas. Nya digitala mötesformer innebär att gamla vanor får ersättas med nya. Kommunen utvecklar dessa mötesformer kontinuerligt och till utställningen kommer flera olika former att erbjudas.

Masshantering

Utbyggnaden av området som innefattas av den fördjupade översiktsplanen kommer att genomföras med ett stort fokus på ekologisk hållbarhet och klimatfrågan. Masshantering och massbalans har identifierats som viktiga frågor under ovanstående rubriker och kommer därför att utredas noggrant och prioriteras inom det fortsatta arbetet med genomförandet av den fördjupade översiktsplanen. Onödiga transporter av massor, onödiga ändringar av naturliga markhöjder och onödig exploatering av träd och natur motverkar utbyggnadens mål och kommer därför att undvikas.

Beräkningar av massbalans kräver en hög detaljeringsgrad och hanteras normalt inte på översiktsplanenivån. Kommunen menar därför att de i huvudsak bäst sköts inom stadsbyggnadsprojektet Sydöstra staden, som ansvarar för genomförandet av den fördjupade översiktsplanen.

Efterföljande detaljplanering

Kommunens bedömning är att den efterföljande detaljplaneringen av den fördjupade översiktsplanen i huvudsak bör ske genom generella detaljplaner. Kommunen håller med om att det är lämpligt att de åtföljs av kvalitetsprogram och det framgår av planeringsinriktningar.

Den fördjupade översiktsplanens föreslagna markanvändning bedöms vara genomförbar med avseende på terräng- och markförhållanden, med den detaljeringsnivå som det är motiverat att ha i en fördjupad översiktsplan. Såsom alltid är fallet, kan det komma att visa sig i detaljplaneringen – där utredningar genomförs på en mera detaljerad nivå – att vissa delar inte kan genomföras.

Kommunen har noterat att det funnits svårigheter under genomförandeskedet i somliga andra stadsbyggnadsprojekt, där utformningen av översta våningen reglerats på ett detaljerat sätt, och tar med sig synpunkten om att hålla nere detaljeringsgraden till kommande planläggning. Kommunen noterar dock att den flyghöjdsbegränsning som föreligger i det aktuella området, och som kommenteras av Försvarmakten i deras yttrande, kräver vidare samråd med dem i samband med detaljpanelläggning.

Krav på aktörer och intressenter

Utbyggnaden kommer att genomföras med höga ambitioner när det gäller både klimatpåverkan och övriga frågor kopplade till resurshushållning. Båda verktygen – såväl detaljplanering som markanvisning – kommer att användas för att uppnå dessa mål.

En mer koncentrerad stadsmiljö är utifrån flera aspekter att föredra ur ett bredare hållbarhetsperspektiv, bland annat på grund av markhushållning och ianspråktagande av både naturmark och jordbruksmark samt underlag för service och kollektivtrafik. Kommunen avser att på ett innovativt sätt driva markhushållningsfrågan vid utbyggnaden, utan att för den skull ge avkall på boendekvaliteter. Detta gäller inte minst för småhus.

Utbyggnad i samverkan med aktörer och intressenter

Expropriation är ett mycket ovanligt verktyg vid genomförande av nya stadsdelar och det finns ingen plan på att det ska användas här. Ingen utbyggnad avses genomföras efter expropriation.

Utbyggnadsordning

För utbyggnaden av detta stora område kommer kommunen att bygga upp en genomförandeorganisation. Den kommer att arbeta för att minimera störningar och för att åstadkomma en väl fungerande samhällsservice under den långa utbyggnadstiden.

Etappindelning av utbyggnaden är en process där detaljeringsgraden avses förfinas efterhand. För att kunna skedesplanera utbyggnaden mer i detalj, behöver detaljerad kunskap finnas inom en rad sakområden. Sådan detaljkunskap avses inhämtas inom respektive detaljplaneprocess.

Inom ramen för den fördjupade översiktsplanen presenteras de första etapperna i utbyggnadsordningen, för att följas av ett separat dokument med en fördjupad etappindelning. En fördel med den sammanhängande, långsiktiga utbyggnaden, är att den gör det lättare för kommunen att bevaka övergripande frågor som befolkningsmål, lokalförsörjning, kollektivtrafikförsörjning, försörjning av samhällsservice, bygglogistik, masshantering etcetera.

Innan en utbyggnad kan inledas vid stationsläget, behöver flera typer av infrastruktur dras fram. Det gäller till exempel vägnät, fjärrvärme samt vatten- och avloppsledning. I väster finns infrastrukturen mer lättillgänglig och därför är det möjligt att inleda utbyggnaden där, och successivt bygga österut. Däremot är det en fördel av andra skäl att relativt snart även påbörja en utbyggnad invid stationsläget och gå västerut i samband med att kollektivtrafiken byggt ut.

En annan viktig anledning till att utbyggnaden avses inledas i väster, längs väg 255, är att det där är möjligt att från början ordna en bra kollektivtrafik. Dock ska noteras att elförsörjningen kommer att kräva extra insatser med dragningskraft från det befintliga ställverket söder om Bergsbrunna gård.

När det gäller rekreationsområden, behöver vidare utredningar göras för att minimera intrånget på såväl permanent bebyggelse som byggetablering, provisorier och andra tillfälliga åtgärder.

Den fördjupade översiktsplanen anger lämpliga lägen för social infrastruktur såsom skolor, förskolor och andra offentliga lokaler. Deras slutgiltiga lokalisering fastställs i kommande detaljplanering.

Ekonomi

Kostnadsdrivande krav

Avsikten är att den fördjupade översiktsplanens ambitioner inte ska vara kostnadsdrivande, i synnerhet inte om hänsyn även tas till driftfasen. Ökad flexibilitet behöver inte betyda ökade kostnader utan kan genom ett dubbelnyttjande över större delar av dygnet leda till kostnadsneutralitet eller besparingar, sett till kommunens samlade ekonomi.

Höga gestaltningsmässiga ambitioner kan i vissa fall driva kostnader, men genom en medveten planering och sett över en långsiktig tidshorizont kan dessa merkostnader hållas nere. Projektets storlek och långsiktighet ger möjligheter till en kostnadseffektiv utbyggnad. I samband med genomförandet av den fördjupande översiktsplanen kommer kommunens förvaltningar och bolag att konkretisera och detaljera skolplaneringen avsevärt.

Förslag för att minska kommunens investeringskostnader

Frågan om var ägandet och huvudmannaskapet för den sociala infrastrukturen ska ligga, avgörs inte i den fördjupade översiktsplanen utan i senare skeden. Planen ger en robust ram, inom vilken det finns utrymme för både privat och kommunalt ägande och drift av skolor, förskolor, samt LSS-, äldre- och trygghetsboenden.

Vägval har gjorts i fyrsårsavtalet som har pekat ut det aktuella läget för en ny station och det föreslås bekräftas genom den fördjupade översiktsplanen. Kommunen avser inte i nuläget ytterligare utreda ett stationsläge längre norrut.

Det kuperade läget kan visserligen innebära fördyringar i byggandet, men terrängstödet förenklar passage vid stationsläget och effektiv omstigning till annan kollektivtrafik, samt möjliggör andra stadskvaliteter som en vidsträckt utsikt över slättlandskapet.

Det kan inte sägas att exploatering av arbetsplatser medför ett bättre ekonomiskt utfall än exploatering av bostäder. Därför skulle inte ett tidigareläggande av arbetsplatser göra så att projektet blir mindre framtungt. Exploatering av verksamhetsområdet invid E4:an bedöms inte möjligt förrän trafikplatsen och övrig infrastruktur är utbyggd. Den bedöms inte vara mera kommunalekonomiskt fördelaktig än övriga delar av den fördjupade översiktsplanen.

Utbyggnadsplaneringen tar marknadsperspektivet i beaktande. Planprocesser dras inte igång utan att det görs en bedömning att de byggrätter som tillskapas också kan realiseras inom en rimlig genomförandetid.

Behov av riskanalys

De olika stadsbyggnadsprojekten inom FÖP som ansvarar för att redovisa risker vid genomförandet av respektive del. Riskanalys på ett mer övergripande plan – avseende frågor som befolknings- och marknadsutveckling och statens uppfyllande av avtalets delar – har genomförts och avses förnyas under fyrsårsavtalets löptid.

Risk för lågkonjunktur eller andra hinder för utbyggnad

Kommunen har högt ställda mål när det gäller klimatpositiv stad. Ett sätt att nå denna målsättning är till exempel genom val av byggnadsmaterial som har en kolbindande förmåga (trä). Kommunen avser genom krav i markanvisningar säkerställa att dessa material används.

Det föreligger naturligtvis en risk för att externa faktorer som framtida konjunktursvängningar påverkar utbyggnadstakten. Inga stadsbyggnadsprojekt är immuna mot dessa omvärldsfaktorer. Kommunen ser dock ingen särskild risk för att svängningarna skulle påverka just hållbarhetskraven, det vill säga att kommunen skulle sänka kraven på hållbarhet för att kunna driva på byggtakten. Många av hållbarhetskraven är inte specifika i projektet, utan gäller för hela kommunen och dessutom pågår de individuella byggprojekten under flera år. Därför görs bedömningen att eventuella framtida ekonomiska svängningar i första hand riskerar att påverka byggtakten och inte hållbarhetskraven.

Marktilldelningsområden kommer i huvudsak ha en storlek omkring eller över 80 bostäder, för att ge projekten så bra förutsättningar som möjligt. Av konkurrensskäl, för att hålla en hög byggtakt och för att främja mångfald och innovation, är det dock viktigt att så stora delar av marknaden som möjligt kan delta i utbyggnaden. Därför är bedömningen att även mindre tilldelningsområden bör erbjudas, som i första hand är riktade till mindre och specialiserade byggaktörer.

Flyttkostnader för ledningar kommer att hanteras i enlighet med kommunens övergripande ledningsavtal. Ansträngningar kommer dock att göras för att ledningsflyttar inte ska behöva genomföras där det inte är nödvändigt.

Andelen bostäder upplåtna med hyresrätt ska enligt fyrsparavtalet och enligt kommunens mål vara 30 procent av det som byggs. Kommunen håller dock löpande uppsikt över efterfrågesituationen för olika upplåtelseformer och bostadstyper.

Så länge utbyggnaden inte sker på redan exploaterad mark, kommer ianspråktagandet av all mark att innebära nackdelar ur olika perspektiv. Därför är det viktigt att kommunen hushåller med marken och inte sprider ut bebyggelsen. En utbyggnad på Uppsalaslättnens bördiga jord är negativ ur ett livsmedelsförsörjningsperspektiv.

Omhändertagandet av skogen inom planområdet för att få största ekonomiska och ekologiska uppsidor är en viktig fråga som kommer att hanteras inom projektet Sydöstra staden. Detsamma gäller frågan om åtkomst till målpunkter som Lunsen, Linnés Sävja och Stordammen. Att vidareutveckla områdets besökspotential vidare genom så kallad placemaking, kanske med tillfälliga pop up-lösningar, är en god idé som kommunen tar till sig inför utbyggnadsskedet. Då utbyggnaden genom sin storlek och särprägel väcker intresse kommer den att locka till sig besökare som är intresserade av hållbart stadsbyggande.

Behov av vidare utredningar

Kommunen har genomfört modelleringar för att simulera klimatpåverkan hos de tillkommande stadsmiljöerna. Den koldioxidlagrande förmågan hos trähus har också jämförts med den hos de naturmiljöer som planeras att exploateras. Det står klart att träbyggande har en avgörande betydelse för målsättningen om att stadsmiljöerna i sitt genomförande ska kunna bli klimatpositiva till 2050.

Planeringen för utbyggnaden av de sydöstra stadsdelarna befinner sig i ett mycket tidigt skede och utbyggnadens klimatpåverkan behöver analyseras vidare, i takt med att de olika projekten detaljeras och att klimatpåverkande faktorer därmed blir kända. Kommunen arbetar för närvarande med sådana analyser genom den så kallade klimatfärdplanen. Se utställningshandlingen.

Miljötekniska markundersökningar avses genomföras inom ramen för stadsbyggnadsprojektet Sydöstra staden, som genomför huvuddelen av utbyggnaden enligt den fördjupade översiktsplanen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens synpunkt om markföroreningar görs känd för de projekt som ansvarar för genomförandet av den fördjupade översiktsplanen.

Brandskydd

De projekt som ansvarar för genomförandet av den fördjupade översiktsplanen informeras om brandförsvarets synpunkt om brandvattenförsörjning och tillgänglighet under byggtiden.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Utbyggnadsordning	
Bygg i en lugn, mer organisk utbyggnadstakt. Planera hus där de får plats på mark som inte används till annat.	227
Börja inte bygga vid väg 255 i det första skedet.	6
Börja utbyggnaden runt den tilltänkta järnvägsstationen och utveckla sedan området därifrån.	4
Dela in etapperna av utbyggnaden så att en etapp inte är beroende av nästa.	3
Börja inte planera förrän beslut finns om spårvägssystemet, annars är risken stor att nyinflyttade påbörjar ett bilberoende som sedan är svårt att bli av med.	2
Områden bör växa mer organiskt och i god kommunikation med de människor som redan bor i berörda områden. Så byggs ett hållbart samhälle.	2
Det nya området riskerar att bli en historielös stad när allt byggs snabbt istället för att växa fram naturligt.	2
Bygg i 3 etapper under en 15 årsperiod för att se om behoven och ekonomin klarar av utbyggnaden.	1
Bygg bara etapp 1 och vänta med allt välja mark för eventuell framtida utbyggnad.	1
Bygg ut staden i etapper, bortåt från Natura 2000-områden snarare än mot dem.	1
Bygg ett par kvarter först och utvärdera om det blev bra.	1
Färdigställ ett område i taget så att de boende inte behöver bo i en byggarbetsplats under väldigt många år.	1
Att bygga högt, snabbt och tätt skapar stora problem, det vet vi efter alla misslyckade miljonprojekt.	1
Senarelägg byggstarten i det mest ifrågasatta området (kullarna mellan Nántuna-Sävja).	1
Att spårvägens dragning ligger i den första etappen av arbetet är mycket oroande. Oersättliga skador på skogen genomförs i ett projekt som riskerar att inte blir så populärt som planerat.	1
Bygg ut litegrann, men börja då på åkermarken på andra sidan Bergsbrunna. Bygg söderut mot Alsike och börja inte med att skövla bort de oerhört viktiga kullarna/hagarna.	1
Börja inte bygga förrän 4-spårets sträckning är klar.	1
Tidsplan för genomförande bör justeras utifrån det förändrade läget.	1
Logiskt att börja bygga vid kullarna då det är centralt och redan finns kommunikationer där, men inte längst bort på väg 255 där det saknas kommunikationer.	1
Utbyggnad bör ske långsammare och utspritt över hela kommunen.	1
Det bör ta betydligt längre tid än detta att planera en stad.	1
En utbyggnad bör ske skonsammare och mer pö om pö.	1
Bygg med varsamhet och behåll ett framgångsrikt koncept.	1
Uppsala ska utvecklas i rimlig takt. Vi ska inte exploatera de sydöstra stadsdelarna kraftigt inom ett kort tidsspann.	1
Uppsala behöver inte byggas ut i denna takt.	1

Logiskt att börja bygga vid kullarna då det är centralt och redan finns kommunikationer där, men inte längst bort på väg 255 där det saknas kommunikationer.	1
Ekonomi	
Prioritera viktiga samhällsfunktioner, som skola och sjukvård, före projektet.	6
Bygg ingenting på grund av eventuell lågkonjunktur.	5
Osäkerhet om kommunen har råd med projektet.	3
Projektet kommer att kosta mycket.	2
Finansiera Västerleden och Fyrstunneln med tullavgifter, offentlig-privat samverkan eller privat projektering och drift som sedan övergår till kommunen.	2
Sälj mark (för t.ex. villaområde) för vettiga priser direkt till nybyggare istället för giriga byggbolag	2
Bygg upp fond i förtid för att ackumulera inhemskt kapital.	1
Osäker efterfrågan på lägenheter och dyr mark gör projektet riskabelt.	1
Detaljplaner	
Jag anser att kommunen i detaljplanen bör tillägga hur de har tänkt att främja god hälsa och kultur.	1
Angeläget att kommunen gör en särskild detaljplan för Stordammen och dess avrinningsområde.	1
Påverkan för boende	
Oro över att bo bredvid en byggarbetsplats med trafik, buller, uppgrävda gator och luftföroreningar under en lång period.	8
Oro att värdet på befintliga bostäder kommer sjunka under byggperioden.	4
Sävja har alltid varit en trygg plats att bo på vilket har mycket att göra med en långsam utbyggnadstakt och den luftiga, blandade bebyggelsen.	1
Presentera en alternativ tidplan. Det skulle dels underlätta trafiksituationen om man väntar med byggnation längst 255:an till dess att den nya vägen som ska gå direkt till nya stationen med anslutning till E4:an finns på plats, dels att påverkan på befintliga boendemiljöer skjuts på framtiden.	1
Påverkan på miljö	
För att inte skada de delar av Lunsen behöver särskilda och kanske tillfälliga skyddsåtgärder göras längs dessa sträckor.	3
Risken för föroreningar av mark och vatten är stor och kan kontaminera Stordammens vatten under byggtiden.	2
Klimatutsläpp under byggtiden kommer man inte att kunna kompensera för	1
Jag anser att kommunen i detaljplanen bör tillägga hur de har tänkt att främja god hälsa och kultur.	1
Angeläget att kommunen gör en särskild detaljplan för Stordammen och dess avrinningsområde.	1
Medborgardeltagande	
Låt utbyggnaden av Uppsalas sydöstra del bli en valfråga 2022, gärna i form av en folkomröstning.	2
Pausa projektet till större möten tillåts och återuppta samrådsmöten. Varje politiskt parti ska då klargöra tydligt var de står.	1
Intervjua barn på skolor i området om hur de tror att världen kommer att se ut om 30 år. Dessa intervjuer och idéer kan sedan användas som inspiration för konst på ett torg.	1
Kontakt bör tas med Upplands ornitologiska förening för en bättre kännedom om häckande fåglar inom de aktuella skogsområdena.	1

Gör en undersökning och ta reda på vad invånarna vill ha.	1
Undersök vilka miljöer som är de mest attraktiva att bo och vistas i och bygg den nya stadsdelen för att efterlikna dessa.	1
Offentlig konst	
Anlita konstnärer för att måla vägg- och markmålningar vid torgen. Dessa målningar ska vara inspirerande, interaktiva och sprida vardagsglädje. Flyttas?	1
Övrigt	
Ta fram åtgärder för att undgå byggtrafik från söder genom Uppsala eller från Knivsta via gamla E4, exempelvis genom en tillfällig väg för byggtrafik från nya E4:an via den nya planerade trafikplatsen som senare blir gata i Ö-V riktning.	3
Om hällmarker sparas så måste de skyddas från arbetsfordon som riskerar att skrapa ytan.	1
Framtiden	
Ta fram principer för hur de sydöstra stadsdelarna kan ta upp en större befolkning även efter 2050.	3
Farhåga att kommunen påbörjar något som kommer självdö och lämnar de som köpt bostäder samt oss som redan bor här stående utan utlovade skolor, kollektivtrafik samt en tågstation som tåg faktiskt stannar på.	1

Kommunens kommentarer

Utbyggnadsordning

Synpunkter har inkommit som menar att den planerade utbyggnadstakten är omotiverat hög. Tar man hänsyn till områdets storlek och variation, bedöms den föreslagna byggtakten vara möjlig. Avståndet mellan det planerade läget för Uppsala Södra i öster och södra Nántuna i väster är mer än tre kilometer, det vill säga lika långt som mellan Stora torget och Gränby centrum eller mellan Gottsunda och Rosendal. Det är alltså inte i en begränsad del av staden som utbyggnaden ska ske, utan i ett mycket stort område.

Innan en utbyggnad kan inledas vid stationsläget, behöver flera typer av infrastruktur dras fram. Det gäller till exempel vägnät, fjärrvärme samt vatten- och avloppsledning. I väster finns infrastrukturen mer lättillgänglig och därför är det möjligt att inleda utbyggnaden där, och successivt bygga österut. Däremot är det en fördel av andra skäl att relativt snart även påbörja en utbyggnad invid stationsläget och gå västerut i samband med att kollektivtrafiken byggt ut.

En annan viktig anledning till att utbyggnaden avses inledas i väster, längs väg 255, är att det där är möjligt att från början ordna en bra kollektivtrafik.

Den sydligaste delen längs väg 255, söder om Nántuna backe, är den del av den fördjupade översiktsplanen som har störst andel radhus. Småhus, däribland radhus, är i nuläget mycket efterfrågade. Detta, tillsammans med ovan nämnda faktorer om utbyggnaden längs väg 255, gör att även denna utbyggnad är tänkt att inledas tidigt.

Spårvägens dragning ligger inte i den första etappen av utbyggnaden. Utbyggnaden föreslås inledas både norr och söder om den tänkta kollektivtrafikboulevarden, så att de olika projekten ska kunna pågå så oösträdd av varandra som möjligt.

På stadsbyggnadsförvaltningen har ett arbete gjorts med att jämföra bebyggelsestätheten mellan delar av den fördjupade översiktsplanen och några stadsmiljöer i Uppsala som innehåller flerbostadshus och

som har byggts ut under senare år. Den fördjupade översiktsplanens stadsmiljöer är inte särskilt tätbebyggda. Detta beror både på husens relativt sett lägre höjd och de väl tilltagna gaturummen och bostadsgårdarna.

Kommunen har en rad metoder för att undvika att de stadsmiljöer som byggts ut på obebyggd mark blir generiskt historielösa eller utslätade för att de tillkommer under samma tidsperiod. För att undvika detta kan dels planverktyget användas – att kommunen i planläggningen tvingar fram variation och händelsetäthet –, dels kan markanvisningar och markägandet användas för att styra byggaktörer mot mångfald och variation. Kommunen kan slutligen själv se till att staden ges många olika uttryck i det man själv bygger – gator, torg, parker, skolor, förskolor med mera. Bedömningen är att Uppsala kommun under de senaste åren blivit alltmer framgångsrik i att frammana varierade uttryck i nya stadsdelar, men det finns fortfarande mycket att arbeta på för att nå ännu längre när det gäller byggandet av varierade och blandade stadsmiljöer.

Frågan om störningar under byggtiden har fått ökad aktualitet i stadsbyggandet under senare år och utbyggnaden i projektet Sydöstra staden, som omfattar bostadsmiljöerna inom den fördjupade översiktsplanen, kommer redan tidigt att utformas för att minimera störningarna.

Järnvägsplanering sker i samarbete mellan Trafikverket och kommunen och utbyggnaden kommer inte att ske förrän järnvägsplanen har samordnats med intilliggande detaljplaner.

Ekonomi

Skolförsörjningen är en viktig del i utbyggnaden. Skolor är anläggningar som kräver planering och involverar många delar av kommunens organisation. För att säkerställa att skolplaneringen kopplas till utbyggnaden finns skoltomter i den fördjupade översiktsplanen för att säkerställa att de automatiskt kommer med i detaljplaneringen.

Under den långa utbyggnadstiden kommer både hög- och lågkonjunkturer att förekomma. Varje etapp har ett genomförande som ligger flera år framåt i tiden. Det går därför inte att med säkerhet förutses under vilket konjunkturläge respektive etapp byggs ut. Det bedöms därför inte lämpligt att redan nu anpassa takten i de första etapperna efter eventuella kommande konjunktursvängningar.

Utbyggnaden av de sydöstra stadsdelarna är sammantaget förknippat med stora kostnader för kommunen. Kommunens bedömning är dock att det finns goda förutsättningar att projektet ska kunna ske med en kommunal ekonomi i balans över tid. En förutsättning för det är det stora kommunala markinnehavet.

Projektet är förknippat med ekonomiska risker, men sett över längre tidsperioder, har det alltid funnits efterfrågan på bostäder och övriga fastigheter i Uppsala. Kommunen kan göra många olika saker för att minska de ekonomiska riskerna. Att ha en bredd i utbyggnaden, så att den innefattar så stora delar av marknaden som möjligt, är ett exempel på en sådan åtgärd.

Kommunen noterar förslag om finansiering av tunnel med avgifter och idén om att bygga upp en fond för att ackumulera inhemskt kapital. Frågorna hanteras inte inom den fördjupade översiktsplanen. Det gäller även förslaget om att sälja tomter direkt till slutkund och inte till byggföretag. Uppsala kommun är sedan tidigare en av föregångarna i landet när det gäller byggemaskaper, det vill säga sammanslutningar av privatpersoner som tillsammans bygger och äger boendet, primärt i flerbostadshusform. Hanteringen av byggemaskaper kräver mycket resurser för kommunen, men bostadsformen har fördelar som en breddad marknad, en variation i bostadsbeståndet och i stadsmiljön samt en ökad social hållbarhet.

Detaljplaner

Detaljerad styrning av detaljplanernas indelning och innehåll görs inte inom en fördjupad översiktsplan.

Påverkan för boende

Tills förbindelsen finns på plats, kommer åtgärder att vidtas för att minska störningarna från den byggtrafik som behöver ske längs väg 255.

Det är inte möjligt att vänta med byggnationen längs väg 255 till dess att det finns en öst-västlig förbindelse under järnvägen och vidare mot E4:an.

Påverkan på miljö

Hantering och minimering av klimatutsläpp under byggtiden är en av de frågor som kommunen utreder och målsättningen är att projektet ska vara klimatpositivt.

Lunsen är både naturreservat och Natura 2000-område. All utbyggnad inom utbyggnadsområdet utgår från att påverkan ska vara minimal. Tillståndsprocesser kommer att initieras, där kommunen måste visa att utbyggnaden kan genomföras utan att Lunsen skadas, för att utbyggnaden ska bli möjlig.

Medborgardeltagande

Vi tackar för de olika förslagen som inkommit på sätt att driva dialogprojekt och sänder dem vidare till projektet Sydöstra staden, som hanterar planläggning och utbyggnad av de olika stadsmiljöerna i den fördjupade översiktsplanen. Kommunen har höga ambitioner när det gäller medborgardialog och många dialogprojekt kommer att genomföras under planläggning och inför utbyggnad.

Inom ramen för respektive planprocess, kommer naturvårdsinventeringar att genomföras. Dessa ger stöd på frågor om vilka fåglar som häckar i och i närheten av de olika planområdena.

Offentlig konst

Ett medvetet användande av offentlig konst är ett bra sätt att ge nya stadsdelar en egen identitet och en särprägel. Inom ramen för stadsbyggnadsprojektet Sydöstra staden, som hanterar utbyggnaden av stadsmiljöerna inom den fördjupade översiktsplanen, kommer en strategi för offentlig konst att tas fram.

Övrigt

Störningar från byggtrafik och hur sådana undviks, är en viktig del i den kommande utbyggnadsplaneringen. För att minimera störningarna behöver huvuddelen av byggtrafiken till och från den östra delen av utbyggnadsområdet gå via den nya trafikplatsen på E4:an och den nya gata som är tänkt att förbinda trafikplatsen med de nya stadsmiljöerna. Så snart den sammanbundits med väg 255, kommer sannolikt all byggtrafik att ske enligt ovan.

Kommunen lägger stor vikt på att den natur som har bedömts vara bevaransvärd också bevaras, däribland hållmarker i anslutning till kvartersmark för bebyggelse. Till exempel kan åtgärder som förstör hållmarker, träd eller våtmarker vitesbeläggas.

Framtiden

Det är omöjligt att helt undvika att störningar under byggtiden uppstår, men kommunen kommer att vidta åtgärder för att minimera dem. En faktor som är förmildrande vid genomförandet av den

fördjupande översiktsplanen, är att bebyggelsen i huvudsak inte ligger i anslutning till befintlig bebyggelse.

Eftersom området söder om de sydöstra stadsdelarna utgörs av naturreservat, kommer inte stadsmiljöerna att växa söderut efter 2050. Möjligheter till fortsatt stadsutveckling dels längs järnvägen, i det så kallade Nysala, är möjligt. Planförslaget visar ett utredningsområde för senare utbyggnad.

Webbsidan, 3D-modellen och annat presentationsmaterial

Synpunkter instanser

Inga synpunkter på detta från instanserna.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
3D-modellen är mycket hjälpsam vad gäller visualisering.	1
Förslaget stämmer inte överens med 3D-modellen.	1
Husen i 3D-modellen ser ut att vara högre än 5 våningar.	1
Förtydliga samrådshandlingen med mer detaljerade siffror på exploateringen av jordbruksmark.	1
Det vore bra om man kunde se både företagslokaler och bostäder i 3D-modellen.	1
Gör 3D-modellen mer lättnavigerad. Vill kunna se etappvis utveckling av området.	1
Erbjud en bra karta över planerna. 3D-modellen fungerar inte i alla webbläsare.	1
Hemsidan för synpunkter fungerar inte i alla webbläsare.	1
Gör några fysiska modeller med olika förslag till utbyggnad.	1
Filmen på hemsidan känns som en parodi på en överpositiv reklamfilm.	1
Breven från framtiden innehåller manipulativ propaganda och nämner inga misstag.	1
Vägar är inte inritade i 3D-modellen. Det ger en missvisande bild av mängden grönområden.	1
Trafiksimuleringar och bullerkartor i Nulägesbeskrivningen går inte att förstora upp i PDFen. Vissa av kartorna är svåra att förstå.	1

Kommunens kommentarer

Inkomna synpunkter är värdefulla och kommer att ligga till grund för planering av kommande utställning.

Social hållbarhet

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Isolering och segregation	
Området i sydväst är tveksamt om det bör byggas, det riskerar att bli en utstickare som inte riktigt hänger ihop med resten av området.	Yimby
Risk att områdena byggs ut och utvecklas var för sig och blir enklaver.	Uppsalahem
Kopplingarna till befintliga kultur- och miljövärden som är väsentliga för att skapa en mänsklig och hållbar stadsdel, och inte bara en stor sovstad/förort ”utslängd” på slätten, saknas eller är undermåligt utredda.	Moderaterna
De sydöstra delarna skulle kunna förverkliga drömmen om ett levande, hållbart och socialt integrerade samhälle. Att arbeta på en avlägsen plats, handla på en annan plats och bo på en tredje är inte önskvärt utifrån ett hållbarhetsperspektiv.	Tjänstemannaföreningen i Uppsala
Planera för trygghet och trivsel	
DH vill att kommunen gör ett omtag och utarbetar en ny plan för den nya staden, en stad där människor kommer att trivas ”på riktigt”!	Danmarks Hembygdsförening
DH kräver att byggnationen skall utformas så att trygghet finns med redan från början. Kommunen måste ta till sig av den forskning som finns på området.	Danmarks Hembygdsförening
Vi ser gärna att tankar som motverkar risker för uppkommande segregation och segregation och otrygghet presenteras i planförslaget.	Danmark –Funbo Församling
DH vill att kommunen skall göra allt för folk skall trivas.	Danmarks Hembygdsförening
DH vill att hembygdsmiljöerna skall tas tillvara på ett seriöst sätt och att kommunen skall vara varsam med att störa de boendes trivsel och rekreativsmöjligheter idag.	Danmarks Hembygdsförening
Analys av sociala förutsättningar	
De sociala konsekvenserna av att enbart tillåta kollektivtrafik, gång- och cykel på bron över Fyrisån bör utredas.	Rikshem
Enligt Centerpartiet har möjliga problem beträffande utanförskap och bristande integration i det planerade området inte analyserats tillräckligt.	Centerpartiet
Främsta medskick: den sociala hållbarhetsanalysen måste breddas och fördjupas, inte minst vad gäller evidensbaserade strategier för att motverka boendesegregation, polarisering och kriminalitet. Hur skall FÖP-områdets utveckling bidra som en positiv motkraft till den polarisering som omvärldsanalysen lyfter fram – såväl i området som i Uppsala stad och kommun? Ett minimum vore att konsultrapporten tydligt redovisar de vetenskapliga källor man grundar sin analys på!	ÄLF
Barnkonsekvensanalys	
Centerpartiet anser att barnrättsperspektivet självfallet måste präglade bebyggelsen.	Centerpartiet

Kommunens kommentarer

Genom att säkerställa goda kopplingar mellan ny och befintlig bebyggelse skapas förutsättningar för social integration. Detta har varit en central del av förslaget under hela processen och fortsätter även att vara det. Värden i de befintliga miljöerna ska också beaktas och utgöra utgångspunkt för utvecklingen inom planområdet. Bland annat lyfts det linneanska kulturarvet fram, de gamla byarna och gårdarna bevaras och siktlinjer ut mot Uppsalaslätten värnas.

Många specifika önskemål avseende innehåll har framkommit i yttrandena. Den fördjupade översiktsplanen detaljstyr inte stadsdelens innehåll, utan har till uppgift att staka ut riktningen och sätta ramar inför kommande planeringskedan.

I utställningshandlingen lyfts vikten av att placera till exempel förskolor och skolor på ett sådant sätt att de främjar integrationen mellan nya och befintliga stadsdelar. Utställningshandlingen har även kompletterats med ett avsnitt gällande trygghet och ett antal planeringsinriktningar – inför det fortsatta planeringsarbetet – som lyfter behovet av att de sydöstra stadsdelarna blir trygga och säkra. Med ett stort utbud av trygga mötesplatser över dygnets alla timmar tillsammans med ett varierat bostadsbestånd skapas förutsättningarna för ett socioekonomiskt blandat aktivt område.

Samtal förs även med räddningstjänsten för att säkerställa framtida behov kopplat till brottsbekämpning, brandsäkerhet, framkomlighet samt behov av eventuella lokaler i de sydöstra stadsdelarna, se bilaga 1. I utställningshandlingen föreslår till exempel att det i detaljplaneskedet tas fram belysningsprogram. Andra fysiska element såsom renhållning, aktiva bottenvåningar samt aktiva och läsbara stadsrum där primära och sekundära gångstråk skapas kan bidra till en mer aktiv befolkning och en ökad upplevelse av trygghet. Delar av detta hanteras i utställningsförslaget, medan andra frågor är relevanta för kommande planeringskedan. Den upplevda tryggheten är även starkt förknippad med hur delaktig man som individ känner sig i sitt sammanhang. Genom att aktivt arbeta med och uppmuntra lokala föreningar, kulturverksamhet och ungas och äldres egen organisering skapas en känsla av delaktighet.

Utställningshandlingen har även analyserats ur ett barnperspektiv för att säkerställa att barns och ungas behov tas till vara då Uppsala växer. Barnkonsekvensanalysen är en bilaga till utställningshandlingen.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Om segregation och social hållbarhet	
Minska risken för segregering genom varierande boendeformer.	29
Med den täta bebyggelsen som är planerad är det en risk att det blir ett miljonprogram.	15
Planen saknar analyser och lösningar för hur befintliga sociala utmaningar och segregation ska hanteras och brytas.	10
Bygg gärna men inte ett nytt Gottsunda eller Rinkeby.	3
Det finns en stor risk för vi de –känsla mellan nuvarande boende och de tilltänkta nyinflyttade.	3
Vi vill inte ha ett inhumant miljonprojekt. Det leder till stora sociala problem.	2
Jag ser risk att föreslagna gigantiska höghusområdet spär på oron i området.	2
De sociala problemen kommer att expandera med denna utbyggnadsplan.	2

Planen lägger fokus på såväl hållbarhet som social samhörighet. Planen är välformulerad och tar hänsyn till hållbara aspekter rörande områden som miljö, kultur och trafik. Planeringen tar även hänsyn till metoder för att motverka segregering vilket är behövligt i Uppsala idag.	1
Finns ingen forskning som stödjer social hållbarhet vid en så extrem förtätning av området.	1
Bygg inte höghusområden då det redan finns gott om dessa i Uppsala.	1
Bygg inte in oattraktivitet och ökad risk för segregationsbetonade stadsdelar.	1
Stora huskroppar insprängda i parkmiljö blir en form av miljonprogram light.	1
De stora huskropparna kommer skapa barriärer och segregation mellan nya och befintliga områden.	1
Bygg inte lägenheter i stora komplex. Då förloras diversitet (olika åldersgrupper, olika kulturer, olika social bakgrund) som berikar ett område och ger trygghet.	1
Bygg ett område där folk vill bo. Bygg villor, radhus och mindre flerbostadshus i olika prisklasser, både hyresrätter och bostadsrätter.	1
Osäkert om 10 000–15 000 arbetsplatser räcker till 47 000 nya invånare. Det är inte en hållbar strategi och det kommer att bygga upp sociala problem.	1
Den täta bebyggelsen och den planerade byggtakten innebär en stor risk för att området utvecklas till ett problemområde.	1
Förtätningen kan innebära att Sävja blir ett ännu mer utsatt område.	1
Tät bebyggelse kommer medföra många sociala problem. Att tro att man kan bygga bort detta med vägnät och gårdar som ska skapa miljöer av samhörighet är inte trovärdigt.	1
Jag fruktar att ni kommer skapa ett nytt Gottsunda, Stenhagen eller Gränby där man får stora sociala utmaningar.	1
Planen innebär ett ghettoområde som kommer formas av bileldande och annat våld.	1
Byggnationen är ett nytt miljonprogram med allt vad det innebär.	1
Risk för stora klasskillnader inom det nya området.	1
Stor risk för ett nytt problemområde som påverkar befintliga boenden.	1
Utvärdera vad som gått snett i tidigare områden (sociala problem, segregation, brottslighet) och gör inte om samma misstag.	1
Nya områden behöver bli attraktiva för en blandad befolkning för att motverka risken för segregation.	1
Hur kan det anses socialt hållbart att en fjärdedel av Uppsalas nuvarande befolkning flyttar till området.	1
Säkerställ att nybyggnation inte förstärker eller skapar nya sociala utmaningar och segregation.	1
Sävja är idag ett av Uppsalas definierade särskilda områden vad gäller kriminalitet. Den planerade utbyggnaden är att bädda för problem.	1
Sävja har klarat sig bra gällande brottslighet. Detta tack vare områdets karaktär, småskalighet och avsaknad av köpcentrum mm. Planen innebär att detta förstörs och det blir ännu ett område med utanförskap, kriminalitet m.m.	1
Finns att med denna planering leder till segregation när de rika får fortsätta att det bra och de fattiga får ta försämringarna.	1
Blandad bebyggelse är bra men gör det inte på kvartersnivå utan på klusternivå med gemensamma umgängesytor för social inkludering.	1
Det är helt fel att planera för så mycket nya bostäder så tätt, det är inte så de flesta vill bo och det riskerar att bli ett nytt problemområde.	1

Uppsala är en stad som har ganska svåra problem med segregering. I utformningen och planeringen av den nya stadsdelen har man möjlighet att ta hänsyn till detta och skapa en plats där människor oavsett bakgrund och ekonomiska förutsättningar lever med varandra. I förslaget tar man hänsyn till detta och menar att det ska finnas ett brett utbud av bostäder som passar alla i stadsdelen, en idé jag tycker är mycket bra.	1
---	---

Kommunens kommentarer

Genom att säkerställa goda kopplingar mellan ny och befintlig bebyggelse skapas förutsättningar för social integration. Detta har varit en central del av förslaget under hela processen och fortsätter även att vara det.

I det kommande planarbetet ska placeringen av nya kommunala verksamheter detaljstuderas. I utställningshandlingen lyfts vikten av att placera till exempel förskolor och skolor på ett sådant sätt att de främjar integrationen mellan nya och befintliga stadsdelar.

Utställningshandlingen har kompletterats med ett avsnitt gällande trygghet och ett antal planeringsinriktningar –inför det fortsatta planeringsarbetet – som lyfter behovet av att de sydöstra stadsdelarna blir trygga och säkra. Med ett stort utbud av trygga mötesplatser över dygnets alla timmar tillsammans med ett varierat bostadsbestånd skapas förutsättningarna för ett socioekonomiskt blandat aktivt område.

Trygghet är en subjektiv inre upplevelse och handlar om frånvaro av oro för att utsättas för brottsliga handlingar riktade mot sig själv eller närstående. Trygghet beror på faktorer som bostadsområde, stämningen och ordningen i närmiljön, personliga erfarenheter av brott, kännedom om brott och den egna upplevelsen av sin sårbarhet.

För att öka den upplevda tryggheten hos de som bor, verkar och vistas i planområdet behöver kommunen arbeta med att skapa inkluderande, trivsamma och trygga miljöer i det offentliga rummet. Fysiska element såsom god belysning, renhållning, aktiva bottenvåningar samt aktiva och läsbara stadsrum där primära och sekundära gångstråk skapas kan bidra till en mer aktiv befolkning och en ökad upplevelse av trygghet.

Den upplevda tryggheten är även starkt förknippad med hur delaktig man som individ känner sig i sitt sammanhang. Genom att aktivt arbeta med och uppmuntra lokala föreningar, kulturverksamhet och ungas och äldres egen organisering skapas en känsla av delaktighet.

Avseende täthet, se vidare under rubriken Bebyggelse.

Mellankommunala frågor

Synpunkter instanser

Synpunkt	Instans
Samordning med Knivsta kommun	
Det förhandlade antalet bostäder är 15 000, inte 22 000 som det står i texten.	Knivsta kommun
Vi välkomnar byggande i sydöstra Uppsala, men tycker att byggandet måste samordnas med vår grannkommun Knivsta.	Uppsala södra moderatförening
Vi anser därför att Uppsala bör föreslå staten och Knivsta kommun att flytta kommungränsen söderut så att projektet Nysala kan genomföras utan att det ska behöva samordnas mellan två kommuner.	Kristdemokraterna
Ett närmare samarbete inkluderande samplanering med Knivsta kommun borde genomföras angående ny bebyggelse längs hela det nya järnvägsstråket.	Moderaterna
Planen behöver samordnas betydligt bättre med Knivsta kommun.	Kristdemokraterna
Det finns ett stort behov att samordna VA-utbyggnaden mellan Knivsta och Uppsala kommuner i syfte att öka kapaciteten och redundansen.	Kristdemokraterna
Uppsala bör tillsammans med Knivsta delta i omförhandling med staten och Region Uppsala.	Kristdemokraterna
Påpekar att alliansen yrkade då ÖP antogs att "Att Ultunalänken förutom kollektivtrafik, gång och cykel, även ska kunna trafikeras av bilar, utryckningsfordon samt varu- och godstransporter".	Kristdemokraterna
Bron över Fyrisån måste kunna användas av alla trafikslag för att avlasta Flottsund och Kungsängen. Det måste göras en gemensam trafikutredning med Knivsta kommun, regionen och staten, innan planens slutliga utformning fastställs.	Kristdemokraterna
KD yrkade därutöver att "Att Uppsala Södra runt en framtida pendeltågsstation söder om Bergsbrunna är ett viktigt utvecklingsområde. Detta område bör (förutom ny bro över Fyrisån) förbindas infrastrukturmässigt (VA, vägar, etc) med Knivsta kommun vilket också kräver en samordnadplanering".	Kristdemokraterna
Vi föreslår att kommunen utreder förslaget att tillsammans med Knivsta kommun gemensamt utveckla området Dansike (UNT 2000408).	Kv Harkranken
Storregionalt perspektiv	
Biljettsystemen mellan kollektivtrafikorganisationerna i de två länen behöver ses över.	Sigtuna kommun
Vad gäller spårvägsprojektet pågår en kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte som Region Stockholm med fördel ser fortsätter att utvecklas tillsammans med Uppsala kommun och Region Uppsala.	Region Stockholm
Den föreslagna utbyggnaden i de sydöstra delarna inklusive Bergsbrunna i Uppsala, samt byggandet av en ny tågstation, bidrar till genomförande av den strategiska inriktningen och förmodas få positiva konsekvenser för tillgängligheten till såväl Uppsala som Stockholm. Det storregionala perspektivet skulle därför med fördel kunna lyftas fram.	Region Stockholm
Förslaget innebär mer än en fördubbling av antalet bostäder inom området jämfört med inriktningen i översiktsplanen från 2016. Detta skapar positiva effekter för bostadsförsörjningen och arbetsmarknaden även i Stockholmsregionen och kan leda till ett större utbyte mellan Uppsala och	Region Stockholm

Stockholm då det blir mer tillgängligt att bo, arbeta och studera i de två regionerna.	
--	--

Kommunens kommentarer

Mellankommunala frågor har lyfts in i utställningshandlingen, så även det storregionala perspektivet.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Se till det behov som finns längs järnvägssträckningen behandlas och möjlighet till samarbete mellan Uppsala och Knivsta kommun.	1
Inkludera kranskommunerna i helhetsbilden och planeringen.	1

Kommunens kommentarer

Mellankommunala frågor har lyfts in i utställningshandlingen, så även det storregionala perspektivet.

Bilaga 1, Förutsättningar

Synpunkter instanser

Synpunkter	Instanser
Nuläge	
Analyserna av kulturvärden i planområdet (och ovan nämnd karta) kompletteras med tydligare värdering och önskvärda inriktningar för fortsatt hantering av lokala kulturarv och bebyggelse från 1900-talet.	Kulturnämnden
Samnyttjande av ytor bör lösas inom ramen för översiktsplanen och inte lämnas till kommande detaljplanearbeten.	Skolfastigheter
Riksintressen och nationella intressen	
Generell synpunkt: Jordbruksverket vill som förvaltningsmyndighet inom jordbruksområdet framhålla att vi ser att jordbruksmark idag exploateras utan de avvägningar och beslutsunderlag som lagstiftningen kräver.	Jordbruksverket
Exploateringen av jordbruksmark har konsekvenser och det är rent allmänt olämpligt med byggnation på högkvalitativ jordbruksmark.	Upplands fågelskådare
Generellt sett ser SLU dock vissa tveksamheter med den höga exploateringsgrad som föreslås för planområdet, samt det faktum att alldeles för hög andel av ytan för kommande exploateringar utgörs av produktiv åkermark. Speciellt viktigt i dessa tider.	Sveriges Lantbruksuniversitet
Vi hänvisar till miljöbalken (I MB 4 § 3 kap. beskrivs jordbrukets betydelse och vilken hänsyn som bör tas till åkermark vid bebyggelse: ”Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.” (MB 1998:808)).	Sveriges Lantbruksuniversitet

Kommunens kommentarer

Organisering av samnyttjande av ytor är inte en fråga för en fördjupad översiktsplan utan behöver drivas av berörda parter i särskild process.

I miljöbalkens 3 kap. 4 § anges att jordbruk är en näring av nationell betydelse och att ”brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk”. Väsentliga samhällsintressen kan vara att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet, att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem och att säkerställa viktiga rekreationsintressen. (prop. 1985/86:3 s. 53).

I Översiktsplan 2016 är Sydöstra stadsdelarna ett område som anges möjlig för bebyggelseexpansion eller ny infrastruktur och där det i dagsläget finns brukningsvärd jordbruksmark. I Översiktsplan 2016 samt i den fördjupade översiktsplanen har analyser och avvägningar skett på en överordnad nivå som resulterat i ställningstagandet att delar av berörd jordbruksmark kan exploateras med hänvisning till väsentliga samhällsintressen och platsernas lägesegenskaper.

Uppsala kommun har formulerat sex grundläggande ställningstaganden om exploatering och bevarande av brukningsvärd jordbruksmark inom planområdet (bilaga 1 – Förutsättningar).

1. Kommunen behöver en långsiktig stadsutveckling.
2. Alternativ lokalisering vid Ostkustbanan är inte möjlig.
3. Bostadsförsörjningen behöver säkerställas.
4. Lanspråktagandet av jordbruksmark ska minimeras.
5. Uppsala resecentrum behöver avlastas i närtid.
6. Stora vinster skapas med begränsad förlust av jordbruksmark.

I en avvägning mellan olika allmänna intressen samt mellan privata och allmänna intressen bedöms bostadsbehovet tillsammans med nödvändig infrastruktur i relation till den jordbruksmark som tas i anspråk vara motiverad.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Riksintressen	
Alla listade värden utom kollektivtrafik kommer att skadas.	10
Övrigt	
Odlingslotter/koloniträdgårdsområde bör få en egen rubrik i avsnitt <i>Behov av social infrastruktur vid fullt utbyggd stad.</i>	1
Bullerutredning norra delen av väg 255 (Vilan, Kuggebro, Lilla Djurgården) behöver kompletteras.	1
Lägg till en rubrik om Jordbruk i Nulägesbeskrivningen.	1

Kommunens kommentarer

I utställningshandlingen har revideringar gjorts för att undvika skada på riksintressen.

Omfattningen av odlingslotter och kolonilotter är en fråga för senare planeringsskeden och kommande medborgardialoger.

I detaljplaneskedet kommer fördjupade bullerutredningar att tas fram.

En rubrik om jordbruk har lagts till i huvudhandlingen under tema Arbete och näringsliv.

Bilaga 2, Hållbarhetsbedömning

Synpunkter instanser

Synpunkter	Instanser
Centerpartiet saknar här en analys av olika målkonflikter. Olika slags konsekvenser – både positiva och negativa – behöver lyftas fram tydligare om man ska göra en helhetsbedömning av det aktuella projektet.	Centerpartiet
Enligt Centerpartiet har följande aspekter inte beaktats tillräckligt i den gjorda sammanvägningen: ökad klimatbelastning, ökad trafikbelastning, Uppsalas problem med integration, Uppsalas identitet samt riskanalys beträffande framtida demografiska och ekonomiska förutsättningar.	Centerpartiet
Centerpartiet vill se en redundans och dynamik i utbyggnadsplanerna och ta höjd för att flera olika alternativ kan behöva tas med i beräkningen.	Centerpartiet
Församlingen anser att HBBS bedömningar bör stämma till eftertanke.	Danmark -Funbo Församling
Planen förhåller sig inte heller till möjligheten att den planerade bro över Fyrisån inte får nödvändiga tillstånd. Finns det alternativa lösningar?	Nåntuna Backe samfällighetsförening
Saknas vidare hänvisning till miljömålet "Giftfri miljö" i planen och hållbarhetsbedömningen.	Miljö- och hälsoskydds nämnden
Region Stockholm anser att är det mycket positivt att en heltäckande hållbarhetsbedömning gjorts.	Region Stockholm

Kommunens kommentarer

Enligt miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan som krävs i lag eller annan författning, göra en miljöbedömning av planen om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Uppsala kommun har i ett tidigt skede bedömt att den fördjupade översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna medför betydande miljöpåverkan. Det innebär enligt miljöbalken att en miljöbedömning ska göras. Inom ramen för miljöbedömningen upprättas en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, (delar av detta dokument). Konsekvenser beskrivs under rubriken Samlad bedömning till varje avsnitt i hållbarhetsbedömningen.

För att säkerställa att samtliga aspekter av hållbar utveckling integreras i planarbetet har kommunen valt att integrera miljöbedömningen i en bredare hållbarhetsbedömning. Syftet med hållbarhetsbedömningen är att bidra till helhetssyn och hållbarhetsanpassning i framtagandet av den fördjupade översiktsplanen. För att integrera hållbarhetsaspekterna i planeringen har hållbarhetsbedömningen skett parallellt och integrerat med arbetet med den fördjupade översiktsplanen.

Om den fördjupade översiktsplanen inte genomförs finns två olika tänkbara framtidsscenarier. Nollalternativet kan antingen innebära att det inte blir någon utbyggnad av de sydöstra stadsdelarna. Alternativt kan nollalternativet innebära att planområdet utvecklas i enlighet med översiktsplanens *lägsta* nivå för bostäder, detta innebär 10 000 bostäder och mindre områden för verksamheter. På avgränsningssamrådet med länsstyrelsen bestämdes att nollalternativet är översiktsplanens lägsta nivå. Detta nollalternativ kan även ses som ett utformningsalternativ.

Synpunkter privatpersoner

Synpunkt	Antal personer
Nämns inte något om hur ett ökat användande av Lunsen kan komma att påverka de värden som finns där idag när 21 000 bostäder byggs och nya invånare flyttar in och trampar upp naturreservatet. Hållbarhetsbedömningen hade gynnats av att ha med det perspektivet.	1
Artinventeringen vad gäller kärlväxter i delutredningen Ecocom 2019 är bristfällig och bör kompletteras med en mera ingående botanisk inventering. I första hand vad gäller området söder om Söderby gård, mellan järnvägen och E4.	1
Saknas i många fall data om gräs och halvgräs liksom noteringar vad gäller svåridentifierade artgrupper som viden, rosor, daggekåpor för att inte tala om fibblor och maskrosor.	1
Fältarbetet har genomförts den torra sommaren 2018, från högsommar till en bit in på hösten. Detta gör att man inte kan få någon rättvisande bild av vår- och försommarfloran. Även omöjligt att göra korrekt inventering på eftersommaren av häckande fåglar.	1
Delvis tagit hänsyn till naturvärdesinventeringen i grönstråken. I övrigt svårt att se hur naturvärdesinventeringen påverkat planeringen av bebyggelsen samt vägdragningar.	1
Speciellt borde de relativt stora områdena 42 och 45, som i inventeringen bedömds ha 'högt naturvärde', klass 2, utredas mera ingående.	1
Trots kompensationsåtgärder beskriver HBB att ytterligare åtgärder behövs för att planens hållbarhetsmål ska nås. För att kompensera detta är de klimatvinster som HBB lyfter i planen kommunikationer, som ökat tågresande, cykelvägar, busnät och välplanerade gator. De klimatvinster som kan göras med detta läggs alltså på medborgarna. Det innebär också en hållbar stadsdel om över 10 år. Det är för sent.	1
Ifrågasätter starkt om artinventeringen har gjorts under den tid då växter och djur finns tillgängliga. Det har gjorts ett alldeles för slarvigt arbete med att påvisa vilka arter som kommer påverkas av detta enorma stadsprojekt.	1
Generellt innehåller hållbarhetsbedömningen väldigt lite om jordbruksmarkens värde för livsmedelssäkerhet och beredskap. Vikten av denna källa till ekosystemtjänster bör bli mer belyst.	1
Med hänvisning till det som skrivits i HBB är FÖP:en inte genomförbar.	1
Det har inte gjorts tillräckligt med miljökonsekvensstudier ex. av hur en kraftigt ökad population kommer att påverka Lunsen. Er huvudsakliga ståndpunkt är att projektet kommer att vara klimatpositivt men ni misslyckas med att stödja denna punkt.	1
Det sammanhängande grönområdet 'Stordammen' samt avflödet med rester av en kvarn bör utvidgas och bli föremål för en särskild utredning om bevarandet av denna miljö.	1
Utbyggnaden kommer att innebära en stor miljöpåfrestning i form av betongframställning, transporter och lokal miljöpåverkan. Det pekar hållbarhetsbedömningen på.	1

Kommunens kommentarer

Enligt miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan som krävs i lag eller annan författning göra en miljöbedömning av planen om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Uppsala kommun har i ett tidigt skede bedömt att den fördjupade översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna medför betydande miljöpåverkan. Det innebär enligt miljöbalken att en miljöbedömning

ska göras. Inom ramen för miljöbedömningen upprättas en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, (delar av detta dokument).

För att säkerställa att samtliga aspekter av hållbar utveckling integreras i planarbetet har kommunen valt att integrera miljöbedömningen i en bredare hållbarhetsbedömning. Syftet med hållbarhetsbedömningen är att bidra till helhetssyn och hållbarhetsanpassning i framtagandet av den fördjupade översiktsplanen. Konsekvenser beskrivs under rubriken Samlad bedömning, till varje avsnitt i hållbarhetsbedömningen.

För att integrera hållbarhetsaspekterna i planeringen har hållbarhetsbedömningen skett parallellt och integrerat med arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Detta betyder att arbetet med att revidera den fördjupade översiktsplanen efter samrådet har skett tillsammans och samtidigt som hållbarhetsbedömningen reviderats. Revideringar av planförslaget har kommunicerats till arbetet med hållbarhetsbedömningen kontinuerligt och feedback om hållbarhetsaspekter har då bollats tillbaka till arbetet med planförslaget, för att på så vis kunna arbeta in detta i planförslaget.

Om den fördjupade översiktsplanen inte genomförs finns två olika tänkbara framtidsscenarier. Nollalternativet kan antingen innebära att det inte blir någon utbyggnad av de sydöstra stadsdelarna. Alternativt kan nollalternativet innebära att planområdet utvecklas i enlighet med översiktsplanens *lägsta* nivå för bostäder, detta innebär 10 000 bostäder och mindre områden för verksamheter. På avgränsningssamrådet med länsstyrelsen bestämdes att nollalternativet är översiktsplanens lägsta nivå. Detta nollalternativ kan även ses som ett utformningsalternativ.